Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XLII/277/2014
Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój
z dnia 19 sierpnia 2014 r.

STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY
GOCZAŁKOWICE-ZDRÓJ

Spis treści

str.

Wprowadzenie 1

1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego..... 3

1.1. Podstawowe dane o gminie i jej związki z otoczeniem. Uwarunkowania wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego..... 3
1.2. Zagospodarowanie terenów. Ład przestrzenny..... 6
1.3. Przeznaczenie terenów..... 9
1.4. Stan środowiska..... 13
1.4.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu. Warunki geologiczno - inżynierskie..... 13
1.4.2. Udokumentowane złoża kopalin. Koncesje na wydobywanie kopalin ze złóż, obszary i tereny górnicze. Skutki eksploatacji złóż. Filary ochronne..... 14
1.4.3. Zasoby wodne..... 22
1.4.4. Klimat. Jakość powietrza atmosferycznego..... 26
1.4.5. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna..... 27
1.4.6. Walory uzdrowiskowe..... 29
1.4.7. Struktura przyrodnicza, różnorodność biologiczna, krajobraz. Ochrona przyrody..... 33
1.5. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków..... 37
1.6. Warunki i jakość życia mieszkańców..... 41
1.7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia. Warunki ekologiczne..... 44
1.7.1. Zagrożenie powodziowe. Ryzyko poważnych awarii..... 44
1.7.2. Zagrożenie hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym..... 46
1.8. Systemy komunikacji..... 48
1.9. Systemy infrastruktury technicznej..... 52
1.9.1. System wodno - kanalizacyjny..... 52
1.9.2. System energetyczny. Infrastruktura telekomunikacyjna..... 53
1.9.3. Gospodarka odpadami..... 55
1.10. Stan prawny gruntów. Tereny zamknięte..... 56
1.11. Potrzeby i możliwości rozwoju Gminy..... 57
1.12. Ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym i w przeznaczaniu terenów na określone cele..... 58

Część graficzna określająca uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Rysunki w skali poglądowej
Powiązania z otoczeniem
Strefy ochrony uzdrowiskowej
Udokumentowane złoża kopalin
Obszary i tereny górnicze *(stan w październiku 2012 r.)*
Ujęcia wód podziemnych i powierzchniowych
Obszary Natura 2000. Korytarze ekologiczne
Zagrożenie powodziowe. Ryzyko poważnych awarii
Mapa uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, skala 1:10000

2. Kierunki zagospodarowania przestrzennego (ustalenia studium)..... 61

2.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów..... 61
2.1.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej..... 61
2.1.2. Kierunki zmian w przeznaczeniu terenów 61
2.1.3. Ograniczenia w zmianach zagospodarowania i użytkowania terenów. Ograniczenia w zagospodarowaniu i w przeznaczaniu terenów na określone cele wynikające z lokalizacji niektórych obiektów budowlanych. Tereny wyłączone spod zabudowy..... 67
2.1.4. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów..... 68
2.2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego oraz uzdrowiska..... 69
2.2.1. Obszary występowania złóż kopalin. Obecne i przyszłe potrzeby eksploatacji tych kopalin. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny..... 69
2.2.2. Ochrona wód..... 70

2.2.3. Ochrona gleby i ziemi. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne..... 71
2.2.4. Ochrona powietrza i klimatu..... 72
2.2.5. Ochrona przed hałasem i innymi zagrożeniami..... 72
2.2.6. Obszary oraz zasady ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego..... 73
2.2.7. Obszary oraz zasady ochrony uzdrowiska..... 74
2.3. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej..... 74
2.4. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej..... 75
2.4.1. Kierunki rozwoju systemów komunikacji..... 75
2.4.2. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej..... 77
2.5. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego..... 78
2.6. Obszary przestrzeni publicznej..... 79
2.7. Obszary miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego..... 79
2.8. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych..... 80
2.9. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji..... 80
2.10. Pozostałe ustalenia studium..... 81

Rysunek studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego), skala 1:5000

3. Uzasadnienie (objaśnienie przyjętych rozwiązań); wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego..... 82

4. Synteza ustaleń studium..... 88

Wprowadzenie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (dalej - „studium") Gminy Goczałkowice-Zdrój jest dokumentem planistycznym sporządzonym na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz.U. z 2012 r., poz. 647, z późn. zm.) - w związku z Uchwałą Nr XLII/291/10 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 7 września 2010 r. w sprawie oceny aktualności Studium i przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania przestrzennego Gminy Goczałkowice-Zdrój (stwierdzającej nieaktualność studium przyjętego Uchwałą Nr XXIX/219/2001 r. Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 22 maja 2001 r. oraz postanawiającej przystąpić do sporządzenia zmiany studium w granicach administracyjnych Gminy).

Zakres zmiany studium jest pełny - obejmuje cały obszar gminy Goczałkowice-Zdrój oraz dotyczy wszystkich elementów, o których mowa w art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W związku z tym, termin „zmiana" nie oznacza uzupełnienia dotychczasowego studium o pojedyncze ustalenia (o czym mowa w § 8 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy [Dz.U. Nr 118, poz. 1233]), lecz - zastąpienie dotychczas obowiązującego studium w pełni nowym dokumentem.

Studium nie stanowi aktu prawa miejscowego (art. 9 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), jednak jego ustalenia, określające kierunki zagospodarowania przestrzennego są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (art. 9 ust. 4 cyt. ustawy).

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządza się zgodnie z zapisami studium odnoszącymi się do obszaru objętego planem (art. 15 ust. 1), zaś uchwalenie planu miejscowego wymaga stwierdzenia, że nie narusza on ustaleń studium (art. 20 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Studium stanowi ponadto jedną z podstaw realizacji zadań własnych gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło i paliwa gazowe (art. 18 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne [tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 1059]).

Ustalenia studium uwzględnia się przy sporządzaniu planów rozwoju w zakresie zaspokojenia obecnego i przyszłego zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię i ich aktualizacji (art. 16 ustawy Prawo energetyczne) oraz wieloletnich planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych (art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków [tj. Dz.U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858, z późn. zm.]).

Studium jest także podstawą tworzenia gminnego zasobu nieruchomości (art. 24 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami [tj. Dz.U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, z późn. zm.]) oraz jedną z podstaw ustalania przeznaczenia nieruchomości na potrzeby określania wartości nieruchomości (art. 154 ustawy o gospodarce nieruchomościami).

Cel, zasady i tryb sporządzenia studium oraz zakres dokumentu określa ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Rozporządzenie w sprawie zakresu projektu studium, a także - w odniesieniu do problematyki studium - ustawy: z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.), z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568, z późn. zm.), z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 145, z późn. zm.) oraz ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków.

W związku z datą podjęcia uchwały o przystąpieniu do sporządzenia zmiany studium (7 września 2010 r.), zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 130, poz. 871), zasady i tryb sporządzania zmiany studium określają przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obowiązujące przed wejściem w życie tej ustawy (do studiów, w stosunku do których podjęto uchwałę o przystąpieniu do sporządzania lub zmiany studium, a postępowanie nie zostało zakończone do dnia wejścia w życie cyt. ustawy [10 października 2010 r.], stosuje się przepisy dotychczasowe), dotyczące m.in. terenów zamkniętych ustalanych przez ministra właściwego do spraw transportu (zgodnie

z którymi, kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy nie dotyczy terenów zamkniętych), a także przepisy określające tryb sporządzania studium.

Celem sporządzenia studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego (art. 9 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Zgodnie z art. 1 cyt. ustawy, polityka przestrzenna powinna służyć zapewnieniu zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego, uwzględniając wymagania ładu przestrzennego, walory architektoniczne i krajobrazowe, wymagania ochrony środowiska, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, ochrony zdrowia oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia, walory ekonomiczne przestrzeni, prawo własności, potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa oraz potrzeby interesu publicznego.

Zgodnie z §4 ust. 1 Rozporządzenia w sprawie zakresu projektu studium, dokument ten obejmuje:

- część określającą uwarunkowania (przedstawioną w formie tekstowej i graficznej), o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, stanowiące podstawę ustalenia kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- część tekstową, zawierającą ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego, o których mowa w art. 10 ust. 2 i 2a cyt. ustawy;
- rysunek, przedstawiający w formie graficznej ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego oraz granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2 i 2a cyt. ustawy;
- uzasadnienie zawierające objaśnienie przyjętych rozwiązań oraz syntezę ustaleń studium.

Projekt studium (tekst i rysunek) wraz z rozstrzygnięciem o sposobie rozpatrzenia uwag, o których mowa w art. 11 pkt 12 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, podlega uchwaleniu przez Radę Gminy w formie załączników do uchwały o uchwaleniu studium.

Projekt studium stanowi dokument wymagający przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko [Dz.U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.]), w tym - sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Ilekroć w dalszej części studium używa się pojęcia „gmina" bez bliższego określenia należy przez to rozumieć gminę Goczałkowice-Zdrój.

W zestawieniach bilansowych, z wyjątkiem zestawień dotyczących struktury własności gruntów, posłużono się wielkością powierzchni gminy (4739 ha), zgodną z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (zob. przypis 3).

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

1.1. Podstawowe dane o gminie i jej związki z otoczeniem. Uwarunkowania wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego

Status gminy. Gmina Goczałkowice-Zdrój jest wspólnotą samorządową obejmującą wszystkich jej mieszkańców[1]. Gmina składa się z jednej miejscowości (Goczałkowice-Zdrój)[2], nie wydzielono w niej również jednostek pomocniczych (sołectw, dzielnic lub osiedli). Gmina obejmuje obszar o powierzchni 4864 ha[3], silnie wydłużony równoleżnikowo - rozpiętość terytorium gminy w kierunku wschód - zachód wynosi 16,7 km, zaś w kierunku północ - południe – jedynie około 5 km.

Położenie gminy. Goczałkowice-Zdrój są położone w południowej części powiatu pszczyńskiego, w województwie śląskim, 8 km na wschód od granicy z woj. małopolskim, 28 km na zachód od granicy państwa z Republiką Czeską i 47 km na północ od granicy ze Słowacją. Według podziału kraju do celów statystycznych[4], gmina stanowi jednostkę poziomu lokalnego w podregionie tyskim.

W podziale województwa śląskiego na subregiony (obszary polityki rozwoju), przyjętym w Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020" (Uchwała III/47/1/2010 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 17 lutego 2010 r.), gmina znajduje się w subregionie środkowym.

Goczałkowice-Zdrój dzieli równy dystans (po około 4 km) od najbliższych ośrodków miejskich - Pszczyny (ośrodek powiatowy) i Czechowic - Dziedzic. W odległości 15 - 20 km leżą ważne ośrodki miejskie - regionalne (Bielsko - Biała [14,5 km], Tychy [19 km]), zaś nie dalej niż 50 km usytuowane są najbliższe ośrodki metropolitalne - Katowice (35 km) i Ostrawa, szereg innych ośrodków regionalnych (miasta Górnośląskiego Związku Metropolitalnego [Gliwice, Bytom, Sosnowiec], Rybnik, a także mniejsze, istotne ośrodki - Cieszyn i Żywiec oraz miasta w zachodniej części Małopolski [Oświęcim, Chrzanów, Wadowice]).

Granice gminy; gminy sąsiednie. Granica administracyjna gminy cechuje się urozmaiconym przebiegiem, jej długość wynosi blisko 66 km. Goczałkowice-Zdrój graniczą z czterema gminami: z trzema gminami miejsko - wiejskimi: Pszczyna, Czechowice - Dziedzice (pow. bielski) i Strumień oraz z gminą wiejską Chybie (dwie ostatnie gminy leżą w pow. cieszyńskim). Na najdłuższym odcinku Goczałkowice-Zdrój graniczą z Pszczyną (26,3 km), na najkrótszym - ze Strumieniem (4,3 km).

Funkcje gminy. Goczałkowice-Zdrój są gminą uzdrowiskową - stanowią ośrodek lecznictwa uzdrowiskowego, o znaczeniu co najmniej regionalnym; posiadają, jako jedno z nielicznych uzdrowisk w kraju, równocześnie zasoby borowiny i wód leczniczych.

Na terenie Goczałkowic-Zdroju znajdują się Zbiornik Goczałkowicki[5] i Zakład Uzdatniania Wody Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A., należące do podstawowych elementów infrastruktury technicznej województwa śląskiego - systemu zaopatrzenia w wodę pitną konurbacji górnośląskiej i aglomeracji rybnickiej.

Gmina pełni istotną rolę w produkcji rolniczej w zakresie ogrodnictwa (uprawy szklarniowe), a także hodowli ryb; posiada niektóre elementy ośrodka usługowego, mogącego oddziaływać na jednostki sąsiednie (infrastruktura sportowo - rekreacyjna) oraz stanowi dość dynamicznie rozwijający się ośrodek mieszkaniowy.

Goczałkowice-Zdrój stanowią gminę górniczą w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 2007 r.

---

[1] Uchwała Nr XVIII/92/04 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 26 lutego 2004 r. w sprawie Statutu Gminy Goczałkowice-Zdrój z późniejszymi zmianami

[2] Gmina Goczałkowice-Zdrój powstała 1 maja 1933 r. poprzez włączenie gminy Goczałkowice Górne do gminy Goczałkowice Zdrój (noszącej do 8 stycznia 1932 r. nazwę Goczałkowice Dolne). Do 1975 r. gmina Goczałkowice-Zdrój znajdowała się w powiecie pszczyńskim. Od 22 maja 1975 r. do końca 1991 r. Goczałkowice-Zdrój stanowiły część miasta Pszczyna (Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 maja 1975 r. w sprawie zmiany granic niektórych miast w województwie katowickim (Dz.U. Nr 15, poz. 88). Ponownie status samodzielnej gminy Goczałkowice-Zdrój uzyskały z dniem 1 stycznia 1992 r. (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 1991 r. w sprawie utworzenia, zmiany granic i ustalenia siedzib niektórych gmin w województwach: (...) katowickim (...) oraz nadania niektórym gminom statusu miasta (Dz.U. Nr 115, poz. 497): „w województwie katowickim tworzy się gminy: Goczałkowice-Zdrój z siedzibą władz w Goczałkowicach-Zdroju; w skład gminy Goczałkowice-Zdrój wchodzi część obszaru miasta Pszczyny o powierzchni 4864,00 ha"

[3] według danych Głównego Urzędu Statystycznego powierzchnia Goczałkowic-Zdroju od 2006 r. wynosi 4739 ha w związku z ustaleniem powierzchni gmin dokładniejszą metodą, opartą o dane Państwowego Rejestru Granic i Powierzchni Jednostek Podziału Terytorialnego; do 2006 r. pow. gminy wykazywana w statystyce państwowej była o 125 ha większa (4864 ha)

[4] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS) (Dz.U. Nr 214, poz. 1573, z późn. zm.)

[5] urzędowa nazwa obiektu fizjograficznego - Jezioro Goczałkowickie; ze względu na powszechne stosowanie terminu „zbiornik", w tym w większości materiałów źródłowych, w studium posłużono się nazwą „Zbiornik Goczałkowicki". Nazwa ta ma uzasadnienie także w antropogenicznej genezie tego obiektu

o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego w latach 2008 - 2015 [Dz.U. Nr 192, poz. 1379], zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Gospodarki z dnia 22 stycznia 2008 r. w sprawie wykazu gmin górniczych [MP Nr 10, poz. 115]).

Powiązania z otoczeniem. Gmina należy do stowarzyszeń: Śląski Związek Gmin i Powiatów (Katowice) oraz Lokalna Grupa Działania „Ziemia Pszczyńska". Podjęto uchwałę wyrażającą zgodę na przystąpienie Gminy do Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego.

Goczałkowice-Zdrój są obsługiwane w zakresie administracji oraz sądownictwa i wymiaru sprawiedliwości (drugiego szczebla) przez jednostki usytuowane w Pszczynie (w zakresie administracji zespolonej, sądownictwa i wymiaru sprawiedliwości oraz większości dziedzin z zakresu administracji specjalnej), a w niektórych przypadkach także w Tychach (wojskowa komenda uzupełnień, sąd okręgowy właściwy w niektórych sprawach, powiatowa inspekcja sanitarna), Rybniku (okręgowy urząd górniczy) i w Kobiórze (nadleśnictwo).

Dostępność komunikacyjna Goczałkowic-Zdroju jest dobra. Przez gminę przebiega korytarz transportowy północ - południe o znaczeniu europejskim. W korytarzu znajdują się odcinki europejskiej trasy drogowej E 75 i trasy łącznikowej E462 (DK 1 w numeracji dróg krajowych) oraz międzynarodowych linii kolejowych E-65 / CE-65 i C-63 (w numeracji krajowej linie kolejowe o znaczeniu państwowym nr 139 oraz nr 39 i 150). Najbliższe węzły autostrad znajdują się w odległości 30 km (węzeł Rowień na A1) - 40 km (węzeł Mszana na A1, Murckowska i Brzezinka na A4). Znacznie mniejszy jest dystans do węzła drogi krajowej nr 1 z drogą ekspresową S1 w Bielsku - Białej (12,5 km). Najbliższe stacje kolejowe obsługujące ruch pociągów klasy intercity znajdują się w Pszczynie i Czechowicach – Dziedzicach, zaś lotniska międzynarodowe leżą w odległości 60 km (Pyrzowice, Balice) - 68 km (Ostrawa).

Ludność. Goczałkowice-Zdrój należą do grupy gmin małych, o ludności poniżej 10 tys. mieszkańców. W gminie mieszkały w 2011 r. 6593 osoby (dane Narodowego Spisu Powszechnego). Liczba ludności od 2002 r. (poprzedni spis powszechny) systematycznie wzrasta. W okresie między spisami z 2002 r. i 2011 r. liczba mieszkańców gminy zwiększyła się o blisko pół tysiąca (488 osób), co oznacza dość znaczną dynamikę przyrostu liczby ludności (108 w porównaniu z 2002 r.). W ostatnich latach notuje się corocznie przyrost liczby mieszkańców (64 - 118 osób w ciągu roku).

Gęstość zaludnienia wynosi 139 osób na km^2, jednak biorąc pod uwagę jedynie wschodnią część gminy, bez Zbiornika Goczałkowickiego, wskaźnik ten wzrasta do 420 osób/km^2 i jest wyższy od wartości cechującej województwo śląskie (376 osób/km^2).

Ludność gminy jest społeczeństwem starzejącym się (około 63,5% mieszkańców jest w wieku produkcyjnym), choć wciąż przeważa grupa mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (20%) nad mieszkańcami w wieku poprodukcyjnym (16,5%). W okresie od 2002 r. systematycznie zmniejsza się jednak udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, rośnie zaś udział ludności w wieku poprodukcyjnym. Przyrost naturalny w okresie od 2002 r. był z reguły dodatni (z wyjątkiem 2004 r.), mieszcząc się w przedziale od -1,6 do 5,4 (2010 r.). Na stosunkowo stałym, wysokim poziomie utrzymuje się liczba urodzeń (od 9 do 12,2 na 1000 mieszkańców), dość znaczne fluktuacje wykazuje jednak liczba zgonów (od 6,6 w 2005 r. do 11,9 w 2004 r.). W ostatnich latach przyrost naturalny wynosił średnio 3,3 na 1000 mieszkańców.

Tab. 1.1. Powierzchnia, liczba ludności, gęstość zaludnienia, wielkość i dynamika zmian liczby ludności w latach 2002 – 2011 w Goczałkowicach-Zdroju, innych wybranych gminach oraz w pow. pszczyńskim

Jednostka terytorialna	pow. (ha) [a]	liczba ludności (osoby) [b]		zmiana liczby ludności		gęstość zaludnienia (osoby/km^2)
		2002	2011	2011 – 2002 (osoby)	2002 = 100,0	
Goczałkowice-Zdrój	**4739**	**6105**	**6593**	**+488**	**108,0**	**139**
Pszczyna	17474	49216	51059	+1843	103,7	292
Czechowice - Dziedzice	6648	43241	44370	+1129	102,6	667
Strumień	5854	11728	12546	+818	107,0	214
Chybie	3175	8908	9430	+522	105,9	297
Bestwina	3792	10176	10942	+766	107,5	289
Kobiór	4822	4526	4869	+343	107,6	101
Miedźna	5009	15518	16073	+555	103,6	321
Pawłowice	7568	17646	18013	+367	102,1	238
Suszec	7508	10442	11635	+1193	111,4	155
powiat pszczyński	47120	103453	108242	+4789	104,6	230

[a] powierzchnia gmin według danych Głównego Urzędu Statystycznego

[b] ludność faktycznie zamieszkała, dane Narodowych Spisów Powszechnych z 2002 i 2011 r.

Prognoza ludności faktycznej do 2035 r. dla powiatów oraz miast na prawach powiatu (GUS), bazująca na stanie ludności w dniu 31.12.2007 r., przewiduje dla powiatu pszczyńskiego (stan w 2011 r. - 106 875 osób) do 2020 r. stabilizację liczby ludności (107,7 tys. [dla części wiejskiej powiatu zakłada się w tym okresie niewielki wzrost liczby mieszkańców]), a następnie - spadek zaludnienia do poziomu 101,5 tys. osób w 2035 r.

Pozycja gminy w planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego. W planie zagospodarowania przestrzennego woj. śląskiego (Uchwała Nr II/21/2/2004 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 21 czerwca 2004 r., Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 68, poz. 2049)[6], w przyjętej hierarchii ośrodków, Goczałkowice-Zdrój są klasyfikowane jako lokalny ośrodek gminny.

Gmina znajduje się na obszarze ochrony zasobów środowiska (wzmocnienie systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjny rozwój terenów otwartych, udokumentowane złoża kopalin wskazywane do racjonalnego gospodarowania, gleby klasy I – IV klasy bonitacyjnej użytków rolnych preferowane do rolniczego wykorzystania), a także na obszarze ochrony krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Jako istotne dla polityki przestrzennej gminy należy uznać następujące zasady, zawarte w planie: ochrona walorów leczniczych miejscowości uzdrowiskowych i racjonalna gospodarka ich zasobami - obejmująca między innymi zagadnienia rozwijania funkcji uzdrowiskowej i zagospodarowania terenów zielenią urządzoną, a także rozbudowy bazy turystyki zdrowotnej i rekreacyjnej przede wszystkim w strefach B i C ochrony uzdrowiskowej, ochrona zasobów środowiska i poprawa jego jakości (m.in. rekultywacja terenów zdegradowanych i zdewastowanych, ochrona terenów wzdłuż cieków wodnych, zakaz zabudowy naturalnych terenów zalewowych, utrzymanie i wzmocnienie korytarzy ekologicznych) oraz wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego do celów rekreacyjnych i turystycznych (m.in. wytyczenie tras rowerowych).

W piśmie Zarządu Województwa Śląskiego (SPRP.7634.2.64.2011 SP RP.KW - 723/11 z dnia 14.12.2011) zawarto wypis z planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, zawierający określenie celów i kierunków polityki przestrzennej województwa. Odnosząc je do warunków cechujących Goczałkowice-Zdrój do istotnych ustaleń należy zaliczyć: w zakresie „dynamizacji i restrukturyzacji przestrzeni województwa": (1) wspieranie tworzenia warunków przestrzennych rozwoju przedsiębiorczości, innowacji gospodarczej i transferu technologii, (2) rozwój i wspieranie restrukturyzacji wybranych dziedzin usług publicznych, (3) przeciwdziałanie największym zagrożeniom i poprawa bezpieczeństwa publicznego, (4) wykreowanie zintegrowanego regionalnego produktu turystycznego oraz (5) rozwój infrastruktury technicznej i transportowej poprawiającej warunki inwestowania; w zakresie „wzmocnienia funkcji węzłów sieci osadniczej": (1) zahamowanie procesu suburbanizacji, (2) promowanie zwartych [struktur], efektywnie wykorzystujących teren.

W zakresie ochrony zasobów środowiska, wzmocnienia systemu obszarów chronionych i wielofunkcyjnego rozwoju terenów otwartych (prawidłowe funkcjonowanie systemu ekologicznego województwa, poprawa warunków życia mieszkańców) w planie zagospodarowania przestrzennego woj. śląskiego zakłada się: (1) ochronę zasobów środowiska, (2) racjonalne użytkowanie terenów o wysokich walorach środowiska i dużej atrakcyjności dla rozwoju rekreacji i turystyki, (3) przekształcenia terenów intensywnego rolnictwa, (4) wzmocnienie ekonomicznej siły i żywotności strukturalnie słabych obszarów wiejskich.

Przewiduje się rozwój systemów infrastruktury (ukształtowanie funkcjonalnych systemów infrastruktury technicznej i transportowej, ograniczające zagrożenia dla środowiska i zdrowia ludzi, zmniejszenie ryzyka zagrożenia dla środowiska, poprawa bezpieczeństwa warunków inwestowania oraz integracji województwa): (1) wspieranie rozwoju infrastruktury komunikacyjnej o znaczeniu ponadregionalnym i regionalnym, (2) promowanie rozwoju pasażerskiego transportu zbiorowego, (3) wspieranie rozwoju infrastruktury technicznej.

Zadania o znaczeniu ponadlokalnym, przyjęte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa. Zgodnie z informacją Zarządu Województwa Śląskiego, w granicach Goczałkowic-Zdroju występuje zadanie o znaczeniu ponadlokalnym pn.: „Modernizacja linii kolejowych, w tym Warszawa - Katowice - Wiedeń", przyjęte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego (w ramach realizacji strategicznych elementów systemu transportowego, decydujących o międzynarodowych połączeniach regionu, w tym linii kolejowych AGC i AGTC)[7].

[6] zgodnie z Okresową oceną Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego - 2013 (Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 130/225/IV/2013 Zarządu Woj. Śląskiego z dnia 17 stycznia 2013 r.) plan wymaga aktualizacji wynikającej m.in. z konieczności uwzględnienia ustaleń KPZK2030 oraz systemowego podejścia do: obszarów funkcjonalnych, koncepcji układu transportowego oraz do planowania w układzie subregionalnym. Sejmik Woj. Śląskiego podjął w dniu 28 października 2013 r. uchwałę (Nr IV/43/3/2013) o przystąpieniu do sporządzenia zmiany planu

[7] Zadanie to znajduje się również w programach przyjętych przez Radę Ministrów (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko Narodowe Ramy Odniesienia 2007 - 2013 [program zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 7 grudnia 2007 r. oraz uchwałą Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2008 r.: Priorytet VII: Transport przyjazny środowisku,

Zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) - załącznik do Uchwały Nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. (MP z 2012, poz. 252) zakłada zbudowanie „sprawnego i przejrzystego" systemu planowania przestrzennego na każdym poziomie gospodarowania przestrzenią, mającego za podstawę zasadę współzależności celów polityki przestrzennej z celami polityki regionalnej.

Przewiduje się wprowadzenie zmian w przepisach, obejmujących m.in.: ustalenie zasady pierwszeństwa wykorzystania obszarów już zagospodarowanych przed zagospodarowaniem nowych obszarów, ustanowienie zakazu rozpraszania zabudowy oraz jej rozwoju na terenach pozbawionych infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, ustalenie zasady wiążącej roli studiów również dla decyzji związanych z określaniem warunków i wydawaniem pozwoleń na zabudowę, a także określenie standardów wyposażenia i zagospodarowania przestrzennego terenów zurbanizowanych oraz dostępności do podstawowych usług społecznych.

Celem strategicznym KPZK 2030 jest efektywne wykorzystanie przestrzeni i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie.

Goczałkowice-Zdrój w KPZK 2030 nie są wymieniane jako samodzielna jednostka. Gmina, według tego dokumentu, jest położona w sąsiedztwie Bielska - Białej, stanowiącej ośrodek regionalny oraz Aglomeracji Górnośląskiej („Katowice wraz z miastami wchodzącymi w skład Górnośląskiego Związku Metropolitalnego"). Aglomeracja tworzyć ma układ wielowierzchołkowy - wraz z Bielskiem - Białą, Rybnikiem, Częstochową, Krakowem i konurbacją Ostrawy. Układ ten charakteryzować się ma dynamiką rozwoju, ciągłością, zwartością i wysokim stopniem urbanizacji oraz ładem przestrzennym.

Polityka przestrzenna gmin sąsiednich. Żadna z gmin sąsiednich nie przekazała wniosków do studium Dokumenty planistyczne (studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, plany miejscowe) gmin sąsiednich są w większości przypadków aktualne (pochodzą z okresu 2000 – 2011). Do istotnych ustaleń, zawartych w tych dokumentach, należy rezygnacja w studium Pszczyny z planowanej dotychczas południowej obwodnicy miasta, mającej przebiegać przez północną część Goczałkowic-Zdroju.

1.2. Zagospodarowanie terenów. Ład przestrzenny

Dotychczasowe zagospodarowanie i użytkowanie terenów. Obszar gminy dzieli się na dwie zasadnicze części: wschodnią (pow. 16,1 km^2 [34% ogólnej pow. gminy]), mieszczącą zabudowę Goczałkowic-Zdroju oraz zachodnią (pow. 31,3 km^2), obejmującą Zbiornik Goczałkowicki.

Według faktycznego stanu zagospodarowania i użytkowania terenów, zdecydowaną większość obszaru gminy (90%) stanowią tereny otwarte, o czym decyduje przede wszystkim duża powierzchnia zajęta przez Zbiornik Goczałkowicki. W zagospodarowaniu wschodniej części obszaru gminy (a więc z pominięciem Zbiornika Goczałkowickiego), również dominują tereny otwarte, zajmujące około 75% jej powierzchni, stanowiące głównie tereny rolnicze. Udział powierzchni wód we wschodniej części Goczałkowic-Zdroju wynosi około 15%, zaś lasów i terenów zadrzewionych - ponad 8%.

Wśród terenów zainwestowanych przeważają tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (ponad 9% pow. wschodniej części gminy); na podobnym poziomie kształtuje się udział terenów komunikacji i infrastruktury technicznej (nieco ponad 8%). Około 2% pow. tej części Goczałkowic-Zdroju zajmują tereny zurbanizowane, dotychczas niezabudowane; taki sam udział cechuje łącznie tereny nieużytków antropogenicznych i gruntów rolnych odłogowanych.

Tab. 1.2. Dotychczasowe zagospodarowanie i użytkowanie terenów (według inwentaryzacji urbanistycznej)

kol. 3 (udział 1) - udział użytku gruntowego w całkowitej powierzchni gminy Goczałkowice-Zdrój (pow. wg ewidencji gruntów)

kol. 4 (udział 2) - udział użytku gruntowego w powierzchni gminy bez Zbiornika Goczałkowickiego

Rodzaje terenów		pow. (ha)	udział 1 (%)	udział 2 (%)
1		*2*	*3*	*4*
tereny zabudowy mieszkaniowej		**156,32**	**3,3**	**9,9**
MW	tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	1,02	0,0	0,1

działanie 7.1. Rozwój transportu kolejowego, projekt priorytetowy 23. linia kolejowa linia E65/CE65 Gdańsk - Warszawa - Katowice - granica państwa (polepszenie parametrów technicznych linii kolejowych, w tym zwiększenie prędkości pociągów (do min. 160 km/godz.) i zwiększenie nośności torów oraz dostosowanie linii kolejowych do wymogów interoperacyjności transeuropejskiego systemu kolejowego). Projekt modernizacji linii został również zawarty w Master Plan dla transportu kolejowego w Polsce do 2030 r. (załącznik do Uchwały Nr 277 Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2008 r.), w programie budowy i uruchomienia przewozów kolejami dużych prędkości w Polsce (załącznik do Uchwały Nr 276/2008 Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 2008 r.), a także w programie działań dla rozwoju transportu kolejowego do roku 2015 (Min. Infrastruktury, 2010 r.)

Rodzaje terenów		pow. (ha)	udział 1 (%)	udział 2 (%)
1		*2*	*3*	*4*
MN	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	146,03	3,1	9,2
MU	tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej	9,27	0,2	0,6
tereny zabudowy usługowej		**27,61**	**0,6**	**1,6**
UP	tereny usług publicznych	12,52	0,3	0,8
U	tereny zabudowy handlowo - usługowej	11,57	0,2	0,6
US	tereny sportu i rekreacji	3,52	0,1	0,2
tereny zabudowy produkcyjno – usługowej i produkcyjnej		**23,38**	**0,5**	**1,4**
PU	tereny zabudowy produkcyjno - usługowej	8,58	0,2	0,5
P	tereny zabudowy produkcyjnej	13,11	0,3	0,8
PG	tereny eksploatacji surowców leczniczych	1,69	0,0	0,1
tereny rolnicze		**740,29**	**15,7**	**43,7**
R	tereny rolnicze – uprawy polowe	673,80	14,2	39,6
RU	tereny rolnicze – ogrodnictwo i obsługa produkcji rolniczej	26,27	0,6	1,6
MR	tereny zabudowy zagrodowej	22,90	0,5	1,4
RN	tereny rolnicze – grunty rolne odłogowane	17,32	0,4	1,1
tereny zieleni urządzonej		**9,23**	**0,2**	**0,6**
ZP	tereny zieleni urządzonej	7,41	0,2	0,5
ZC	cmentarze	0,68	0,0	0,0
ZZ	tereny zieleni izolacyjnej, częściowo urządzonej	1,14	0,0	0,1
tereny zieleni i wód		**3573,94**	**75,3**	**29,9**
ZL	lasy	166,86	3,5	5,6
LZ	tereny zadrzewione	58,82	1,2	2,9
ZE	tereny łąk i pastwisk w dolinach cieków, naturalne nieużytki	236,22	4,9	4,1
W	wody płynące	43,92	0,9	1,0
Wz	Zbiornik Goczałkowicki	2760,42	58,3	-
Wr	stawy hodowlane	210,43	4,4	13,3
Wi	inne wody stojące	35,62	0,8	2,2
BW	tereny budowli hydrotechnicznych	61,55	1,3	0,8
tereny komunikacji i infrastruktury technicznej		**134,43**	**2,9**	**8,3**
KD	tereny dróg, placów i parkingów	72,64	1,5	4,5
KK	tereny kolejowe	11,99	0,3	0,7
KL	lądowisko	4,79	0,1	0,3
IT	tereny infrastruktury technicznej	45,01	1,0	2,8
pozostałe rodzaje terenów		**73,80**	**1,5**	**4,6**
ZM	tereny zieleni przydomowej	23,49	0,5	1,4
BP	tereny zurbanizowane, niezabudowane	34,19	0,7	2,2
N	tereny nieużytkowane lub zdegradowane	16,12	0,3	1,0
razem		**4739,00**	**100,0**	**100,0**

źródło: obliczenia na podstawie zdjęć lotniczych, map zasadniczych i ewidencji gruntów i budynków Gminy Goczałkowice-Zdrój

Użytkowanie terenów według ewidencji gruntów. Według danych ewidencji gruntów (w podziale na użytki gruntowe), we wschodniej części gminy (bez Zbiornika Goczałkowickiego), dominują użytki rolne (70% pow.), a wśród nich - grunty orne i grunty pod stawami. Nieznaczny jest udział gruntów leśnych (niecałe 6%). Grunty zabudowane i zurbanizowane (z których 1/3 stanowią tereny mieszkaniowe) zajmują przeszło 17% pow. wschodniej części gminy. Pozostałe użytki gruntowe mają niewielkie znaczenie w strukturze użytkowania gruntów tej części Goczałkowic-Zdroju.

Tab. 1.3. Użytkowanie terenów według ewidencji gruntów (w podziale na użytki gruntowe)

kol. 5 (udział 1) – udział użytku gruntowego w całkowitej powierzchni Gminy Goczałkowice-Zdrój

kol. 6 (udział 2) – udział użytku gruntowego w powierzchni gminy bez Zbiornika Goczałkowickiego (1567,92 ha)

Grupa użytków gruntowych	rodzaj użytku	rodzaj użytku gruntowego	pow. (ha)	udział 1 (%)	udział 2 (%)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
użytki rolne	R	grunty orne	649,81	13,6	41,0
	S	sady	13,73	0,3	0,9
	Ł	łąki trwałe	121,61	2,6	7,7
	Ps	pastwiska trwałe	45,24	1,0	2,9
	Br	użytki rolne zabudowane	33,80	0,7	2,1
	Wsr	grunty pod stawami	232,24	4,9	14,7
	W	rowy	8,87	0,2	0,6
	razem		**1105,30**	**23,3**	**69,9**

Grupa użytków gruntowych	rodzaj użytku	rodzaj użytku gruntowego		pow. (ha)	udział 1 (%)	udział 2 (%)
1	*2*	*3*		*4*	*5*	*6*
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	Ls	lasy		90,31	1,9	5,7
	Lz	grunty zadrzewione i zakrzewione		15,45	0,3	1,0
				105,76	**2,2**	**6,7**
grunty pod wodami	Wp	grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	Zbiornik Goczałkowicki	3168,86	66,7	-
			inne	19,14	0,3	1,2
	Ws	grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi		35,71	0,8	2,3
	razem			**3213,15**	**67,8**	**3,5**
grunty zabudowane i zurbanizowane	B	tereny mieszkaniowe		102,08	2,2	6,5
	Ba	tereny przemysłowe		58,61	1,2	3,7
	Bi	inne tereny zabudowane		24,99	0,5	1,6
	Bp	zurbanizowane tereny niezabudowane		2,60	0,1	0,2
	Bz	tereny rekreacyjno - wypoczynkowe		4,62	0,1	0,3
	dr	drogi		70,03	1,5	4,4
	Tk	tereny kolejowe		13,14	0,3	0,8
	Ti	Inne tereny komunikacyjne		0,09	0,0	0,0
	razem			**276,07**	**5,9**	**17,5**
nieużytki	N	nieużytki		**16,46**	**0,3**	**1,0**
tereny różne	Tr	tereny różne		**22,17**	**0,5**	**1,4**
razem				**4739,00**	**100,0**	**100,0**

źródło: ewidencja gruntów i budynków Gminy Goczałkowice-Zdrój, baza danych ewidencyjnych (format SWDE), 2011 r.

Struktura funkcjonalno - przestrzenna. Zasadnicza, wschodnia część gminy, obejmująca miejscowość Goczałkowice-Zdrój, dzieli się na kilka jednostek osadniczych, odmiennych pod względem genezy, funkcji i struktury przestrzennej.

Należą do nich: (1) siedlisko wsi łańcuchowej (Goczałkowice Górne), zawarte pomiędzy ul. Zimową i Szkolną oraz Boczną i Jeziorną z zabudową zagrodową i mieszkaniową jednorodzinną (oś wsi stanowiła ul. Główna, biegnąca wzdłuż Potoku Goczałkowickiego, długość układu zabudowy - około 2,3 km, szerokość - 250 - 300 m); (2) uzdrowisko - rozwinięte na terenach Goczałkowic Dolnych, wzdłuż ul. Uzdrowiskowej; (3) jednostki zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej typu osiedlowego (komponowane zespoły zabudowy na niewielkich działkach z odpowiednio uformowanym układem drogowym): osiedle Powstańców Śląskich (rejon ul. Powstańców Śl., Wiślnej, PCK), rejon ul. Górnej, Krótkiej, Krzyżanowskiego i Parkowej (Goczałkowice Dolne), Kolonia Brzozowa (ul. Solankowa, Letnia i Brzozowa) oraz Osiedle Wodociągowe w północnej części gminy, związane z Zakładem Uzdatniania Wody; (4) izolowane, niewielkie układy zabudowy - dawne przysiółki: Bór (I i II), Borek (ul. Borowinowa, Rolna), Kolonia Rudołtowice, Folwark (Nowy Dwór - ul. Graniczna).

Za centralną część (strefę) gminy uznaje się (zgodnie z Założeniami wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Goczałkowice-Zdrój na lata 2007 – 2012, Uchwała Nr X/64/07 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 3 lipca 2007 r.) obszar pomiędzy ulicami: Borowinową, Wiosenną, Uzdrowiskową (na odcinku od Wiosennej do Parkowej), Parkową, Krzyżanowskiego, Szkolną i Lipową.

W strukturze przestrzennej wschodniej części gminy wyraźnie wyodrębnia się w jej południowym fragmencie pasmo doliny Wisły z kompleksem stawów hodowlanych i zbiornikami wodnymi o innych funkcjach, zaś we fragmencie północnym - zespół zabudowy przemysłowej i infrastruktury technicznej w sąsiedztwie Pszczyny (Zakład Uzdatniania Wody, Osiedle Wodociągowe, zakłady Linde-Gaz) oraz powstająca zabudowa usługowa wzdłuż drogi krajowej nr 1, powodująca zacieranie się dystansu przestrzennego pomiędzy Goczałkowicami-Zdrojem a Pszczyną.

Wschodnia część gminy jest rozdzielona południkowymi trasami komunikacyjnymi o znaczeniu krajowym: drogą krajową nr 1 oraz linią kolejową nr 139, tworzącymi istotne bariery przestrzenne.

Ośrodki usługowe. Usługi publiczne skupiają się w dwóch miejscach - w rejonie Urzędu Gminy przy ul. Szkolnej 13 (usługi administracji, oświaty, kultury i bezpieczeństwa publicznego) oraz przy

ul. Powstańców Śląskich 3 (usługi oświaty, centrum sportowo – rekreacyjne); istotne znaczenie ma ponadto rejon kościoła p.w. św. Jerzego (ul. Główna). Funkcje uzdrowiskowe, a także niektóre usługi o znaczeniu ogólnogminnym koncentrują się w rejonie ul. Uzdrowiskowej.

Przestrzenie publiczne[8]. Do pełnienia roli głównej przestrzeni publicznej, najpełniej odpowiadającej ustawowej definicji tego elementu zagospodarowania przestrzennego, predysponowana jest część uzdrowiskowa gminy z ul. Uzdrowiskową i parkiem zdrojowym oraz rejon Urzędu Gminy przy ul. Szkolnej. W ograniczonej mierze rolę takiej przestrzeni odgrywać może też rejon kościoła p.w. św. Jerzego oraz kompleks sportowo - rekreacyjny przy ul. Powstańców Śląskich.

Funkcje i wysokość zabudowy. W Goczałkowicach-Zdroju istnieje niespełna 3 tys. budynków. Pod względem funkcji przeważają obiekty mieszkalne, stanowiące ponad połowę (52%) wszystkich budynków w gminie. Kolejną grupę stanowią różne budynki gospodarcze i garaże (29%); znaczącym udziałem cechują się ponadto budynki związane z produkcją rolniczą (produkcyjne, usługowe i gospodarcze dla rolnictwa - 13% wszystkich obiektów). Pozostałe grupy funkcjonalne budynków są znacznie mniej liczne (po kilkadziesiąt obiektów handlowo - usługowych oraz przemysłowych i magazynowych, po kilkanaście budynków oświaty, nauki, kultury i sportu oraz budynków biurowych). Wyróżnia się wśród nich relatywnie dość liczna grupa budynków szpitali i zakładów opieki medycznej (21 obiektów).

Dominuje zabudowa niska - do 2,5 kondygnacji (93% wszystkich budynków). Budynki wyższe liczą z reguły 3 kondygnacje (17 budynków), pojedyncze obiekty liczą 4, 5 i 10 kondygnacji - skupiają się w części uzdrowiskowej. Do dominant należy także budynek kościoła parafialnego.

Wiek zabudowy. Najwięcej obiektów pochodzi z okresu 1970 - 89 (35% wszystkich budynków) oraz 1945 - 69 (25%). Ponad piąta część budynków powstała po 1990 r.; pozostałe są starsze i pochodzą głównie z lat 1918 - 44 (7%), około 110 budynków powstało w okresie 1871 – 1917 (dla około 8% budynków brak jest danych na temat okresu ich budowy).

W podobny sposób rozkłada się wiek budynków mieszkalnych, większy jest jednak wśród tej grupy udział budynków zbudowanych po 1990 r. (362 budynki, 24% ogółu takich budynków w gminie). Niemal równy jest udział budynków z lat 1945 – 69 i 1970 – 89 (po, odpowiednio, 436 i 494 budynki). Obiektów starszych jest 162, wywodzą się one głównie z lat 1918 - 44. Wśród innych grup funkcjonalnych, a zwłaszcza w grupie budynków przemysłowych, handlowo - usługowych i biurowych, dominują obiekty powstałe po 1989 r.

Ład przestrzenny[9]. Gmina cechuje się stosunkowo znacznym stopniem ładu przestrzennego, zwłaszcza na terenach otwartych (tereny wód i dużych kompleksów gruntów rolnych).

Na terenach zabudowanych trwałe zaburzenie ładu przestrzennego stanowi konfliktowe położenie głównych elementów układu komunikacyjnego – drogi krajowej nr 1 i linii kolejowej nr 139 w stosunku do zabudowy miejscowości, a zwłaszcza części uzdrowiskowej. Negatywny wpływ na stan ładu przestrzennego wywierają także skutki eksploatacji węgla kamiennego, zagrażające walorom uzdrowiskowym gminy oraz obniżające wartość nieruchomości na terenach objętych oddziaływaniem wydobywania węgla kamiennego.

Ponadto, w różnych częściach gminy wymagań ładu przestrzennego nie spełnia układ drogowy, cechujący się znacznym udziałem dróg o parametrach technicznych poniżej wymaganych standardów, a w części uzdrowiskowej - niektóre urządzenia uzdrowiskowe (m.in. park zdrojowy), wymagające rewitalizacji.

1.3. Przeznaczenie terenów

Dotychczasowe studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Politykę przestrzenną gminy określa dotychczas studium z 2001 r. (Uchwała Nr XXIX/219/2001 Rady Gminy w Goczałkowicach-Zdrój z dnia 22 maja 2001 r.). Studium to zostało opracowane według nieobowiązujących obecnie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 1994 r. Nr 89, poz. 415). W okresie sporządzania studium brak było m.in. przepisów wykonawczych określających zakres tego dokumentu.

[8] obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokajania potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne (art. 2 pkt 6 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

[9] ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno - gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne (art. 2 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, sporządzone zgodnie z ustaleniami studium, pokrywają cały obszar gminy (nie są wydawane decyzje o warunkach zabudowy i decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego). We wschodniej części gminy obowiązuje zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych „Czechowice II", „Bestwina", „Rudołtowice" i „Goczałkowice Zdrój" znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Goczałkowice-Zdrój (Uchwała Nr XLII/290/10 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 7 września 2010 r., publ. Dz. Urz. Woj. Śl. z 2010 r., Nr 257, poz. 4033), zaś w części zachodniej - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Goczałkowice - Dolina Wisły" dla części obszaru gminy Goczałkowice-Zdrój obejmującej Jezioro Goczałkowickie (Uchwała Nr XLIX/294/2006 Rady Gminy w Goczałkowicach-Zdroju z dnia 6 czerwca 2006 r., publ. Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 97, poz. 2644).

Plany miejscowe sporządzono na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2003 r. (w brzmieniu obowiązującym sprzed zmian wprowadzonych ustawą z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

W planach miejscowych wydzielono obszerny katalog terenów o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania (tab. 1.4).

Tab. 1.4. Przeznaczenie terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

kol. 4 (udział 1) – udział w całkowitej powierzchni Gminy Goczałkowice-Zdrój

kol. 5 (udział 2) – udział w powierzchni objętej zmianą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych „Czechowice II", „Bestwina", „Rudołtowice" i „Goczałkowice Zdrój" (dotyczy terenów wyznaczonych w tym planie)

Symbol terenu	przeznaczenie terenu	pow. ha	udział 1 (%)	udział 2 (%)
1	*2*	*3*	*4*	*5*
tereny zabudowy mieszkaniowej		**335,86**	**7,0**	**20,6**
MN	**tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej**	**333,66**	**7,0**	**20,5**
MN1	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	246,40	5,2	15,2
MN2	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna usługowa	73,39	1,5	4,5
MN3	zabudowa zagrodowa w terenach zainwestowanych	12,05	0,3	0,7
MN4	zabudowa mieszkaniowa o charakterze rekreacyjnym	1,82	0,0	0,1
MW	**zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna**	**2,20**	**0,0**	**0,1**
tereny zabudowy usługowej		**59,80**	**1,3**	**3,5**
UU-US1	**tereny zabudowy usługowej**	**51,33**	**1,1**	**3,0**
UU	handel, gastronomia, biura, rzemiosło usługowe, itp.	22,20	0,5	1,4
UL	tereny i obiekty zakwaterowania zbiorowego	2,89	0,1	0,2
UE	usługi oświaty i edukacji	3,83	0,1	0,2
UK	usługi kultury	0,27	0,0	0,0
UA	usługi administracji, bezpieczeństwo publiczne, łączność	0,62	0,0	0,0
UZ1	usługi ochrony zdrowia (strefa „A" ochrony uzdrowiskowej)	10,44	0,2	0,6
UZ2	usługi ochrony zdrowia (opieki społecznej)	0,07	0,0	0,0
UZ3	usługi ochrony zdrowia (przychodnie, lecznice, gabinety lekarskie)	0,36	0,0	0,0
UP1	usługi transportowe i komunikacyjne, stacje paliw, stacje obsługi	8,48	0,2	0,5
UP2	zespoły parkingów, komisy samochodowe, garaże	0,45	0,0	0,0
UD	obiekty kultu religijnego	1,03	0,0	0,1
US1	tereny sportowo – rekreacyjne: obiekty kubaturowe	0,69	0,0	0,0
US2	**tereny sportu i rekreacji**	**8,47**	**0,2**	0,5
tereny zabudowy produkcyjno - usługowej		**116,03**	**2,5**	**7,1**
P1	zabudowa obiektów przemysłu wydobywczego	14,54	0,3	0,9
P2	obiekty produkcyjne – przemysł, rzemiosło produkcyjne	97,66	2,1	6,0
P3	składy i magazyny	3,83	0,1	0,2
tereny użytkowane rolniczo		**422,20**	**8,9**	**25,5**
R	tereny upraw polowych, łąk i pastwisk	367,90	7,8	23,2
RU	tereny obsługi produkcji w gospodarstwach	33,17	0,7	2,0
RM	zabudowa zagrodowa	5,35	0,1	0,3
tereny zieleni i wód		**3663,94**	**77,1**	**34,0**
ZP1	zieleń urządzona (parki, skwery, zieleńce itp.)	28,05	0,6	1,7
ZP2	zieleń urządzona o charakterze izolacyjnym	18,23	0,4	1,1
ZC	cmentarze	0,86	0,0	0,1
ZP3	tereny zieleni przywodnej	533,32	11,2	6,7
ZL1	tereny lasów	98,03	2,1	6,0
ZL2	tereny zadrzewień, łąk i pól z możliwością zalesień	14,59	0,3	0,9
WS1	tereny wód otwartych płynących	33,98	0,7	1,0
WS2	tereny wód otwartych stojących	2902,46	61,1	14,7
BW	urządzenia i budowle wodne budowle piętrzące	34,42	0,7	1,8

Symbol terenu	przeznaczenie terenu	pow. ha	udział 1 (%)	udział 2 (%)
1	*2*	*3*	*4*	*5*
tereny komunikacji		108,74	2,3	6,5
KD	drogi publiczne	88,75	1,9	5,4
KDP	tereny dróg publicznych – place, ścieżki, ciągi piesze i rowerowe	1,36	0,0	0,1
KP	tereny parkingów	4,59	0,1	0,3
KDW	drogi wewnętrzne pieszo-jezdne	2,01	0,0	0.1
KK	tereny komunikacji kolejowej	12,03	0,3	0.6
tereny infrastruktury technicznej		**48,21**	**0,9**	**2,8**
TIE	tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyki	1,64	0,0	0,1
TIG	tereny infrastruktury technicznej gazownictwa	0,09	0,0	0,0
TIW	tereny infrastruktury technicznej wodociągów	44,33	0,9	2,7
TIK	tereny infrastruktury technicznej kanalizacji	2,15	0,0	0,0
razem		**4739,00**	**100,0**	**100,0**

źródło: zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych „Czechowice II", „Bestwina", „Rudołtowice" i „Goczałkowice Zdrój" znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Goczałkowice-Zdrój (Uchwała Nr XLII/290/10 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 7 września 2010 r.), miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Goczałkowice - Dolina Wisły" dla części obszaru gminy Goczałkowice-Zdrój obejmującej Jezioro Goczałkowickie (Uchwała Nr XLIX/294/2006 Rady Gminy w Goczałkowicach-Zdroju z dnia 6 czerwca 2006 r.)

Dla części wyznaczonych terenów o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania ustalono parametry i wskaźniki urbanistyczne w zakresie dopuszczalnej powierzchni zabudowy, minimalnego wymaganego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz dopuszczalnej wysokości zabudowy. Istotny wpływ na wielkość tych parametrów miało położenie terenów w układzie stref ochrony uzdrowiskowej i obowiązujące w okresie sporządzania planów przepisy określające minimalny udział powierzchni terenów zieleni w tych strefach (tab. 1.5).

Tab. 1.5. Przeznaczenie terenów, dla których w planach miejscowych ustalono parametry urbanistyczne i wielkość tych parametrów (kol. 4 i 5: A, B, C – strefy ochrony uzdrowiskowej)

Sym-bol	przeznaczenie		parametry urb.		
	podstawowe	przeznaczenie uzupełniające	pow. zab. (%)	pow. biol. (%)	wys. zab. (m)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
MN1	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	funkcje usługowe dla działalności gospodarczej	30 A-25	A-75 B-55 C-45	13
MN2	zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna usługowa (dopuszczalne przeznaczenie całości działki wyłącznie na działalność gospodarczą)	różne formy działalności gospodarczej, której łączna pow. całkowita nie przekracza 50% pow. całkowitej budynku mieszkalnego, obiekty usługowe dla działalności gospodarczej	40 A-25	A-75 B-55 C-45	13
MN3	zabudowa zagrodowa w terenach zainwestowanych (budynki mieszkalne jednorodzinne zagrodowe z dopuszczeniem funkcji gospodarczych, związanych z gospodarką rolno – ogrodniczą)	zabudowa jednorodzinna, przekształcenia funkcjonalne i przestrzenne zmieniające tereny zabudowy zagrodowej w tereny zabudowy jednorodzinnej	40 A-25	A-75 B-55 C-45	13
MN4	zabudowa mieszkaniowa o charakterze rekreacyjnym	domy letniskowe, obiekty tymczasowe dla drobnego handlu	20	60 A-75	12
MW	zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna (budynki mieszkalne wielorodzinne, małe domy mieszkalne)	usługi o łącznej pow. nieprzekraczającej 20% powierzchni całkowitej budynku), urządzenia sportowo-rekreacyjne	-	A-75 B-55 C-45	-
UU	zabudowa usługowa - w tym: handel, gastronomia, biura, rzemiosło usługowe, itp.)	lokale mieszkalne	50	A-75 B-55 C-45	12
UL	zabudowa usługowa - tereny i obiekty zakwaterowania zbiorowego – schroniska, hotele, motele, pensjonaty	usługi, lokale mieszkalne	40	A-75 B-55 C-45	12
UE	zabudowa usługowa - usługi oświaty i edukacji (żłobki, przedszkola, szkoły (publiczne i niepubliczne), szkolnictwo specjalne i ośrodki kształcenia	lokale mieszkalne, zmiana sposobu użytkowania w ramach funkcji usługowych, zakaz ograniczenia terenów zielonych, rekreacyjnych i sportowych	40	A-75 B-55 C-45	12
UK	zabudowa usługowa - usługi kultury, w tym: kina, domy kultury, biblioteki, usługi artystyczne i rozrywkowe, itp.	usługi, w tym handel, gastronomia, biura, rzemiosło usługowe itp., lokale mieszkalne	50	A-75 B-55 C-45	12
UA	zabudowa usługowa - usługi administracji	usługi, w tym handel, gastronomia, biura,	50	A-75	12

Sym-bol	przeznaczenie		parametry urb.		
	podstawowe	przeznaczenie uzupełniające	pow. zab. (%)	pow. biol. (%)	wys. zab. (m)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
	gospodarczej, samorządowej, finansowej, straż pożarna, służby publiczne (np. policja), a także usługi pocztowe	rzemiosło usługowe itp.		B-55 C-45	
UZ1	zabudowa usługowa - usługi ochrony zdrowia (szpitale, sanatoria, ośrodki rehabilitacji – strefa „A" ochrony uzdrowiskowej)	obowiązuje zachowanie istniejącego przeznaczenia i zagospodarowania terenu, lokale mieszkalne, usługi uzupełniające, w tym handel, gastronomia, kultura	30	A-75 B-55 C-45	15
UZ2	zabudowa usługowa - usługi ochrony zdrowia (opieki społecznej)	lokale mieszkalne, usługi uzupełniające, w tym handel, gastronomia, kultura	30	A-75 B-55 C-45	12
UZ3	zabudowa usługowa - usługi ochrony zdrowia (przychodnie, lecznice, gabinety lekarskie, gabinety weterynaryjne)	lokale mieszkalne	50	A-75 B-55 C-45	9
UP1	zabudowa usługowa - usługi transportowe i komunikacyjne, stacje paliw, stacje obsługi pojazdów	usługi typu UP2, UU i UL (motele)	60	15	7
UP2	zabudowa usługowa - zespoły parkingów, komisy samochodowe, garaże	usługi, lokale mieszkalne	60	15	5
UD	zabudowa usługowa - obiekty kultu religijnego (kościoły, kaplice, budynki parafialne i związane z kultem religijnym)	usługi, specyficzne formy mieszkalnictwa zbiorowego (klasztory, domy zakonne)	-	-	-
US1	tereny sportowo – rekreacyjne: kubaturowe obiekty sportowe i rekreacyjne, hale sportowe, pływalnie itp.	usługi towarzyszące (hotelowe, handlowe, gastronomia), usługi typu US2	50	A-75 B-55 C-45	12
US2	tereny sportowo - rekreacyjne otwarte	obiekty towarzyszące, w tym campingi, mała gastronomia, drobny handel o pow. do 100 m^2, obiekty okazjonalne, towarzyszące lub związane z wypoczynkiem i rekreacją	15	A-75 B-55 C-45	5
P2	obiekty produkcyjne – przemysł, rzemiosło produkcyjne	usługi dla rzemiosła usługowego, istniejąca zabudowa mieszkaniowa, inne nieuciążliwe funkcje usługowe	60	10	12
P3	składy i magazyny	usługi	60	10	12

źródło: zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych „Czechowice II", „Bestwina", „Rudołtowice" i „Goczałkowice Zdrój" znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Goczałkowice-Zdrój (Uchwała Nr XLII/290/10 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 7 września 2010 r.), miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Goczałkowice - Dolina Wisły" dla części obszaru gminy Goczałkowice-Zdrój obejmującej Jezioro Goczałkowickie (Uchwała Nr XLIX/294/2006 Rady Gminy w Goczałkowicach-Zdroju z dnia 6 czerwca 2006 r.)

Rezerwy terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Do podstawowych rodzajów terenów wyznaczonych w planie miejscowym należą tereny przeznaczone pod zabudowę o łącznej pow. około 590 ha, z czego tereny dotychczas niezabudowane, biorąc pod uwagę aktualny stan zagospodarowania, zajmują około 258 ha (44% pow. terenów zabudowy). Niemal cała rezerwa wolnych terenów budowlanych (95%) jest przeznaczona pod zabudowę mieszkaniową (149 ha) lub usługowo - produkcyjną (96 ha).

Obowiązek sporządzenia planu miejscowego. Zgodnie z art. 14 ust. 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plan miejscowy sporządza się obowiązkowo, jeżeli wymagają tego przepisy odrębne. W gminie uzdrowiskowej obowiązkowe jest sporządzenie planu miejscowego dla strefy „A" ochrony uzdrowiskowej. Zgodnie z art. 38b ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 651, z późn. zm.), gmina, która na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw zdrowia uzyska potwierdzenie możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na swoim obszarze, uchwala plan dla strefy „A" w terminie do 2 lat od dnia otrzymania tej decyzji.

Decyzja Ministra Zdrowia potwierdzająca możliwość prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego w Goczałkowicach-Zdroju została wydana w 2009 r. Gmina uchwaliła plan miejscowy, obejmujący m.in. strefę „A" ochrony uzdrowiskowej, w 2010 r. (zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych [...]). Z formalnego punktu widzenia obowiązek uchwalenia planu miejscowego dla strefy „A" został zrealizowany, plan ten jednak nie uwzględnia m.in. przepisów wprowadzonych późniejszymi nowelizacjami ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych.

1.4. Stan środowiska

1.4.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu. Warunki geologiczno - inżynierskie

Budowa geologiczna. Pod względem budowy strukturalnej Goczałkowice-Zdrój leżą w obrębie dwóch nakładających się jednostek - zapadliska górnośląskiego i zapadliska przedkarpackiego.

W obrębie górotworu rejonu Goczałkowic-Zdroju na osadach kambru i dewonu (piaskowce, zlepieńce, wapienie i margle), o łącznej miąższości 1,7 – 1,9 km, zalegają utwory karbonu (wapienie, iłowce i mułowce z nielicznymi, cienkimi pokładami węgla kamiennego na głębokości od około 1,5 km p.p.t. [pod powierzchnią terenu] oraz piaskowce z pokładami węgla [gruby pokład 510]). Miąższość tych utworów w zachodniej części gminy przekracza 500 m i maleje w kierunku wschodnim do około 200 m.

Warstwy rudzkie tych osadów zawierają pokłady węgla o zmiennej miąższości (w tym 5 pokładów bilansowych). W wyżej położonych warstwach (orzeskie i łaziskie), cienkie pokłady i przewarstwienia węgla występują bardzo licznie, część z nich ma parametry kwalifikujące je do pokładów bilansowych. Górotwór karboński pocięty jest licznymi uskokami o kierunkach WNW–ESE i NW-SE.

Utwory karbonu przykryte są zwartą powierzchnią utworów mioceńskich, o zróżnicowanej miąższości (od 100 m w północnej części gminy do 600 m w części południowej), budowanych przez iły, mułki, iłowce, mułowce oraz piaski i żwiry.

Górną część podłoża skalnego tworzy zwarta pokrywa osadów czwartorzędowych o miąższości najczęściej od 10 m do 40 m, w plejstoceńskich dolinach kopalnych sięgająca około 100 m. Największy udział w profilu osadów czwartorzędowych mają utwory wodnolodowcowe - piaski różnoziarniste ze żwirami, miejscami zalegają mułki zastoiskowe. Lessy, występujące w północnej części gminy, są silnie gliniaste z przewarstwieniami piasków.

Utwory rzeczne (głównie piaski z domieszką żwiru) tworzą rozległe terasy nadzalewowe w dolinie Wisły oraz stożki napływowe Wisły i jej dopływów w rejonie południowego brzegu Zbiornika Goczałkowickiego. Młodsze (holoceńskie) osady rzeczne (piaski i mułki) tworzą niższe terasy, w których stropie znajdują się mady pylaste i ilaste, powszechnie występujące w dolinie Wisły. Utwory organiczne - torfy lub namuły mineralno - organiczne ze szczątkami roślin wypełniają starorzecza w dolinie Wisły - zarówno kopalne, jak i występujące na powierzchni terenu. Miąższość tych utworów sięga miejscami 3 - 4 m. Mułki humusowe były lub nadal są akumulowane także w stawach hodowlanych, zajmujących przeważnie dna dolin.

W podłożu rejonu Goczałkowic-Zdroju występują rozległe baseny sedymentacyjne z licznymi zbiornikami wód geotermalnych. Wraz z głębokością wzrasta temperatura wód, rośnie jednak także ich mineralizacja (w głębszych partiach mineralizacja przekracza 100 g/dm^3), co stanowi istotne utrudnienie w wykorzystaniu tych wód do produkcji energii.

Rzeźba terenu. Według regionalizacji fizycznogeograficznej i geomorfologicznej obszar Goczałkowic-Zdroju znajduje się w obrębie dwóch jednostek - Doliny Górnej Wisły (Dolina Wisły - odcinek zachodni) i Wysoczyzny (Równiny) Pszczyńskiej.

Wysoczyzna Pszczyńska tworzy w granicach gminy dwa spłaszczone, równoleżnikowe garby, leżące na wysokości od około 270 m n.p.m. przy ul. Jeziornej do około 265 m n.p.m. na północ od Kolonii Brzozowej. Garb obniża się łagodnie w kierunku dolin Potoku Goczałkowickiego i Pszczynki, przechodząc w zbocza dolin bez wyraźnych krawędzi. Nachylenia stoków wysoczyzny mieszczą się najczęściej w przedziale 1 - 3%. Dolina Potoku Goczałkowickiego posiada nieckowate dno, spłaszczające się w dolnym biegu, o szerokości do 100 metrów. W zachodniej części gminy, w rejonie Zbiornika Goczałkowickiego, południowy stok wysoczyzny rozcinają liczne, krótkie i wąskie dolinki nieckowate i parowy, uchodzące bezpośrednio do doliny Wisły.

Dolinę Wisły tworzy system teras aluwialnych, z których najbardziej rozprzestrzeniona jest najstarsza (IV terasa) - w granicach Goczałkowic-Zdroju znajduje się wąski pas terasy wzdłuż południowego brzegu Zbiornika Goczałkowickiego. Młode terasy holoceńskie wypełniają zakola dawnych meandrów Wisły, zalane wodami zbiornika.

Powierzchnia dna doliny łagodnie obniża się od około 256,0 – 255,5 m n.p.m. przy zachodniej granicy gminy do około 240,5 – 241,0 m n.p.m. przy granicy wschodniej. Nachylenie profilu podłużnego dna doliny Wisły wynosi 0,06%. Dolina jest wcięta w podłoże na głębokość do 10 - 15 m. Nachylenia terenu w obrębie najbardziej rozprzestrzenionej holoceńskiej terasy rzecznej (II) nie przekraczają zwykle 0,5 %. Równą powierzchnię terasy urozmaicają płytkie niecki - pozostałości po korytach odciętych przez meandrującą rzekę, zamulonych później powodziowymi osadami rzecznymi oraz jeziornymi osadami organicznymi i organiczno - mineralnymi.

Antropogeniczne przekształcenia rzeźby związane są głównie z wielowiekową gospodarką stawową oraz z budową Zbiornika Goczałkowickiego i regulacją koryta Wisły, a także z eksploatacją kopalin (zob. rozdz. 1.4.2). Obok stawów istniejących do dzisiaj, w przeszłości funkcjonowało dużo stawów różnej wielkości. Drugorzędne znaczenie mają wkopy i nasypy linii kolejowej oraz nasypy w miejscach przekraczania drogami dolin cieków, a także zrównywanie powierzchni pod zabudowę.

Warunki geologiczno - inżynierskie. W północnej części gminy, leżącej na Wysoczyźnie Pszczyńskiej, występują zmienne warunki podłoża budowlanego. Powierzchniową warstwę gruntu wysoczyzny w granicach gminy tworzą lessy lub gliny lessopodobne o miąższości około 4 - 8 m. Utwory te łatwo wchłaniają wodę, a ich własności mechaniczne silnie pogarszają się ze wzrostem zawilgocenia, prowadząc do uplastycznienia lub upłynnienia zawodnionych pyłów. Sytuację pogarsza występowanie bezpośrednio pod tymi osadami poziomu wodonośnego o napiętym zwierciadle. Nośność glin pylastych i pyłów w stanie zawodnionym istotnie obniża się.

Pod warstwą lessów zalega najczęściej seria utworów gruboziarnistych: zagęszczonych piasków, żwirów, pospółek i otoczaków o miąższości kilkunastu metrów. Są to utwory o dobrych parametrach geomechanicznych; utrudnienie w posadawianiu obiektów budowlanych w tej warstwie stanowi jednak powszechna obecność wody w przestrzeni porowej. Miejscami, głównie we wschodniej części wysoczyzny, pod lessami mogą zalegać słaboprzepuszczalne i namakające mułki i iły, pogarszające warunki budowlane podłoża. Lokalnie, w części zachodniej, pod lessami występują bezpośrednio gliny morenowe, sprzyjające znacznemu zawilgoceniu lessów.

Niekorzystne warunki geotechniczne występują w dolinie Wisły. Na głębokości 2 - 4 m występują w jej obrębie namuły mineralno - organiczne oraz gliny pylaste i pyły z humusem o grubości do 4 m. W spągu warstwy namułów mogą zalegać torfy (gruba warstwa torfów wykształciła się w starorzeczu przy stawie Rontok). Zawodnione torfy oraz osady mineralne lub mineralno - organiczne, o zmiennym składzie i stanie występowania, tworzą złe warunki geotechniczne.

Własności mechaniczne powierzchniowej warstwy gruntu oraz ich silna zależność od zmiennych warunków hydrogeologicznych, a także lokalne występowanie zmiennej miąższości gruntów mineralno - organicznych i torfów (w tym także poza doliną Wisły) wymagają szczegółowego badania przydatności podłoża do zabudowy.

Obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi. Ukształtowanie powierzchni terenu na obszarze Goczałkowic-Zdroju cechują na ogół niewielkie różnice wysokości względnych oraz łagodne nachylenia. Poza dnami form dolinnych oraz obszarami deformacji związanych z górnictwem węgla, morfologia terenu nie narzuca ograniczeń w użytkowaniu terenów.

Na przeważającej części obszaru gminy nie występują warunki zagrażające osuwaniem się mas ziemnych - w granicach Goczałkowic-Zdroju nie stwierdzono występowania osuwisk (Rejestr osuwisk na obszarze Powiatu Pszczyńskiego, Oddział Górnośląski Państwowego Instytutu Geologicznego w Sosnowcu, 2011 r.). Wyjątek stanowią jedynie niektóre fragmenty północnego brzegu Zbiornika Goczałkowickiego - według mapy obszarów predysponowanych do wystąpienia ruchów masowych ziemi, zawartej w cyt. opracowaniu, w rejonie Wisły Wielkiej i Łąki występuje kilka obszarów predysponowanych do wystąpienia ruchów masowych. Obszary oznaczone jako 25Ps i 26Ps (Wisła Wielka) oraz 30Ps (Łąka) znajdują się częściowo w granicach administracyjnych Goczałkowic-Zdroju.

1.4.2. Udokumentowane złoża kopalin. Koncesje na wydobywanie kopalin ze złóż, obszary i tereny górnicze. Skutki eksploatacji złóż. Filary ochronne

Udokumentowane złoża kopalin. W granicach gminy występują udokumentowane złoża kopalin[10]: złoża kopalin leczniczych (wody lecznicze zmineralizowane i torfy) oraz części złóż węgla kamiennego i metanu pokładów węgla[11].

Złoża węgla kamiennego i metanu oraz wód leczniczych są objęte własnością górniczą, złoże torfu jest objęte prawem własności nieruchomości gruntowej (art. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze [Dz.U. Nr 163, poz. 981, z późn. zm.]).

[10] kopalina - naturalne nagromadzenie minerałów, skał oraz innych substancji, których wydobywanie może przynieść korzyść gospodarczą (art. 6 pkt 19 ustawy - Prawo geologiczne i górnicze). Złoża kopalin podlegają ochronie, polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz na kompleksowym wykorzystaniu, w tym także kopalin towarzyszących (art. 125 ustawy - Prawo ochrony środowiska). Złoża kopalin ujawnia się w studium; w dokumencie tym uwzględnia się także obecne i przyszłe potrzeby eksploatacji złóż (art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska) oraz uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż (art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

[11] złoża węgla kamiennego i metanu stanowią strategiczny zasób kraju; należy je użytkować zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju (art. 1 pkt 4 i art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zachowaniu narodowego charakteru strategicznych zasobów naturalnych kraju [Dz.U. Nr 97, poz. 1051, z późn. zm.])

Tab. 1.6. Udokumentowane złoża kopalin

Nazwa złoża	kopalina	stan zagospodarowania	zasoby geologiczne bilansowe
złoża objęte własnością górniczą			
Goczałkowice Zdrój	wody lecznicze zmineralizowane	eksploatowane	329,8 m^3/h [a)] ; 2,34 m^3/h [b)]
Kobiór - Pszczyna	węgiel kamienny	rozpoznane wstępnie	3 063 506 tys. t
Pawłowice - rej.	węgiel kamienny	rozpoznane szczegółowo	414 263 tys. t
Silesia	węgiel kamienny	eksploatowane	505 175 tys. t
	metan [c)]		1 116,33 mln m^3 [d)]
Silesia Głęboka	metan	eksploatowane okresowo	2 791,15 mln m^3 [d)]
złoże objęte prawem własności nieruchomości gruntowej			
Rudołtowice	torf (borowina)	eksploatowane	103,60 tys. m^3

[a)] – zasoby dyspozycyjne, [b)] zasoby eksploatacyjne, [c)] kopalina towarzysząca, [d)] zasoby wydobywalne bilansowe

źródło: Bilans zasobów kopalin w Polsce według stanu na 31.XII.2012, PIG, Warszawa 2013

Złoża kopalin leczniczych

Złoże podziemnych wód leczniczych zmineralizowanych (solanek) ”Goczałkowice Zdrój” obejmuje zasoby wysokozmineralizowanych (6,3-7,5%) wód typu Cl-Na, J, Fe (Br, HBO2), o charakterze wód reliktowych, zalegających w piaskowcach górnokarbońskich warstw łaziskich i orzeskich. Wodzie towarzyszą niewielkie ilości gazów (głównie metanu).

Zasoby złoża określa Aneks nr 4 do Dokumentacji Hydrogeologicznej Ustalającej Zasoby Eksploatacyjne Ujęć Wód Leczniczych Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój według stanu na dzień 31.12.2000 r. z utworów karbonu górnego, przyjęty bez zastrzeżeń zawiadomieniem Ministra Środowiska znak DG/hg/JC/487-6382/1458/2002 z dnia 15 marca 2002 r.

Złoże torfu (borowiny) „Rudołtowice” zawiera torfy typu niskiego i częściowo przejściowego (szuwarowego, turzycowiskowego i olesowego). Zasoby złoża określa dokumentacja geologiczna zawierająca ustalenie według stanu na dzień 31.05.1982 r. geologicznych zasobów torfu leczniczego, zatwierdzona decyzją Prezesa Centralnego Urzędu Geologii (KZK/012/K/4563/83) z dnia 26 kwietnia 1983 r.

Złoże, o pow. 0,89 ha, jest udokumentowane do głębokości średnio 4,2 m. Średnia miąższość złoża wynosi 2,8 m; strop stanowi warstwa darni, gleby i miejscami iłu. Złoże występuje w bezodpływowym zagłębieniu i ze względu na płytko występujący poziom wód (10 do 30 cm p.p.t.) jest mocno zawodnione (naturalna wilgotność borowiny wynosi 88,7%).

Złoża węgla kamiennego i metanu

Złoże węgla kamiennego z metanem jako kopaliną towarzyszącą „Silesia” (partia zachodnia) zalega pod wschodnią częścią Goczałkowic-Zdroju. Zasoby przemysłowe węgla kamiennego wynoszą 128,9 tys. t, zaś zasoby przemysłowe metanu - 83,63 mln m^3.

Pod złożem „Silesia” występuje złoże metanu „Silesia Głęboka” (na głębokości od 760 m do około 1550 m p.p.t. - do spągu pokładu 510). Zasoby przemysłowe metanu wynoszą 1 169,54 mln m^3.

Złoże węgla kamiennego „Pawłowice - rej.” Jastrzębska Spółka Węglowa S.A. uważa za złoże perspektywiczne dla firmy. W granicach Goczałkowic-Zdroju znajduje się jedynie niewielki fragment złoża (obszar o pow. około 5,7 ha przy północnym brzegu Zbiornika Goczałkowickiego). W złożach węgla kamiennego „Kobiór - Pszczyna” i „Pawłowice - rej.” nie dokumentowano metanu.

Koncesje na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż. Południową część gminy obejmują obszary koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie ropy naftowej i gazu ziemnego, wydanych przez Ministra Środowiska: nr 20/99/p Strumień - Kęty dla spółki Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo, z terminem obowiązywania do dnia 7 lipca 2011 r., przedłużonym do dnia 7 lipca 2015 r. oraz (w niewielkim fragmencie) - nr 59/2009/p Bestwina dla spółki Energia Karpaty Zachodnie Sp. z o.o. spółka komandytowa, z terminem obowiązywania do dnia 16 października 2014 r.

W dniu 18 października 2013 r. wygasła koncesja nr 7/2006/p na poszukiwanie i rozpoznawanie złóż metanu z pokładów węgla, obejmująca północną część gminy, udzielona przez Ministra Środowiska spółce EurEnergy Resources Poland Sp. z o.o., przeniesiona następnie na inne podmioty - Composite Energy Poland Sp. z o.o. (w 2010 r.) i Dart Energy Poland Sp. z o.o. (w 2011 r.).

Koncesje na wydobywanie kopalin ze złóż. Obszary i tereny górnicze[12]. W granicach Goczałkowic-Zdroju znajdują się obszary i tereny górnicze ustanowione w koncesjach na wydobywanie wód leczniczych i torfu leczniczego oraz węgla kamiennego i metanu pokładów węgla (jako kopaliny towarzyszącej), udzielonych dwóm przedsiębiorcom, prowadzącym eksploatację kopalin na obszarze gminy[13].

Obszar i teren górniczy „Goczałkowice-Zdrój I". Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój Wojewódzki Ośrodek Reumatologiczno - Rehabilitacyjny posiadało koncesję nr 89/92 na eksploatację wód leczniczych, z przeznaczeniem do zabiegów leczniczych, ze złoża objętego obszarem górniczym „Goczałkowice-Zdrój" (o powierzchni 1991,02 ha, utworzonym decyzją Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 5 maja 1969 r.), udzieloną przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dnia 30 października 1992 r., zmienioną dnia 1 kwietnia 1997 r. decyzją BKk/MZ/493/97, ustalającą tożsame granice obszaru i terenu górniczego „Goczałkowice-Zdrój" (zajmujących w granicach gminy pow. około 1546 ha). Koncesja wygasła w dniu 30 października 2012 r. (Decyzja Nr 1332/OS/2013 Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 20 czerwca 2013 r.).

Przedsiębiorca uzyskał nową koncesję na wydobywanie wód leczniczych ze złoża wód leczniczych Goczałkowice-Zdrój, udzieloną przez Marszałka Województwa Śląskiego decyzją Nr 1082/OS/2013 z dnia 15 maja 2013 r. w granicach obszaru górniczego "Goczałkowice-Zdrój I". Koncesja obowiązuje do dnia 31 grudnia 2020 r. W koncesji ustanowiono nowe, tożsame z sobą, granice obszaru górniczego i terenu górniczego (pow. 1392,48 ha), zajmujące na obszarze gminy pow. około 1121,25 ha.

Zasoby eksploatacyjne (przemysłowe) wód leczniczych z utworów karbonu górnego (warstw orzeskich) wynoszą 2,34 m^3/h. Eksploatacja wód leczniczych odbywa się trzema studniami wierconymi do karbońskiego poziomu wodonośnego: mineralna woda swoista, 7,5% chlorkowo-sodowa (solanka) jodkowa, żelazista ze studni „Goczałkowice Nowy-1" (GN-1, głębokość 581 m, wydajność eksploatacyjna - 0,66 m^3/h) i „Goczałkowice-21" (G-21, głębokość 580 m, wydajność eksploatacyjna - 1,02 m^3/h) oraz mineralna woda swoista, 6,3% chlorkowo-sodowa (solanka) jodkowa, żelazista ze studni „Goczałkowice Nowy-2" (GN-2, głębokość 600 m, wydajność eksploatacyjna - 0,66 m^3/h).

Uzdrowisko dysponuje ponadto ujęciem zapasowym w częściowo zlikwidowanym otworze badawczym „Goczałkowice IG-1", gdzie jednak solanki karbońskie mieszają się ze znacznie silniej zmineralizowanymi solankami neogeńskimi.

Dzienne wydobycie solanki kształtuje się na poziomie nieco ponad 5 m^3. Pobór wody ze złoża „Goczałkowice Zdrój" wynosił w ostatnich latach od około 1201 m^3 w 2008 r. do 1470 m^3 w 2009 r., a w 2012 r. wyniósł 804,5 m^3. W koncesji ustalono, że roczne wydobycie wód leczniczych przewiduje się w ilości około 2500 m^3 (nie może być większe niż 20498,40 m^3).

Obszar i teren górniczy „Rudołtowice I". Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój Wojewódzki Ośrodek Reumatologiczno - Rehabilitacyjny posiadało koncesję nr 90/92 na eksploatację torfu leczniczego (borowiny), z przeznaczeniem do zabiegów leczniczych, ze złoża objętego obszarem górniczym „Rudołtowice" (o powierzchni 114,9 ha, utworzonym decyzją Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 23 marca 1984 r.), udzieloną przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dnia 30 października 1992 r., zmienioną dnia 1 kwietnia 1997 r. decyzją BKk/MZ/492/97, ustalającą tożsame granice obszaru i terenu górniczego „Rudołtowice". Koncesja wygasła w dniu 30 października 2012 r. (Decyzja Nr 1353/OS/2013 Marszałka Województwa Śląskiego z dnia 25 czerwca 2013 r.).

Przedsiębiorca uzyskał nową koncesję na wydobywanie torfu leczniczego (borowiny) ze złoża "Rudołtowice", udzieloną przez Marszałka Województwa Śląskiego decyzją Nr 1083/OS/2013 z dnia 15 maja 2013 r. w granicach obszaru górniczego "Rudołtowice I", sposobem odkrywkowym. Koncesja obowiązuje do dnia 31 grudnia 2050 r. W koncesji ustanowiono nowe, tożsame z sobą, granice obszaru i terenu górniczego, o pow. 4,8162 ha, w całości mieszczące się w granicach gminy.

Wydobycie torfu (borowiny) odbywa się metodą odkrywkową, zmechanizowaną w cyklach kilkudniowych, dwa razy do roku (wiosną i jesienią). Wydobycie w ostatnich latach kształtuje się na

[12] w koncesjach na wydobywanie kopalin określa się granice obszarów i terenów górniczych, stanowiących przestrzeń, odpowiednio, w granicach której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny i do prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji (art. 6 pkt 5 ustawy - Prawo geologiczne i górnicze) oraz objętą przewidywanymi szkodliwymi wpływami tych robót (art. 6 pkt 15 cyt. ustawy)

[13] decyzje ustanawiające koncesje na wydobycie kopalin w granicach Goczałkowic-Zdroju i decyzje zmieniające te koncesje zawierają błędy mające następstwa prawne oraz powodujące różne interpretacje przebiegu granic obszarów i terenów górniczych. Błędy te w odniesieniu do niebowiązujących, w związku z wygaśnięciem koncesji nr 89/92 i 90/92, obszarów i terenów górniczych "Goczałkowice-Zdrój" i "Rudołtowice" nie mają obecnie znaczenia; w przypadku obszaru górniczego "Czechowice II" w studium przyjęto granicę obszaru według obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów górniczych z 2010 r. - z poprawką błędu przeliczenia współrzędnych

poziomie od 0,26 tys. m^3 (2010 r.) do 0,31 tys. m^3 (2007 i 2008 r.) i 0,34 tys. m^3 w 2012 r. Wielkość zasobów przemysłowych według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. wynosi 36,7 tys. m^3.

Obszar i teren górniczy „Czechowice II". Przedsiębiorstwo Górnicze „Silesia" Sp. z o.o. w Czechowicach-Dziedzicach[14] jest właścicielem koncesji nr 162/94 na prowadzenie wydobycia węgla kamiennego oraz metanu jako kopaliny towarzyszącej w obszarze górniczym „Czechowice II", wydanej przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa dnia 26 sierpnia 1994 r. Koncesja ma ważność do 31 sierpnia 2020 r.

Granice obszaru górniczego „Czechowice II" i terenu górniczego „Czechowice II" zostały ustalone decyzją Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa Dge/WL/487/3343 z dnia 23 lipca 1999 r. oraz skorygowane postanowieniem Ministra Środowiska DGe/WL/487/3248/2000 z dnia 7 czerwca 2000 r.

Przeniesienie koncesji na rzecz PG "Silesia" nastąpiło na mocy decyzji Ministra Środowiska DGiKGe-4771-19/59120/10/KO z dnia 9 grudnia 2010 r.

Obszar górniczy obejmuje wschodni fragment gminy o pow. około 215 ha; teren górniczy zajmuje w jej obrębie pow. 337 ha (granica terenu górniczego przebiega około 400 - 500 m na zachód od granicy obszaru górniczego).

Przedsiębiorstwo Górnicze "Silesia" nie posiada w granicach Goczałkowic-Zdroju infrastruktury zakładowej stanowiącej element zakładu górniczego (w rozumieniu ustawy - Prawo geologiczne i górnicze). Pompownia przy ul. Stawowej i pompownia DK1, stanowiące własność PG "Silesia", są obiektami zapobiegającymi negatywnym skutkom dokonanej eksploatacji, niezwiązanymi z wydobywaniem kopalin ze złoża lub ich przygotowaniem do sprzedaży.

W dniu 24 września 2013 r. wygasła koncesja nr 195/93, udzielona spółce Metanel S.A. przez Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w dniu 24 września 1993 r. na eksploatację metanu ze złoża „Silesia Głęboka", ustanawiająca obszar i teren górniczy „Bestwina" (obejmujący wschodni fragment gminy o pow. 213 ha). Wydobycie metanu prowadzono do 2000 r. Ilość produkowanego metanu była niewielka (m.in. w 1998 roku - 30 tys. m^3, a w 1999 r. - 10 tys. m^3).

Przedsiębiorcy górniczy - PG "Silesia" Sp. z o.o. i Metanel S.A. - deklarują starania o uzyskanie nowych koncesji i kontynuację eksploatacji po wygaśnięciu koncesji obowiązujących.

Dotychczasowe skutki eksploatacji węgla kamiennego. KWK „Silesia" prowadziła roboty górnicze w rejonie Goczałkowic-Zdroju, w granicach obszaru górniczego, od lat 60. XX w. do 2010 r. Skutkiem tego, na powierzchni terenu powstała rozległa niecka obniżeniowa z centrami: (1) w rejonie stawu Rontok, złoża borowiny i dolnego odcinka Potoku Goczałkowickiego (maksymalne obniżenia ponad 6,5 m, w części zachodniej, przy drodze krajowej nr 1 - do 4 m), (2) w rejonie ul. Granicznej - na południe od ul. Brzozowej (maksymalne obniżenia ponad 6 m) oraz na północnym krańcu tej ulicy (maksymalne obniżenia do 4,5 m). W zasięgu deformacji znalazła się zabudowa Kolonii Brzozowej, Borków oraz przy ul. Borowinowej.

Najbardziej niekorzystne skutki spowodowało obniżenie się terenu w południowej części niecki – w dolinie Wisły i dolnego odcinka Potoku Goczałkowickiego. Przecięcie zwierciadła wód podziemnych przez obniżoną powierzchnię terenu oraz brak możliwości grawitacyjnego odprowadzania wód ze zlewni dopływu spod Kolonii Brzozowej (bez nazwy) wymusiło budowę pompowni przy ul. Stawowej oraz pompowni DK1, odprowadzającej wody ze zbiornika Rontok do Wisły w sytuacji, gdy poziom wody w Wiśle uniemożliwia grawitacyjny odpływ wody z Rontoka (w tym wód Potoku Goczałkowickiego, uchodzącego do zbiornika) do tej rzeki poprzez śluzę wałową, a także chroniącej drogę krajową nr 1 przed zalaniem wodami z cofki na Potoku Goczałkowickim przy wysokim stanie wód. Od właściwej pracy pompowni zależy utrzymanie wód gruntowych poniżej powierzchni terenu oraz odprowadzanie wód bezimiennego dopływu spod Kolonii Brzozowej i Potoku Goczałkowickiego - poprzez zbiornik Rontok.

Obniżeniu uległ lewy wał przeciwpowodziowy Wisły (na odcinku około 1,3 km o co najmniej 0,5 m, a na odcinku około 620 m [wzdłuż stawu Rontok] – o co najmniej 3 m, a maksymalnie o 6 m).

Dla odwodnienia terenów przyległych do dna niecki wybudowano sieć rowów melioracyjnych oraz zainstalowano pompy w budynkach. Obiekty nowo realizowane, po uzgodnieniu z PG „Silesia", są profilaktycznie zabezpieczane poprzez drenaż. Ponadto, przebudowa fragmentu drogi krajowej nr 1 została przeprowadzona z uwzględnieniem prognozowanych wpływów eksploatacji górniczej PG „Silesia".

[14] większościowy udział w spółce posiada czeski holding EPH, w grudniu 2010 r. PG "Silesia" kupiła KWK „Silesia" od Kompanii Węglowej S.A. Według Bilansu zasobów kopalin w Polsce wydobycie węgla kamiennego w 2012 r. wyniosło 499 tys. t (w poprzednich latach: [w tys. t]: 2007 r. - 531; 2008 r. - 266; 2009 r. - 97, 2010 r. - 43). Wydobycie metanu (odmetanowanie) w 2012 r. wyniosło 4,76 mln m^3, natomiast 13,81 mln m^3 wyemitowano do atmosfery z wentylacją

Obniżenie terenu na skutek eksploatacji węgla w rejonie stawu (zbiornika retencyjnego) Rontok spowodowało istotny wzrost zagrożenia powodziowego w tej części gminy (zob. rozdz. 1.7.1.).

Pod obszarem Goczałkowic-Zdroju nie ma płytkich wyrobisk eksploatacyjnych (strop warstw węglonośnych zalega na głębokości ponad 100 m), ani wyrobisk mających połączenie z powierzchnią (szybów, upadowych), których obecność stwarzałaby utrudnienie dla zabudowy terenu. Nie odnotowano również powstania deformacji nieciągłych oraz wstrząsów od eksploatacji.

Wody dołowe z odwadniania wyrobisk kopalni „Silesia" są zrzucane do Wisły poprzez zbiornik retencyjno - dozujący w Kaniowie (gm. Bestwina) i nie mają wpływu na stan środowiska gminy.

Dotychczasowe skutki eksploatacji surowców leczniczych. Solanki z odwiertów wód leczniczych tłoczone są rurociągami PCV ø 80 i PE ø 63 do zbiornika przy Zakładzie Przyrodoleczniczym Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój Wojewódzki Ośrodek Reumatologiczno-Rehabilitacyjny. Utrzymanie rurociągów w dobrym stanie technicznym wyklucza możliwość wycieków solanek do poziomów wodonośnych wód słodkich.

Zużyte wody lecznicze (do 27 m^3/dobę), zrzucane są wylotem ø 500 do Kanału Rybackiego Kanar, zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym na wprowadzenie do Kanału Rybackiego Kanar ścieków stanowiących mieszaninę wykorzystywanych solanek oraz wód opadowych, udzielonym przez Starostę Pszczyńskiego w dniu 7 stycznia 2008 r. (RO.6223-53/07), zmienionym decyzją z dnia 31 marca 2008 r. (RO.6223-53/07/08).

Wydobycie torfu ze złoża „Rudołtowice" prowadzi się od 2005 r. z rekultywacją wyrobisk poeksploatacyjnych w kierunku wodnym (na mocy decyzji Starosty Pszczyńskiego GN-6018/1/9/03 z dnia 5 stycznia 2005 r.) - zamiast stosowanej wcześniej tzw. pełnej wymiany gruntu (zasypywania wyrobisk masami skalnymi). W wyniku łączenia wypełniających się wodą wyrobisk tworzy się zbiornik wodny, którego powierzchnia wynosiła pod koniec 2011 r. około 0,2 ha.

Składowisko zużytej borowiny, wskazane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego z 2010 r., zostało zlikwidowane. Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój Wojewódzki Ośrodek Reumatologiczno-Rehabilitacyjny przekazuje odpad do odzysku firmie zajmującej się gospodarką odpadami.

Prognozowane skutki eksploatacji węgla kamiennego. Przedsiębiorstwo Górnicze "Silesia" rozpoczęło eksploatację węgla kamiennego na skalę przemysłową w maju 2012 r. (od sierpnia 2013 r. - pod obszarem gminy) w oparciu o projekt zagospodarowania złoża, zatwierdzony decyzją MOŚZNiL z dnia 20 kwietnia 1995 r. (znak Gosm1/1166/95), zaktualizowany „Dodatkiem nr 4 do PZZ na lata 2011 - 2020" przyjętym bez zastrzeżeń decyzją Ministra Środowiska z dnia 29 sierpnia 2011 r. (znak: DGiKGe-4774-18/39102/11/MM). Spółka w 2013 r. zamierza osiągnąć poziom wydobycia 3 mln t brutto rocznie (przy założonym poziomie wydobycia i zasobach operatywnych węgla kamiennego [około 73 mln ton] określa to 25. letni okres eksploatacji).

„Dodatek nr 4" przewiduje wydobycie węgla bezpośrednio pod obszarem gminy, w tym z pokładu 325/1. Prognozowany zasięg wpływów eksploatacji obejmować będzie niemal cały obszar podlegający deformacjom w przeszłości, z wyjątkiem strefy „A" ochrony uzdrowiskowej, odcinka drogi krajowej nr 1 o długości około 650 m, zabudowy Borków Pierwszych oraz południowo - zachodniej części zbiornika Rontok i zbiornika Wydymacz.

Rozległa niecka, obejmująca wschodnią część Goczałkowic-Zdroju do Kolonii Brzozowej włącznie, pogłębiłaby się w tym czasie maksymalnie o ponad 1,5 m, a w rejonie pomiędzy zbiornikami Rontok i Rontok Duży oraz złożem torfu - o ponad 1,75 m. W obrębie zbiornika Rontok najgłębsza partia misy przesunie się do jego północno - wschodniej części - w sąsiedztwo grobli oddzielającej zbiornik od złoża torfu.

Prognozuje się wystąpienie odkształceń terenu I - III kategorii. Największe odkształcenia obejmą północną część zbiornika Rontok, złoże torfu, Borki Drugie, południową część Kolonii Brzozowej, a także fragment gminy na północ od Kolonii Brzozowej. Prognozowane wpływy na powierzchnię terenu, wynikające z przewidywanej eksploatacji węgla do 2020 r., spowodują istotne rozszerzenie obszaru mogącego ulec podtopieniu w przypadku awarii pompowni lub wtargnięcia wód wezbraniowych z międzywala Wisły - o tereny zabudowy przy ul. Letniej oraz tereny rolnicze między złożem borowiny a zbiornikiem Rontok Duży.

Wpływy na powierzchnię terenu dla eksploatacji węgla kamiennego wybiegającej poza horyzont 2020 r. nie zostały określone.

Prognozowane skutki eksploatacji surowców leczniczych. Wydobycie torfu ze złoża „Rudołtowice" wywoła dalszy, powolny rozwój zbiornika wodnego. Kontynuacja eksploatacji solanek spowoduje stopniowe wyczerpanie zasobów dostępnych istniejącymi studniami. W odległej perspektywie potrzebne będzie uruchomienie zapasowego ujęcia lub zgłębienie kolejnych w nowych lokalizacjach. Zużyte solanki prawdopodobnie w dalszym ciągu będą zrzucane do Kanału Kanar.

Zagrożenia dla naturalnych surowców leczniczych powodowane eksploatacją węgla kamiennego. **Filary ochronne**. Wydobycie węgla prowadzone przez KWK „Silesia" pod złożami kopalin leczniczych „Goczałkowice Zdrój" i „Rudołtowice" stanowiło zagrożenie dla tych złóż (drenaż wód leczniczych, przesuszenie lub trwałe zalanie złoża torfu), wobec czego dla otworu solankowego GN-1 oraz dla złoża torfu ustanowiono filary ochronne[15]. Filar ochronny dla ujęcia wód leczniczych ustanowiony został decyzją Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Tychach z dnia 1 grudnia 1983 r. (l.dz. 52/4583/SJ), zastępującą decyzję z dnia 5 czerwca 1961 r. (l.dz. 5113-442/1822/61/KS/HL). Filar w kształcie pionowego walca o promieniu 1000 m i głębokości 1000 m był w przeszłości kilkukrotnie, na podstawie decyzji OUG, naruszany robotami górniczymi. Wpływy eksploatacyjne sięgały 300 - 900 m od otworu GN-1 i nie odnotowano wówczas gwałtownych zmian poziomu wody w otworze.

Dla złoża torfu „Rudołtowice" Dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego w Tychach ustanowił filar ochronny decyzją z dnia 6 września 1985 r. (l.dz. 52/24/85). Filar obejmuje wszystkie pokłady węgla do poziomu 910 m. Przy konstrukcji granic filara ustalono 54° kąt zasięgu dopuszczalnych wpływów, przyjmując zasadę, by na granicy ochrony złoża osiadania wynosiły zero.

Decyzje Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Tychach, ustanawiające filary ochronne, wygasły z mocy prawa w związku z uchwaleniem zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych „Czechowice II", „Bestwina", „Rudołtowice" i „Goczałkowice Zdrój" znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Goczałkowice-Zdrój (Uchwała Nr XLII/290/10 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 7 września 2010 r.). W zmianie miejscowego planu terenów górniczych ustalono filary tożsame z filarami wyznaczonymi w przywołanych decyzjach Dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego, postanawiając (§ 59 ust. 1 pkt 8 zmiany planu), że dla ochrony obszarów górniczych wód leczniczych (strefa STOW) i torfu leczniczego (strefa STOT) należy przestrzegać ustanowionych filarów ochronnych, w granicach których eksploatacja węgla nie może być prowadzona albo może być dozwolona tylko w sposób zapewniający ochronę.

Po ustanowieniu filara ochronnego dla złoża torfu, KWK „Silesia" uzyskiwała zezwolenie OUG na prowadzenie eksploatacji w jego obrębie. W wyniku dotychczasowej eksploatacji węgla kamiennego ze złoża „Silesia" rejon złoża „Rudołtowice" obniżył się o około 2,0 - 3,5 m, w znacznej części przed ustanowieniem filara ochronnego, i jest trwale zagrożony zalaniem. Przeciwdziałanie zalewaniu złoża torfu wodami opadowymi i powierzchniowymi wymagało uruchomienia pompowni oraz wykonania sieci rowów opaskowych drenujących rejon złoża. Utrzymanie właściwych stosunków wodnych w złożu torfu wymagać będzie pracy pomp również po zakończeniu działalności górniczej w złożu „Silesia" i likwidacji zakładu górniczego[16].

Kwestia dopuszczalności eksploatacji surowców innych niż naturalne surowce lecznicze na terenie gminy uzdrowiskowej. Zgodnie z art. 38a ust. 1 pkt 9, ust. 2 pkt 3 i ust. 3 ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych ("ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym") na obszarze gminy uzdrowiskowej - we wszystkich strefach ochrony uzdrowiskowej - zabronione jest pozyskiwanie surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze.

W związku z tymi przepisami kontrowersje budzi możliwość kontynuowania eksploatacji węgla kamiennego przez PG "Silesia" pod obszarem Goczałkowic-Zdroju. W piśmie Ministra Zdrowia z dnia 18 kwietnia 2012 r. (znak MZ-OZU-521-27964-1/MO/12), kierowanym do Marszałka Województwa Śląskiego, informuje się, że planowane wydobycie węgla kamiennego przez PG "Silesia" na terenie stref „B" i „C" ochrony uzdrowiskowej jest niezgodne z przepisami dotyczącymi lecznictwa uzdrowiskowego.

W kolejnym piśmie Ministra Zdrowia z dnia 14 sierpnia 2012 r. (znak MZ-OZU-522-29147-1/MO/12), kierowanym do Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego, stwierdza się jednak, że z uwagi na fakt, iż przeniesiona na PG "Silesia" koncesja nr 162/94 na wydobycie węgla kamiennego i metanu jako kopaliny towarzyszącej ze złoża objętego obszarem górniczym „Czechowice II" została wydana 26 sierpnia 1994 r., zastosowanie ma art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 2011 r. o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 73, poz. 390), zgodnie z którym przepisów zakazujących m.in. pozyskiwania surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze nie

[15] zgodnie z art. 213 ustawy - Prawo geologiczne i górnicze, decyzje o ustanowieniu filarów ochronnych zachowują moc do czasu uchwalenia planu miejscowego dla terenu górniczego. W granicach filarów ruch zakładu górniczego może być prowadzony tylko w sposób zapewniający należytą ochronę tych obiektów

[16] PG „Silesia" zawarło w dniu 15 grudnia 2011 r. porozumienie nr PGS/TMG/695/2011 z Uzdrowiskiem Goczałkowice-Zdrój Wojewódzki Ośrodek Reumatologiczno - Rehabilitacyjny, przedmiotem którego jest określenie warunków prowadzenia przez PG „Silesia" działalności górniczej (w szczególności eksploatacji pokładu 325/1), zapewniającej należytą ochronę złoża torfu „Rudołtowice"

stosuje się do zakładów przemysłowych, które istniały przed dniem wejścia w życie cyt. ustawy.

W piśmie tym informuje się jednocześnie, że planowana eksploatacja węgla kamiennego na terenie uzdrowiska budzi zaniepokojenie Ministra Zdrowia z uwagi na fakt współwystępowania na tym obszarze złóż surowców leczniczych, na które mogą negatywnie oddziaływać szkody górnicze związane z planowaną eksploatacją węgla (zaś istnienie naturalnych surowców leczniczych jest podstawowym warunkiem utrzymania statusu uzdrowiska). W cyt. piśmie stwierdza się dalej, że szczególną uwagę należy zwrócić na przedstawione w „Dodatku nr 4" zamierzenia przedsiębiorcy w zakresie technologii eksploatacji, która powinna ograniczyć ujemny wpływ na środowisko.

Stwierdzić jednak należy, że interpretacja art. 11 ust. 1 zmiany ustawy uzdrowiskowej, jakoby zezwalał on na pozyskiwanie na obszarze gminy uzdrowiskowej surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze w związku z tym, że przepisów art. 38a ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym nie stosuje się do zakładów przemysłowych, które istniały przed dniem wejścia w życie przywołanej zmiany ustawy - wydaje się być niewłaściwa. Ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym nie zalicza pozyskiwania surowców mineralnych do działalności wytwórczych, zaś Przedsiębiorstwo Górnicze "Silesia" nie jest zakładem przemysłowym w rozumieniu tej ustawy.

Ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym wyraźnie odróżnia działalność wytwórczą prowadzoną w zakładach przemysłowych od pozyskiwania surowców mineralnych (wydobywania kopalin ze złóż) - poprzez odrębne wyliczenie w art. 38a tych rodzajów działalności (zgodnie z ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej [tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 672, z późn. zm.] i Polską Klasyfikacją Działalności - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. [Dz.U. z 2007 r. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.]), a w ślad za tym - w odmienny sposób normuje dopuszczalność prowadzenia tych działalności gospodarczych w gminie uzdrowiskowej. W przypadku działalności wytwórczych nie ograniczono możliwości kontynuowania i rozwijania tych działalności w zakładach przemysłowych istniejących przed dniem wejścia w życie zmiany ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym (w związku z jej art. 11 ust. 1). Natomiast wobec działalności polegających na wydobywaniu kopalin innych niż naturalne surowce lecznicze - ustanowiono jednoznaczny zakaz prowadzenia takich działań, bez względu na to, czy wydobycie to było prowadzone przed dniem wejścia w życie zmiany ustawy o lecznictwie uzdrowiskowy, bądź czy uprawniała do tego obowiązująca już wówczas koncesja.

Nie może mieć w tym przypadku zastosowania art. 11 ust. 1 zmiany ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym. Przepisy te dotyczą bowiem jedynie spraw związanych z budową (w rozumieniu ustawy - Prawo budowlane) obiektów budowlanych wymienionych w art. 38a ust. 1 lit. a - j ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym - w kolejności ściśle odpowiadającej wyliczeniu tych obiektów w tym artykule, nie odnoszą się natomiast do innych czynności zakazanych w gminie uzdrowiskowej.

Sformułowanie "przepisów ustawy nie stosuje się do zakładów przemysłowych", zawarte w art. 11 ust. 1 zmiany ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, oznaczające tylko i wyłącznie możliwość wykonywania robót budowlanych mieszczących się pod pojęciem "budowa" - w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (wykonywanie obiektu budowlanego w określonym miejscu oraz odbudowa, rozbudowa lub nadbudowa obiektu budowlanego), w żaden sposób nie unieważnia zakazu wydobywania kopalin innych niż naturalne surowce lecznicze. Niedopuszczalne jest nadawanie treści art. 11 zmiany ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym jakiegoś szerszego znaczenia i wywodzenie stąd, że przepis ten odnosi się również do spraw związanych z wydobywaniem kopalin. Gdyby bowiem wolą ustawodawcy było zezwolenie na dalsze pozyskiwanie surowców mineralnych innych niż surowce lecznicze - w przypadku, gdy działalność taka była prowadzona (lub tylko dozwolona) w dniu wejścia w życie zmiany ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym - wówczas norma taka musiałaby znaleźć odzwierciedlenie w treści art. 11 tej ustawy, jako odniesienie do zakazu pozyskiwania określonych surowców mineralnych, zawartego w art. 38a ust. 1 pkt 9, ust. 2 i 3 ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym.

Ponadto, działalność i charakter PG "Silesia" w zakresie dotyczącym obszaru Goczałkowic-Zdroju nie spełnia żadnej z cech zakładu przemysłowego, określonych w ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym ("zespół budynków i urządzeń wraz z terenem, na którym prowadzi się działalność wytwórczą polegającą na przekształcaniu mechanicznym, fizycznym lub chemicznym materiału, substancji lub ich części składowych w nowy produkt").

Po kolei, biorąc pod uwagę kolejne człony definicji zakładu przemysłowego - PG "Silesia" stanowi - w rozumieniu art. 6 pkt 7 ustawy z 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze, obowiązującej w chwili wejścia w życie zmiany ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym (a także według art. 6 pkt 18 ustawy z 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze) - zakład górniczy wydobywający węgiel kamienny. Zakład górniczy - w odróżnieniu od zakładu przemysłowego - obejmuje, oprócz obiektów budowlanych zlokalizowanych na powierzchni terenu (do których zastosowanie mają przepisy ustawy - Prawo budowlane), także podziemne wyrobiska górnicze.

Wyrobiska te, stanowiące przestrzeń w górotworze powstałą w wyniku robót górniczych, służącą wydobywaniu węgla kamiennego, nie są obiektami budowlanym w rozumieniu ustawy - Prawo budowlane (zgodnie z art. 58 ustawy z 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze, do obiektów budowlanych zakładu górniczego zalicza się jedynie obiekty, które są zlokalizowane w całości na powierzchni ziemi i które służą do bezpośredniego wydobywania kopaliny ze złoża; podobnie, zgodnie z art. 6 pkt 4 ustawy z 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze, obiekt budowlany zakładu górniczego oznacza znajdujący się poza podziemnym wyrobiskiem górniczym obiekt tego zakładu, będący obiektem budowlanym w rozumieniu ustawy - Prawo budowlane]). Ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym w art. 38a w odniesieniu do zakładów przemysłowych mówi jedynie o obiektach budowlanych w rozumieniu ustawy - Prawo budowlane, zezwalając - w związku z art. 11 ust. 1 zmiany ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym - na budowę takich obiektów na terenie, na którym prowadzono działalność wytwórczą. Zezwolenie to nie dotyczy tym samym wyrobisk górniczych, których realizacja jest bezwarunkowo niedozwolona w związku z zakazem pozyskiwania surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze. Przyjąć trzeba także, że zakład górniczy może być uznany za zakład przemysłowy rozumiany jako "zespół budynków i urządzeń" jedynie w części obejmującej obiekty budowlane oraz technologicznie związane z nimi obiekty i urządzenia przeróbcze, służące do bezpośredniego wydobywania kopaliny ze złoża, znajdujące się w całości na powierzchni terenu, zajętego przez te obiekty i urządzenia (to jest zlokalizowane poza podziemnym wyrobiskiem górniczym). Tymczasem, na obszarze Goczałkowic-Zdroju obiekty takie nie występują.

Po wtóre - przestrzeń, w której PG "Silesia" jest uprawniona do wydobywania węgla kamiennego (w której wykonuje się wyrobiska nie stanowiące obiektów budowlanych) - obszar górniczy "Czechowice II" nie spełnia definicji "terenu, na którym prowadzi się działalność wytwórczą" - obejmującego przestrzeń stanowiącą nieruchomość gruntową, w której obrębie mogą być realizowane obiekty budowlane zakładu przemysłowego. Teren taki musi być bowiem z istoty rzeczy terenem budowlanym (gruntem przeznaczonym pod zabudowę - zgodnie z art. 2 pkt 33 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług [tj. Dz.U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.]), którym przedsiębiorca, prowadzący działalność gospodarczą, może dysponować na cele budowlane (ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym w części dotyczącej zakładów przemysłowych odwołuje się do Prawa budowlanego, regulującego kwestie związane z zabudową nieruchomości gruntowych).

Tymczasem, przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny oraz prowadzenia robót górniczych niezbędnych do wykonywania koncesji - w granicach obszaru górniczego, stanowiącego - w przypadku podziemnego wydobywania kopaliny - przestrzeń objętą użytkowaniem górniczym wyznaczaną z zasady jedynie w górotworze, poza granicami przestrzennymi nieruchomości gruntowych (z wyjątkiem terenu zajętego przez obiekty budowlane zakładu górniczego, co jednak nie dotyczy Goczałkowic-Zdroju). Własność górnicza, przysługująca Skarbowi Państwa w stosunku do złóż węgla kamiennego, ani prawo użytkowania górniczego, uprawniające przedsiębiorcę do korzystania z przestrzeni w górotworze w celu podziemnego wydobywania kopaliny ze złóż leżących poza granicami nieruchomości gruntowych - nie oznaczają prawa własności nieruchomości gruntowych położonych nad złożem kopaliny, nie rodzą też tytułu prawnego do bezpośredniego korzystania z tych nieruchomości lub do dysponowania nimi, w tym na cele budowlane.

Po trzecie wreszcie, jak już podkreślono, wydobywanie węgla kamiennego nie stanowi działalności wytwórczej, w której wyniku powstaje "nowy produkt". Węgiel kamienny odłączony od złoża i wydobyty na powierzchnię w postaci różnej wielkości ziaren, nawet poddany procesowi czyszczenia i sortowania (wzbogacania) nie jest "nowym produktem", cechuje się bowiem nadal taką samą strukturą, co kopalina zalegająca w złożu i jest stosowany bezpośrednio, bez przekształcania, do spalania lub jako surowiec dla niektórych gałęzi przemysłu. Możliwe przekształcenie tej kopaliny w "nowy produkt" - jako efekt działalności wytwórczej - następuje dopiero w wyniku przeróbki chemicznej, dokonywanej poza zakładem górniczym.

Kwestia eksploatacji metanu. Spółka Metanel S.A. poinformowała (pismo MET-65/2011 z dnia 28 grudnia 2011 r.) o podtrzymaniu zamiaru budowy otworu eksploatacyjnego metanu w północnej części działki 702/3 k.m. 6 oraz gazociągu do odprowadzania metanu z tego otworu (przebiegającego poza obszarem gminy). W obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wydzielono w tym celu teren III.90P1 o pow. 1,21 ha (strefa „C” ochrony uzdrowiskowej). Spółka nie prowadziła dotąd wydobycia pod obszarem Goczałkowic-Zdroju.

W związku z cyt. przepisami ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym oraz z wygaśnięciem w dniu 24 września 2013 r. koncesji nr 195/93 eksploatacja metanu ze złoża „Silesia Głęboka" nie jest obecnie dopuszczalna. Ustalenia planu miejscowego dla części dawnego terenu górniczego „Bestwina” w granicach gminy nie odpowiadają obowiązującym obecnie przepisom i powinny zostać zmienione.

1.4.3. Zasoby wodne

Wody podziemne. Według podziału na jednostki hydrogeologiczne, obszar Goczałkowic-Zdroju znajduje się w regionie przedkarpackim (XII). Zgodnie z wykazem jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), zawartym w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (zatwierdzonym na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 22 lutego 2011 r., Dz.U. Nr 49, poz. 549), obszar gminy znajduje się w obrębie JCWPd nr 142. Według planowanego, zweryfikowanego podziału na JCWPd, gmina znajduje się w obrębie trzech jednostek: jej przeważająca część leży w JCWPd nr 162, z wyjątkiem północnego i wschodniego fragmentu Goczałkowic-Zdroju, zaliczonego do jednostek o numerach, odpowiednio, 156 i 157.

Karbońskie piętro wodonośne stanowią głównie reliktowe wody słone i solanki typu Cl-Na lub Cl-Na-Ca o mineralizacji od kilku do ponad 80 g/dm^3, zawierające również jony jodu, bromu, żelaza i boru. Nie mają znaczenia jako źródło zaopatrzenia w wodę pitną lub do celów gospodarczych, wykorzystywane są natomiast do zabiegów przyrodoleczniczych przez Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój Wojewódzki Ośrodek Reumatologiczno - Rehabilitacyjny. Pobór wód leczniczych (jako udokumentowanych złóż) ma miejsce na podstawie przepisów ustawy - Prawo geologiczne i górnicze (zob. rozdz. 1.4.2).

Wody piętra neogeńskiego zalegają w izolowanych warstwach lub soczewach piasków bądź żwirów. Są to reliktowe wody słone i solanki typu Cl-Na o nieodnawialnych zasobach, nie nadające się do zaopatrzenia w wodę pitną z uwagi na wysoką mineralizację (od około 10 g/dm^3 do 112 g/dm^3).

Piętro czwartorzędowe jest zasilane bezpośrednio z powierzchni terenu. Pierwszy poziom wody gruntowej podlega wahaniom w zależności od opadów atmosferycznych oraz roztopów, najczęściej w zakresie do około 1,5 m. Zwierciadło pierwszego poziomu wód gruntowych z reguły znajduje się na głębokości od 3 - 4 m p.p.t., z wyjątkiem den dolin, gdzie zalega bardzo płytko (0 - 2 m p.p.t.).

Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 346. Jedynym źródłem słodkich wód podziemnych, mogących mieć znaczenie z gospodarczego punktu widzenia, są plejstoceńskie piaski wodnolodowcowe o miąższości do 10 - 20 m. Potencjalna wydajność pojedynczego otworu na terenie gminy wynosi najczęściej 10 - 30 m^3/h, a większa jest jedynie w północno - wschodniej części Goczałkowic-Zdroju (do 50 - 70 m^3/h między Osiedlem Wodociągowym i Lasem Remiza). Ta część gminy, charakteryzująca się zwiększoną zasobnością wodonośnych utworów czwartorzędu, została włączona do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 346 (QDP) Pszczyna-Żory, ujętego w wykazie zbiorników wód podziemnych przyporządkowanych do obszarów dorzeczy (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych, załącznik nr 1 [Dz.U. Nr 126, poz. 878]), wydzielonego w 1990 r. według kryteriów ilościowych i jakościowych wód podziemnych.

Zwierciadło wód głównego poziomu wodonośnego znajduje się na głębokości 10 - 20 m p.p.t., zaś warstwa wodonośna sięga 40 m p.p.t. Zbiornik jest hydrogeologicznie odkryty - zasilanie odbywa się na całej jego powierzchni.

Pierwotnie przyjęto, że potrzeby ochrony GZWP nr 346 wymagają wyznaczenia obszaru najwyższej ochrony w granicach zbiornika oraz obszaru wysokiej ochrony na sąsiadującym obszarze objętym izochroną 25. letniego dopływu wód, zaś potencjalne zagrożenie zanieczyszczeniem poziomów użytkowych wód zbiornika na terenie Goczałkowic-Zdroju określono jako średnie.

Obecnie, po sporządzeniu Dodatku do dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika GZWP nr 346 (2009 - 2011), przyjmuje się, że stopień zagrożenia całej części zbiornika położonej pod terenem Goczałkowic-Zdroju jest niski, zaś wyznaczony obszar rekomendowany do ochrony zbiornika leży poza granicami gminy.

Według cyt. Dodatku do dokumentacji, GZWP nr 346 nie spełnia wymaganych kryteriów ilościowych i jakościowych, w związku z czym sformułowano w nim wniosek o przekwalifikowanie zbiornika na użytkowy poziom wód podziemnych (UPWP).

Pod pozostałą częścią gminy (z wyjątkiem rejonu północnego brzegu Zbiornika Goczałkowickiego) zasoby wód podziemnych piętra czwartorzędowego zaliczono do Użytkowego Poziomu Wód Podziemnych (UPWP) Rejonu Małej Wisły (Q-II). Ocenia się, że wody UPWP Q-II są w średnim stopniu zagrożone zanieczyszczeniem na obszarach, gdzie zwierciadło wody zalega na głębokości 5 - 10 m, a w stopniu niskim na głębokości 10 - 20 m.

Granice GZWP nr 346 i UPWP Q-II, równoznaczne z obszarami ich zasilania, zostały wyznaczone z dokładnością map przeglądowych (w skali 1:100 000 i 1:50 000) i należy je traktować jako orientacyjne.

Ujęcia wód podziemnych. Wody podziemne z poziomów czwartorzędowych są czerpane w Goczałkowicach-Zdroju ujęciami wierconymi oraz szeregiem kopanych studni gospodarskich (nie są wykorzystywane na szerszą skalę do zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną).

Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój Wojewódzki Ośrodek Reumatologiczno - Rehabilitacyjny użytkuje studnię P-1, o głębokości 24 m, zlokalizowaną na terenie ośrodka. Dla ujęcia ustanowiono strefę ochrony bezpośredniej 20 x 20 m. Wodę wykorzystuje się głównie do rozcieńczania solanek do celów zabiegowych. Do celów pitnych ujmowana woda wymaga uzdatniania ze względu na ponadnormatywną zawartość żelaza, manganu oraz bakterii.

Tab. 1.7. Studnie wiercone ujmujące wody słodkie z poziomów czwartorzędowych

Ujęcie (studnia)	użytkownik ujęcia	cel poboru wody	pobór wody	
			wg pozwolenia wodno-prawnego (m^3/h)	średni roczny (tys. m^3)
P-1	Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój, Wojewódzki Ośrodek Reumatologiczno - Rehabilitacyjny	sanitarno - bytowy	23,3	33,9
S-1/S	Zakład Ogrodniczy D&M Spychała, ul. Źródlana 4	socjalno - gospodarczy	4,0	0,349
-	Zakład Ogrodniczy Muszyński, ul. Bór I 21	inny	26,3	1,089

Ponadto, w rejonie zapory czołowej Zbiornika Goczałkowickiego istnieje studnia odciążająca o głębokości 22,0 - 24,0 m, stale eksploatowana ze względu na możliwość przebicia hydraulicznego z drugiego poziomu wodonośnego w okolicach spustu dennego zbiornika.

Stan czystości wód podziemnych. Na terenie Goczałkowic-Zdroju nie są prowadzone badania jakości wód podziemnych w ramach monitoringu państwowego.

Według Dodatku do dokumentacji określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika GZWP nr 346 „Pszczyna" (2011 r.), wody zbiornika w części położonej pod obszarem gminy charakteryzował w 2010 r. zły stan chemiczny (w zestawieniu obiektów potencjalnie uciążliwych i mogących stanowić zagrożenie dla wód podziemnych zbiornika nie ma obiektów leżących w granicach Goczałkowic-Zdroju).

Prowadzony jest monitoring wód podziemnych terenów sąsiadujących ze Zbiornikiem Goczałkowickim (projekt badawczy „Zintegrowany system wspomagający zarządzaniem i ochroną zbiornika zaporowego"), m.in. w studniach leżących na terenie gminy. Wyniki za 2010 r. wskazują na znaczne zróżnicowanie jakości wód podziemnych w zakresie stężeń związków biogennych, głównie azotanów (od I do IV klasy jakości wód). Do obszarów o zanieczyszczonych wodach podziemnych należy zabudowana dolina Potoku Goczałkowickiego. Punktowe i obszarowe zanieczyszczenia wód podziemnych powodowane są głównie zanieczyszczeniami spływającymi z pól, brakiem podczyszczania wód deszczowych i roztopowych z drogi krajowej nr 1 i terenów przemysłowych oraz nieszczelnościami urządzeń kanalizacyjnych, a miejscami także na skutek porzucania odpadów.

Wody powierzchniowe. Goczałkowice-Zdrój leżą na obszarze dorzecza Wisły w regionie wodnym Małej Wisły[17] (górny odcinek Wisły od źródeł do ujścia Przemszy). Administratorem w sprawach gospodarowania wodami tego obszaru jest Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach[18].

Poszczególnymi ciekami i zbiornikami administrują: Małą Wisłą - Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej, Potokiem Goczałkowickim - Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, Zbiornikiem Goczałkowickim - Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A., stawami hodowlanymi - Przedsiębiorstwo Produkcji i Hodowli Ryb Słodkowodnych w Krakowie Sp. z o.o., zbiornikiem Rontok - Starosta Pszczyński (użytkownikiem zbiornika jest Stowarzyszenie Wędkarskie Rontok).

Administratorem wałów przeciwpowodziowych Potoku Goczałkowickiego i lewego wału Wisły jest Śląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych, zaś wału (grobli) zbiornika Rontok - Przedsiębiorstwo Górnicze "Silesia" Sp. z o.o.

Według podziału wód na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP - oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych [jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny, sztuczny zbiornik wody, rzeka, struga, strumień, potok, kanał, lub ich część]) w granicach gminy wydzielono: Wisłę na odcinkach powyżej i poniżej Zbiornika Goczałkowice, Zbiornik Goczałkowice oraz Bajerkę i (potok) Strumień (Zbytkowski). Potok Goczałkowicki (Dopływ z Goczałkowic) nie został wyodrębniony jako oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych.

[17] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz.U. Nr 126, poz. 878)

[18] dla obszaru dorzecza Wisły sporządzono plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 22 lutego 2011 r. (MP Nr 49, poz. 549); Regionalny Dyrektor Gospodarki Wodnej w Gliwicach przystąpił (Obwieszczenie Nr 1/2011 z dnia 18 października 2011 r.) do sporządzenia projektu w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód regionu wodnego Małej Wisły

Tab. 1.8. Jednolite części wód występujące w granicach gminy Goczałkowice-Zdrój

Nazwa	typ	status (stopień zmian)
Wisła (od Bładnicy do Zb. Goczałkowice)	mała rzeka wyżynna węglanowa na lessach i skałach węglanowych	silnie zmieniona
Zbiornik Goczałkowicki	nieokreślony	silnie zmieniona
Wisła (od Zb. Goczałkowice do Białej)	rzeka nizinna piaszczysto - gliniasta	silnie zmieniona
Strumień (Zbytkowski)	potok nizinny lessowo - gliniasty	naturalna
Bajerka	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	naturalna

Obszar gminy leży w obrębie bezpośredniej zlewni Wisły, z wyjątkiem północnego fragmentu Goczałkowic-Zdroju o pow. 240 ha, znajdującego się w zlewni Pszczynki (lewostronny dopływ Wisły). Środkowa część miejscowości Goczałkowice-Zdrój, o pow. 445 ha, jest położona w zlewni Potoku Goczałkowickiego (lewobrzeżny dopływ Wisły o długości 4,3 km).

Według „Strategii poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w rejonie zbiornika retencyjnego Rontok Mały" w południowej części uzdrowiska i w rejonie Borków Pierwszych powstał obszar bezodpływowy ("depresyjny" - brak możliwości grawitacyjnego odprowadzania wód wywołany szkodami górniczymi, odwadniany za pomocą pompowni przy ul. Stawowej) o pow. około 41 ha.

Sieć wodna na obszarze gminy jest dobrze rozwinięta. Południową granicę Goczałkowic-Zdroju stanowi Wisła (Mała Wisła). Do utworzonego na Wiśle Zbiornika Goczałkowickiego uchodzą Bajerka i Potok Zbytkowski oraz bezimienne cieki w rejonie Wisły Wielkiej, Wisły Małej i Łąki. Poniżej Zbiornika Goczałkowickiego do Wisły uchodzi (poprzez system pompowni, zbiornik retencyjny Rontok i śluzę wałową) Potok Goczałkowicki. Występuje ponadto szereg innych cieków o charakterze kanałów lub rowów melioracyjnych (m.in. Kanał Rybacki, uchodzący do Wisły i rów Kanar, stanowiący dopływ Potoku Goczałkowickiego).

Stany wody w ciekach wahają się od kilkunastu do kilkudziesięciu centymetrów, a przepływy wynoszą średnio od kilku dziesiątych m^3/s w przypadku niewielkich cieków do kilku m^3/s w przypadku Wisły odpływającej ze Zbiornika Goczałkowickiego. Maksymalne stany wody i przepływy występują w czasie wezbrań opadowych lub roztopowych.

Zbiorniki wodne. Obszar Goczałkowic-Zdroju cechuje się występowaniem szeregu sztucznych zbiorników wodnych, zróżnicowanych pod względem powierzchni i pełnionej funkcji.

Zbiornik Goczałkowicki. Podstawowe znaczenie ma wśród nich Zbiornik Goczałkowicki (Jezioro Goczałkowickie) o pow. 3200 ha (przy maksymalnym poziomie piętrzenia), stanowiący największy zbiornik zaporowy w południowej części kraju[19]. Głównym źródłem zasilającym zbiornik jest Wisła (82% udziału wpływających wód), pozostała ilość wody pochodzi z innych cieków (Bajerka, Potok Zbytkowski) i opadów atmosferycznych oraz jest pompowana z rowów odwadniających tereny bezodpływowe na południowym brzegu zbiornika.

Zarządca zbiornika posiada pozwolenie wodnoprawne na piętrzenie i retencjonowanie wód rzeki Małej Wisły w km 43+092 czołową zaporą ziemną (Decyzja Wojewody Śląskiego Nr ŚR-I-6811/71/06 z dnia 27 lipca 2006 r.). Zbiornik Goczałkowicki jest obiektem wielofunkcyjnym (zaopatrzenie w wodę pitną, ochrona przeciwpowodziowa, wyrównanie odpływów niżówkowych w okresie suszy, gospodarka rybacka, ochrona przyrody oraz – w ograniczonym zakresie - rekreacja).

Pozostałe zbiorniki wodne. W południowej części Goczałkowic-Zdroju, w dolinie Wisły, występuje kompleks stawów, głównie hodowlanych o łącznej pow. około 200 ha (stawy Zabrzeszczok I – III, Maciek, Maciek Borowy, Maciek Kanałowy). Powierzchnia stawów jest zróżnicowana, wynosi od 11,2 ha do 65,2 ha [staw Zabrzeszczok III - największy na obszarze Natura 2000 Dolina Górnej Wisły]).

We wschodniej części doliny Wisły jest położony zbiornik (staw) Rontok (pow. 26,5 ha), pełniący obecnie, obok funkcji hodowlanej i amatorskiego wędkarstwa, głównie rolę zbiornika retencyjnego, przyjmującego wody opadowe oraz wody Potoku Goczałkowickiego ze zlewni tego cieku. Istnieje ponadto, głównie w południowej części gminy, szereg innych, mniejszych zbiorników (m.in. kształtujące się zbiorniki na terenie eksploatacji torfu i zbiornik Wydymacz).

Zmiany stosunków wodnych i jakość wód. Stosunki wodne na terenie gminy uległy istotnym przekształceniom. Polegają one głównie na budowie Zbiornika Goczałkowickiego (sztuczny zbiornik wodny) i przerzutach wody (ujmowanie i przemieszczanie wód powierzchniowych), budowie i likwidacji stawów hodowlanych oraz na zmianach morfologicznych koryt rzecznych (regulacja koryta

[19] Zbiornik powstał w latach 1950 - 55 z przegrodzenia Wisły zaporą ziemną (długość zapory czołowej - 2980 m, korona zapory na wysokości 259 m n.p.m., długość zapory bocznej - 10,8 km, korona zapory na wysokości 258,2 m n.p.m.). Normalny poziom piętrzenia wody w zbiorniku - od 255,5 do 255,75 m n.p.m. Maksymalna długość zbiornika - 12 km, szerokość - 5 km, pojemność - 168 mln m^3. Średnia głębokość zbiornika - 5,30 m (o zmiennym poziomie wody)

Wisły i Potoku Goczałkowickiego, zabudowa hydrotechniczna).

Wody powierzchniowe w rejonie Goczałkowic-Zdroju są badane w punkcie monitoringu Mała Wisła poniżej ujścia Iłownicy na 37,8 km rzeki. W 2007 r. wody Wisły w tym punkcie zaliczono do wód zadowalającej jakości. Według „Oceny stanu wód powierzchniowych i podziemnych na podstawie badań prowadzonych na obszarze działania Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach w latach 2009 - 2010 - województwo śląskie" (WIOŚ w Katowicach, 2012 r.) stan i potencjał ekologiczny wód Wisły poniżej Zbiornika Goczałkowickiego i Bajerki uznano za umiarkowany i nie zagrożony eutrofizacją.

Potencjał ekologiczny i jakość wód Zbiornika Goczałkowickiego pogarsza się. W 2010 r. (cykl pomiarowy 2010 - 2012 r.) potencjał ekologiczny oceniono jako słaby (wpływ wskaźników biologicznych [zagrożenie eutrofizacją] i fizykochemicznych), zaś wody we wschodniej części zbiornika zaliczono do III kategorii jakości ze względu na zanieczyszczenia bakteriologiczne (woda wymagająca wysokosprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego). W 2009 r. wody w zbiorniku zostały określone jako nieodpowiadające warunkom do bytowania ryb.

Strefa ochronna ujęcia brzegowego wód powierzchniowych. Zachodnia część gminy znajduje się w obrębie terenu ochrony pośredniej strefy ochronnej ujęcia wód powierzchniowych Goczałkowice (Rozporządzenie Nr 2/2010 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 17 czerwca 2010 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód powierzchniowych Goczałkowice [Dz. Urz. Woj. Śl. Nr 112, poz. 1811]).

Strefę ochronną ujęcia wody stanowią: (1) teren ochrony bezpośredniej o pow. 6,2 ha (w Łące, poza granicą gminy Goczałkowice-Zdrój), (2) teren ochrony pośredniej obejmujący Zbiornik Goczałkowicki i tereny do niego przyległe o łącznej pow. 52,63 km^2. W granicach Goczałkowic-Zdroju występuje teren ochrony pośredniej, obejmujący część gminy o pow. 31,17 km^2, leżącą generalnie na zachód od zapory czołowej zbiornika[20].

Zakazy i ograniczenia na terenie ochrony pośredniej. Na terenie ochrony pośredniej ujęcia wody obowiązują następujące zakazy i ograniczenia (§ 4 ust. 1 cyt. rozporządzenia):

uprawiania sportów wodnych, w tym kąpieli w wodach powierzchniowych z wyjątkiem wędkarstwa (na zasadach wynikających z przepisów o rybactwie śródlądowym) oraz żeglarstwa - na określonych zasadach
wykonywania dołów chłonnych oraz wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi z wyjątkiem oczyszczonych: wód opadowych i roztopowych, ścieków z urządzeń do uzdatniania wody oraz ścieków o zawartości fosforu ogólnego nie przekraczającego 2 mgP/dm^3 wprowadzanych do wód z istniejących oczyszczalni ścieków
rolniczego wykorzystania ścieków oraz stosowania nawozów płynnych w nawożeniu użytków rolnych i pozostałych nawozów oraz środków ochrony roślin według określonych zasad
urządzania pryzm kiszonkowych i składowania obornika bezpośrednio na gruncie
lokalizowania składowisk odpadów (niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne, obojętnych) oraz składowania odpadów promieniotwórczych
budowy autostrad i dróg (z wyjątkiem klasy lokalnej i dojazdowej) oraz torów kolejowych
lokalizowania nowych zakładów przemysłowych mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt opartych o bezściółkowy system chowu
lokalizowania magazynów produktów ropopochodnych i rurociągów do ich transportu
mycia pojazdów mechanicznych poza myjniami usługowymi
urządzania obozowisk
lokalizowania nowych ujęć wód powierzchniowych i podziemnych z wyjątkiem studni wykorzystywanych do zwykłego korzystania z wód
lokalizowania cmentarzy oraz grzebania zwłok zwierzęcych
wydobywania kamienia, żwiru, piasku z wyjątkiem prac związanych z konserwacją zbiornika
użytkowania statków o napędzie spalinowym (z wyjątkami określonymi w rozporządzeniu, w tym dotyczących jednostek żaglowych na określonych warunkach)
lokalizowania budownictwa mieszkalnego oraz turystycznego nie podłączonego do kanalizacji sanitarnej oraz bliżej niż 50 m od linii brzegowej z wyjątkiem obiektów związanych z ujęciami wody i stacjami uzdatniania wody
lokalizowania budownictwa mieszkalnego oraz turystycznego nie podłączonego do kanalizacji sanitarnej oraz bliżej niż 100 m od linii brzegowej na terenach, które do wejścia rozporządzenia w życie nie były w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przeznaczone pod zabudowę
urządzania nowych parkingów bliżej niż 100 metrów od linii brzegowej zbiornika na terenach, które do wejścia rozporządzenia w życie nie były w planie miejscowym przeznaczone pod zabudowę
urządzania nowych parkingów bliżej niż 50 metrów od linii brzegowej zbiornika na terenach, które w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przeznaczone były pod zabudowę
użytkowania sprzętu agrolotniczego do przeprowadzania zabiegów rolniczych
przewozu drogowego na drodze nr 939 na odcinku Pszczyna - Strumień towarów niebezpiecznych

[20] na zachód od linii wyznaczonej następującym przebiegiem: od punktu położonego w odległości 200 m w kierunku południowym od granicy rozgraniczenia zbiornika (południowo - wschodni narożnik działki 422/25, obręb Łąka) dołem korony zapory do północno – zachodniego narożnika działki 5155/117 obręb Zabrzeg (gmina Czechowice - Dziedzice)

Warunki rekreacyjno - sportowego uprawiania żeglarstwa na Zbiorniku Goczałkowickim. W cyt. rozporządzeniu określono także warunki rekreacyjno - sportowego uprawiania żeglarstwa na części Zbiornika Goczałkowickiego (o pow. około 15 km^2) - w ograniczonym zakresie.

Ustalono, m.in., że jednocześnie na wodzie może znajdować się maksymalnie 30 sztuk jednostek pływających żaglowych, a w aspekcie przestrzennym - zakaz dobijania do brzegu poza portami i miejscami do tego wyznaczonymi. Ustanowiono następujące obszary zbiornika, na których obowiązuje zakaz pływania: (1) rejon ujęcia wody Goczałkowice (200 m od ujęcia wód) [A1], (2) rejon zapory - 150 m od zapory (F1), (3) pas przybrzeżny (200 m wzdłuż południowego brzegu jeziora, obszar cenny przyrodniczo) [F2], (4) cofka zbiornika „Ujście Wisły" (F3) i cofka zbiornika „Zatoka Bajerki" (F4). Głównym portem stanowiącym bazę dla jednostek żaglowych jest port jachtowy Wisła Wielka (gmina Pszczyna; Ośrodek Szkoleniowy Jacht Klubu PTTK Pszczyna z portem żeglarskim w Wiśle Wielkiej został otwarty 20 sierpnia 2010 r.). Portami, w których mogą się schronić jednostki pływające w czasie trudnych warunków pogodowych (wyłącznie do czasu poprawy warunków atmosferycznych pozwalających na powrót do portu żeglarskiego) jest port rybacki Łąka i port administracji zbiornika przy zaporze.

Oprócz ograniczonych możliwości uprawiania żeglarstwa, na Zbiorniku Goczałkowickim możliwe jest jeszcze uprawianie wędkarstwa – w ograniczonym zakresie (tylko z brzegu, głównie północnego).

1.4.4. Klimat. Jakość powietrza atmosferycznego

Klimat. Goczałkowice-Zdrój są położone w strefie klimatu przejściowego z dużą zmiennością i aktywnością atmosferyczną (wzajemne oddziaływanie wpływów klimatu oceanicznego i kontynentalnego, z przewagą mas polarno - morskich). Istotne znaczenie ma bliskość Bramy Morawskiej i dominujący południowo - zachodni kierunek wiatrów (ogólnie wiatry z sektora zachodniego wieją przez 48% dni w roku), sprzyjające napływowi ciepłych mas powietrza, najczęściej w lecie i jesienią. Tworzy to korzystne warunki dla wegetacji roślin (dość długi okres wegetacyjny – ze średnią temperaturą dobową powyżej 5ºC [około 200 - 215 dni w roku]) oraz wpływa na stosunkowo krótki okres grzewczy (222 dni) i zalegania pokrywy śnieżnej (50 - 90 dni), której grubość rzadko przekracza 15 cm.

Przeważają wiatry bardzo słabe i słabe (o prędkościach 2 - 3 m/s) ze znacznym udziałem ciszy (19% czasu rocznego). Powoduje to nieopłacalność inwestycji w energię wiatrową (obszar o niekorzystnych warunkach dla budowy siłowni wiatrowej ze względu na zbyt niską średnioroczną prędkość wiatru i dużą częstość ciszy) oraz ogranicza możliwość wymiany mas powietrza, szczególnie istotną w okresie grzewczym.

Średnia temperatura roczna wynosi od 7,5ºC do 8,5º. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (15°C), najzimniejszym - styczeń (- 1ºC). Średnia temperatura w okresie ogrzewania wynosi od 2,8ºC do 3,4ºC, poza okresem ogrzewania od 15,3°C do 15,7°C. Średnio w roku jest około 40 dni gorących (z temperaturą powyżej 25ºC). Ekstremalne temperatury zanotowane w Goczałkowicach-Zdroju mieszczą się w przedziale od - 27ºC (8 stycznia 1985 r.) do 35,9ºC (29 sierpnia 1992 r.). Roczne nasłonecznienie na terenie gminy wynosi około 1200 godzin, przy przeciętnej w skali kraju rocznej gęstości promieniowania słonecznego.

Średnie miesięczne i roczne sumy opadów dla Goczałkowic-Zdroju (z wielolecia 1968 - 2000) i dla Pszczyny (z wielolecia 1961 - 2000) wynoszą od 776 mm w Pszczynie do 802 mm w Goczałkowicach-Zdroju. Maksimum opadów przypada na czerwiec i lipiec (101 - 108 mm), a minimum na styczeń i luty (40 mm). Liczba dni z opadem w ciągu roku wynosi 150 - 160.

Możliwe jest występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych - przejściowa strefa klimatu cechuje się zwłaszcza dużą aktywnością burz, także z gradem, głównie od maja do września; mogą występować także bardziej długotrwałe opady o dużym natężeniu (deszcze nawalne).

Topoklimat. Topoklimat Goczałkowic-Zdroju jest kształtowany przez ocieplający wpływ Zbiornika Goczałkowickiego (średnia roczna temperatura wody w zbiorniku wynosi około 10,2°C). Duża powierzchnia wody powoduje wzrost średniej temperatury minimalnej w otoczeniu zbiornika oraz znacznie mniejsze niż na terenach sąsiednich dobowe amplitudy powietrza, częstsze są inwersje temperatury powietrza oraz występowanie przymrozków i mgieł radiacyjnych (80 dni średnio w roku), a także zwiększone zachmurzenie. W sąsiedztwie zbiornika zauważa się także niewielkie zwiększenie prędkości wiatru w skali rocznej.

Zbiornik Goczałkowicki i liczne stawy podwyższają wartość wilgotności względnej powietrza. Wysokie temperatury i wilgotność powietrza powodują odczucie parności. Liczba dni parnych wynosi 32 średnio w roku.

W dnie doliny Wisły, z płytko zalegającą wodą gruntową i w bezpośrednim otoczeniu zbiorników wodnych panują niekorzystne warunki topoklimatyczne (częste tworzenie się zastoisk zimnego powietrza w czasie pogodnych nocy oraz przymrozki). Pozostały obszar gminy, leżący poza doliną

Wisły, posiada na ogół korzystne warunki topoklimatyczne, choć miejscami jest w znacznym stopniu narażony na przygruntowe inwersje temperatury powietrza.

W ogólnym ujęciu, obszar gminy cechują sprzyjające warunki klimatyczne – panuje łagodny klimat umiarkowanie ciepłego piętra klimatycznego, o korzystnych warunkach termicznych i długim okresie wegetacji. Występują dobre warunki do klimatoterapii i rekreacji. Niekorzystną cechą topoklimatu jest podwyższona wilgotność względna powietrza, częste mgły i odczucie parności w czasie cisz pojawiających się latem.

Jakość powietrza atmosferycznego. Goczałkowice-Zdrój w podziale województwa śląskiego na strefy ze względu na jakość powietrza, stosowanym w rocznych ocenach jakości powietrza, należały do strefy bieruńsko - pszczyńskiej[21], w której wystąpiły przekroczenia stężeń (poziomów dopuszczalnych i docelowych) benzo(a)pirenu (klasa C, najmniej korzystna), wymagające opracowania programu ochrony powietrza (ze względu na brak w strefie stacji pomiarowej mierzącej pył PM10, nie można stwierdzić przekroczeń stężeń dopuszczalnych tej substancji).

Do głównych przyczyn wystąpienia przekroczeń stężeń benzo(a)pirenu należą: intensywny ruch samochodowy na drodze krajowej nr 1, a w okresie zimowym także niska emisja[22] i niekorzystne warunki meteorologiczne występujące podczas powolnego rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń. Znaczenie ma również wpływ głównych emitorów przemysłowych i związanych z produkcją ogrodniczą na terenie gminy oraz napływ zanieczyszczeń z terenów ościennych.

Ze względu na kryteria ustanowione dla obszarów ochrony uzdrowiskowej, strefa bieruńsko – pszczyńska cechuje się klasą A (brak przekroczeń dopuszczalnych stężeń) dla zanieczyszczeń SO_2, NO_2, CO, Pb, As, Cd, Ni i benzen oraz klasą C dla ozonu (podobnie, jak całe woj. śląskie).

Ze względu na przekroczenia poziomu docelowego benzo(a)pirenu w roku kalendarzowym opracowano program ochrony powietrza dla strefy bieruńsko - pszczyńskiej[23]. Działania w ramach programu skierowane są głównie na redukcję niskiej emisji (zmniejszenie zapotrzebowania na ciepło poprzez termomodernizację budynków, wymiana kotłów węglowych o niskiej sprawności na nowoczesne kotły węglowe, gazowe lub olejowe oraz ogrzewanie elektryczne)[24].

1.4.5. Rolnicza i leśna przestrzeń produkcyjna

Gleby, rolnicza przestrzeń produkcyjna. Gleby na obszarze Goczałkowic-Zdroju wytworzyły się na zróżnicowanym podłożu skalnym. Na Wysoczyźnie Pszczyńskiej dominuje podłoże pyłów ilastych i pyłów zwykłych (lessów) o miąższości ponad 1,5 m, w rejonie uzdrowiska i Borków podścielanych piaskami gliniastymi. Podłoże podobnego typu (glina lekka pylasta) występuje miejscami na południe od Goczałkowic Górnych. Dominują tu gleby bielicowe i pseudobielicowe oraz brunatne wyługowane; miejscami, na gruntach bardziej wilgotnych, powstały czarne ziemie.

W dolinie Wisły podłoże jest bardziej różnorodne i tworzą je mady średnie lub ciężkie, pył ilasty, piasek średni, a miejscami także lessy. Wytworzyły się tu gleby genetycznie związane z gruntami zawodnionymi lub okresowo zalewanymi: brunatne mady pyłowe i gliniaste, czarne ziemie, gleby torfowe, torfowo - mułowe lub mułowo - torfowe.

Rolnicza przydatność i klasa gleb. W części gminy położonej poza dnem doliny Wisły przeważają gleby o dobrej i dość dobrej przydatności rolniczej. Według mapy glebowo - rolniczej, najlepszy kompleks gruntów rolnych (pszenny dobry) występuje głównie w obrębie wierzchowin wysoczyzny i towarzyszą mu gleby kompleksu zbożowo pastewnego mocnego. W miejscach

[21] zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. z 2012 r. poz. 914), Goczałkowice-Zdrój wchodzą obecnie w skład strefy śląskiej (PL2405), stanowiącej (pozostały) obszar województwa, niewchodzący w skład miast powyżej 100 tys. mieszkańców oraz aglomeracji)

[22] emisja pyłów i szkodliwych gazów ze źródeł lokalnych o dużym zagęszczeniu (domowe piece grzewcze i lokalne kotłownie), z których spaliny są emitowane przez kominy niższe niż 40 m, z reguły o wysokości około 10 m; przeważający udział niskiej emisji w całkowitej emisji zanieczyszczeń wynika z dużej energochłonności budynków, złego stanu technicznego i niskiej efektywności większości urządzeń, w których odbywa się spalanie paliw w celach grzewczych oraz niskiej jakości tych paliw

[23] Załącznik do Uchwały Nr III/52/15/2010 Sejmiku Woj. Śląskiego z dnia 16 czerwca 2010 r. Program ochrony powietrza dla stref woj. śląskiego, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu; zgodnie z ustawą - Prawo ochrony środowiska przygotowanie i zrealizowanie programu wymagane jest dla stref, w których stwierdzono przekroczenia poziomów dopuszczalnych lub docelowych choćby jednej substancji, spośród określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 roku w sprawie poziomu niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 47, poz. 281)

[24] w latach 2004 – 2008 realizowano w gminie „Kompleksowy program zmierzający do obniżenia niskiej emisji w gminie Goczałkowice-Zdrój" (Uchwała Nr VIII/51/03 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 27.05.2003 r.), polegający na udzielaniu dotacji do wymiany kotłów w budynkach wybudowanych przed 1992 r. (wymiana starych węglowych jednostek kotłowych na kotły z paleniskiem retortowym lub gazowe). W ramach programu wymieniono 679 kotłów. Efekty ekologiczne polegają na zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń o około 722 tony/rok oraz na niewykorzystywaniu odpadów w procesie spalania. Ponadto, w niektórych budynkach gminnych zastosowano odnawialne źródła energii - kolektory słoneczne i pompę ciepła dla podgrzewania wody użytkowej i wody basenowej w budynku krytej pływalni (2006 r.) oraz kolektory słoneczne do centralnego ogrzewania w budynku Szkoły Podstawowej Nr 1 (2004 r.)

podmokłych występują użytki zielone średnie. W dolinie Wisły przeważają użytki zielone średnie, uzupełniane dwoma płatami gleb kompleksów zbożowo pastewnego mocnego i żytniego słabego.

Tab. 1.9. Użytki rolne w podziale na klasy gleboznawcze

Rodzaj użytku rolnego objętego klasą gleboznawczą	symbol klasy gleboznawczej	powierzchnia (ha)	udział (%)
grunty orne (R)	IIIa	92,07	13,3
	IIIb	227,87	32,1
	IVa	257,10	37,2
	IVb	96,62	14,0
	V	23,44	3,4
	VI	0,09	0,0
	grunty orne ogółem	**691,19**	**100,0**
łąki trwałe (Ł)	III	46,40	38,0
	IV	63,18	51,7
	V	12,52	10,3
	łąki trwałe ogółem	**122,10**	**100,0**
pastwiska trwałe (Ps)	III	40,83	83,9
	IV	7,35	15,1
	V	0,50	1,0
	pastwiska trwałe ogółem	**48,68**	**100,0**
razem		**861,97**	**-**

źródło: ewidencja gruntów i budynków Gminy Goczałkowice – Zdrój, baza danych ewidencyjnych (format SWDE), 2011 r.

Użytki rolne według ewidencji gruntów zajmują w gminie 862 ha. Dominują wśród nich grunty orne (80% pow. użytków rolnych). Grunty rolne III klasy, podlegające ochronie na mocy ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tj. Dz.U. z 2004 r. Nr 121, poz. 1266, z późn. zm.), zajmują 407 ha (47% pow. użytków rolnych). Znaczna część tych gruntów posiada zgodę na przeznaczenie na cele nierolnicze, uzyskaną w trybie sporządzania planu miejscowego. Grunty rolne klas V i VI, przydatne m.in. do zalesienia, zajmują niespełna 37 ha.

Zanieczyszczenie gleb. Poziom zanieczyszczenia gleb jest niski. Wymagane jest jednak wapniowanie i nawożenie około połowy ich areału ze względu na niską zawartość potasu i magnezu.

Na terenie Goczałkowic-Zdroju, w rejonie ul. Stawowej, znajduje się punkt monitoringu krajowego jakości gleb ornych (obejmujący reprezentatywną dla kompleksu rolnego północno - wschodniej części gminy glebę płową klasy bonitacyjnej IIIb, zaliczaną do kompleksu przydatności rolniczej 8 – zbożowo - pastewnego mocnego). Wskaźniki jakości gleb w punkcie monitoringowym odpowiadały standardom określonym dla grupy A (według Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz.U. Nr 165, poz. 1359), z wyjątkiem cynku (w 2010 r.).

Według ramowych wytycznych dla rolnictwa, dotyczących oceny zanieczyszczenia gleb i roślin metalami ciężkimi gleb, opracowanych w Instytucie Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, gleby na terenie gminy cechują się podwyższoną zawartością metali, na których można uprawiać wszystkie rośliny upraw polowych z ograniczeniem warzyw przeznaczonych na przetwory oraz do bezpośredniej konsumpcji dla dzieci.

Gospodarka rolna. W strukturze gospodarstw rolnych przeważają gospodarstwa o znacznej powierzchni, liczące średnio 6,20 ha. Produkcja rolnicza ma istotne znaczenie w gospodarce gminy. Niewiele jest gleb odłogowanych (największą powierzchnię gruntów ornych zajmują rośliny zbożowe i okopowe).

Charakterystycznym profilem gospodarki rolnej Goczałkowic-Zdroju są duże gospodarstwa ogrodnicze (szklarniowe), nastawione na produkcję kwiatów i warzyw oraz ogrody pokazowe utrzymane w charakterze parkowym, udostępniane przez właścicieli na cele rekreacyjne i turystyczne, a także gospodarka rybacka, prowadzona na stawach (hodowla głównie karpi) i na Zbiorniku Goczałkowickim (należącym do grupy najważniejszych łowisk w województwie śląskim, o całkowitym odłowie [wędkarskim i rybackim] powyżej 5 t/rok). Istotną rolę dla gospodarki wędkarskiej pełnią Wisła poniżej Zbiornika Goczałkowickiego oraz Bajerka.

Lasy; leśna przestrzeń produkcyjna. Goczałkowice-Zdrój są położone w rejonie o niskiej lesistości, cechującym się występowaniem niewielkich i rozproszonych kompleksów leśnych.

Lasy (według ewidencji gruntów) zajmują niespełna 91 ha (2% powierzchni gminy i blisko 6% jej powierzchni bez Zbiornika Goczałkowickiego); powierzchnia lasów według inwentaryzacji aktualnego stanu zagospodarowania i użytkowania terenów jest znacząco wyższa (blisko 167 ha)[25]. Ponadto,

[25] ze statystycznego punktu widzenia, gminę cechuje niska lesistość (najniższa w pow. pszczyńskim). Wynika ona jednak

15,5 ha (zgodnie z ewidencją gruntów), a według wspomnianej inwentaryzacji - 59 ha, zajmują grunty zadrzewione, stanowiące zbiorowiska zbliżone charakterem do lasów. Do południowej granicy gminy przylegają duże kompleksy leśne w Zabrzegu (gm. Czechowice - Dziedzice) i w Zarzeczu (gm. Chybie).

Większość lasów na terenie Goczałkowic-Zdroju stanowią lasy Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe – w zasięgu działania Nadleśnictwa Kobiór (obręb Pszczyna, leśnictwo Wola, oddziały 129, 130, 133 i 134) w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach. Zasady gospodarki leśnej w lasach Nadleśnictwa Kobiór określa plan urządzania lasu na lata 2013 - 2022[26].

Powierzchnia gruntów zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe wynosi 86,5 ha. Lasy państwowe obejmują kilka niewielkich kompleksów leśnych (Las Remiza, Brzezina i Las Bór).

Według typów siedliskowych, w lasach na terenie gminy dominują siedliska lasowe - las mieszany świeży i wilgotny, z przeważającym udziałem sosny zwyczajnej; około piątą część drzewostanu stanowią łącznie dąb szypułkowy i brzoza brodawkowata, znaczący jest także udział olszy czarnej (dominującej w Lesie Bór).

Lasy państwowe na obszarze gminy należą do lasów ochronnych na podstawie Zarządzenia nr 86 Ministra Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21 czerwca 1996 r. (lasy "uzdrowiskowe"[27] - położone w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk). Lasy Nadleśnictwa Kobiór znajdują się w całości w strefie uszkodzeń od imisji przemysłowych oraz stanowią lasy o największym zagrożeniu pożarowym (I kategoria zagrożenia).

Pozostałe grunty leśne należą do osób fizycznych. Istotne znaczenie mają lasy w południowo - zachodniej części Goczałkowic-Zdroju, tworzące mozaikę lasów i pól, o bogatej strefie ekotonowej. Brak jest lasów stanowiących własność gminy. Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa sprawuje nadleśniczy Nadleśnictwa Kobiór na podstawie porozumienia zawartego ze Starostą Pszczyńskim.

Grunty leśne podlegają ochronie - ograniczeniu w ich przeznaczaniu na cele nieleśne na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Przeznaczenie takie jest możliwe jedynie w planie miejscowym, pod warunkiem uzyskania zgody właściwych organów.

W przypadku gminy uzdrowiskowej możliwość taka jest jednak praktycznie wykluczona ze względu na ochronę lasów wprowadzoną ustawą o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, która zabrania wyrębu drzew leśnych (z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych) w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej, zaś na pozostałym obszarze gminy uzdrowiskowej - wyrębu drzew leśnych z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych i wyrębu określonego w planie urządzenia lasu. W przypadku gruntów leśnych faktycznie pokrytych drzewostanem nie ma zatem formalnych możliwości zmiany użytku leśnego na nieleśny (jeśli zmiana taka wiąże się z koniecznością wyrębu drzew leśnych).

1.4.6. Walory uzdrowiskowe

Statut uzdrowiska. Goczałkowice-Zdrój stanowią gminę uzdrowiskową (której obszarowi został nadany status uzdrowiska).

Formalnie, według obowiązujących przepisów, Goczałkowice-Zdrój zostały uznane za uzdrowisko z dniem 1 stycznia 1967 r. Zarządzeniem Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 25 lipca 1967 r. w sprawie wykazu miejscowości uznanych za uzdrowiska (M.P. 1967 Nr 45, poz. 228).

Statut Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój, obowiązujący na obszarze Gminy Goczałkowice-Zdrój w jej granicach administracyjnych, określa Uchwała Nr XXVI/164/2012 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój

---

z naturalnych cech środowiska gminy (dobre gleby, położenie w strefie doliny dużej rzeki), powodujących, że lasy w rejonie gminy nie stanowiły, również w przeszłości, istotnego elementu środowiska. Dlatego też w „Krajowym programie zwiększania lesistości" (2003 r.) „preferencje zalesienia" dla gminy określono jako niskie. W gminnym programie ochrony środowiska stwierdzono, że - biorąc pod uwagę nieużytkowane rolniczo grunty podmokłe i okresowo zalewane, można corocznie zalesiać około 2 - 5 ha gruntów („z korzyścią dla ochrony lokalnej różnorodności biologicznej"), zaś ogólną powierzchnię gruntów nadających się do zalesienia (niskich klas bonitacyjnych) oceniono na 25 ha. Jak stwierdza się w cyt. programie ochrony środowiska, rolnicy i inni właściciele nieruchomości nie są jednak zainteresowani zmianą użytkowania gruntów. Ponadto, ze względu na ochronę gatunków ptaków wodno - błotnych i polnych na obszarze Natura 2000 Dolina Górnej Wisły, wprowadzanie zalesień na większą skalę nie jest wskazane

[26] Plan urządzania lasu dla Nadleśnictwa Kobiór na okres gospodarczy od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2022 r., dotychczas nie zatwierdzony przez Ministra Środowiska. Poprzednio obowiązywał plan urządzenia lasu na lata 2003 - 2012 (zatwierdzony przez Ministra Środowiska decyzją DLOPiK - L - lp - 611 - 81 / 07 z dnia 11 października 2007 r.). Ustalenia planu urządzenia lasu dotyczące granic i powierzchni lasów uwzględnia się w planach miejscowych (art. 20 ust. 1 ustawy o lasach)

[27] w Planie Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Kobiór na lata 2013 - 2022 lasy na obszarze gminy błędnie sytuuje się w strefie „B" ochrony uzdrowiskowej, podczas gdy las Bór znajduje się w strefie „A", zaś las Remiza - w strefie "C" ochrony uzdrowiskowej

(publ. Dz. Urz. Woj. Śl. z 27 lutego 2013 r., poz. 1885), która zastąpiła dotychczas obowiązujący statut nadany Uchwałą Nr XXXV/243/2009 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 22 grudnia 2009 r.

Zgodnie z treścią Statutu przyjętego uchwałą z 2012 r., uzdrowisko nosi nazwę Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój, a jego granicami są granice administracyjne Gminy Goczałkowice-Zdrój. Obszar uzdrowiska ma powierzchnię 4864 ha i dzieli się na 3 strefy ochrony uzdrowiskowej[28]: strefę „A" (pow. 140 ha), strefę „B" (pow. 675 ha) i strefę „C".

Strefa „A" ochrony uzdrowiskowej (w której udział terenów zielonych wynosi 68%) obejmuje istniejące uzdrowisko wraz z Parkiem Zdrojowym (wschodnia część strefy pomiędzy ul. Borowinową a linią kolejową nr 139) oraz tereny stanowiące rezerwę dla rozwoju uzdrowiska i tereny zielone (część zachodnia).

Dla strefy „A" określono w przywołanym statucie przepisy mające na celu ochronę funkcji leczniczej w uzdrowisku, dotyczące: (1) form i miejsc prowadzenia punktów sprzedaży pamiątek, wyrobów ludowych, produktów regionalnych lub towarów o podobnym charakterze (sprzedaż może się odbywać w budynkach lub ich częściach oraz w tymczasowych obiektach budowlanych [z wyjątkiem kontenerów metalowych], sprzedaż uliczna w pozostałych formach może mieć miejsce na deptaku w ciągu ul. Uzdrowiskowej, na terenie nieruchomości przy ul. Uzdrowiskowej 44 i 61 oraz w innych wyznaczonych miejscach, zakaz handlu obowiązuje w Parku Zdrojowym), (2) nośników reklamowych innych niż tablice i urządzenia gminnego lub uzdrowiskowego systemu informacji turystycznej (dopuszczalna jest lokalizacja jednego wolnostojącego nośnika reklamowego na działce, bezpośrednio związanego z prowadzoną w jej obrębie działalnością oraz lokalizacja tablic i urządzeń reklamowych na terenach dróg publicznych i w obrębie pasa drogowego; zabrania się umieszczania reklam na urządzeniach infrastruktury technicznej oraz na terenie Parku Zdrojowego).

Tab. 1.10. Użytki gruntowe w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej

Grupa użytków gruntowych	pow. (ha)	udział w pow. strefy A (%)
użytki rolne	47,05	33,7
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	61,25	43,7
grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi	2,74	2,0
grunty zabudowane i zurbanizowane	27,63	19,9
nieużytki i tereny różne	1,04	0,7
razem	140,00	100,0

źródło: ewidencja gruntów i budynków Gminy Goczałkowice – Zdrój, baza danych ewidencyjnych (format SWDE), 2011 r.

Kierunki leczenia uzdrowiskowego; właściwości lecznicze naturalnych surowców leczniczych i klimatu. Możliwość prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze uznanym za uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój potwierdził Minister Zdrowia w decyzji nr 30 (MZ-OZU-520-16128-3/GR/09) z dnia 30 kwietnia 2009 r. Zgodnie z cyt. decyzją, w uzdrowisku może być prowadzone leczenie uzdrowiskowe w następujących kierunkach leczniczych: choroby ortopedyczno - urazowe, reumatologiczne, układu nerwowego i osteoporoza.

Jednocześnie, w przywołanej decyzji stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przekroczenia zmierzonych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu dotyczących benzo(α)pirenu, pyłu zawieszonego i poziomów hałasu (usunięcie tych uchybień powinno nastąpić do dnia 31 grudnia 2016 r.).

Właściwości lecznicze naturalnych surowców leczniczych (problematyka dotycząca naturalnych

[28] zgodnie z ustawą o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych: (1) strefy ochrony uzdrowiskowej - części obszaru uzdrowiska, określone w statucie uzdrowiska, wydzielone w celu ochrony czynników leczniczych i naturalnych surowców leczniczych, walorów środowiska i urządzeń uzdrowiskowych; (2) strefa „A" - obejmuje obszar, na którym są zlokalizowane lub planowane zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, a także inne obiekty służące lecznictwu uzdrowiskowemu lub obsłudze pacjenta lub turysty, w zakresie nieutrudniającym funkcjonowania lecznictwa uzdrowiskowego, w szczególności: pensjonaty, restauracje lub kawiarnie"; (3) strefa „B" - obejmuje obszar, który jest przeznaczony dla niemających negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz nieuciążliwych dla pacjentów – obiektów usługowych, turystycznych, w tym hoteli, rekreacyjnych, sportowych i komunalnych, budownictwa mieszkaniowego oraz innych związanych z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających na tym obszarze, jest lasem lub jeziorem; (4) strefa „C" - obejmuje obszar stanowiący otoczenie strefy „B" oraz obszar mający wpływ na zachowanie walorów krajobrazowych, klimatycznych oraz ochronę złóż naturalnych surowców leczniczych;
w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej powinny być położone: szpital uzdrowiskowy, tężnia, park i ścieżki ruchowe, powierzchnia parku, jego usytuowanie i rodzaj roślinności powinny zapewniać kształtowanie korzystnych warunków środowiska uzdrowiskowego (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 2 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia wymagań, jakim powinny odpowiadać zakłady i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego [Dz.U. z 2012 r., poz. 452])

surowców leczniczych [granice i zasoby złóż, koncesje na wydobywanie kopalin, obszary i tereny górnicze] została przedstawiona w rozdz. 1.4.2):

Właściwości lecznicze wody mineralnej z odwiertów „GN-1" i „GN-2" oraz „G-21" potwierdzone są świadectwami nr: 1/GZ, 2/GZ i 3/GZ, wydanymi przez Ośrodek Badania i Kontroli Środowiska Sp. z o.o. w Katowicach. Wody z odwiertów mogą być wykorzystywane w następujących kierunkach lecznictwa uzdrowiskowego: choroby ortopedyczno – urazowe, układu nerwowego, reumatologiczne, górnych i dolnych dróg oddechowych oraz cukrzyca, otyłość i osteoporoza. Ponadto, wody z odwiertów GN-2 i G-21 mogą być wykorzystywane do leczenia chorób nerek i dróg moczowych, zaś woda z odwiertu G-21 - także w lecznictwie chorób układu trawienia.

Właściwości lecznicze peloidu (borowiny) ze złoża „Rudołtowice" potwierdzone zostały świadectwem wydanym przez Państwowy Zakład Higieny w Poznaniu. Borowina spełnia wymagania określone dla borowiny o właściwościach leczniczych typu niskiego i jest przydatna do stosowania zewnętrznego (w formie okładów, zawijań, kąpieli całkowitych i częściowych).

Właściwości lecznicze klimatu potwierdzone zostały świadectwem wydanym przez Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania im. S. Leszczyckiego Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Stwierdzono, że klimat Goczałkowic- Zdroju ma właściwości lecznicze w odniesieniu do chorób reumatologicznych i ortopedycznych. Przeciwwskazania dotyczą pacjentów z przewlekłymi schorzeniami dróg oddechowych (w tym astmą), problemami kardiologicznymi i neurologicznymi.

Zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urządzenia uzdrowiskowe. W uzdrowisku lecznictwo uzdrowiskowe prowadzą dwa podmioty: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Uzdrowisko "Goczałkowice-Zdrój" Wojewódzki Ośrodek Reumatologiczno – Rehabilitacyjny, ul. Uzdrowiskowa 54 (Szpital Specjalistyczny, Zakład Lecznictwa Uzdrowiskowego, Zakład Opieki Ambulatoryjnej - z 562 łóżkami), utworzony przez Województwo Śląskie oraz Zespół Sanatoryjno - Szpitalny Rehabilitacji Narządu Ruchu "Gwarek", ul. Uzdrowiskowa 51 (szpital uzdrowiskowy i sanatorium uzdrowiskowe z zakładem przyrodoleczniczym - ze 198 łóżkami).

Zgodnie z Uchwałą Nr 2536/187/IV/2012 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 18 września 2012 r., działalność Wojewódzkiego Ośrodka Reumatologiczno-Rehabilitacyjnego jest prowadzona w następujących obiektach (tab. 1.11):

Tab. 1.11. Obiekty, w których prowadzona jest działalność Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój Wojewódzkiego Ośrodka Reumatologiczno-Rehabilitacyjnego

Obiekt [a)]	adres (ulica, nr budynku)	liczba łóżek
Szpital Specjalistyczny		
Szpital Reumatologiczno-Rehabilitacyjny (dla dorosłych)	Uzdrowiskowa 55	126
Szpital (Uzdrowiskowy) Rehabilitacyjny dla Dzieci „Stokrotka"	Uzdrowiskowa 49	44
Zakład Lecznictwa Uzdrowiskowego		
Sanatorium Rehabilitacyjne dla Dorosłych		
Pawilon sanatoryjny „Azalia"	Uzdrowiskowa 58	80
Pawilon sanatoryjny „Limba"	Uzdrowiskowa 42, 44	121
Pawilon sanatoryjny „Magnolia"	Uzdrowiskowa 50	30
Pawilon sanatoryjny „Wrzos"	Uzdrowiskowa 52	28
Pawilon sanatoryjny „Krokus"	Uzdrowiskowa 60	10
Pawilon sanatoryjny „Jaśmin"	Uzdrowiskowa 62	7
Pawilon sanatoryjny „Modrzew"	Uzdrowiskowa 55	26
Szpital Uzdrowiskowy dla Dzieci „Stokrotka", Oddział Uzdrowiskowy dla Dzieci	Uzdrowiskowa 49	90
Zakład Opieki Ambulatoryjnej		
Wielospecjalistyczna Przychodnia Uzdrowiskowa	Uzdrowiskowa 63	-
Pracownie Diagnostyczne, Ośrodek Rehabilitacji Dziennej	Uzdrowiskowa 63	-
Zakład Przyrodoleczniczy	Uzdrowiskowa 63	-

[a)] do innych obiektów należą m.in.: stołówka z kuchnią (Uzdrowiskowa 51), budynek dawnego Inhalatorium (Uzdrowiskowa 59), kotłownia centralna (Uzdrowiskowa 55), magazyn borowiny (Uzdrowiskowa 63), budynek administracyjny z budynkiem gospodarczym (Uzdrowiskowa 54), budynki zaplecza technicznego zakładu (Borowinowa 25), magazyn wody słodkiej i solanki (Uzdrowiskowa 63), toalety publiczne (Uzdrowiskowa 54), budynek Starej Pijalni (Uzdrowiskowa 53), budynek pompowni solanki przy odwiercie GN-1 (dz. 973/2), budynek pompowni solanki przy odwiercie GN-2 (Szkolna, dz. 1828/188), budynek pompowni solanki przy odwiercie GN-21 (enklawa leśna, dz. 1905/3, 1906/3)

Do urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego należą: Basen Leczniczo - Rehabilitacyjny (Zakład Przyrodoleczniczy, pawilon I) i Basen Rehabilitacyjny (Szpital Uzdrowiskowy „Stokrotka") - stanowiące własność Wojewódzkiego Ośrodka Reumatologiczno-Rehabilitacyjnego oraz urządzenia, których właścicielem jest Gmina Goczałkowice-Zdrój: Park Zdrojowy i Basen Rehabilitacyjny „Goczuś", ul. Powstańców Śląskich 3 (m.in. basen sportowy i treningowy oraz wanna z solanką).

Nakazy i zakazy obowiązujące w strefach ochrony uzdrowiskowej. Ustawa o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych wymaga, by procentowy udział terenów zieleni w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej wynosił nie mniej niż 65%, zaś w strefie „B" – nie mniej niż 50%, natomiast w strefie „C" procentowy udział terenów biologicznie czynnych powinien wynosić co najmniej 45%. Definicja terenów zieleni nie jest tożsama z definicją terenów biologicznie czynnych, w szczególności nie obejmuje wód powierzchniowych[29].

W poszczególnych strefach ochrony uzdrowiskowej zabrania się budowy (wykonywania obiektu budowlanego oraz odbudowy, rozbudowy lub nadbudowy obiektu budowlanego) następujących obiektów budowlanych lub wykonywania innych czynności (tab. 1.12):

Tab. 1.12. Przedsięwzięcia i czynności zabronione w strefach ochrony uzdrowiskowej (art. 38a ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych)

Rodzaj zabronionego przedsięwzięcia	strefa		
	A	B	C
zakłady przemysłowe [a)]	x	x	x
budynki mieszkalne jednorodzinne	x		
budynki mieszkalne wielorodzinne	x		
garaże wolno stojące	x		
obiekty handlowe o powierzchni użytkowania większej niż 400 m^2	x	x	
stacje paliw oraz punkty dystrybucji produktów naftowych	x		
stacje paliw, bliżej niż 500 m od granicy strefy „A" ochrony uzdrowiskowej		x	
stacje bazowe telefonii ruchomej, stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje radiolokacyjne i inne emitujące fale elektromagnetyczne, z wyłączeniem urządzeń łączności na potrzeby służb bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa, z zastrzeżeniem że urządzenia te będą oddziaływały na środowisko polami elektromagnetycznymi o poziomie nie wyższym niż określone dla strefy „B"	x		
urządzenia emitujące fale elektromagnetyczne, będące przedsięwzięciami mogącymi zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, oddziałujące na strefę „A" ochrony uzdrowiskowej polami elektromagnetycznymi o poziomach wyższych niż dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych - charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych – dla miejsc dostępnych dla ludności, określone na podstawie art. 122 ustawy – Prawo ochrony środowiska		x	
autostrady i drogi ekspresowe	x		
parkingi naziemne o liczbie miejsc postojowych większej niż 15% miejsc noclegowych w szpitalach, sanatoriach uzdrowiskowych i pensjonatach, nie większej jednak niż 30 miejsc postojowych	x		
parkingi naziemne o liczbie miejsc postojowych powyżej 50, z wyjątkiem podziemnych i naziemnych parkingów wielopoziomowych	x	x	
parkingi naziemne przed obiektami usługowymi o liczbie miejsc postojowych nie większej niż 10	x		
obiekty budowlane mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, w szczególności takie jak: warsztaty samochodowe, wędzarnie, garbarnie, z wyjątkiem obiektów budowlanych służących poprawie stanu sanitarnego uzdrowiska, w szczególności takich jak: sieć wodno-kanalizacyjna, sieć gazowa, kotłownie gazowe, wiercenia wykonywane w celu ujmowania wód leczniczych	x		
zapory piętrzące wodę na rzekach oraz elektrownie wodne i wiatrowe	x		
uruchamianie pól biwakowych i campingowych, budowa domków turystycznych i campingowych	x		
prowadzenie targowisk, z wyjątkiem punktów sprzedaży pamiątek, wyrobów ludowych, produktów regionalnych, w formach i miejscach wyznaczonych przez gminę	x		
prowadzenie działalności rolniczej w rozumieniu przepisów ustawy o podatku od towarów i usług	x		
trzymanie zwierząt gospodarskich w rozumieniu przepisów ustawy o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich [c)]	x		
wyrąb drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych	x		
wyrąb drzew leśnych i parkowych, z wyjątkiem cięć pielęgnacyjnych i wyrębu określonego w planie urządzenia lasu	x	x	x
organizacja rajdów samochodowych i motorowych	x		
organizowanie imprez masowych w rozumieniu ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych, zakłócających proces leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej i działalności o charakterze rozrywkowym zakłócającej ciszę nocną, z wyjątkiem imprez masowych znajdujących się w harmonogramie imprez gminnych	x		
uruchamianie składowisk odpadów stałych i płynnych, punktów skupu złomu i punktów skupu produktów rolnych, składów nawozów sztucznych, środków chemicznych i składów opału	x	x	
pozyskiwanie surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze	x	x	x

[29] zgodnie z cyt. ustawą, przez tereny zieleni rozumie się powierzchnie gruntu pokryte roślinnością trwałą lub sezonową, zaś przez tereny biologicznie czynne - tereny z nawierzchnią ziemną urządzoną w sposób zapewniający naturalną wegetację, w szczególności jako trawniki lub kwietniki, a także stanowiące 50% sumy powierzchni tarasów i stropodachów z taką nawierzchnią, nie mniejszej jednak niż 10 m^2, oraz wodę powierzchniową na tych terenach

Rodzaj zabronionego przedsięwzięcia	strefa		
	A	B	C
prowadzenie robót melioracyjnych i innych działań powodujących niekorzystną zmianę istniejących stosunków wodnych	x	x	x
prowadzenie działań mających negatywny wpływ na fizjografię uzdrowiska i jego układ urbanistyczny lub właściwości lecznicze klimatu	x	x	x

[a] zakład przemysłowy - zespół budynków i urządzeń wraz z terenem, na którym prowadzi się działalność wytwórczą polegającą na przekształcaniu mechanicznym, fizycznym lub chemicznym materiału, substancji lub ich części składowych w nowy produkt;

[b] działalność rolnicza - produkcja roślinna i zwierzęca, w tym również produkcja materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego oraz reprodukcyjnego, produkcja warzywniczą, gruntowa, szklarniowa i pod folią, produkcja roślin ozdobnych, grzybów uprawnych i sadownicza, chów, hodowla i produkcja materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych, produkcja zwierzęca typu przemysłowego lub fermowego oraz chów i hodowla ryb i innych organizmów żyjących w wodzie, a także uprawy w szklarniach i ogrzewanych tunelach foliowych, uprawy grzybów i ich grzybni, uprawy roślin „in vitro", fermowa hodowla i chów drobiu rzeźnego i nieśnego, wylęgarnie drobiu, hodowla i chów zwierząt futerkowych i laboratoryjnych, chów i hodowla dżdżownic, entomofagów i jedwabników, prowadzenie pasiek oraz chów i hodowla innych zwierząt poza gospodarstwem rolnym oraz sprzedaż produktów gospodarki leśnej i łowieckiej, a także świadczenie usług rolniczych (art. 2 pkt 15 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług [tj. Dz.U. z 2011 r. Nr 177, poz. 1054, z późn. zm.]);

[c] zwierzęta gospodarskie - koniowate (koń i osioł), bydło, jeleniowate (jeleń szlachetny, jeleń sika i daniel utrzymywane w warunkach fermowych), drób, świnie, owce, kozy, pszczoła miodna, zwierzęta futerkowe

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 4 marca 2011 r. o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych oraz niektórych innych ustaw:

- przepisów art. 38a nie stosuje się m.in. do zakładów przemysłowych, budynków, obiektów, parkingów, stacji, zapór oraz urządzeń, które istniały przed dniem wejścia w życie zmiany ustawy uzdrowiskowej (to jest przed 7 lipca 2011 r.);
- przepisów art. 38a w zakresie zakazu budowy budynków mieszkalnych jednorodzinnych nie stosuje się do budowy takich budynków przez osoby, które uzyskały prawo do nieruchomości przed dniem 2 października 2005 r.

1.4.7. Struktura przyrodnicza, różnorodność biologiczna, krajobraz. Ochrona przyrody

Struktura przyrodnicza. **Korytarze ekologiczne**. W strukturze przestrzeni przyrodniczej województwa śląskiego (według planu zagospodarowania przestrzennego województwa) obszar Zbiornika Goczałkowickiego pełni rolę biocentrum.

Południowa część Goczałkowic-Zdroju (dolina Wisły) leży w obrębie korytarzy ekologicznych[30], wyznaczanych w różnych koncepcjach kształtowania ich sieci; należą do nich m.in.:

- korytarz ekologiczny rangi międzynarodowej Górna Wisła (26m) sieci Econet i ostoja Dolina Górnej Wisły (nr 582) systemu Corine biotopes;
- korytarz migracyjny ornitologiczny (w tym w jego części stanowiącej miejsce przystankowe), ponadregionalny, związany z migracjami ptaków wykorzystującymi dolinę Wisły oraz z migracjami ptaków pomiędzy zbiornikami Goczałkowickim i Łąka;
- korytarze migracyjne teriologiczne: w południowo - zachodniej części gminy - główny korytarz południowy (KPd), służący migracjom dużych ssaków drapieżnych i kopytnych, łączący obszary węzłowe Beskidu Śląskiego (PLH240005) i Lasów Pszczyńsko – Kobiórskich (K/BŚ-LPK) oraz w części południowo - wschodniej - korytarz służący migracjom dużych ssaków kopytnych (K/WISŁA-LPK), łączący dolinę Wisły z Lasami Pszczyńsko - Kobiórskimi.

Różnorodność biologiczna. Obszar gminy cechuje wysoki stopień różnorodności biologicznej. Największa liczba zbiorowisk roślinnych i gatunków zwierząt związana jest ze zbiornikami wodnymi, w szczególności ze Zbiornikiem Goczałkowickim oraz z miejscami podmokłymi.

Zbiornik Goczałkowicki cechuje bogata flora i fauna; w jego obrębie stwierdzono występowanie: (1) ponad 520 gatunków roślin planktonowych i peryfitowych oraz 40 gatunków roślin zanurzonych, wynurzonych lub swobodnie pływających, (2) ponad 600 gatunków zwierząt (350 bezkręgowców oraz 250 gatunków kręgowców, w tym ponad 200 gatunków ptaków).

Do istotnych z punktu ochrony przyrody należą zwłaszcza zachodnia i południowa część zbiornika (rozlegle zbiorowiska szuwarowe, podmokłe i wilgotne łąki i pola uprawne, zadrzewione i zakrzaczone wyspy, zakrzaczenia wierzbowe, kanały wodne).

[30] obszary umożliwiające migrację roślin, zwierząt lub grzybów (art. 5 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody)

Ekosystemy. W granicach Goczałkowic-Zdroju występują zróżnicowane ekosystemy (wodne, wodno - lądowe, leśne i nieleśne), z reguły w różnym stopniu przekształcone i zubożałe.

Do najcenniejszych **ekosystemów wodnych** należą, oprócz Zbiornika Goczałkowickiego, starorzecza Wisły i niektóre ekstensywnie użytkowane stawy z silnie zróżnicowaną roślinnością (zbiorowiska roślin pleustonowych, szuwary, krótkotrwałe zbiorowiska terofitów letnich).

Ekosystemy wodno - lądowe reprezentowane są przez zbiorowiska roślinności wodnej i przybrzeżnej Zbiornika Goczałkowickiego, stawów hodowlanych i innych zbiorników wodnych, zbiorowiska łąk i szuwarów na terenach podmokłych oraz zbiorowiska występujące na mulistych brzegach wód i okresowo zalewanych zagłębieniach (zbiorowiska szuwarowe i zespoły turzycy).

W obrębie gminy występują fragmenty naturalnych **ekosystemów leśnych**: zbiorowisko z olszą czarną w kompleksie leśnym Bór oraz łęgi jesionowo-olszowe - najczęściej w postaci zarośli, w postaci zubożałej (doliny Wisły i Bajerki).

W lasach państwowych nadleśnictwa Kobiór nie stwierdzono występowania roślin gatunków dyrektywowych, ani stanowisk grzybów chronionych (wg inwentaryzacji przeprowadzonej w 2007 r.).

Ekosystemy nieleśne tworzą zajmujące znaczną część obszaru gminy wielkopowierzchniowe uprawy polowe, głównie zbóż i towarzyszących im chwastów. Zabudowie i szlakom komunikacyjnym (głównie terenom kolejowym) towarzyszą zbiorowiska ruderalne. Mniej powszechne są mało wartościowe zbiorowiska segetalne i ruderalne na opuszczonych gruntach rolnych z różnymi stadiami sukcesji lasu oraz drobnopowierzchniowe zbiorowiska upraw polowych i zbiorowiska inicjalne (ubogie murawy spontanicznie porastające siedliska silnie przekształcone).

Na terenach zabudowanych występują zbiorowiska zieleni przydomowej z dużym udziałem roślin ozdobnych, a także zbiorowiska zieleni urządzonej (park zdrojowy, aleje, skwery, tereny sportowe).

Siedliska przyrodnicze. Na terenie Goczałkowic-Zdroju znajdują się siedliska przyrodnicze należące do typów siedlisk przyrodniczych wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 ([Dz.U. Nr 77, poz. 510, z późn. zm.]) - tab. 1.13:

Tab. 1.13. Siedliska przyrodnicze stwierdzone na obszarze gminy lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie

Kod	siedlisko przyrodnicze
3130	brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Littorelletea, Isoëto-Nanojuncetea (okresowo odsłonięte dno Zbiornika Goczałkowickiego, ujście Bajerki)
3150	starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion (zachodnia część Zbiornika Goczałkowickiego, stawy hodowlane, starorzecza Wisły)
3270	zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością Chenopodion rubri i Bidetion (brzeg i okresowo odsłonięte dno Zbiornika Goczałkowickiego, ujście Bajerki)
91E0	łęgi jesionowo-olszowe (rejon ujścia Bajerki)

Gatunki roślin. Gatunki dziko występujących roślin objętych ochroną prawną (Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin ([Dz.U. z 2012 r., poz. 81]), których obecność stwierdzono na terenie gminy (tab. 1.14):

Tab. 1.14. Gatunki dziko występujących roślin objętych ochroną prawną

Gatunki dziko występujących roślin	występowanie
objętych ochroną ścisłą	
marsylia czterolistna (Marsilea quadrifolia)	w Wiśle Wielkiej na brzegu Zbiornika Goczałkowickiego, gatunek wymieniony w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej
pióropusznik strusi (Matteucia struthiopteris)	łęg w okolicy stawu Rontok
kotewka orzech wodny (Trapa natans)	starorzecza i stawy hodowlane w dolinie Wisły
salwinia pływająca (Salvinia natans)	przybrzeżne partie Zbiornika Goczałkowickiego, starorzecza i stawy hodowlane w dolinie Wisły
gnidosz błotny (Pedicularis palustris)	rowy i starorzecza w dolinie Wisły
objętych ochroną częściową	
grążel żółty (Nuphar lutea)	starorzecza i stawy hodowlane w dolinie Wisły (tworzy jedno-gatunkowe agregacje o dużych walorach dekoracyjnych)
kruszyna pospolita (Frangula alnus)	nad Zbiornikiem Goczałkowickim i Bajerką

Gatunki zwierząt (z wyjątkiem ptaków, wymienionych w części dotyczącej OSO Dolina Górnej Wisły). Rozpoznanie fauny na obszarze Goczałkowic-Zdroju jest niepełne (z wyjątkiem ornitofauny i terenów położonych na obszarze Natura 2000 Dolina Górnej Wisły).

Główny, obok gatunków ptaków, element fauny obszaru gminy stanowią płazy i gady.

Najważniejszymi miejscami rozrodu płazów są okolice Zbiornika Goczałkowickiego oraz wody stawów hodowlanych. W obrębie gminy stwierdzono występowanie 10 gatunków płazów i gadów, w tym co najmniej 2 gatunki z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej (kumak nizinny, żółw błotny).

W zakresie ichtiofauny - w Zbiorniku Goczałkowickim występuje 51 gatunków ryb i 2 gatunki minogów, w Bajerce - 8 gatunków ryb (do gatunków wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej należą: minóg rzeczny, minóg strumieniowy, różanka, koza, piskorz i głowacz białopłetwy); ponadto, w stawach prowadzi się hodowlę karpia, a także m.in. szczupaka, sandacza, tołpygi, amura, suma, lina i karasia. Stwierdzono także występowanie 32 gatunków mięczaków wodnych - 21 gatunków ślimaków i 11 małży (nie występują gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej), owady są reprezentowane przez gatunki chrząszczy i motyli.

Najcenniejszymi gatunkami ssaków na terenie gminy są wydra (Lutra lutra) oraz bóbr (Castor fiber), występujące w dolinie Wisły (głównie na Zbiorniku Goczałkowickim) - gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Populacja bobra stanowi jednak zagrożenie dla stanu siedlisk w obrębie złoża torfu. Gatunki ssaków terenów otwartych i strefy ekotonowej reprezentują głównie lis, zając i bażant, znikomy jest udział populacji sarny i dzika.

Krajobraz. Gmina Goczałkowice-Zdrój jest położona w przewadze w obrębie krajobrazu dolin i obniżeń - teras zalewowych i nadzalewowych. W wyniku działalności człowieka poszczególne elementy środowiska (krajobrazu) w różnym stopniu zostały przekształcone.

Większość terenu gminy reprezentuje krajobraz kulturowy, ukształtowany w wyniku zmian w użytkowaniu terenów, w niektórych przypadkach wielokrotnych. Z punktu widzenia fizjonomii krajobrazu, obszar gminy, pomimo monotonnej rzeźby terenu, prezentuje w większości znaczne wartości estetyczne. O walorach estetycznych krajobrazu decyduje mozaika silnie zróżnicowanych ekosystemów leśnych, rolnych i wodnych, a miejscowo - zabytkowe założenie uzdrowiskowe.

Charakter rzeźby i pokrycie terenu tworzą w wielu przypadkach atrakcyjne, rozległe wnętrza krajobrazowe oraz szerokie otwarcia widokowe na panoramę doliny Wisły z kompleksem stawów hodowlanych, Zbiornika Goczałkowickiego i Beskidów.

Ochrona przyrody. W Goczałkowicach-Zdroju twory i składniki przyrody są chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody w formie obszarów Natura 2000 – obszaru specjalnej ochrony ptaków „Dolina Górnej Wisły" oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki" [31]. Powierzchnia objęta obszarami Natura 2000 wynosi w granicach gminy 38,73 km^2 (82% jej powierzchni, w tym specjalny obszar ochrony siedlisk, w całości leżący w obrębie obszaru specjalnej ochrony ptaków, zajmuje 16,25 km^2).

Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Górnej Wisły. Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Górnej Wisły (PLB240001) został ustanowiony Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz.U. Nr 229, poz. 2313, z późn. zm.). Rozporządzenie to zostało zastąpione Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. Nr 25, poz. 133).

W myśl cyt. rozporządzenia: (1) **celem ustanowienia ostoi** jest ochrona populacji dziko występujących gatunków ptaków, utrzymanie i zagospodarowanie ich naturalnych siedlisk zgodnie z wymogami ekologicznymi, przywracanie zniszczonych biotopów oraz tworzenie biotopów; (2) **przedmiotem ochrony** są gatunki ptaków wymienione w załączniku nr 2 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, które spełniają kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteria wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz.U. Nr 77, poz. 510) oraz ich naturalne siedliska.

OSO Dolina Górnej Wisły obejmuje obszar o pow. 24740,2 ha na terenie 9 gmin wchodzących w skład powiatów bielskiego, cieszyńskiego i pszczyńskiego. W granicach ostoi mieści się większa część gminy Goczałkowice-Zdrój z kluczowymi siedliskami - Zbiornikiem Goczałkowickim oraz stawami hodowlanymi.

OSO Dolina Górnej Wisły jest znaczącym w skali kraju miejscem lęgowym dla ponad 160 gatunków (powyżej 70% krajowej awifauny lęgowej). Występuje co najmniej 29 gatunków ptaków

[31] obszary specjalnej ochrony ptaków są wyznaczane na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa dla ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków, w którego granicach ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju [art. 5 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody]); specjalne obszary ochrony siedlisk wyznaczane są na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory [Dyrektywa Siedliskowa] w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt lub w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony tych gatunków [art. 5 pkt 19 ustawy o ochronie przyrody])

z Załącznika I Dyrektywy Rady 79/409/EWG[32]. Większość gatunków ptaków gniazduje na Zbiorniku Goczałkowickim lub na stawach hodowlanych i innych zbiornikach wodnych; w lasach gniazduje 11 gatunków ptaków, na polach, łąkach i pastwiskach lub bezpośrednio w ich sąsiedztwie - 4 gatunki, zaś w dolinach rzecznych - 2 gatunki. Ponadto, w obrębie ostoi stwierdzono regularne występowanie szeregu gatunków ptaków migrujących, niewymienionych w Załączniku I Dyrektywy.

OSO Dolina Górnej Wisły pełni ważną rolę w zapewnieniu spójności sieci Natura 2000, stanowiąc element korytarzy ekologicznych. Istotne z punktu widzenia celów ochrony ostoi są jej powiązania i wzajemne oddziaływania z innymi obszarami specjalnej ochrony ptaków w rejonie doliny Wisły - Stawy w Brzeszczach (PLB120009) [najmniejsza odległość pomiędzy obszarami - około 6,5 km] i Dolina Dolnej Soły (PLB120004) [najmniejsza odległość - około 14 km].

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach przystąpił do sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków „Dolina Górnej Wisły" (ogłoszenie z dnia 28 kwietnia 2011 r.). Zgodnie z Założeniami do sporządzania projektu, podstawowym celem planu zadań ochronnych jest „zapewnienie, że gatunki ptaków, dla ochrony których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone oraz zapewnienie ciągłości istnienia tych gatunków", w szczególności „pogodzenie prowadzenia gospodarki stawowej z utrzymaniem siedlisk i miejscami rozrodu ptaków".

Według informacji aktualnych na okres sporządzania projektu studium, w dniu 4 listopada 2013 r. poinformowano o opracowaniu projektu planu zadań ochronnych dla obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Dolina Górnej Wisły. W projekcie planu nie określono wskazań do zmian w istniejących dokumentach planistycznych gminy, dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, niezbędnych dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 oraz nie stwierdzono potrzeby sporządzania planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Zgodnie z danymi zawartymi w projekcie planu, przedmiotem ochrony w ostoi jest 20 gatunków ptaków, związanych przede wszystkim z siedliskami wodnymi: perkoz dwuczuby, zausznik, bączek, ślepowron, czapla purpurowa, gęgawa, krakwa, cyranka, płaskonos, głowienka, czernica, kokoszka, siewieczka rzeczna, krwawodziób, mewa czarnogłowa, śmieszka, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna i muchołówka białoszyja.

Do siedlisk gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony zaliczono na obszarze gminy: stawy hodowlane (Zabrzeszczok I - III, Maciek, Maciek Kanałowy, Maciek Borowy i Mały Maciek [który nie stanowi jednak stawu hodowlanego]), Zbiornik Goczałkowicki i fragmenty lasu Bór (pododdziały: 133b, 133i, 133r, 133w, 134f), stanowiącego siedlisko muchołówki białoszyjej.

Zidentyfikowano ponad 30 rodzajów istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków i ich siedlisk. Do zagrożeń dotyczących większości gatunków zaliczono: (i) zmniejszenie lub utratę określonych cech siedliska, (ii) zaniechanie gospodarki wodnej i (iii) modyfikowanie akwenów wód stojących.

Do celów działań ochronnych należą: utrzymanie siedlisk gatunku poprzez zachowanie gospodarki stawowej, zachowanie istniejących szuwarów na powierzchni co najmniej 10% powierzchni każdego stawu, utrzymanie wysp na stawach o powierzchni powyżej 10 ha, utrzymanie podmokłych kośnych łąk i innych siedlisk, poprawę warunków siedliskowych (tworzenie warunków do rozwoju szuwarów na Zbiorniku Goczałkowickim, tworzenie wysp i budowę platform na Zbiorniku Goczałkowickim oraz na stawach hodowlanych).

Do obligatoryjnych działań ochronnych zaliczono: "stosowanie tradycyjnych metod chowu i hodowli ryb w ziemnych stawach typu karpiowego zgodnie z zapisami pozwoleń wodno-prawnych" oraz "zachowanie siedlisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony". Określono ponadto szereg działań fakultatywnych, służących realizacji poszczególnych celów działań ochronnych.

Specjalny obszar ochrony siedlisk Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki. Specjalny obszar ochrony Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki (PLH240039) został zaakceptowany decyzją Komisji Europejskiej 2011/64/UE z dnia 10 stycznia 2011 r. (obszar mający znaczenie dla Wspólnoty).

Ostoja obejmuje zachodnią i południową część Zbiornika Goczałkowickiego oraz fragment jego terenów nadbrzeżnych i jest położona w całości w obrębie OSO Dolina Górnej Wisły.

W obrębie ostoi znajdują się siedliska przyrodnicze wymienione w załączniku I Dyrektywy Rady

[32] bąk, bączek, ślepowron, czapla nadobna, czapla biała, bocian biały, łabędź krzykliwy, trzmielojad, bielik, błotniak stawowy, kropiatka, zielonka, derkacz, żuraw, szablodziób, mewa czarnogłowa, rybitwa rzeczna, rybitwa białowąsa, rybitwa czarna, zimorodek, dzięcioł zielonosiwy, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, podróżniczek, jarzębatka, muchołówka białoszyja, gąsiorek, dzierzba czarnoczelna, ortolan (według opracowania „Waloryzacja przyrodnicza obszaru Natura 2000 "Dolina Górnej Wisły" [Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach, 2006 r.])

92/43/EWG: starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* [3150] oraz łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0). Istotne znaczenie ma pierwsze z wymienionych siedlisk. Jego reprezentatywność uznano za znaczącą, obejmuje do 2% powierzchni zajmowanej przez siedlisko na obszarze kraju, stan zachowania jest przeciętny lub zubożony. Wartość ogólna obszaru dla zachowania siedliska została oceniona jako znacząca.

W granicach ostoi występują dwa gatunki ssaków wymienione w załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (bóbr europejski, wydra). Populację bobra oceniono jako nieistotną. Wydra na terenie ostoi stanowi do 2% populacji krajowej. Gatunek cechuje tu dobry stan zachowania, populacja nie jest izolowana i znajduje się w obrębie rozległego obszaru występowania. Wartość obszaru ostoi dla gatunku oceniono jako znaczącą. Występują również ptaki gatunku wymienionego w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG (błotniak stawowy), a ponadto gatunki chronione prawem krajowym (10 gatunków gadów i płazów oraz gatunki roślin [żabiściek pływający i kotewka orzech wodny]).

Do niezbędnych zaleceń ochronnych zaliczono m.in.: (1) ograniczanie zanieczyszczeń oraz utrzymanie czystości wód stojących i zasilających zbiorniki, (2) zakaz zabudowywania brzegów zbiorników wodnych, (3) zakaz pozbawiania brzegów zabudowy roślinnej, wycinania szuwarów itp., (4) ograniczenia w wykorzystaniu zbiorników dla celów rekreacyjnych i sportów wodnych, (5) promowanie w otoczeniu zbiorników ekstensywnych form użytkowania gruntów rolnych i leśnych.

Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną prawną. Opracowany jest projekt utworzenia Pszczyńskiego Parku Krajobrazowego, przewidujący trzy odmienne pod względem przyrodniczym i krajobrazowym części, w tym Dolinę Wisły ze Zbiornikiem Goczałkowickim i kompleksem stawów hodowlanych.

Proponowane (m.in. w gminnym programie ochrony środowiska oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) formy ochrony przyrody na terenie gminy obejmują najcenniejsze pod względem przyrodniczym fragmenty doliny Wisły ze Zbiornikiem Goczałkowickim oraz ujściowe odcinki Bajerki i Potoku Goczałkowickiego ze stawem Rontok.

Postuluje się także objęcie ochroną w formie pomników przyrody niektórych drzew (około 20 - 30 obiektów), m.in. tworzących Aleję Dębową oraz drzew rosnących w Parku Zdrojowym.

Tab. 1.15. Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną prawną

Nazwa	lokalizacja	cel ochrony
zespół przyrodniczo krajobrazowy Dolina Wisły	dolina Wisły wraz z kompleksami stawów oraz Zbiornikiem Goczałkowickim	siedliska lęgowe wielu gatunków ptaków, krajobraz kulturowy z mozaiką roślinności
użytki ekologiczne		
Dolina Bajerki	dolina potoku Bajerka	ochrona miejsc bytowania i rozrodu wielu gatunków ptaków, płazów oraz kilku gatunków chronionych roślin
Rontok	Staw Rontok oraz tereny przyległe	ochrona zbiorowisk szuwarowych z bogatą fauną płazów i ptaków
Pióropusznik	fragment łęgu w okolicy stawu Rontok	ochrona stanowiska pióropusznika strusiego
pomnik przyrody		
Aleja dębowa	od skrzyżowania Goczałkowice Bór I do skrzyżowania z drogą Goczałkowice-Działki	zachowanie walorów krajobrazowych i starych dębów, tworzących aleję o długości około 1 km, siedlisko licznych gatunków zwierząt

1.5. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków

Wartości i stan dziedzictwa kulturowego. Historia Goczałkowic-Zdroju sięga XIII - XIV w. (pierwsze wzmianki pochodzą z 1326 r., zaś około 1380 r. istniała parafia).

Współczesny okres rozwoju gminy rozpoczyna się w 1856 r. z chwilą odkrycia, przy okazji prac wiertniczych związanych z poszukiwaniem pokładów soli, źródła solanki jodobromowej. Stanowiło to podstawę do utworzenia uzdrowiska (w 1861 r. rozpoczęto budowę domu zdrojowego, łazienek, pijalni i pensjonatu; pierwszy sezon rozpoczął się w 1862 r.). Intensywny rozwój uzdrowiska przypada na koniec XIX w. - w kolejnych latach, do końca wieku powstało szereg innych obiektów uzdrowiskowych (1874 r. - pawilon "Wrzos", 1880 r. - hotel "Prezydent" ["Cesarski"], 1897 r. - pawilon "Górnik" [budynek Spółki Brackiej]) i kompleks budynków szpitala.

W 1870 r. rozpoczęto ruch pociągów na linii kolejowej łączącej Pszczynę z Czechowicami - Dziedzicami (od 1941 r. - linia dwutorowa) ze stacją kolejową Goczałkowice-Zdrój (budynek sprzed 1900 r.), w latach 1909 – 1910 wzniesiono kościół parafialny p.w. św. Jerzego.

W połowie XX w. rozpoczęto budowę Zbiornika Goczałkowickiego z Zakładem Uzdatniania Wody. Na początku lat 70. zbudowano obwodnicę uzdrowiska - obecną trasę drogi krajowej nr 1 na wschód od ul. Borowinowej.

Stan ochrony zabytków. W Goczałkowicach-Zdroju występują zróżnicowane rodzajowo zabytki (obiekty wpisane do rejestru i ujęte w gminnej ewidencji zabytków): związane z uzdrowiskiem Goczałkowice-Zdrój oraz z dziejami wsi Goczałkowice (Górne i Dolne - budynki mieszkalne, kościół, obiekty małej architektury sakralnej). Większość obiektów pochodzi z drugiej połowy XIX w. oraz z pierwszej połowy XX w.

Dotychczas na obszarze Goczałkowic-Zdroju nie stwierdzono występowania zabytków (stanowisk) archeologicznych.

Najcenniejszy obiekt tworzy założenie uzdrowiskowe z zabytkową zabudową i parkiem zdrojowym. Osią założenia jest ul. Uzdrowiskowa, stanowiąca obustronnie obsadzoną aleję (także poza granicami uzdrowiska) o zróżnicowanym wiekowo i gatunkowo drzewostanie (dęby szypułkowe, lipy drobnolistne, robinie białe, jesiony wyniosłe).

Charakter alei posiada również północny odcinek ul. Jeziornej (element systemu alei promienistych doprowadzających do obiektów związanych z Zarządem Dóbr Książęcych w Pszczynie).

Zabytki na obszarze gminy chronione są aktualnie w formie wpisu do rejestru zabytków oraz na podstawie ochrony indywidualnej - zgodnie z ustaleniami zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych „Czechowice II", „Bestwina", „Rudołtowice" i „Goczałkowice Zdrój" znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Goczałkowice-Zdrój (obiekty i strefy ochrony konserwatorskiej).

Obiekty wpisane do rejestru zabytków. W rejestrze zabytków województwa śląskiego znajdują się obiekty lub zespoły obiektów związane z uzdrowiskiem Goczałkowice-Zdrój (zabudowa uzdrowiska i park uzdrowiskowy) oraz kaplica p.w. Św. Anny z wyposażeniem; do rejestru zabytków wpisane zostały również naczynia liturgiczne kościoła parafialnego p.w. św. Jerzego.

Tab. 1.16. Zabytki w rejestrze zabytków

Obiekt	adres (ulica)	nr działek	nr rejestru i data wpisu do rejestru
kaplica p.w. św. Anny wraz z wyposażeniem kaplicy (płaskorzeźba, obrazy, rzeźba) w granicach ogrodzenia; z XIX w. (1882 r.), neogotycka, murowana (pierwotne ogrodzenie z drewnianą bramką nie istnieje)	Św. Anny, przed nr 2	1113/175, cz. 2756/174, cz. 1056/48, cz. 1331/193	A/521/65 z dnia 20.01.1966 r.; wyposażenie: B/231/71 z dnia 15.09.1971 r.
zabudowa uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój (budowle wraz z otoczeniem):	Uzdrowiskowa	25, 166/31, 221/28, 222/28, 632/30	A/1464/92 z dnia 07.05.1992 r.
Stara Pijalnia (obecnie pawilon parkowy), 1862 [a)]	ul. Uzdrowiskowa 53		
pawilon sanatoryjny Górnik, 1897 [b)]	ul. Uzdrowiskowa 61		
pawilon sanatoryjny Wrzos, 1874 [c)]	ul. Uzdrowiskowa 52		
budynek administracyjny, 1880 [d)]	ul. Uzdrowiskowa 54		
park zdrojowy w Goczałkowicach-Zdroju (układ kompozycyjny parku wraz z alejkami i ścieżkami spacerowymi oraz zespół drzewostanu parkowego) [e)]	Uzdrowiskowa i Parkowa	2574/36, 2575/36, 2576/36, 1236/36, 1245/36, 1247/36, 380/107, 381/107, 523/36, 1237/36, 1238/36, 1239/36, 1240/36, 1241/36, 1241/36, 2578/36, 35, 417/106, 688/36	A/374/12 z dnia 02.04.2012 r.
wyposażenie kościoła parafialnego p.w. św. Jerzego - naczynia liturgiczne	ul. Główna		B/183/70 z dnia 28.12.1970 r.

źródło: pismo Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków K-NR.5183.342.1.2011/AF, ID:11605 z 30.12.2011, uzupełnione

[a)] obiekt w stylu architektury parkowej, drewniany, w dolnej partii od wewnątrz wzmocnienie ceglane;

[b)] budynek bez wyraźnych cech stylowych, murowany z cegły klinkierowej (z pasami cegły ciemniejszej);

[c)] budynek bez wyraźnych cech stylowych, na podmurówce betonowej zbudowany częściowo z muru pruskiego;

[d)] budynek w stylu neobaroku, ceglany;

[e)] park o pow. 6,8507 ha (teren wpisany do rejestru zabytków) z drugiej połowy XIX w., z późniejszymi przekształceniami, o kompozycji swobodnej, krajobrazowej. Pomimo przekształceń zachował się wartościowy drzewostan oraz czytelny układ przestrzenny. Stanowi obiekt zabytkowy o cennych w skali kraju walorach krajobrazowych i historycznych. Drzewostan parku jest zróżnicowany wiekowo i gatunkowo (drzewa iglaste i liściaste, m.in. dęby szypułkowe, klony srebrzyste, brzozy brodawkowate, klony pospolite, jawory, świerki

pospolite, wierzba płacząca, olsze czarne, lipy drobno- i szerokolistne, cisy, modrzewie, jałowce).

Obiekty w ewidencji zabytków. Gmina nie posiada gminnego programu opieki nad zabytkami (art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami)[33].

Sporządzono gminną ewidencję zabytków (art. 22 ust. 4 cyt. ustawy), zawierającą zweryfikowaną listę obiektów wskazanych przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (tab. 1.17 [wykaz obejmuje również obiekty wpisane do rejestru zabytków][34]).

Tab. 1.17. Obiekty w gminnej ewidencji zabytków gminy Goczałkowice-Zdrój

Lp.	obiekt	adres
1	kaplica p.w. Św. Anny [a)]	ul. Św. Anny
2	budynek mieszkalny (1918 – 1945)	ul. Św. Anny 7
3	budynek mieszkalny (1918 – 1945)	ul. Bór I 4
4	budynek mieszkalny (przed 1918 r.)	ul. Bór I 19
5	budynek mieszkalny (przed 1918 r.)	ul. Bór II 3
6	budynek mieszkalny z gospodarczym (1918 – 1945)	ul. Bór II 5
7	budynek mieszkalny (1918 – 1945)	ul. Bór II 10
8	budynek mieszkalny	ul. Borowinowa 1
9	budynek mieszkalny	ul. Borowinowa 27
10	budynek mieszkalny	ul. Brzozowa 11
11	budynek mieszkalny	ul. Brzozowa 27
12	budynek mieszkalny	ul. Brzozowa 37
13	budynek mieszkalny	ul. Brzozowa 60
14	budynek mieszkalny (1874 r.)	ul. Darwina 2
15	budynek mieszkalny (1918 – 1945)	ul. Dębowa 18
16	kościół parafialny p.w. Świętego Jerzego (1909-1910) [b)]	ul. Główna
17	budynek mieszkalny	ul. Główna 1
18	budynek mieszkalny	ul. Główna 3
19	budynek mieszkalny (1918 – 1945)	ul. Główna 20
20	budynek mieszkalny	ul. Główna 34
21	budynek mieszkalny	ul. Główna 40
22	budynek mieszkalny	ul. Główna 72
23	budynek mieszkalny	ul. Główna 106
24	budynek mieszkalny	ul. Główna 120
25	budynek mieszkalny (1928 r.)	ul. Górna 9
26	budynek mieszkalny (1918 – 1945)	ul. Jesienna 15
27	budynek mieszkalny (1918 – 1945)	ul. Jeziorna 52
28	budynek mieszkalny	ul. Jeziorna 54
29	budynek mieszkalny	ul. Jeziorna 58
30	budynek mieszkalny	ul. Krzyżanowskiego 28
31	budynek mieszkalny	ul. Krzyżanowskiego 33
32	budynek mieszkalny (przed 1918 r.)	ul. Krzyżanowskiego 51
33	budynek mieszkalny (1918 – 1945)	ul. Lipowa 13
34	budynek mieszkalny – sanatoryjny	ul. Parkowa 2
35	budynek mieszkalny (1918 – 1945)	ul. Róż 2
36	budynek mieszkalny	ul. Sołecka 22
37	budynek mieszkalny	ul. Sołecka 24
38	budynek mieszkalny (1918 – 1945)	ul. Stawowa 8
39	budynek mieszkalny (1918 – 1945)	ul. Szkolna 2
40	budynek usługowy (przedszkole, 1918 – 1945)	ul. Szkolna 15
41	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 21
42	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 32
43	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 35

[33] ochrona zabytków oznacza działania podejmowane przez organy administracji publicznej, mające na celu m.in.: zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie; zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków; kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków oraz uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska; opieka nad zabytkiem odnosi się do działań podejmowanych przez jego właściciela lub posiadacza, polegających m.in. na zapewnieniu warunków: prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie oraz korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości

[34] w gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte: zabytki nieruchome wpisane do rejestru, inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz wyznaczone przez wójta w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków (art. 22 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami); ochronę zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków uwzględnia się w planie miejscowym (art. 19 ust. 1 pkt 2 cyt. ustawy)

Lp.	obiekt	adres
44	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 36
45	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 37
46	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 43
47	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 45
48	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 49/51
49	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 54/56
50	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 66
51	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 70
52	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 78
53	budynek mieszkalny wraz ze stodołą (około 1835 r.)	ul. Szkolna 84
54	budynek mieszkalny z zabudową gospodarczą (przed 1918 r.)	ul. Szkolna 88
55	budynek mieszkalny (1910 r.)	ul. Szkolna 100
56	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 112
57	budynek mieszkalny wraz ze stodołą	ul. Szkolna 118
58	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 128
59	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 134
60	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 136
61	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 142
62	budynek mieszkalny	ul. Szkolna 159
63	budynek usługowy (poczta, 1918 – 1945)	ul. Uzdrowiskowa 32
64	obecnie klasztor ss. Salwatorianek (1840 / lata 30 XX w.)	ul. Uzdrowiskowa 38
65	dawna apteka z budynkiem gospodarczym (przed 1918 r.)	ul. Uzdrowiskowa 41
66	zabudowa uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój [a)]	ul. Uzdrowiskowa
	66a pawilon sanatoryjny Wrzos, 1874 [a)]	ul. Uzdrowiskowa 52
	66b Stara Pijalnia (obecnie pawilon parkowy), 1862 [a)]	ul. Uzdrowiskowa 53
	66c budynek administracyjny, 1880 [a)]	ul. Uzdrowiskowa 54
	66d pawilon sanatoryjny Górnik, 1897 [a)]	ul. Uzdrowiskowa 61
67	park zdrojowy w Goczałkowicach-Zdroju [a)]	Ul. Uzdrowiskowa / Parkowa
68	zespół zabudowań szpitala z laboratorium (1897/1937 r.)	ul. Uzdrowiskowa 55
69	dawna komora celna [b)]	ul. Uzdrowiskowa 65
70	dworzec kolejowy (przed 1900 r.) [b)]	ul. Uzdrowiskowa 74
71	budynek mieszkalny	ul. Zimowa 6
72	budynek mieszkalny	ul. Zimowa 13
73	willa	ul. Źródlana 21
74	willa	ul. Źródlana 22
75	willa	ul. Źródlana 35
76	willa	ul. Źródlana 43
obiekty małej architektury		
77	kapliczka przydrożna (1928 r.) z otaczającym starodrzewem	ul. Lipowa 15
78	kapliczka przydrożna MBC (poł. XIX w.)	ul. Szkolna 54/56
79	kapliczka przydrożna (2 poł. XIX w.)	ul. Szkolna 72
80	kapliczka słupowa z figurą św. Józefa z Dzieciątkiem (1931 r.)	ul. Szkolna 142
81	kapliczka słupowa	ul. Tuwima
82	kaplica kubaturowa Matki Boskiej Uzdrowicielki Chorych (2 poł. XIX w.) [b)]	ul. Wiosenna
83	drewniany krzyż przydrożny z Chrystusem na blasze	ul. Szkolna 118
84	drewniany krzyż przydrożny z Chrystusem na blasze (1 poł. XIX w.)	ul. Szkolna 66
85	kamienny krzyż przydrożny (1935 r.)	róg ul. Jeziornej i Podleskiej
86	kamienny krzyż przydrożny (1 poł. XIX w.)	ul. Zimowa 36
87	kamienny krzyż (1910 r.) przy kościele p.w. św. Jerzego	ul. Szkolna
88	barometr w obudowie metalowej	ul. Uzdrowiskowa
89	rzeźba przedstawiająca scenę rodzajową przed szpitalem	ul. Uzdrowiskowa

[a)] obiekty wpisane do rejestru zabytków, [b)] obiekty postulowane do wpisu do rejestru zabytków

źródło: pismo Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach (K-Nr.5140.25.2.2011.2012.MŁ) z 14 marca 2012 r.

Ochrona zabytków w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. W zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów górniczych „Czechowice II", „Bestwina", „Rudołtowice" i „Goczałkowice Zdrój" znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Goczałkowice-Zdrój wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej: ścisłej, pośredniej, krajobrazu kulturowego i ekspozycji widokowej.

Strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej obejmuje: (1) uzdrowisko z Parkiem Zdrojowym i ciągiem ul. Uzdrowiskowej, (2) otoczenie wokół kościoła p.w. św. Jerzego wraz z terenem cmentarza, (3) otoczenie wokół kaplicy św. Anny oraz (4) zespół stacji kolejowej, ul. Uzdrowiskowa 74.

Obowiązuje zachowanie i rewaloryzacja zabytkowej zabudowy i zabytków ruchomych, utrzymanie

i rewaloryzacja historycznej kompozycji przestrzennej, w tym układu zieleni, a w odniesieniu do cmentarza - ochrona kompozycji założenia, zabytkowego krzyża cmentarnego, nagrobków i zieleni komponowanej. W planie miejscowym ustalono ponadto, że „każda działalność inwestycyjna, zmiana sposobu użytkowania i zagospodarowania zabytków, prace remontowe i konserwatorskie, prace pielęgnacyjne, podział nieruchomości znajdujących się w obrębie strefy oraz rekonstrukcja i rewaloryzacja założeń zieleni wymagają postępowania zgodnie z przepisami odpowiednich organów konserwatorskich".

Strefa pośredniej ochrony konserwatorskiej obejmuje: (1) najstarszą część wsi pomiędzy ul. Zimową i Szkolną, (2) obszar uzdrowiska ograniczony linią kolejową, drogą krajową nr 1 oraz ul. Borowinową, Parkową i Krzyżanowskiego, a także (3) ul. Jeziorną. Zgodnie z ustaleniami planu, wprowadzanie nowej architektury powinno odbywać się na zasadzie kontynuacji historycznego układu przestrzennego oraz poprzez nawiązanie do skali i charakteru istniejącej zabudowy. Obowiązuje ponadto zakaz likwidacji i wprowadzania zmian historycznej sieci dróg, kształtu działek osadniczych, kierunku przebiegu rozłogu pól i cieków wodnych.

W strefie ochrony krajobrazu kulturowego obowiązuje „konserwacja i pielęgnacja krajobrazu naturalnego związanego z chronionymi układami przestrzennymi" (rozłogi pól, roślinność łęgowa, cieki wodne, zagospodarowanie stawów, groble, starodrzew) oraz „konserwacja i restauracja elementów krajobrazu urządzonego (parki, ogrody)", w tym - ograniczenie wycinki drzew.

Dla strefy ochrony ekspozycji widokowej ustalono: (1) nakaz utrzymania istniejących wglądów i osi widokowych, w tym poprzez regulację zadrzewień, a w przypadku nowych obiektów, w uzasadnionych przypadkach, konieczność sporządzenia studiów widokowych, a także (2) zakaz wznoszenia elementów kubaturowych i wysokościowych (typu maszty i przekaźniki) oraz wprowadzania zadrzewień przesłaniających widok.

Dobra kultury współczesnej[35]. Do jednego z rodzajów dóbr kultury współczesnej należą miejsca pamięci. Zagadnienia ochrony miejsc pamięci reguluje ustawa z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz.U. Nr 39, poz. 311, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 21 stycznia 1988 r. o Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (Dz.U. Nr 2, poz. 2, z późn. zm.).

Na terenie Goczałkowic-Zdroju znajdują się cztery miejsca pamięci wpisane do Ewidencji grobów i cmentarzy wojennych oraz innych miejsc pamięci województwa śląskiego, prowadzonej przez Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach. Są to znaki pamięci upamiętniające postaci historyczne lub zdarzenia oraz grób wojenny (tab. 1.18).

Tab. 1.18. Miejsca pamięci

Numer w ewidencji	rodzaj obiektu	opis	lokalizacja
57/01 (M1)	znak pamięci	Tablica upamiętniająca Jana Pawła II (patrona dawnej Szkoły Podstawowej nr 2)	ul. Uzdrowiskowa 61
57/02 (M2)	znak pamięci	Tablica upamiętniająca Pawła Młodzika i Franciszka Kołoczka poległych w I Powstaniu Śląskim 17.11.1919 r.	obok Przedszkola Nr 1, ul. Szkolna 15
57/03 (M3)	znak pamięci	Głaz z orłem i tablicą ku czci poległych za wolność Ojczyzny	obok Przedszkola Nr 1, ul. Szkolna 15
57/04 (M4)	grób wojenny	Mogiła zbiorowa wojenna Franciszka Kołoczka i Pawła Młodzika poległych w I Powstaniu Śląskim 17.11.1919 r.	cmentarz parafialny, ul. Główna 50

źródło: Ewidencja grobów i cmentarzy wojennych oraz innych miejsc pamięci województwa śląskiego, prowadzonej przez Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego

1.6. Warunki i jakość życia mieszkańców

Zasoby i warunki mieszkaniowe. W 2010 r. zasoby mieszkaniowe w Goczałkowicach-Zdroju wynosiły 1930 mieszkań (zamieszkanych i niezamieszkanych). Struktura własnościowa zasobów mieszkaniowych charakteryzuje się zdecydowaną przewagą zasobów osób fizycznych.

Mieszkaniowy zasób gminy. Gminny zasób mieszkaniowy tworzą trzy budynki komunalne z 13. lokalami mieszkalnymi, o łącznej powierzchni około 655 m^2. Stan techniczny gminnych zasobów mieszkaniowych jest w reguły dobry; większość lokali cechuje znaczny stopień wyposażenia w instalacje. Zarządzanie i administrowanie budynkami i lokalami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy leży w gestii Administracji Zasobów Komunalnych w Goczałkowicach-

[35] niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna (art. 2 pkt 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym)

Zdroju (jednostka organizacyjna gminy).

Polityka mieszkaniowa gminy (określona w Założeniach wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy Goczałkowice-Zdrój na lata 2007 – 2012 [Uchwała Nr X/64/07 Rady Gminy z dnia 3 lipca 2007 r.]) zakładała, m.in.: (1) poprawę warunków mieszkalnych i standardu lokali mieszkalnych, (2) kształtowania odpowiedniej polityki przestrzennej w zakresie wyznaczenia terenów pod budownictwo mieszkaniowe, (3) stosowanie rozwiązań technicznych i materiałowych sprzyjających poprawie stanu technicznego zasobu mieszkaniowego.

Tab. 1.19. Gminny zasób mieszkaniowy

Adres (ulica, nr domu)	liczba mieszkań	stan techniczny
Szkolna 70	8	2 kondygnacje, wiek 110 lat, stan średni, piece kaflowe
Powstańców Śl. 43	4	1 kondygnacja, wiek 10 lat, stan dobry, ogrzewanie elektryczne
Polna 1C	1	1 kondygnacja, wiek 10 lat, stan dobry, ogrzewanie elektryczne

Warunki mieszkaniowe. Ogólnie warunki mieszkaniowe w Goczałkowicach-Zdroju są dobre - cechują się standardem wyższym od średniej wojewódzkiej.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań wynosi 99,5 m^2 (na osobę - 29,4 m^2) i jest wyraźnie wyższa od średniej wojewódzkiej. Niemal wszystkie mieszkania są wyposażone w wodociąg (99,4%), 97% mieszkań posiada łazienkę i ustęp spłukiwany, a blisko 93% - centralne ogrzewanie. Wysoki jest także udział mieszkań wyposażonych w gaz z sieci (niespełna 81%) oraz odsetek mieszkańców korzystających z kanalizacji (83,5%).

Sytuacja społeczna, bezrobocie. Rynek pracy. W zakresie pomocy społecznej działalność prowadzi gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Do problemów społecznych, wskazywanych w gminnych dokumentach, należą m.in.: (1) dość wysoka stopa bezrobocia, w tym długotrwałego, i jego niekorzystna struktura, (2) ubóstwo podopiecznych ośrodka pomocy społecznej, w tym niski poziom życia rodzin rolniczych, (3) niekorzystne zmiany struktury demograficznej (starzenie się ludności, duża liczba osób samotnych i starszych), (4) brak infrastruktury socjalnej na terenie gminy (w tym jadłodajni dla osób dorosłych, domu pomocy społecznej, środowiskowego domu samopomocy, świetlicy środowiskowej, mieszkania chronionego i noclegowni) – powoduje to, m.in., ze względu na brak odpowiedniej liczby miejsc w domach pomocy społecznej zlokalizowanych w pobliżu gminy (Zakład Pielęgnacyjno - Opiekuńczy w Pszczynie), długi czas oczekiwania na miejsce w takiej placówce oraz konieczność kierowania osób niepełnosprawnych lub z przewlekłą chorobą do placówek odległych od Goczałkowic-Zdroju.

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną i osób w tych rodzinach cechuje się dużą zmiennością w poszczególnych latach. W 2010 r. w ramach realizacji zadań własnych gminy z pomocy społecznej skorzystało 195 rodzin (569 osób w tych rodzinach). Na terenie Goczałkowic-Zdroju nie występuje problemem nadużywania narkotyków. W zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i rozwiązywania problemów alkoholowych gmina współdziała z Ośrodkiem Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku - Białej.

Bezrobocie. W Powiatowym Urzędzie Pracy w Pszczynie na koniec 2012 r. było zarejestrowanych 166 osób z terenu Goczałkowic-Zdroju, w tym 80 kobiet i 27 osób z prawem do zasiłku. Stanowiły je głównie osoby bez wykształcenia średniego, kwalifikacji zawodowych i doświadczenia zawodowego. Liczba osób bezrobotnych cechuje się dużą zmiennością w poszczególnych latach, choć od 2008 r. występuje systematyczny wzrost zjawiska bezrobocia. W 2010 r. z powodu bezrobocia pomocą społeczną w Ośrodku Pomocy Społecznej objęto 74 rodziny (233 osoby).

Rynek pracy. W Goczałkowicach-Zdroju funkcjonuje kilka znaczących zakładów pracy oraz szereg podmiotów działających w zakresie handlu, usług i drobnej wytwórczości. Głównymi pracodawcami na terenie gminy są zakłady lecznictwa uzdrowiskowego (Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój Wojewódzki Ośrodek Reumatologiczno-Rehabilitacyjny, Zespół Sanatoryjno-Szpitalny Rehabilitacji Narządu Ruchu "Gwarek"), Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A., Zakład Produkcji Wody oraz Linde Gaz Polska. Do innych ważniejszych pracodawców należy ponadto sektor usług (handel, administracja publiczna, oświata).

W gminie, na koniec 2012 r., liczba pracujących wynosiła 1458 osób (bez osób zatrudnionych w jednostkach o liczbie pracujących do 9 osób oraz bez pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie). Część mieszkańców znajduje zatrudnienie poza granicami gminy, m.in. w górnictwie.

W Goczałkowicach-Zdroju w 2012 r. zarejestrowanych było 798 podmiotów gospodarczych, w zdecydowanej większości z sektora prywatnego. Przeważają wśród nich podmioty prowadzące działalność handlową oraz w zakresie napraw pojazdów samochodowych, znacząca jest także liczba

podmiotów branży budowlanej i przetwórstwa przemysłowego.

W Goczałkowicach-Zdroju działa kilka obiektów noclegowych. Oprócz zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (sanatoria), należą do nich zajazd i kwatery prywatne. Liczba korzystających z noclegów i udzielonych noclegów w sanatoriach różni się w poszczególnych latach, utrzymuje się jednak na poziomie zbliżonym do danych z 2011 r., kiedy to z noclegów skorzystało około 4,5 tys. osób, zaś liczba udzielonych noclegów wyniosła 86,7 tys.

Istotną rolę w gospodarce gminy odgrywa ponadto produkcja rolnicza, wśród której dominuje uprawa kwiatów i warzyw w szklarniach na cele handlowe i konsumpcyjne.

Jednym z celów strategicznych określonych w Strategii Rozwoju Gminy jest zwiększenie przedsiębiorczości i zatrudnienia oraz kreowanie nowych inicjatyw i funkcji gospodarczych (głównie w sektorze usług i działalności biznesowo - handlowej), w tym poprzez przygotowanie terenów pod inwestycje i poprawę stanu infrastruktury.

Dostępność usług publicznych.

Bezpieczeństwo publiczne. Goczałkowice-Zdrój w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego są obsługiwane przez jednostki zlokalizowane w Pszczynie (Komenda Powiatowa Policji i Komenda Powiatową Państwowej Straży Pożarnej). W Gminnym Ośrodku Kultury (ul. Uzdrowiskowa 61) działa punkt przyjęć dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Pszczynie.

W gminie funkcjonuje Ochotnicza Straż Pożarna Goczałkowice-Zdrój (ul. Szkolna 13), realizująca zadania z zakresu zapobiegania pożarom oraz biorąca udział w akcjach ratowniczych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych oraz innych klęsk i zdarzeń, w tym w czasie zagrożenia powodziowego.

Ochrona zdrowia. Dostępność do usług medycznych jest dobra. Placówki lecznictwa szpitalnego oraz stacje pogotowia ratunkowego (medyczne świadczenia stacjonarne i ambulatoryjne oraz specjalistyczne świadczenia zdrowotne z zakresu ratownictwa medycznego, a także doraźnej pomocy medycznej) zlokalizowane są w Pszczynie.

W gminie działa niepubliczny zakład opieki zdrowotnej oraz inne placówki opieki zdrowotnej (prywatne gabinety i poradnie specjalistyczne), a także trzy apteki. Ponadto, mieszkańcy gminy mogą korzystać z rehabilitacji w ramach opieki ambulatoryjnej w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego.

Opieka nad dziećmi. **Oświata**. **Kultura**. Na terenie gminy nie ma żłobka; w zakresie opieki nad małymi dziećmi funkcjonuje Goczałkowicki Klub Dziecięcy "Cherubinek" (ul. Uzdrowiskowa 38). W Goczałkowicach-Zdroju działają trzy przedszkola - dwa publiczne, prowadzone przez gminę (Publiczne Przedszkole nr 1, ul. Szkolna 15, Publiczne Przedszkole nr 2, ul. Prusa 7) oraz niepubliczne („Klub Maluszka").

W zakresie szkolnictwa działają gminne placówki - szkoła podstawowa pełna sześcioletnia oraz gimnazjum (Szkoła Podstawowa nr 1 i Gimnazjum przy ul. Powstańców Śląskich 3). Przy Wojewódzkim Ośrodku Reumatologiczno - Rehabilitacyjnym funkcjonuje Zespół Szkół Specjalnych. Najbliższy, istotny ośrodek szkolnictwa ponadgminazjalnego stanowi Pszczyna.

W dziedzinie kultury funkcjonują w budynku dawnego pawilonu „Górnik" (ul. Uzdrowiskowa 61) - Gminny Ośrodek Kultury oraz Gminna Biblioteka Publiczna.

Sport i rekreacja. **Zieleń urządzona, szlaki turystyczne i rowerowe**. Bazą sportowo - rekreacyjną zarządza Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji. W jej skład wchodzi kompleks rekreacyjno - sportowy przy ul. Powstańców Śląskich 3, składający się z krytej pływalni i hali sportowej oraz boiska sportowego (piłkarskiego) Orlik.

Gmina dysponuje ponadto boiskiem sportowym przy Szkole Podstawowej nr 1, boiskiem Ludowego Klubu Sportowego Goczałkowice i kortami tenisowymi (ul. Uzdrowiskowa 44) oraz boiskiem do piłki plażowej przy Gminnym Ośrodku Kultury. Przy ul. Bór I działa ośrodek rekreacji konnej Leśniczówka, zaś przy stawie Maciek Mały (ul. Uzdrowiskowa) - wypożyczalnia rowerów wodnych.

Teren zieleni urządzonej stanowi Park Zdrojowy, o dość znacznej powierzchni (około 6,85 ha), sąsiadujący ze stawem Maciek Mały oraz z boiskiem LKS Goczałkowice. Park wymaga rewitalizacji. W „Programie Rozwoju Turystyki i Rekreacji Gminy Goczałkowice-Zdrój" przewidziano realizację „odnowy (rewaloryzacji) Parku Zdrojowego", a także „powiększenie terenów parkowych w bezpośrednim sąsiedztwie Uzdrowiska".

W gminnych dokumentach strategicznych stan infrastruktury sportowo - rekreacyjnej oceniono jako niedostateczny (niewystarczająca liczba obiektów i ich zły stan techniczny, brak terenów zielonych). Przyjęto w tym zakresie szeroki zakres działań, obejmujących: zagospodarowanie turystyczno - rekreacyjne doliny Wisły i stawów (zagospodarowanie nabrzeży stawów jako urządzeń uzdrowiskowych: Maciek Mały (budowa mola), Zabrzeszczok, Rontok, a także obrzeży Zbiornika

Goczałkowickiego. Opracowano koncepcję programowo – przestrzenną modernizacji uzdrowiska, obejmującą, obok terenów położonych w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej, również sąsiednie tereny leżące na południe od rowu Kanar.

Przez Goczałkowice-Zdrój przebiegają trasy rowerowe: Międzynarodowa Trasa Rowerowa „Greenway" Kraków - (Pszczyna - Goczałkowice-Zdrój - Landek) - Morawy - Wiedeń (odcinek o długości około 9,1 km) oraz „Wiślana Trasa Rowerowa" (odcinek o długości 7,6 km).

Odcinki te wchodzą również w skład innych tras rowerowych, wyznaczanych w różnych klasyfikacjach (trasa 1C Katowice - Pszczyna - Goczałkowice Wieś - Goczałkowice-Zdrój - Bielsko - Biała - Zwardoń; trasa 165Z wokół Zbiornika Goczałkowickiego [Łąka - Goczałkowice Wieś - Bór I - Bór II - Goczałkowice Zdrój – Zabrzeg - Strumień - Łąka).

Gmina leży na szlaku turystycznym - Szlak Zabytków Ziemi Pszczyńskiej im. Witolda Jakubowskiego budownictwa drewnianego (Pszczyna [Zagroda Wsi Pszczyńskiej] - Łąka - Goczałkowice Górne (ul. Podlaska, Jeziorna) - Zapora - Bór - Goczałkowice Zdrój - Rudołtowice – Góra). W południowej części gminy wytyczono przyrodniczą ścieżkę dydaktyczną (o długości około 3 km) wzdłuż Alei Dębowej, Wisły i stawów hodowlanych - na trasie od stacji kolejowej Goczałkowice-Zdrój do Zapory Goczałkowickiej.

Cmentarze. W Goczałkowicach-Zdroju istnieje cmentarz wyznaniowy parafii rzymskokatolickiej przy kościele p.w. św. Jerzego, o pow. około 0,70 ha (w granicach ogrodzenia cmentarza).

Cmentarz nie posiada większych rezerw powierzchni grzebalnej (poniżej 10% pow. cmentarza), nie ma także możliwości jej powiększenia ze względu na sąsiedztwo zabudowy, w tym mieszkaniowej.

1.7. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia. Warunki ekologiczne

1.7.1. Zagrożenie powodziowe. Ryzyko poważnych awarii

Zagrożenie powodziowe. Zagrożenie powodziowe dotyczy południowej części gminy, położonej w dolinie Wisły oraz w rejonie ujściowego odcinka Potoku Goczałkowickiego, na południe od Kolonii Brzozowej.

W Studium określającym granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią zlewni rzeki Małej Wisły od Zbiornika Wisła Czarne do Zbiornika Goczałkowice (2006 r.) określono zasięgi wód powodziowych o prawdopodobieństwach przewyższenia: p=0,3%, p=0,5%, p=1%, p=10%, p=20%, obrazujące tereny zagrożone zalaniem wodami powodziowymi w południowo - zachodnim fragmencie gminy. Obejmują wąskie pasy terenu wzdłuż Wisły powyżej Zbiornika Goczałkowickiego i ujściowego odcinka Bajerki (zasięg wód powodziowych o prawdopodobieństwie przewyższenia p=0,3%).

Tereny na południe od Zbiornika Goczałkowickiego, częściowo położone w granicach Goczałkowic-Zdroju, są potencjalnie narażone na zalanie wodami w przypadku awaryjnego przerwania zapory bocznej Zbiornika Goczałkowickiego (zgodnie z opracowaniem Ekspertyza hydrotechniczna – zagrożenia wodne dla gminy Chybie. Hydroprojekt, oddz. Sosnowiec, 1999 r.).

Zgodnie z Mapą zagrożenia powodziowego w skali 1:10000 dla zlewni Małej Wisły od Zbiornika Goczałkowickiego do ujścia Przemszy wraz z Przemszą od wodowskazu Jeleń (bezpośrednia i potencjalna strefa zalewów o prawdopodobieństwie przewyższenia p=1%), w południowej części Goczałkowic-Zdroju, poniżej Zbiornika Goczałkowickiego, narażone na wystąpienie powodzi – bezpośrednio - są tereny położone pomiędzy korytem Wisły a wałami przeciwpowodziowymi, a pośrednio – kompleks stawów Maciek oraz dolina ujściowego odcinka Potoku Goczałkowickiego poniżej drogi krajowej nr 1 i dolina bezimiennego dopływu spod Kolonii Brzozowej ze stawem Rontok (teren o pow. około 83,5 ha).

Zasięg „stref powodziowych" w południowej części gminy wyznaczonych w planie miejscowym jest nieco większy i obejmuje dodatkowo m.in. zabudowę Boru II, wschodnią część uzdrowiska, Borki Pierwsze i Drugie oraz pas terenów wzdłuż drogi krajowej nr 1 na północ od Potoku Goczałkowickiego.

Rejonem istotnie zagrożonym wystąpieniem powodzi jest dolina ujściowego odcinka Potoku Goczałkowickiego, poniżej drogi krajowej nr 1. Gmina posiada opracowanie „Strategia poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w rejonie zbiornika retencyjnego Rontok Mały w Goczałkowicach-Zdroju" (2010 r.).

Obniżenie terenu oraz lewego (północnego) wału przeciwpowodziowego Wisły na skutek eksploatacji węgla spowodowało istotny wzrost zagrożenia powodziowego w tej części gminy. Według cyt. opracowania, obszar zagrożony podtopieniem obejmuje tereny położone poniżej 243 - 244 m n.p.m. (zasięg maksymalny w przypadku awarii pompowni oraz przerwania wału

przeciwpowodziowego Wisły). Wody powodziowe mogą się również przelewać przez północny wał (groblę) zbiornika Rontok, niższy od wałów Wisły o 4,6 m.

W opracowaniu stwierdzono, że: (1) podtopienia w czasie powodzi w 2010 r. były w większości skutkiem przedostania się wód z koryta Wisły poprzez niekonserwowaną śluzę wałową, położoną poza granicami gminy, (2) przy prawidłowej gospodarce wodnej w rejonie zbiornika Rontok cała objętość wody pochodząca ze spływów powierzchniowych z terenu Goczałkowic-Zdroju może zostać bezpiecznie odprowadzona do Wisły poprzez ten zbiornik, (3) przełożenie Potoku Goczałkowickiego i liczne przepusty powodują utrudniony spływ powierzchniowy i podtopienia (obiekty te należy zastąpić lokalnymi przykryciami koryta), (4) konieczna jest modernizacja lub budowa urządzeń wodnych (m.in. modernizacja wału zbiornika Rontok, pompowni melioracyjnych, śluz wałowych, a także regulacja Potoku Goczałkowickiego powyżej drogi krajowej nr 1).

Część niezbędnych inwestycji została już wykonana lub jest realizowana przez PG "Silesia" (nadbudowa grobli zbiornika Rontok i lewego wału Wisły [do wysokości uzgodnionej z administratorem wału], modernizacja pompowni, prace związane ze zbiornikami wodnymi w obrębie złoża borowiny oraz ze zbiornikiem Wydymacz [zalewisko], mającym pełnić funkcję zbiornika wyrównawczego pompowni). Ponadto, z końcem października 2013 r. Wojewoda Śląski wszczął postępowanie w sprawie o wydanie decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji w zakresie budowli przeciwpowodziowych dla inwestycji pn. "Budowa nowej śluzy wałowej w lewym wale Małej Wisły w m. Goczałkowice-Zdrój w rejonie km rzeki Wisły 29+720".

Niezależnie jednak od działań naprawczych, wskazanych w cyt. opracowaniu, odwodnienie rejonu zbiornika Rontok, złoża torfu oraz terenów przyległych będzie stale zależne od pracy pompowni odwadniających (melioracyjnych).

Ponadto, przystąpiono do wykonania analizy dotyczącej ograniczenia spływu powierzchniowego na terenach na północ od ul. Zimowej, w tym w zakresie możliwości lokalizacji zbiorników retencyjnych, których celem będzie zatrzymanie dużej ilości wody i jej okresowe magazynowanie.

Wstępna ocena ryzyka powodziowego. W Raporcie z wykonania wstępnej oceny ryzyka powodziowego[36], Wisła poniżej Zbiornika Goczałkowickiego została uznana za obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi[37], wskazany do opracowania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego w I cyklu planistycznym (do 22 grudnia 2013 r.), w tym - do wyznaczenia obszarów szczególnego zagrożenia powodzią[38].

Bajerka i Potok Goczałkowicki (Dopływ z Goczałkowic) nie zostały zakwalifikowane jako cieki generujące obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

Zasięg obszaru wyznaczonego na mapie „obszarów, na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne w woj. śląskim", zawartej we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego, odpowiada granicy potencjalnej strefy zalewów o prawdopodobieństwie przewyższenia p=1%, wyznaczonej na przywołanej mapie zagrożenia powodziowego w skali 1:10000 dla zlewni Małej Wisły od Zbiornika Goczałkowickiego do ujścia Przemszy.

Infrastruktura przeciwpowodziowa. Infrastrukturę przeciwpowodziową w rejonie gminy tworzą Zbiornik Goczałkowicki oraz wały wzdłuż Wisły i ujściowego odcinka Potoku Goczałkowickiego. Znaczenie dla ochrony przed powodzią mają również wał (grobla) zbiornika Rontok i pompownie odwadniające.

Zgodnie z informacjami zarządcy Zbiornika Goczałkowickiego, według opracowanej w 2005 r. dokumentacji hydrograficznej zlewni Małej Wisły powyżej Zbiornika Goczałkowickiego, wielkości wód miarodajnych i kontrolnych w przekroju zaporowym Goczałkowice są znacznie większe od wcześniej przyjmowanych. Powoduje to teoretyczny wzrost zagrożenia powodziowego dla zbiornika i terenów leżących poniżej oraz mniejsze możliwości ochrony przeciwpowodziowej terenów w dolinie Wisły.

Istnieje w związku z tym, m.in., konieczność utrzymywania zwiększonej rezerwy powodziowej w Zbiorniku Goczałkowickim, rozbudowy jego urządzeń spustowych oraz modernizacji wałów przeciwpowodziowych poniżej zbiornika. Pomiary prowadzone przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej na wodowskazie usytuowanym poniżej zapory czołowej zbiornika, nie rejestrują wielkości wezbrań powodziowych, przechwytywanych przez Zbiornik Goczałkowicki.

[36] Raport z wykonania wstępnej oceny ryzyka powodziowego, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Centra Modelowania Powodziowego w Gdyni, w Krakowie, w Poznaniu, we Wrocławiu w konsultacji z Krajowym Zarządem Gospodarki Wodnej, grudzień 2011 r.

[37] obszar, na którym istnieje znaczące ryzyko powodzi lub jest prawdopodobne wystąpienie znaczącego ryzyka powodzi (art. 9 pkt 6b ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. - Prawo wodne)

[38] zgodnie z art. 88f ust. 5 ustawy – Prawo wodne, przedstawione na mapach zagrożenia powodziowego oraz mapach ryzyka powodziowego granice obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi uwzględnia się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego w terminie 18 miesięcy od dnia przekazania map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego

Wały wzdłuż Wisły poniżej drogi krajowej nr 1 podlegały obniżeniom na znacznych odcinkach na skutek szkód górniczych (zob. rozdz. 1.4.2) i również z tego powodu wymagają podwyższenia i wzmocnienia (nadbudowano już lewy wał Wisły do wysokości uzgodnionej z administratorem wału).

W cyt. "Strategii poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w rejonie zbiornika retencyjnego Rontok Mały" stwierdza się, że mająca istotne znaczenie dla ochrony przeciwpowodziowej grobla tego zbiornika nie została wykonana we właściwy sposób. Przy stałym naporze wody nie można wykluczyć przecieków lub jej zniszczenia. Niezbędna jest w związku z tym budowa nowej grobli, niezależnie od konieczności wzmocnienia obiektu w świetle prognozowanych skutków planowanej w tym rejonie eksploatacji węgla kamiennego.

Ryzyko poważnych awarii. W północnej części Goczałkowic-Zdroju zlokalizowane są, sąsiadujące z sobą, dwa zakłady zaliczone do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej: Linde Gaz Sp. z o.o., ul. Grzebłowiec 34 oraz Zakład Produkcji Wody, ul. Jeziorna 5 (według rejestru substancji niebezpiecznych znajdujących się w zakładach zlokalizowanych na obszarze województwa śląskiego Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach). W ostatnim okresie, w Zakładzie Produkcji Wody ryzyko poważnej awarii zmniejszono w wyniku rezygnacji z transportu chloru w cysternach i jego przetaczania do stacjonarnego zbiornika na rzecz stosowania chloru w beczkach oraz budowy instalacji neutralizacji chloru.

Potencjalnie największe zagrożenie dla środowiska oraz życia i zdrowia ludzi stanowi jednak transport drogowy i kolejowy materiałów niebezpiecznych. Materiały te mogą być przewożone trasami komunikacyjnymi (drogą krajową nr 1 lub linią kolejową nr 139), przebiegającymi przez środkową część Goczałkowic-Zdroju. Do poważnych awarii może dojść w wyniku kolizji drogowej lub kolejowej z udziałem pojazdów przewożących substancje niebezpieczne, a także w przypadku rozszczelnienia autocystern lub cystern kolejowych. Może wówczas nastąpić bezpośrednie skażenie środowiska, polegające na wylaniu substancji do gleby oraz do wód powierzchniowych i podziemnych, a także skażenie pośrednie, związane z wybuchem lub pożarem substancji niebezpiecznej. Potencjalny zasięg oddziaływania tych zjawisk może sięgać do 300 m od miejsca wypadku.

1.7.2. Zagrożenie hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym

Zagrożenie hałasem. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje aktualnie Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120, poz. 826), różnicując je według rodzaju terenu, w brzmieniu ustalonym Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. (Dz.U. z 2012 r., poz. 1109), które weszło w życie w dniu 23 października 2012 r.

Zmiana rozporządzenia zwiększyła wartości dopuszczalnych poziomów hałasu generowanego przez drogi i linie kolejowe, z wyjątkiem poziomów określonych dla strefy A ochrony uzdrowiskowej i terenów szpitali poza miastem. Utrzymano też normy dotyczące pozostałych obiektów i działalności będących źródłem hałasu.

Tab. 1.20. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N, mającymi zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem dla terenów występujących na obszarze Goczałkowic-Zdroju

w nawiasach - poziomy hałasu obowiązujące przed zmianą tych poziomów wprowadzoną Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r.

<table>
<tr><td rowspan="3">Rodzaj terenu -
- tereny:</td><td colspan="8">dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A (dB)</td></tr>
<tr><td colspan="2">drogi lub linie kolejowe</td><td colspan="2">statki powietrzne</td><td colspan="2">linie elektro-energetyczne</td><td colspan="2">pozostałe obiekty i działalności</td></tr>
<tr><td>L_{DWN}</td><td>L_N</td><td>L_{DWN}</td><td>L_N</td><td>L_{DWN}</td><td>L_N</td><td>L_{DWN}</td><td>L_N</td></tr>
<tr><td>strefy „A” ochrony uzdrowiskowej</td><td rowspan="2">50</td><td rowspan="2">45</td><td rowspan="5">55</td><td rowspan="5">45</td><td rowspan="5">45</td><td rowspan="5">40</td><td>45</td><td rowspan="4">40</td></tr>
<tr><td>szpitali poza miastem</td><td rowspan="4">50</td></tr>
<tr><td>zabudowy związanej ze stałym lub wie-logodzinnym pobytem dzieci i młodzieży</td><td rowspan="3">64 (55)</td><td rowspan="6">59 (50)</td></tr>
<tr><td>domów opieki społecznej</td></tr>
<tr><td>zabudowy jednorodzinnej</td><td rowspan="6">60</td><td rowspan="6">50</td><td rowspan="6">50</td><td rowspan="6">45</td></tr>
<tr><td>zabudowy wielorodzinnej</td><td rowspan="6">68 (60)</td><td rowspan="6">55</td><td rowspan="6">45</td></tr>
<tr><td>zabudowy zamieszkania zbiorowego</td></tr>
<tr><td>zabudowy zagrodowej</td></tr>
<tr><td>rekreacyjno - wypoczynkowe</td></tr>
<tr><td>mieszkaniowo - usługowe</td></tr>
</table>

L_{DWN} - przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku

L_N - przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy

Zagrożenie hałasem w Goczałkowicach-Zdroju jest powodowane w głównej mierze emisjami z głównych tras komunikacyjnych, przede wszystkim z drogi krajowej nr 1, a w mniejszym stopniu z linii kolejowej nr 139, a także z ważniejszych dróg powiatowych (ul. Uzdrowiskowa [na odcinku dopuszczonym do ruchu kołowego], Szkolna, Główna, Brzozowa, Jeziorna). Usytuowanie obiektów zdrojowych pomiędzy drogą krajową a linią kolejową nr 139 naraża kuracjuszy na stałe oddziaływanie hałasu komunikacyjnego[39].

Droga krajowa nr 1 na odcinku przebiegającym przez Goczałkowice-Zdrój była przedmiotem „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego na lata 2009 – 2013 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych, ekspresowych, autostrad i linii kolejowych (Biuro Ekspertyz i Projektów Budownictwa Komunikacyjnego Ekkom Sp. z o.o., 2010). W granicach gminy wydzielono 5 odcinków drogi na długości 1,2 km, wzdłuż których pierwsza linia zabudowy znajduje się w zasięgu dźwięku na poziomie 70 - 75 dB. Zaproponowane działania naprawcze w ramach strategii krótkookresowej dla Goczałkowic-Zdroju polegają na budowie ekranów akustycznych na odcinku 3 km.

Na 2013 r. zaplanowano rozpoczęcie montażu ekranów akustycznych wzdłuż drogi krajowej nr 1 w ramach zadania „Budowa zabezpieczeń przeciwhałasowych wzdłuż DK1 w Goczałkowicach-Zdroju" (aktualnie realizacja inwestycji została wstrzymana). Urządzenia te zostały zaprojektowane odpowiednio do norm obowiązujących przed zmianą przywołanego Rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Ekrany znacząco poprawią klimat akustyczny wzdłuż drogi krajowej, jednak z modelowania wynika („mapa zasięgów oddziaływania hałasu w 2011 r. przed i po zastosowaniu zaprojektowanych zabezpieczeń akustycznych"), że w dalszym ciągu przekraczane mogą być dopuszczalne poziomy hałasu w południowo - wschodniej części strefy „A" ochrony uzdrowiskowej. Rzeczywisty efekt prac zweryfikują pomiary porealizacyjne.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad stwierdza, że na obszarach narażonych na przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu wzdłuż drogi krajowej nr 1 nie należy sytuować nowych terenów podlegających ochronie akustycznej oraz zaleca zmianę funkcji terenów znajdujących w zasięgu tego hałasu na tereny niewymagające ochrony akustycznej lub na tereny o obniżonych standardach akustycznych.

W gminnych dokumentach strategicznych do głównych działań inwestycyjnych, które pozwolą na zmniejszenie emisji hałasu z drogi krajowej nr 1, zaliczono, niezależną od działań Gminy, budowę drogi ekspresowej S1 Mysłowice – Bielsko - Biała, a także budowę parkingów w rejonie skrzyżowania ul. Uzdrowiskowej z drogą krajową nr 1 - na południowym i północnym krańcu tej ulicy, co powinno pozwolić na ograniczenie ruchu kołowego w rejonie uzdrowiska.

Hałas kolejowy (pochodzący z linii kolejowej nr 139) w porze nocnej przekracza dopuszczalną wartość 50 dB prawdopodobnie w odległości do około 80 m od osi torów. Mogą występować w tym zakresie niekorzystne zmiany ze względu na stan torowisk, prędkość przejazdu, rodzaj i stanu taboru kolejowego. Wzdłuż linii kolejowej niezbędna jest budowa ekranów dźwiękochłonnych.

Emisja hałasu z innych źródeł ma drugorzędne znaczenie. Miejscowo uciążliwy może być hałas związany z prowadzeniem działalności gospodarczych wśród zabudowy mieszkaniowej. Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Goczałkowice-Zdrój, naprawy pojazdów samochodowych poza warsztatami samochodowymi mogą być wykonywane wyłącznie pod warunkiem m.in. niezanieczyszczenia środowiska.

Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym. Na obszarze Goczałkowic-Zdroju i w jego sąsiedztwie zlokalizowane są źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego o częstotliwości 50 Hz: obiekty elektroenergetyczne - napowietrzne linie wysokiego napięcia 110 kV i stacje elektroenergetyczne o napięciach 110/20/15/6 kV i 110/20 kV, a także, mające mniejsze znaczenie, napowietrzne linie i stacje transformatorowe o napięciu 20 kV oraz o częstotliwości radiowej – urządzenia radiokomunikacyjne (stacje bazowe telefonii komórkowej [zob. rozdz. 1.9.2]). Inne obiekty radiokomunikacyjne usytuowane w Goczałkowicach-Zdroju nie stanowią źródła istotnego promieniowania elektroenergetycznego.

W przypadku urządzeń elektroenergetycznych brak jest przepisów określających strefy ich ponadnormatywnego oddziaływania. Mieści się ono z reguły w zakresie od kilku do kilkunastu metrów od skrajnych przewodów. Operator sieci wnioskuje, aby w pasie o szerokości 15 metrów od skrajnych przewodów linii wysokiego napięcia 110 kV zmiany zagospodarowania terenu projektować w oparciu

[39] według badań hałasu z 2008 r., przeprowadzonych w punktach pomiarowych na terenie uzdrowiska (ul. Uzdrowiskowa 54) i przy ul. Powstańców Śląskich 3, wskaźniki charakteryzujące hałas w godzinach dziennych, wieczornych i nocnych tylko sporadycznie przekraczały wartości dopuszczalne. Jednak na terenie ochrony uzdrowiskowej przekroczone zostały wartości dopuszczalne - wskaźnika długoterminowego LDWN (o 3,1 dB) i LN (o 0,9 dB). Z badań klimatu akustycznego uzdrowiska w strefie A i B z 2008 r. wynika, że w zasięgu ponadnormatywnego hałasu znajdują się obiekty i tereny położone pomiędzy drogą krajową nr 1 a ul. Uzdrowiskową. Średni równoważny poziom dźwięku obliczony dla strefy A, z wyłączeniem terenów w bliskim sąsiedztwie drogi krajowej nr 1, w porze dziennej i nocnej nieznacznie przekraczał dopuszczalne normy (52dB)

o odpowiednie normy oraz przepisy ustawy - Prawo ochrony środowiska i Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. Nr 192, poz. 1883). Dla urządzeń telekomunikacyjnych zasięg możliwych przekroczeń wartości dopuszczalnych jest określany w raportach oddziaływania na środowisko. W przypadku stacji bazowych wynosi on na ogół od 30 do 100 m w poziomie oraz od 10 do 40 m w pionie.

W Goczałkowicach-Zdroju nie stwierdza się przekroczenia norm dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w miejscach dostępnych dla ludności. W strefie „A" ochrony uzdrowiskowej spełnione są normy dotyczące poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku (poziom pól elektromagnetycznych wynosi znacznie poniżej wartości dopuszczalnych)[40].

1.8. Systemy komunikacji

Sieć drogowa. Sieć drogową w Goczałkowicach-Zdroju tworzą drogi publiczne (o łącznej długości około 50,5 km, w tym 32 km dróg gminnych), dzielące się ze względu na funkcje w sieci drogowej na drogę krajową (nr 1) oraz drogi powiatowe i gminne (ponadto, przez zachodni skraj gminy przebiega droga wojewódzka nr 939 [relacji DK 81 - Zbytków - Strumień – Wisła Wielka - Pszczyna DW 933], która nie ma znaczenia dla obsługi komunikacyjnej wschodniej, zasadniczej części gminy. Układ drogowy uzupełniają drogi wewnętrzne oraz dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych.

Droga krajowa nr 1 stanowi również drogę europejską: nr E75, bezpośrednią północ – południe i nr E462 - trasa łącznikowa (Umowa europejska o głównych drogach ruchu międzynarodowego [AGR], sporządzona w Genewie dnia 15 listopada 1975 r. [Dz.U. Nr 10, poz. 35]).

Zarządcą drogi krajowej jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Katowicach, dróg powiatowych - Powiatowy Zarząd Dróg w Pszczynie. Zarządzanie i administrowanie drogami gminnymi należy do zadań Administracji Zasobów Komunalnych w Goczałkowicach-Zdroju.

Nadanie numerów drogom należącym do poszczególnych kategorii dróg publicznych regulują, odpowiednio: Zarządzenie Nr 73 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 2 grudnia 2008 r. w sprawie nadania numerów drogom krajowym, z późn. zm., Zarządzenie Nr 74 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad z dnia 2 grudnia 2008 r. w sprawie nadania numerów drogom wojewódzkim (Dz. Urz. Min. Infrastruktury z 30 grudnia 2008 r. Nr 15, poz. 79) oraz Uchwała nr 597/356/II/2006 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 6 kwietnia 2006 r. w sprawie nadania numeracji dróg powiatowych.

Tab. 1.21. Drogi krajowe, wojewódzkie i powiatowe na terenie Goczałkowic-Zdroju

klasa drogi: GP - główna ruchu przyspieszonego, G - główna, Z - zbiorcza, L - lokalna, klasy dróg powiatowych – zgodnie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego;

wyróżniono (kolorem szarym) drogi, dla których w planie miejscowym zastosowano odstępstwa (uzgodnione z zarządcą dróg) od wymaganych przepisami szerokości linii rozgraniczających tych dróg

Nr drogi	przebieg	ulica (w granicach gminy)	długość (m)	klasa drogi
1	droga krajowa nr 1	-	3450	GP
939	droga wojewódzka 939 Pszczyna - Strumień	-	500	G
drogi powiatowe				
4116 S	DK1 – granica pow. bielskiego	Uzdrowiskowa	1806	Z, L
4113 S	Pszczyna – Zapora Goczałkowice	Jeziorna [a)]	2547	Z
4115 S	# S 4113 - # S 4116	Szkolna [b)]	2992	Z
4144 S	# S 4113 - # DK1	Główna	2668	Z, L
4114 S	# S 4113 - # S 4144	Zimowa	2042	L
4145 S	DK1 - Pszczyna	Brzozowa	1254	Z
4117 S	DK1 - Pszczyna	Dębowa	1140	L
4118 S	DK1 - Pszczyna	Spokojna	190	Z
razem drogi powiatowe			14639	-

[40] według wykonanego w 2008 r. badania pól elektromagnetycznych w strefie ochrony uzdrowiskowej A (ul. Uzdrowiskowa, na wysokości Starej Pijalni), średnia wartość składowej elektrycznej wynosiła w zakresie częstotliwości przemysłowej 50 Hz - 0,015% wartości dopuszczalnej, fal radiowych - 0,475% wartości dopuszczalnej, a wartość maksymalna – 0,8%, dla telefonii komórkowej wartości były niemierzalne [mieściły się poniżej zakresu pomiarowego czujnika])

[a)] odstępstwo od wymaganej szerokości linii rozgraniczających na odcinku pomiędzy skrzyżowaniami z ul. Zimową i Wypoczynkową
[b)] odstępstwo od wymaganej szerokości linii rozgraniczających na odcinku na zachód od linii kolejowej nr 139

Tab. 1.22. Drogi gminne i ich standard techniczny

(klasa drogi – zgodnie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, oznaczenia klas Z i L – jak w tab. 21, D – dojazdowa, DP – pieszojezdna, W – wewnętrzna)

wyróżniono (kolorem szarym) drogi, dla których w planie miejscowym zastosowano odstępstwa od wymaganych przepisami szerokości linii rozgraniczających tych dróg

Lp.	nazwa ulicy	długość (m)	w tym z nawierzchnią twardą		klasa drogi
			bitumiczną (m)	betonową (m)	
1	Aleja I	229	-	229	D
2	Aleja II	430	-	430	D
3	Azaliowa	371	-	-	[a)]
4	Berberysowa	170	-	-	[a)]
5	Boczna	469	469	-	L, D
6	Borowinowa	564	564	-	L, D
7	Bór I	3224	2300	-	L
8	Bór II	3067	3067	-	L, D
9	Karola Darwina	115	115	-	D
10	Bolesława Drobnera	267	267	-	D
11	Górna	390	-	390	D
12	Graniczna	364	-	-	D
13	Grzebłowiec	820	820	-	Z
14	Handlowa	305	305	-	Z, D
15	Jesienna	456	456	-	D
16	Kolejowa [b)]	757	-	757	L, D
17	Mikołaja Kopernika	381	-	381	D
18	Wojciecha Korfantego	572	572	-	D
19	Krótka	159	-	-	D
20	Kryniczanka	483	-	483	D
21	Józefa Krzyżanowskiego	1082	286	796	D, W
22	Letnia	800	800	-	L, D
23	Lipowa	752	752	-	L
24	Łącznik „A”	164	164	-	L
25	Łącznik „B”	174	174	-	L
26	Melioracyjna	115	-	-	D
27	Parkowa	755	35	720	D
28	PCK	665		665	L
29	Polna	1254	1254	-	L
30	Południowa	857	-	-	D
31	Poprzeczna	222	-	222	D, W
32	Powstańców Śląskich	1507	270	770	L
33	Bolesława Prusa	448	-	448	D
34	Robotnicza [b)]	616	-	-	L, D
35	Rolna	332	66	-	D
36	Róż	479	255	247	D
37	Rzemieślnicza	118	118	-	D
38	Siedlecka	1266	-	-	L
39	Solankowa	948	662	286	L
40	Sołecka	488	488	-	D
41	Staropolanka	166	-	166	W
42	Stawowa	1291	1291	-	L
43	Św. Anny [b)]	285	285	-	L
44	Juliana Tuwima	115	115	-	D
45	Warzywna	356	356	-	D
46	Wiosenna	208	208	-	DP
47	Wiślna	917	917	-	L
48	Wita Stwosza	113	-	-	D
49	Wypoczynkowa	225	225	-	W
50	Stefana Żeromskiego	739	739	-	L
51	Źródlana [b)]	1015	1015	-	L, D
razem drogi gminne		32065	19410	6990	-

[a)] wewnętrzne drogi gminne (ul. Azaliowa - droga gminna od dnia 1 stycznia 2014 r.); [b)] odstępstwa od wymaganych przepisami szerokości linii rozgraniczających dotyczą tylko części ulicy: Św. Anny - na odcinku pomiędzy skrzyżowaniami z ul. Główną i Zimową, Kolejowa - odcinek boczny, Robotnicza - odcinek południowy (istniejący), Źródlana - na odcinku pomiędzy ul. Brzozową i Jesienną.

Klasy funkcjonalno - techniczne dróg publicznych i ich stan techniczny. Droga krajowa nr 1 posiada klasę drogi głównej ruchu przyspieszonego (droga dwujezdniowa, z pasem zieleni dzielącym jezdnie drogi), droga wojewódzka – klasę drogi głównej.

Drogi powiatowe i gminne nie mają ugruntowanej klasyfikacji technicznej. W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dla dróg powiatowych ustalono klasę dróg zbiorczych lub lokalnych, w przypadku dróg gminnych - klasę drogi zbiorczej przyjęto dla ul. Grzebłowiec, dla niektórych innych ulic ustalono klasę drogi lokalnej, pozostałe zaliczono do dróg dojazdowych, w nielicznych przypadkach - do dróg pieszojezdnych lub wewnętrznych.

Zgodnie z przyjętą w planie miejscowym klasyfikacją, do dróg klasy zbiorczej należą, oprócz wspomnianej ul. Grzebłowiec, drogi powiatowe: ul. Uzdrowiskowa (na odcinku dopuszczonym do ruchu samochodowego, z wyjątkiem odcinka ulicy pomiędzy skrzyżowaniem z ul. Parkową a Łącznikiem, zaliczonego do klasy lokalnej), Jeziorna, Szkolna, Główna (na odcinku na wschód od linii kolejowej nr 139), Brzozowa i Spokojna.

Do dróg klasy lokalnej zaliczono pozostałe odcinki dróg powiatowych, a z dróg gminnych ulice: Borowinową, Bór I, Lipową, Łącznik „A" i „B", PCK, Polną, Powstańców Śl., Siedlecką, Solankową, Stawową, Św. Anny, Wiślną i Żeromskiego oraz odcinki ul. Bocznej, Bór II, Kolejowej, Letniej, Robotniczej i Źródlanej.

Niektóre drogi powiatowe i znaczna część dróg gminnych nie spełnia wymaganych parametrów technicznych, określonych w Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 43, poz. 430, z późn. zm.) - w zakresie szerokości pasa drogowego i jezdni, jakości nawierzchni i nośności jezdni oraz wyposażenia pasa drogowego w pobocza, chodniki i oświetlenie, odpowiednich do przypisanej im klasy drogi.

Biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania (związane głównie z zabudową terenu) - dla niektórych ulic nie będzie można spełnić tych parametrów również w przyszłości. Większość pozostałych ulic wymaga modernizacji w celu uzyskania odpowiednich standardów technicznych[41].

Powiązanie lokalnego układu drogowego z drogą krajową. Przejazdy przez linię kolejową. Droga krajowa jest drogą o ograniczonej dostępności. Na terenie Goczałkowic-Zdroju droga ta jest dostępna w północnej części gminy z ul. Spokojnej i drogi serwisowej poprzez skrzyżowanie (ze światłami) oraz około 1,1 km na południe - w środkowej części miejscowości - z ul. Głównej i Brzozowej poprzez skrzyżowanie (ze światłami).

Dodatkowo, droga krajowa jest dostępna również z ul. Uzdrowiskowej oraz z ul. Borowinowej i Stawowej. Zlikwidowano skrzyżowanie z ul. Dębową. Zarządca drogi krajowej wyklucza możliwość tworzenia nowych włączeń do tej drogi.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad poinformowała pismem z dnia 28 grudnia 2011 r. (GDDKiA-O/Ka-P1/BR/439/221/2011/S) o zamiarze podziału geodezyjnego drogi krajowej nr 1 celem wydzielenia pasów drogowych drogi krajowej i drogi biegnącej wzdłuż DK1 po jej wschodniej stronie - od granicy administracyjnej z gm. Pszczyna do ul. Spokojnej (stwierdzając, że droga ta, jako odrębna własność powinna zostać docelowo przekazana Gminie Goczałkowice-Zdrój).

Linia kolejowa nr 139 tworzy nieprzekraczalną dla ruchu samochodowego barierę komunikacyjną w środkowej części Goczałkowic-Zdroju – na południe od ul. Szkolnej i na północ od ul. Głównej. Przekroczenie linii kolejowej jest możliwe jedynie poprzez skrzyżowanie (w poziomie szyny) w ciągu ul. Szkolnej oraz poprzez przejazd pod linią kolejową w ciągu ul. Głównej. Przejazd ten posiada jednak ograniczoną wysokość (2,4 m) i szerokość (planuje się w tym rejonie budowę nowego przejazdu, spełniającego odpowiednie standardy).

Parkingi. Urządzone, ogólnodostępne parkingi o większej liczbie miejsc istnieją przed niektórymi obiektami usługowymi (rejon Urzędu Gminy, pływalni i hali sportowej, niektóre obiekty handlowe), przy cmentarzu (ul. Główna) oraz w rejonie uzdrowiska (skrzyżowanie ul. Uzdrowiskowej z Parkową i przy ul. Borowinowej).

Brak parkingów jest szczególnie odczuwalny w rejonie uzdrowiska. Możliwość realizacji parkingów o większej liczbie miejsc postojowych w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej, a częściowo

[41] w okresie od 2003 r. zmodernizowano drogi powiatowe o długości 3,6 km (ul. Brzozowa, Główna, Szkolna, Uzdrowiskowa), przebudowano skrzyżowania ul. Szkolnej, Uzdrowiskowej i Borowinowej oraz ul. Uzdrowiskowej i Zielonej na skrzyżowania typu rondo oraz zmodernizowano szereg dróg gminnych o łącznej długości około 7,3 km (ul. Powstańców Śl., Kopernika, Prusa, Staropolanka, Kolejowa, Kryniczanka, Róż, PCK, Rolna, Solankowa, Aleja I, Aleja II, Grzebłowiec, Parkowa)

także w strefie „B" ograniczają przepisy ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, zabraniające budowy w tych strefach parkingów o określonej liczbie miejsc [zob. rozdz. 1.4.6]).

Drogi rowerowe. Brak jest dróg rowerowych o dominującej funkcji komunikacyjnej (istnieją trasy rowerowe o funkcji rekreacyjnej – zob. rozdz. 1.6). Nie planuje się budowy odrębnych ścieżek rowerowych, powstanie nowych ścieżek może być połączone z budową lub modernizacją dróg.

Linie kolejowe. Przez obszar gminy przebiegają linie kolejowe o znaczeniu państwowym[42]. Środkową część Goczałkowic-Zdroju przecina linia nr 139 Katowice - Zwardoń, magistralna, pasażersko - towarowa (dwutorowa, zelektryfikowana). Przez południowy fragment gminy, na krótkim odcinku (w dolinie Bajerki), biegną równolegle do siebie, pasażersko – towarowe (wielotorowe i zelektryfikowane) linie nr 150 Most Wisła - Chybie i linia nr 93 Trzebinia - Zebrzydowice oraz linia nr 694, o charakterze łącznicy (linie te nie mają znaczenia dla funkcjonowania gminy).

W północnej części gminy, do Zakładu Uzdatniania Wody doprowadzona jest jednotorowa bocznica kolejowa ze stacji Pszczyna.

Natężenie ruchu kolejowego na linii nr 139 jest duże. W dniach roboczych przez Goczałkowice-Zdrój przejeżdża średnio około 155 - 160 pociągów na dobę (towarowych i pasażerskich, z których jedynie część zatrzymuje się na przystankach kolejowych na terenie gminy).

Linie kolejowe nr 139, 150 i 39 są położone w korytarzu transportowym E-65/CE-65, określonym w załącznikach do umów europejskich, odpowiednio, o głównych międzynarodowych liniach kolejowych AGC (Dz.U. z 1989 r. Nr 42, poz. 231) oraz o ważnych międzynarodowych liniach transportu kombinowanego i obiektach towarzyszących AGTC (MP z 2004 r. Nr 3, poz. 50).

Linie te są przewidziane do modernizacji na odcinku Katowice – Czechowice - Dziedzice – Zebrzydowice – granica państwa, stanowiącej zadanie rządowe (zob. rozdz. 1.1 i przypis 7). W umowach AGC i AGTC określono podstawowe parametry eksploatacyjne, jakie mają być osiągnięte w wyniku modernizacji linii (umowy ustalają, m.in., minimalną prędkość pociągów pasażerskich = 160 km/h, a towarowych = 120 km/h).

PKP Polskie Linie Kolejowe SA Centrum Dużych Prędkości realizuje Studium Wykonalności dla modernizacji ciągu E-65 – Południe, obejmującego na terenie gminy linię kolejową nr 139 (studium zakłada modernizację wszystkich elementów infrastruktury kolejowej oraz przebudowę układów komunikacyjnych [drogowych i pieszych]). Obecnie, pod uwagę brane jest przystosowanie linii kolejowej do prędkości 160 km/h. Wymagać to będzie korekty trasy w północnej części Goczałkowic-Zdroju w celu złagodzenia łuku (przesunięcie torów z obecnej lokalizacji o maksymalnie 110 m w kierunku zachodnim) oraz niewielkiego poszerzenia obszaru kolejowego w środkowej części miejscowości.

W ramach modernizacji linii kolejowej planuje się zmianę lokalizacji przystanku kolejowego Goczałkowice-Zdrój (przesunięcie o około 150 m na północ w stosunku do obecnego położenia) i budowę w tym miejscu bezkolizyjnego przejścia dla pieszych. Przejście takie jest planowane również w rejonie przystanku kolejowego Goczałkowice (pomiędzy ul. Wiślną i Drobnera a Poprzeczną).

Komunikacja publiczna. Goczałkowice-Zdrój są obsługiwane komunikacją minibusową, łączącą miejscowość z Pszczyną i Czechowicami - Dziedzicami. Okresowo dostępne są również autobusowe połączenia dalekobieżne z Raciborzem, Turkiem (przez Katowice) i Zakopanem (przez Bielsko - Białą i Żywiec).

Istotne znaczenie ma komunikacja kolejowa w ruchu regionalnym, realizowana przez Koleje Śląskie (na linii komunikacyjnej S5 Katowice – Bielsko-Biała – Zwardoń), dostępna w dwóch przystankach kolejowych - Goczałkowice i Goczałkowice-Zdrój. Aktualnie, w dniach roboczych, istnieje po 12 - 13 połączeń do Bielska - Białej i Katowic, a także bezpośrednie połączenia z Żywcem i Zwardoniem, Częstochową i Wodzisławiem Śl.

Do najbliższych stacji węzłowych, oferujących połączenia dalekobieżne, położonych w Czechowicach – Dziedzicach i Pszczynie, istnieje po 12 - 14 połączeń na dobę.

Miejsce przystosowane do startów i lądowań statków powietrznych (lądowisko). Na terenie Goczałkowic-Zdroju funkcjonuje "inne miejsce przystosowane do startów i lądowań statków powietrznych ", obecnie, po zmianie przepisów ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. - Prawo lotnicze, stanowiące "lądowisko nie wpisane do ewidencji lądowisk"[43], usytuowane

[42] linie kolejowe dzielą się ze względów gospodarczych, społecznych, obronnych lub ekologicznych na linie o znaczeniu państwowym i pozostałe. Wykaz linii o znaczeniu państwowym zawiera Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 kwietnia 2013 r. [Dz. U. z 2013 r. poz. 569])

[43] inne miejsce niż lotnisko wpisane do rejestru lotnisk oraz inne miejsce niż lądowisko wpisane do ewidencji lądowisk - wykorzystywane do startów i lądowań statków powietrznych (art. 93 ust. 1 ustawy - Prawo lotnicze [Dz.U. z 2012 r., poz. 933,

w sąsiedztwie Zakładu Uzdatniania Wody w północnej części gminy. Miejsce to posiada pas trawiasty o długości 520 m na kierunku WE i szerokości 15 m, z oznakowanymi narożnikami.

1.9. Systemy infrastruktury technicznej

1.9.1. System wodno - kanalizacyjny

Zaopatrzenie w wodę

Produkcja wody. W Goczałkowicach-Zdroju jest zlokalizowany Zakład Produkcji (Uzdatniania) Wody Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów SA w Katowicach i infrastruktura o znaczeniu regionalnym, związana z jego działalnością, polegającą na ujmowaniu i uzdatnianiu oraz dystrybucji wody pitnej.

Zakład uzdatnia wodę pobieraną z ujęcia brzegowego na Zbiorniku Goczałkowickim oraz ze zbiorników na Sole (system wodociągowy Go-Cza). Zakład obejmuje dwie stacje uzdatniania wody (SUW I o wydajności 150 tys. m^3, korzystający z ujęcia na Zbiorniku Goczałkowickim oraz SUW II o wydajności 360 tys. m^3, przerabiający zmieszaną wodę ze Zbiornika Goczałkowickiego i z Soły).

Przez północną część gminy przebiegają wodociągi (o długości około 5,4 km) - przesyłowe transportujące wodę do Zakładu Uzdatniania Wody: DN 1800 mm (z ujęcia na Sole) i DN 800 mm oraz magistralne: DN 1600, 1480 i 1200 mm, a także kolektor ściekowy DN 1500 mm.

Zaopatrzenie w wodę. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie gminy należy do zadań Administracji Zasobów Komunalnych w Goczałkowicach-Zdroju. Gmina nie posiada własnych ujęć wody (w gminnych dokumentach strategicznych założono zasadność rozpoznania możliwości budowy ujęć wód podziemnych na obszarze GZWP nr 346 w celu poprawy niezawodności dostaw wody).

Goczałkowice-Zdrój są zaopatrywane w wodę z Zakładu Uzdatniania Wody. Gmina kupuje wodę od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów SA (studnia wodomierzowa przy ulicy Jeziornej - około 70% zużycia wody) i Przedsiębiorstwa Inżynierii Komunalnej w Pszczynie (studnia wodomierzowa przy ulicy Spokojnej).

Nie ma ograniczeń w dostępie do sieci wodociągowej. Siecią wodociągową rozdzielczą, o długości około 100 km (w tym blisko 30 km przyłączy) są objęci niemal wszyscy mieszkańcy gminy (jedynie nieliczne gospodarstwa korzystają z własnych studni). W ostatnich latach sieć wodociągowa została zmodernizowana (wymieniono 11,5 km sieci rur stalowych i żeliwnych na rury PE) i rozbudowana (na Osiedlu Powstańców Śl. i w rejonie ul. Jeziornej).

Z własnego ujęcia wody (studnia P-1) do celów sanitarno - bytowych zakładu leczniczego korzysta Uzdrowisko Goczałkowice-Zdrój Wojewódzki Ośrodek Reumatologiczno-Rehabilitacyjny (zob. rozdz. 1.4.3).

Wielkość zużycia wody w gospodarstwach domowych w Goczałkowicach-Zdroju systematycznie się zmniejsza. W 2010 r. zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca gminy wynosiło 26,4 m^3, podczas gdy w okresie 2002 – 2005 sytuowało się na poziomie co najmniej 30 m^3.

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Kanalizacja sanitarna. W Goczałkowicach-Zdroju funkcjonuje rozdzielczy system kanalizacji. Większa część obszaru gminy jest objęta systemem zbiorczej kanalizacji sanitarnej o długości około 92 km (w tym 33 km przyłączy). Do systemu kanalizacyjnego podłączona jest większość gospodarstw domowych i podmiotów gospodarczych.

Ścieki komunalne odprowadzane są grawitacyjnie oraz za pomocą pompowni ścieków do pompowni głównej (ul. Uzdrowiskowa), skąd kolektorem głównym kierowane są do oczyszczalni ścieków w Czechowicach-Dziedzicach (administrowanej przez Przedsiębiorstwo Inżynierii Miejskiej Sp. z o.o. w Czechowicach - Dziedzicach), obsługującą gminę w zakresie oczyszczania ścieków. Średnio z terenu gminy w ciągu doby odprowadzanych jest około 1126,5 m^3 ścieków komunalnych.

Na terenach dotąd nieskanalizowanych ścieki są gromadzone w zbiornikach bezodpływowych i wywożone do oczyszczalni ścieków.

Stan sieci kanalizacji sanitarnej jest dobry, sieć jest wykonana w całości z rur PVC i PE. W ostatnich latach rozbudowano sieć kanalizacji sanitarnej z pompowniami w rejonie Osiedla Wodociągowego, wschodniej części Kolonii Brzozowej i Borków Drugich. W północnej części gminy własną oczyszczalnię ścieków posiada zakład Linde-Gaz.

---

z późn. zm.] oraz Wytyczne Nr 1 Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego z dnia 21 marca 2008 r. w sprawie innych miejsc przystosowanych do startów i lądowań statków powietrznych, o których mowa w art. 93 ust. 1 ustawy - Prawo lotnicze); lądowisko nie wpisane do ewidencji lądowisk, zgodnie z cyt. przepisami, może być wykorzystywane nie częściej niż przez 14 dni w ciągu kolejnych 12 miesięcy, za zgodą właściciela nieruchomości

Kanalizacja deszczowa. Długość kanalizacji deszczowej ø 600 - 1400 mm wynosi 19,5 km. Przewiduje się dalszą rozbudowę sieci kanalizacji deszczowej (o 26,5 km). W ubiegłych latach wykonano kanalizację deszczową w ulicach Źródlanej, Jesiennej i Rolnej (z separatorem) oraz na parkingu przy kościele (z separatorem).

Infrastruktura sieci kanalizacji deszczowej jest w dobrym stanie technicznym. Brakuje jednak podczyszczalni wód deszczowych odprowadzanych z terenów zanieczyszczonych (drogi, parkingi) w celu usunięcia zawiesiny i substancji ropopochodnych do wartości wymaganych przepisami.

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Goczałkowice-Zdrój, mycie pojazdów samochodowych poza myjniami jest możliwe pod warunkiem, że powstające ścieki są odprowadzane do kanalizacji sanitarnej lub do zbiornika bezodpływowego (zabrania się odprowadzania ścieków do ziemi i zbiorników wodnych).

System odwodnienia obszaru bezodpływowego

Infrastruktura służąca odwodnieniu obszaru bezodpływowego ("depresja" Borki Pierwsze) pełni istotną rolę w ochronie przed powodzią rejonu doliny Potoku Goczałkowickiego w jego ujściowym odcinku. Do głównych elementów systemu odwodnienia, związanych z ochroną przeciwpowodziową należą obiekty pozostające w zarządzie Przedsiębiorstwa Górniczego "Silesia" Sp. o.o.: pompownie odwadniające (pompownie wód gruntowych [melioracyjne]): przy ul. Stawowej z kolektorami tłocznymi i pompownia DK1 oraz śluza wałowa, umożliwiająca odprowadzanie wody do Wisły (zob. też rozdz. 1.7.1).

1.9.2. System energetyczny. Infrastruktura telekomunikacyjna

Bilans energetyczny. Według Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Goczałkowice-Zdrój na lata 2012 - 2030 (Uchwała Nr XXVII/171/2013 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 15 stycznia 2013 r.), całkowite zapotrzebowanie energetyczne gminy w zakresie mocy wynosi około 38,06 MW (w tym na cele ogrzewania pomieszczeń, przygotowanie ciepłej wody użytkowej, bytowe i technologiczne - około 33,18 MW [blisko 90% ogólnego zapotrzebowania na moc cieplną]), zaś całkowite zapotrzebowanie na energię cieplną - około 286,80 TJ.

W zaopatrzeniu w energię ogółem przeważa węgiel (59%), znaczący jest ponadto udział gazu ziemnego (29%). Inne źródła mają niewielkie lub marginalne znaczenie (biomasa [drewno, słoma], pompy ciepła i kolektory słoneczne - 6%, energia elektryczna - 4%, olej opałowy - 2% udziału w zaopatrzeniu w energię). Odbiorcami energii są głównie obiekty mieszkalne (53% udziału w rynku energii) oraz przemysł (41%).

Zaopatrzenie w ciepło. Brak jest scentralizowanych systemów ciepłowniczych, z wyjątkiem sieci ciepłowniczej zasilającej z kotłowni w Pszczynie niektóre obiekty w północnej części gminy (Zakład Uzdatniania Wody, zakład Linde-Gaz i zabudowa wielorodzinna).

Na przeważającym obszarze Goczałkowic-Zdroju energia cieplna wytwarzana jest przez spalanie paliw stałych i gazowych w lokalnych kotłowniach i paleniskach domowych. Do większych kotłowni lokalnych należą: kotłownie gazowe w gminnych obiektach usługowych (Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji, Szkoła Podstawowa nr 1), kotłownie zakładów lecznictwa uzdrowiskowego, kotłownia olejowa kościoła parafialnego p.w. św. Jerzego oraz kotłownie zakładów ogrodniczych.

W niektórych budynkach użyteczności publicznej zastosowano odnawialne źródła energii - kolektory słoneczne i pompę ciepła (kryta pływalnia) oraz kolektory słoneczne (Szkoła Podstawowa nr 1, sanatorium "Gwarek").

Zabudowa jednorodzinna zaopatrywana jest w ciepło z indywidualnych źródeł, opalanych głównie paliwami stałymi (węgiel kamienny, koks), rzadziej gazem ziemnym.

Zaopatrzenie w gaz. Na terenie gminy nie występuje sieć gazowa wysokiego ciśnienia. Źródłem zaopatrzenia w gaz jest gazociąg średniego ciśnienia DN 150 CN 1,6 MPa relacji Pszczyna – Goczałkowice-Zdrój (długość w granicach gminy – 3,2 km), zasilany ze stacji redukcyjno - pomiarowej I stopnia w Ćwiklicach (gm. Pszczyna). Gazociąg zasila dwie stacje redukcyjno - pomiarowe II stopnia usytuowane przy ul. Uzdrowiskowej (przepustowość 600 m^3/h) i ul. Borowinowej (przepustowość 1600 m^3/h). Kolejna stacja redukcyjno - pomiarowa II stopnia jest zlokalizowana na terenie Pszczyny, w sąsiedztwie zakładów Linde-Gaz przy ul. Grzebłowiec.

Sieć rozdzielcza gazu jest dobrze rozwinięta - obejmuje sieć średnioprężną o ciśnieniu 100 – 300 kPa (długość 28,9 km i 2,4 km przyłączy) oraz sieć niskoprężną o ciśnieniu 1,8 - 2,5 kPa (długość 21,3 km i 5,6 km przyłączy). Właścicielem sieci rozdzielczej jest Górnośląska Spółka Gazownicza Sp. z o.o. Stan techniczny elementów systemu gazowniczego jest dobry.

Dostępność do sieci gazowych jest powszechna. Łączna liczba odbiorców gazu sieciowego na terenie gminy wynosi 1529, z czego prawie 97% to gospodarstwa domowe. Najwięcej gazu zużywa jednak sektor usługowo - handlowy (51% ogólnego zużycia gazu). W ostatnich latach wzrasta zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (w 2010 - 168 m^3/osobę z poziomu 138 m^3 w 2008 r.).

Operator sieci w swym planie rozwoju nie przewiduje inwestycji na terenie gminy. Istnieje jednak techniczna możliwość rozbudowy sieci z wykorzystaniem rezerw przepustowości elementów już istniejących oraz budowy przyłączy z istniejących sieci.

Zaopatrzenie w energię elektryczną. Na terenie gminy nie występują i nie są planowane elementy krajowej sieci przesyłowej - systemu elektroenergetycznego najwyższych napięć (220 kV i więcej), eksploatowanych przez Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Południe SA.

Goczałkowice-Zdrój są zasilane w energię elektryczną ze stacji elektroenergetycznych (głównych punktów zasilania): Gocza 110//20/6 kV, Ogrodnicza 110/20/15/6 kV i Goczałkowice 110/20/6 kV. Stacje Gocza i Ogrodnicza usytuowane są na północnym skraju gminy, zaś stacja Goczałkowice poza jej granicami. Stacja Gocza, zasilająca Zakład Uzdatniania Wody, jest przewidziana do likwidacji w 2013 r.

Główne punkty zasilania są powiązane napowietrznymi liniami wysokiego napięcia 110 kV relacji: Ogrodnicza - Goczałkowice, Ogrodnicza - Łaziska, Goczałkowice - Czechowice, Goczałkowice – Gocza. W granicach gminy długość tych linii wynosi łącznie około 3,35 km.

Zasilanie w energię elektryczną jest wielostronnie. Sieć wysokiego i średniego napięcia tworzy układ zamknięty (w sytuacjach awaryjnych istnieje możliwość wzajemnego połączenia poszczególnych stacji tymi sieciami).

Koncesję na obrót, przesyłanie i dystrybucję energii elektrycznej na terenie gminy posiada Tauron Dystrybucja GZE SA. Energia elektryczna jest dostarczana do odbiorców - poprzez sieci średniego napięcia 20 kV napowietrzne i kablowe (o długości około 27 km, w tym około 9,2 km sieci kablowych) - siecią rozdzielczą niskiego napięcia 0,4 kV, napowietrzną i kablową (długość około 126,5 km, w tym 24 km sieci kablowej) z kilkudziesięciu stacji transformatorowych SN/nN (20/0,4 kV) [w granicach gminy zlokalizowanych jest aktualnie 39 stacji, głównie słupowych). Na terenie Goczałkowic-Zdroju znajdują się także linie napowietrzne i kablowe oświetlenia ulicznego obsługujące ponad 700 punktów świetlnych.

Ponadto, w południowo - zachodniej części gminy występują linie elektroenergetyczne średniego napięcia i stacje transformatorowe eksploatowane przez Tauron Dystrybucja S.A. Oddział w Bielsku-Białej, obsługujące pompownie Zbiornika Goczałkowickiego.

Standardy jakościowe energii elektrycznej są dotrzymywane z zachowaniem odchyleń dopuszczonych przepisami. Stan techniczny infrastruktury elektroenergetycznej jest dobry; planuje się ponadto modernizację niektórych linii średniego i niskiego napięcia oraz przebudowę niektórych stacji transformatorowych.

Infrastruktura elektroenergetyczna zapewnia bezpieczeństwo dostaw energii elektrycznej w wielkości zaspokajającej obecne i przyszłe potrzeby (istnieją rezerwy przesyłowe na liniach średniego napięcia, umożliwiające pokrycie wzrostu zapotrzebowania na energię elektryczną – w ostatnim okresie obserwuje się dość znaczną dynamikę wzrostu rocznego zużycia energii elektrycznej na terenie gminy).

Odnawialne źródła energii. W Goczałkowicach-Zdroju stosowane są dotychczas następujące rodzaje odnawialnych źródeł energii - słonecznej (kolektory słoneczne o łącznej powierzchni około 330 m^2), geotermii płytkiej (niskotemperaturowej - pompy ciepła) oraz biomasy (pojedyncze kotłownie indywidualne zasilane biomasą).

Perspektywy wykorzystania odnawialnych zasobów paliw i energii na terenie gminy są niewielkie. Brak jest możliwości wykorzystania energii: wiatru (ze względu na jego zbyt niską średnioroczną prędkość), geotermalnej głębokiej (brak właściwego rozpoznania zasobów wód geotermalnych), biomasy (brak możliwości wykorzystania energii biogazu z oczyszczalni lub składowiska odpadów, niewielki potencjał energetyczny drewna i słomy, nieco jedynie wyższy w przypadku biogazu pochodzenia rolniczego).

Istnieją natomiast dość dogodne warunki do wykorzystania energii promieniowania słonecznego - kolektorów słonecznych i ogniw fotowoltanicznych, a także płytkiej energetyki geotermalnej bazującej na wykorzystaniu pomp ciepła.

Infrastruktura telekomunikacyjna. Łączność przewodową w Goczałkowicach-Zdroju zapewniają linie telefoniczne napowietrzne i kablowe operatorów telekomunikacyjnych. Główne sieci teletechniczne biegną wzdłuż drogi krajowej nr 1 oraz wzdłuż ul. Szkolnej, Jeziornej, Brzozowej, Powstańców Śląskich i Grzebłowiec.

W zakresie łączności bezprzewodowej Goczałkowice-Zdrój znajdują się w zasięgu telefonii komórkowej drugiej generacji (GSM/GPRS/EDGE) i częściowo trzeciej generacji (UMTS/HSDPA).

Na terenie gminy i w jej bezpośrednim otoczeniu zlokalizowanych jest kilka stacji bazowych telefonii komórkowej: ul. Lipowa 46 (komin, GSM900 [3+3], UMTS21, Play, Orange), ul. Główna 50 (wieża kościoła, GSM900, Plus), a także stacje położone na terenie Pszczyny (0,3 – 0,6 km od granic gminy) i w Strumieniu (0,7 - 0,8 km od granicy gminy).

Starosta Pszczyński wydał pozwolenie na budowę masztu stacji bazowej telefonii komórkowej na dz. 1743/49 w rejonie skrzyżowania ul. Uzdrowiskowej z drogą krajową nr 1.

Wojewoda Śląski decyzją nr 6/2012 z dnia 10 grudnia 2012 r. ustalił lokalizację regionalnej sieci szerokopasmowej dla inwestycji pn. "Śląska Regionalna Sieć Szkieletowa: Relacja: Pszczyna - Bielsko - Biała (Obwieszczenie IFXIII.747.11.2012 z dnia 3 stycznia 2013 r.), zlokalizowanej m.in. w granicach Goczałkowic-Zdroju (w pasach drogowych ul. Jeziornej, Szkolnej i Uzdrowiskowej). Zgodnie z art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz.U. Nr 106, poz. 675, z późn. zm.) decyzja o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej jest wiążąca przy opracowywaniu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

1.9.3. Gospodarka odpadami

W Goczałkowicach-Zdroju wytwarza się rocznie około 1,2 tys. ton odpadów (2008 r.), w przewadze komunalnych zmieszanych. Gmina nie posiada własnego składowiska odpadów komunalnych. Odpady te są wywożone na składowiska odpadów komunalnych w Knurowie i Brzeszczach.

Na terenie przepompowni głównej (ul. Uzdrowiskowa) działał Powiatowy Punkt Zbiórki Zużytych Opon (na podstawie Porozumienia nr RO/1/2010 Wójta Gminy Goczałkowice-Zdrój z Zarządem Powiatu Pszczyńskiego z dnia 22 lutego 2010 r. w sprawie powierzenia Gminie Goczałkowice-Zdrój zadania związanego z prowadzeniem Powiatowego Punktu Zbiórki Opon [Dz. Urz. Woj. Śl. z 2010, Nr 105, poz. 1725]). Na terenie gminy nie są zlokalizowane instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż niebezpieczne.

Nieobowiązujący[44] Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Goczałkowice-Zdrój (Uchwała Nr XXVII/145/2004 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 28 września 2004 r.) przewidywał jako zadania priorytetowe: (1) prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, (2) kontynuację programu usuwania azbestu oraz (3) zamknięcie i rekultywację dzikich składowisk (wysypisk) odpadów.

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Goczałkowice-Zdrój, (Uchwała Nr XXVIII/183/2013 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 19 marca 2013 r., publ. Dz. Urz. Woj. Śl. z 2013 r., poz. 2819) w gospodarstwach domowych obowiązuje workowy system selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, zaś na terenach przeznaczonych do użytku publicznego umieszcza się pojemniki przeznaczone do segregacyjnej zbiórki odpadów. Odpady komunalne segregowane i zmieszane, a także odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny i zużyte opony są zabierane sprzed posesji.

Utworzono także, działające okresowo, punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych - przy ul. Głównej (parking obok kościoła), w którym zbierane są odpady wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte opony, przeterminowane leki i opakowania po nich (również w aptece przy ul. Bocznej), odpady budowlane i remontowe, zużyte baterie i akumulatory (również w Urzędzie Gminy, przedszkolach i szkole podstawowej) oraz inne odpady niebezpieczne, w tym chemikalia, a także - przy ul. Powstańców Śląskich 3 (teren Szkoły Podstawowej nr 1), w którym zbierane są odpady zielone i biodegradowalne.

Gmina realizuje "Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Goczałkowice-Zdrój do roku 2032" (Uchwała Nr XXXIV/221/2013 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 26 listopada 2013 r.), w myśl „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu”.

Sejmik Województwa Śląskiego przyjął "Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014" (Uchwała Nr IV/25/1/2012 z dnia 24 sierpnia 2012 r.). W planie ustalono podział województwa na cztery regiony gospodarki odpadami, w których prowadzona będzie wspólna gospodarka odpadami komunalnymi, w tym funkcjonować będą regionalne obiekty i instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych o odpowiedniej przepustowości. Ma to zapewnić realizację wymaganych celów w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, w tym osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu oraz ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania.

[44] gminne (i powiatowe) plany gospodarki odpadami utraciły moc na podstawie art. 16 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 152, poz. 897)

W wojewódzkim planie gospodarki odpadami stwierdza się, że realizacja zadań własnych gmin w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi będzie wymagała - poza selektywnym zbieraniem odpadów - również ich termicznego przetwarzania z wykorzystaniem technologii zapewniających produkcję ciepła i energii elektrycznej. Do czasu powstania instalacji termicznego przekształcania odpadów podstawową metodą zagospodarowania odpadów będzie ich mechaniczno - biologiczne przetwarzanie.

Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw wprowadziła, m.in.[45], zakaz zbierania i przetwarzania odebranych zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania poza regionem, na którym zostały wytworzone (zgodnie z zasadą bliskości, nakazującą zagospodarowanie wytworzonych odpadów w miejscu ich powstawania lub najbliżej tego miejsca).

Goczałkowice-Zdrój w podziale na regiony gospodarki odpadami komunalnymi zostały usytuowane w regionie IV, obejmującym południową część województwa (pow. pszczyński [bez Pawłowic i Suszca], pow. bieruńsko – lędziński, pow. bielski, pow. żywiecki oraz Tychy i Bielsko – Biała, a także Wyry z pow. mikołowskiego). W regionie IV istniejące lub planowane instalacje zlokalizowane są w Bielsku - Białej, Łące, Tychach, Pszczynie i Żywcu. Brak jest instalacji regionalnej przetwarzającej selektywnie zbierane odpady zielone i inne bioodpady.

1.10. Stan prawny gruntów. Tereny zamknięte

Struktura władania gruntami. Zgodnie z ewidencją gruntów i budynków Gminy Goczałkowice-Zdrój (obręb Goczałkowice) w strukturze własnościowej gruntów dominują (2011 r.) grunty Skarbu Państwa reprezentowanego przez Starostę Pszczyńskiego oraz państwowych osób prawnych, zajmujące blisko 79% powierzchni gminy, z czego 4/5 zajmuje Zbiornik Goczałkowicki (3169 ha). Niewielki jest odsetek gruntów Skarbu Państwa oddanych w użytkowanie wieczyste (2,3%).

Grunty prywatne (osób fizycznych, kościołów, spółek prawa handlowego i stowarzyszeń) obejmują 864 ha (blisko 18%) obszaru gminy, czyli przeszło połowę powierzchni gminy liczonej bez powierzchni Zbiornika Goczałkowickiego.

Grunty Gminy Goczałkowice-Zdrój (w tym oddane w użytkowanie wieczyste) zajmują 135 ha (jedynie 3% ogólnej powierzchni gminy, a 8% pow. bez uwzględnienia Zbiornika Goczałkowickiego).

Około 37 ha gruntów Województwa Śląskiego przekazano w zarząd Uzdrowisku Goczałkowice-Zdrój Wojewódzkiemu Ośrodkowi Reumatologiczno - Rehabilitacyjnemu.

Tab. 1.23. Struktura władania gruntami według grup rejestrowych

Grupa rejestrowa	grunty według podmiotów ewidencyjnych zaliczonych do odpowiedniej grupy rejestrowej	pow. (ha)	udział [a] (%)
1	**grunty Skarbu Państwa nie oddane w użytkowanie wieczyste**	**3698,41**	**76,3**
	w zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych	237,09	4,9
	w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	86,54	1,8
	w trwałym zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych, nieposiadających osobowości prawnej	22,35	0,5
	we władaniu pozostałych osób ewidencyjnych	32,53	0,7
	zasób nieruchomości Skarbu Państwa, którym gospodarują organy administracji publicznej [b]	3319,90	68,4
2	**grunty Skarbu Państwa oddane w użytkowanie wieczyste**	**109,51**	**2,3**
	osobom fizycznym	22,22	0,5
	państwowym osobom prawnym	43,34	0,9
	spółdzielniom mieszkaniowym	0,88	0,0
	innym osobom	43,07	0,9
3	**grunty jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych**	**0,01**	**0,0**
4	**grunty Gminy nie oddane w użytkowanie wieczyste**	**133,17**	**2,8**
	stanowiące gminny zasób nieruchomości, którym gospodarują organy gminy	124,53	2,6
	w trwałym zarządzie gminny jednostek organizacyjnych, nieposiadających osobowości prawnej	3,58	0,1
	w władaniu pozostałych osób ewidencyjnych	5,06	0,1

[45] zgodnie z cyt. zmianą ustawy, gminy zostały zobowiązane do: (1) objęcia wszystkich właścicieli zamieszkałych nieruchomości na terenie gminy systemem gospodarowania odpadami komunalnymi, (2) osiągnięcia wymaganych poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia oraz odzysku odpadów, a także redukcji odpadów ulegających biodegradacji kierowanych do składowania oraz do (3) zapewnienia budowy, utrzymania i eksploatacji własnych lub wspólnych z innymi gminami regionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych

Grupa rejestrowa	grunty według podmiotów ewidencyjnych zaliczonych do odpowiedniej grupy rejestrowej	pow. (ha)	udział [a)] (%)
5	**grunty Gminy oddane w użytkowanie wieczyste**	**2,17**	**0,0**
	osobom fizycznym	0,39	0,0
	innym osobom	1,78	0,0
7	**grunty osób fizycznych**	**845,27**	**17,4**
8	**grunty spółdzielni innych niż mieszkaniowe i rolnicze**	**0,67**	**0,0**
9	**grunty kościołów i związków wyznaniowych**	**2,85**	**0,1**
11	**grunty Powiatu Pszczyńskiego**	**0,75**	**0,0**
13	**grunty Województwa Śląskiego**	**36,87**	**0,8**
15	**grunty spółek prawa handlowego i innych podmiotów**	**15,45**	**0,3**
	razem	**4845,13**	**100,0**

[a)] udział procentowy powierzchni gruntów do powierzchni gminy (przyjęto powierzchnię wynikającą z danych zawartych w Ewidencji gruntów i budynków Gminy Goczałkowice-Zdrój); [b)] grunty we władaniu Starosty Pszczyńskiego

źródło: Ewidencja gruntów i budynków Gminy Goczałkowice-Zdrój (baza danych ewidencyjnych [format SWDE]), 2011 r.

Tereny zamknięte. W Goczałkowicach-Zdroju nie są zlokalizowane tereny zamknięte[46] stanowiące nieruchomości niezbędne na cele obronności i bezpieczeństwa państwa (w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie określenia rodzajów nieruchomości uznawanych za niezbędne na cele obronności i bezpieczeństwa państwa [Dz.U. Nr 207, poz. 2107] oraz Rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 18 lipca 2003 r. w sprawie terenów zamkniętych niezbędnych dla obronności państwa [Dz.U. Nr 141 poz. 1368]).

Występują natomiast tereny zamknięte ustalone przez Ministra Infrastruktury[47] (tereny, przez które przebiegają linie kolejowe [Decyzja Nr 45 Min. Infrastruktury z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych (Dz. Urz. Min. Infrastruktury Nr 14 poz. 51], z późn. zm., zmieniona Decyzją Nr 25 Ministra Infrastruktury z dnia 12 sierpnia 2011 r. (Dz. Urz. Ministra Infrastruktury Nr 10, poz. 48). Ostatnią ze zmian, odnoszącą się do gminy Goczałkowice-Zdrój, jest Decyzja nr 22 Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 28 sierpnia 2012 r., ogłoszona w Dz. Urz. MTBiGM z 2012 r., poz. 61.

Tereny zamknięte w granicach gminy zajmują 11,4 ha (około 0,2% jej powierzchni). Stanowią one własność Skarbu Państwa (reprezentowanego przez Starostę Pszczyńskiego) w użytkowaniu wieczystym lub w zarządzie Polskich Kolei Państwowych S.A. Na gruntach tych, prócz terenów kolejowych, incydentalnie występują także inne użytki: drogi, tereny zieleni i grunty rolne zabudowane, zajmujące łącznie 0,67 ha.

1.11. Potrzeby i możliwości rozwoju Gminy

Zgodnie ze Strategią Rozwoju Gminy Goczałkowice-Zdrój (2001 r.), misją Gminy Goczałkowice-Zdrój (celem dążeń wspólnoty samorządowej) jest „zachowanie dotychczasowego uzdrowiskowego charakteru gminy jako miejsca zamieszkania oraz podniesienie poziomu życia mieszkańców do przeciętnego standardu europejskiego przez zapewnienie stałego, równoważnego rozwoju, opartego na solidnej bazie gospodarczej, przy jednoczesnym wzmocnieniu samodzielnej pozycji gminy oraz zwiększeniu atrakcyjności gminy w stosunku do otoczenia".

Głównymi celami strategicznymi rozwoju Gminy Goczałkowice-Zdrój są: (1) polityka gospodarcza, polegająca na zapewnieniu trwałego rozwoju gospodarczego w oparciu o usługi, produkcję rolną, nieuciążliwy przemysł i handel; (2) polityka społeczna, obejmująca poprawę warunków bytowych mieszkańców, wczasowiczów i kuracjuszy oraz zwiększenie szans osobistego rozwoju mieszkańców; (3) polityka ekologiczna, mająca zapewnić eliminację zagrożeń środowiskowych i utrzymanie stanu środowiska właściwego dla gminy uzdrowiskowej (ochrona powietrza, przyrody, środowiska i ekosystemu oraz gleb).

Przewiduje się zachowanie tradycyjnego charakteru gminy jako niewielkiej miejscowości i wzmocnienie jej tradycyjnych funkcji egzogenicznych - uzdrowiska i usługowych w zakresie rekreacji i turystyki (w tym rozwijanie nowych form usług agroturystycznych), wykorzystanie potencjału turystycznego i rekreacyjnego gminy oraz jej atrakcyjności jako miejsca zamieszkania i pobytu dla

[46] tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów i kierowników urzędów centralnych (art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne [tj. Dz.U. z 2010 r. Nr 193, poz. 1287])

[47] zgodnie z nowelizacją ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 130, poz. 871), przepisów dotyczących terenów zamkniętych, zawartych w tej ustawie, nie stosuje się do terenów zamkniętych ustalanych przez ministra właściwego do spraw transportu

kuracjuszy i turystów.

Dalekosiężnym celem rozwoju gminy jest „ukształtowanie ośrodka rekreacji o znaczeniu europejskim". Służyć ma temu stworzenie atrakcyjnej i spójnej oferty usługowo - rekreacyjnej, nakierowanej na nowoczesne formy wypoczynku (zwłaszcza weekendowego), wykorzystujące naturalne walory gminy (złoża borowiny i solanek) w celu odnowy biologicznej (spa, wellness).

Przewiduje się w związku z tym szereg działań, obejmujących: (1) rewitalizację Parku Zdrojowego oraz założenie nowych terenów zieleni urządzonej; (2) rewitalizację zabytków (budynków i innych obiektów budowlanych) oraz pomników historycznych i miejsc pamięci; (3) modernizację i budowę obiektów sportowo - rekreacyjnych, tworzenie miejsc rekreacji, w tym z wykorzystaniem zbiorników wodnych (zwłaszcza stawu Maciek Mały) i cieków (Wisła), budowę ścieżek pieszych i rowerowych oraz dydaktycznych, rozwój sportów wodnych z polami biwakowymi; (4) rozwój i modernizację bazy noclegowej i gastronomicznej oraz obiektów usługowo - handlowych (pawilony, punkty wystawowe, sale ekspozycyjne), służących promocji gminy oraz lokalnych produktów i usług; (5) poprawę ładu przestrzennego, w tym estetyki krajobrazu (kształtowanie obszarów przestrzeni publicznej, w szczególności poprzez odnawianie i budowę placów, parkingów, chodników i oświetlenia ulicznego, a także likwidację zdewastowanych publicznych obiektów budowlanych.

W później przyjętych gminnych planach i programach rozwojowych przewiduje się także, m.in., konieczność wzrostu aktywizacji gospodarczej, tworzenie nowych lub utrzymanie dotychczasowych miejsc pracy, wzrost liczby podmiotów gospodarczych oraz sprzedaży towarów i usług wytwarzanych przez te podmioty, w tym poprzez stworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania.

Przewiduje się ponadto modernizację i rozwój infrastruktury technicznej i drogowej (modernizacja sieci wodociągowej, rozbudowa sieci kanalizacji, modernizacja dróg gminnych o nawierzchni gruntowej, modernizacja i budowa chodników, budowa parkingów), a także lokalnej infrastruktury społecznej (budowa i modernizacja obiektów pełniących funkcje kulturalne, w szczególności świetlic i domów kultury, sportu i rekreacji (stworzenie nowoczesnej bazy sportowo - rekreacyjnej, modernizacja obiektów szkolnych).

Potrzeby rozwoju Gminy wyrażają także zamierzenia mieszkańców gminy i innych właścicieli gruntów, przejawiające się we wnioskach o zmianę przeznaczenia terenów. Po ogłoszeniu o przystąpieniu do sporządzenia projektu studium złożono ponad 100 wniosków, dotyczących głównie zmiany przeznaczenia terenów, przede wszystkim pod zabudowę mieszkaniową. Część z tych wniosków dotyczy możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej.

1.12. Ograniczenia w zagospodarowaniu i w przeznaczaniu terenów na określone cele

Ograniczenia w zagospodarowaniu i w przeznaczaniu terenów na określone cele na obszarze gminy Goczałkowice-Zdrój wynikają z występowania w jej granicach szczególnych stref, obszarów i obiektów podlegających ochronie lub ograniczeniom w ich zagospodarowaniu, ustalonym na podstawie ustaw, aktów wykonawczych i zarządzeń uprawnionych organów.

Przeznaczanie terenów na różne cele i zasady lokalizacji zabudowy ograniczają również powszechnie obowiązujące przepisy, głównie z zakresu ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, a także ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (tj. Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.) i aktów wykonawczych do tej ustawy, jak również zalecenia (nie mające mocy prawnej), formułowane przez różne podmioty (m.in. przez zarządców wód i infrastruktury).

Ograniczenia związane ze strefami ochrony uzdrowiskowej przedstawiono w rozdz. 1.4.6, natomiast ograniczenia związane z terenem ochrony pośredniej strefy ochronnej ujęcia wód powierzchniowych Goczałkowice – w rozdz.1.4.3.

Ochrona wód. Zgodnie z ustawą - Prawo wodne obowiązuje zakaz grodzenia nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych w odległości mniejszej niż 1,5 m od linii brzegu.

Dyrektor Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach wniósł ponadto o zamieszczenie w studium informacji o „konieczności zapewnienia dostępu do wody przez właścicieli nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi" oraz o wyznaczenie pasów ochronnych wolnych od zabudowy wzdłuż cieków o szerokości co najmniej 5 m od brzegu cieku w celu ochrony i zachowania otuliny biologicznej cieku.

Ochrona wałów przeciwpowodziowych. Zgodnie z ustawą - Prawo wodne obowiązuje zakaz wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów w odległości

mniejszej niż 50 m od stopy wału po stronie odpowietrznej, a także uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach oraz w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału po stronie odpowietrznej (z zakazów tych może zwolnić marszałek województwa, jeśli nie wpłynie to na szczelność i stabilność wałów przeciwpowodziowych).

Ochrona granicy lasu. Minimalna odległość budynków od granicy lasu z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe wynosi 12 m (Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie [Dz.U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.]).

Nadleśnictwo Kobiór wnioskuje o przyjęcie zasady lokalizowania zabudowy w odległości nie mniejszej niż 20 metrów od ściany lasu (położonego na gruntach w zarządzie Lasów Państwowych) oraz o unikanie lokalizowania w bezpośrednim sąsiedztwie lasu inwestycji, których oddziaływanie „mogłoby być uciążliwe dla środowiska".

Pasy izolujące tereny cmentarne. Zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze (Dz.U. Nr 52, poz. 315), odległość cmentarza od zabudowań mieszkalnych, od zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności oraz studzien, źródeł i strumieni, służących do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych powinna wynosić co najmniej 150 m.

Odległość ta może być zmniejszona do 50 m pod warunkiem, że teren w granicach od 50 m do 150 m odległości od cmentarza posiada sieć wodociągową i wszystkie budynki korzystające z wody są do tej sieci podłączone (przepisów tych nie stosuje się do cmentarzy istniejących, jeżeli ich zastosowanie uniemożliwiałoby korzystanie z cmentarza, a inspektor sanitarny nie sprzeciwia się korzystaniu z tego cmentarza).

Ograniczenia wynikające z sąsiedztwa linii kolejowej. Na terenach położonych w sąsiedztwie linii kolejowej minimalna odległość budowli i budynków od granicy obszaru kolejowego wynosi 10 m i nie mniej niż 20 m od osi skrajnego toru.

W przypadku budynków o funkcjach chronionych przed hałasem, odległość od obszaru kolejowego należy zwiększyć w celu zachowania norm dopuszczalnego hałasu w środowisku (ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym [tj. Dz.U. z 2007 r. Nr 16 poz. 94]).

Odległości zabudowy od dróg. Minimalne odległości obiektów budowlanych od zewnętrznych krawędzi jezdni dróg krajowych (10 m w terenie zabudowy i 25 m poza terenem zabudowy), wojewódzkich i powiatowych (odpowiednio 8 m i 20 m) oraz dróg gminnych (odpowiednio 6 m i 15 m) reguluje art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tj. Dz.U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, z późn. zm.).

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wnosi o nie projektowanie nowych włączeń komunikacyjnych (skrzyżowań, zjazdów indywidualnych i publicznych) z terenów przyległych na drogę krajową nr 1. Skrzyżowania z drogą krajową powinny spełniać przepisy Rozporządzenia Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie, w szczególności w zakresie dopuszczalnych odległości pomiędzy skrzyżowaniami na drodze klasy głównej ruchu przyspieszonego.

Strefy infrastruktury technicznej. Szerokość stref technicznych jest zróżnicowana w zależności od rodzaju i parametrów sieci oraz obiektów infrastruktury technicznej. W sytuacji Goczałkowic-Zdroju istotne znaczenie mają biegnące przez obszar gminy wodociągi przesyłowe i magistralne oraz napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego i średniego napięcia.

Właściciel wodociągów przesyłowych i magistralnych wnosi o ustanowienie stref ochronnych (technicznych) dla wodociągów i kolektora wód ściekowych o szerokości po 10 m z obu stron wodociągów o DN>1000 mm i kolektora oraz po 5 m z obu stron wodociągu DN 800 mm. W strefach tych nie należy budować obiektów i sadzić drzew i krzewów, a ogrodzenia, drogi i place wykonywać można tylko z materiałów rozbieralnych.

Zarządca infrastruktury elektroenergetycznej wnosi o uwzględnienie stref ochronnych, wolnych od zagospodarowania i zadrzewienia wzdłuż linii napowietrznych o szerokościach: 15 m od skrajnych przewodów linii napowietrznych WN 110 kV, 10 m od skrajnych przewodów linii napowietrznych średniego napięcia (dopuszcza zagospodarowanie terenu w strefach ochronnych pod warunkiem uzgodnienia z nim szczegółowej lokalizacji obiektów).

Zmiany zagospodarowania terenów pod liniami 110 kV oraz w odległościach poziomych mniejszych niż 5 m od skrajnych przewodów tych linii należy projektować z uwzględnieniem Polskich Norm oraz przepisów ustawy - Prawo ochrony środowiska i Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

Ograniczenia w otoczeniu miejsca przystosowanego do startów i lądowań (lądowiska). Dla funkcjonującego w północnej części gminy "innego miejsca przystosowanego do startów i lądowań statków powietrznych" (lądowiska nie wpisanego do ewidencji lądowisk) w projektowanej "Instrukcji użytkowania" z 2005 r. przyjęto dopuszczalną wysokość obiektów naturalnych i sztucznych w otoczeniu tego miejsca z kierunków podejścia i wznoszenia - w zakresie 268 - 368 m n.p.m. (w granicach gminy do 358 m n.p.m.) w odległości do 2 km od krawędzi pasa lądowiska w pasie o pow. 38 ha i szerokości od 50 m do 465 m na kierunku NE (ograniczenia wysokości w pasie na kierunku SW dotyczą terenów położonych w Pszczynie).

Maksymalna wysokość obiektów budowlanych we wschodniej części pasa podejścia / wznoszenia może wynosić około 70 - 80 m, a w części zachodniej - około 13 - 23 m.

Potencjalne ograniczenia wynikające z planowanego założenia lotniska w Kaniowie. Dla dotychczasowego lądowiska Kaniów w gm. Bestwina (wpisanego do ewidencji lądowisk decyzją nr ULC-LTL-1/511-0020/01/09 z dnia 25 maja 2009 r.) Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego udzielił zezwolenia (decyzja ULC-LTL-1/5020-0006/02/12 z dnia 6 sierpnia 2013 r.) na założenie lotniska użytku wyłącznego - lotniska Kaniów EPKW. Lotnisko nie zostało dotychczas wpisane do rejestru lotnisk.

Zarządzający planowanym lotniskiem, Bielski Park Technologiczny Lotnictwa, Przedsiębiorczości i Innowacji Sp. z o.o., zamierza w następnych latach kontynuować rozbudowę obiektu, m.in. poprzez wydłużenie drogi startowej od strony północno - zachodniej, co będzie się wiązało z przesunięciem (powiększeniem zasięgu) obecnych powierzchni ograniczających - powierzchni poziomej wewnętrznej wyznaczonej obecnie okręgiem o promieniu 2000 m do 2500 m o stałej dopuszczalnej i niezmiennej wysokości 298,7 m n.p.m. oraz powierzchni stożkowej o nachyleniu 1:20 o zmiennych dopuszczalnych wysokościach zabudowy, której krawędź zewnętrzna znajdzie się w odległości 3600 m od ARP lotniska (punkt odniesienia lotniska, wyznaczony na środku drogi startowej) z dopuszczalną (zmienioną) wysokością na zewnętrznej krawędzi do 353,7 m n.p.m.

W otoczeniu planowanego lotniska (w odległości do 5 km od granicy lotniska) znajduje się wschodnia część Goczałkowic-Zdroju; zaś południowo - wschodniego fragmentu gminy dotyczą potencjalne ograniczenia wysokości dla obiektów budowlanych w otoczeniu lotniska - w rejonie Borków Pierwszych i Drugich (na wschód od drogi krajowej nr 1 i Kolonii Brzozowej). Wysokość obiektów budowlanych nie może przekraczać wysokości 298,7 m n.p.m. w odległości do 2 km oraz 353,7 m n.p.m. w odległości do 3,6 km (w przypadku rozbudowy lotniska) od ARP lotniska (to jest odpowiednio, około 55 m oraz około 90 - 100 m).

Zgodnie z art. 87 ust. 6 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze, obiekty budowlane i naturalne w otoczeniu lotniska (do 5 km od jego granic) nie mogą stanowić zagrożenia dla startujących i lądujących statków powietrznych, a ponadto zabrania się budowy lub rozbudowy obiektów budowlanych, które mogą stanowić źródło żerowania ptaków oraz hodowania ptaków mogących stanowić zagrożenie dla ruchu lotniczego.

CZĘŚĆ GRAFICZNA OKREŚLAJĄCA UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GOCZAŁKOWICE-ZDRÓJ

UWARUNKOWANIA
POWIĄZANIA Z OTOCZENIEM

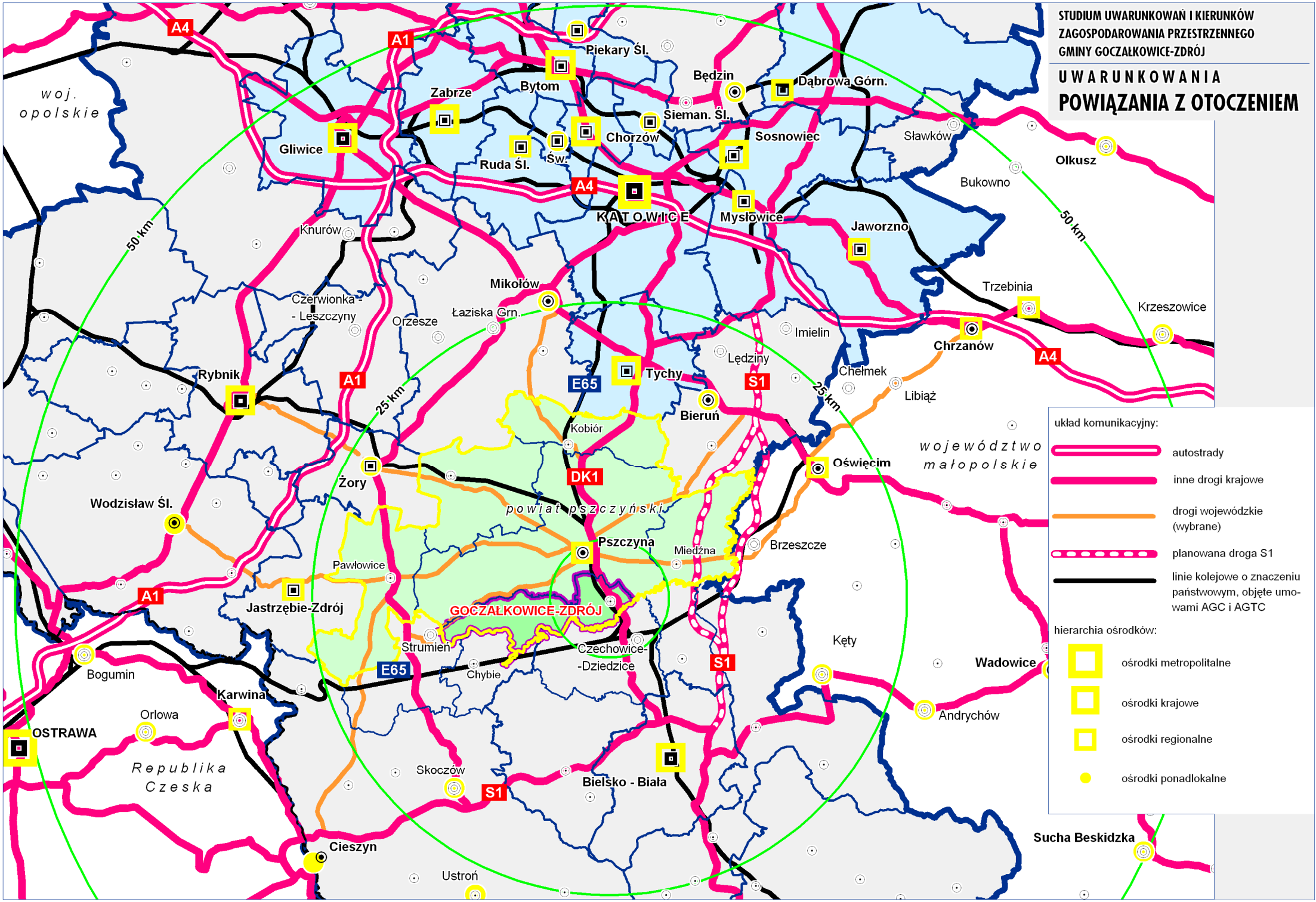

układ komunikacyjny:

- autostrady
- inne drogi krajowe
- drogi wojewódzkie (wybrane)
- planowana droga S1
- linie kolejowe o znaczeniu państwowym, objęte umowami AGC i AGTC

hierarchia ośrodków:

- ośrodki metropolitalne
- ośrodki krajowe
- ośrodki regionalne
- ośrodki ponadlokalne

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GOCZAŁKOWICE-ZDRÓJ

UWARUNKOWANIA

STREFY OCHRONY UZDROWISKOWEJ

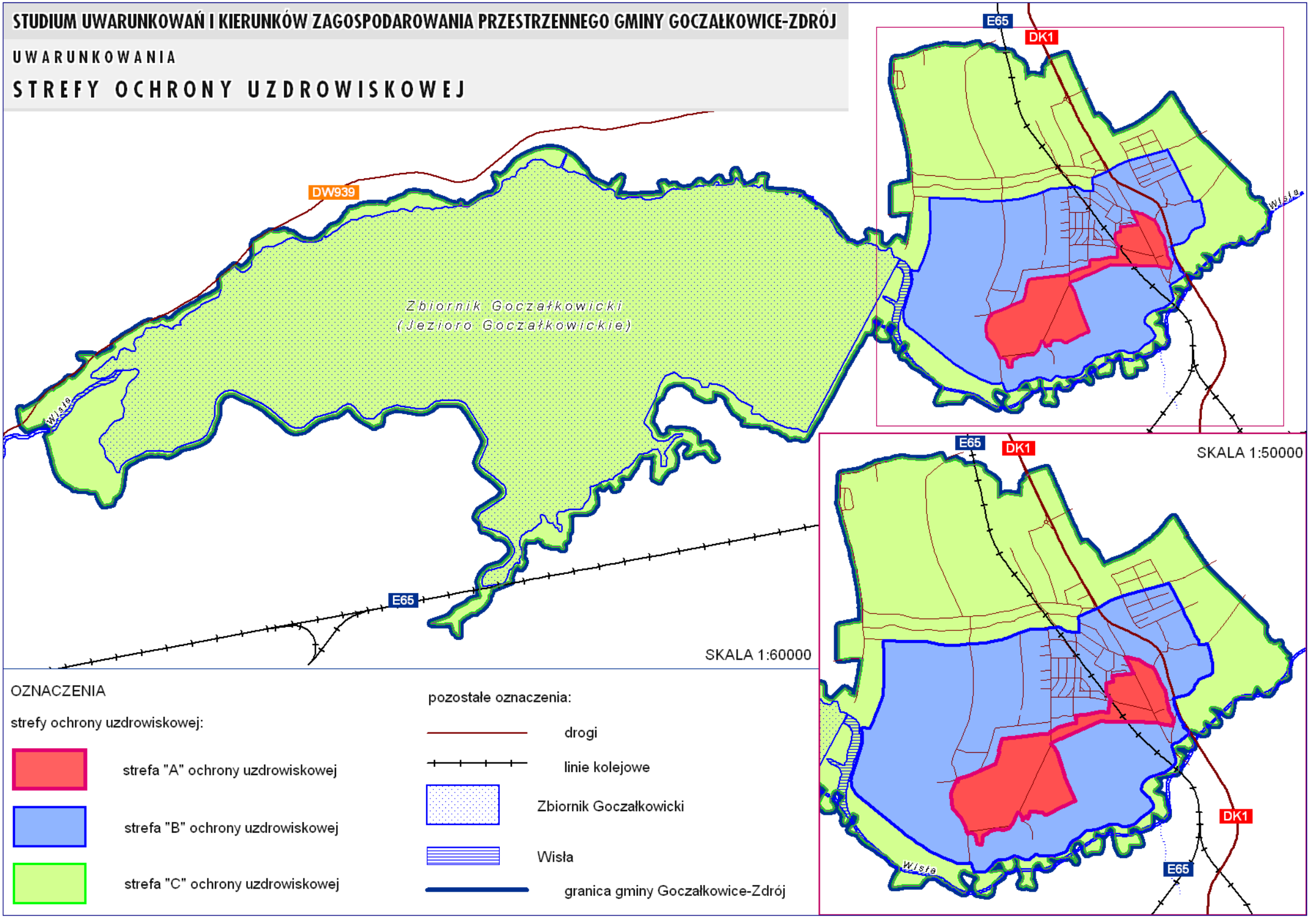

OZNACZENIA

strefy ochrony uzdrowiskowej:

- strefa "A" ochrony uzdrowiskowej
- strefa "B" ochrony uzdrowiskowej
- strefa "C" ochrony uzdrowiskowej

pozostałe oznaczenia:

- drogi
- linie kolejowe
- Zbiornik Goczałkowicki
- Wisła
- granica gminy Goczałkowice-Zdrój

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GOCZAŁKOWICE-ZDRÓJ

UWARUNKOWANIA

UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN

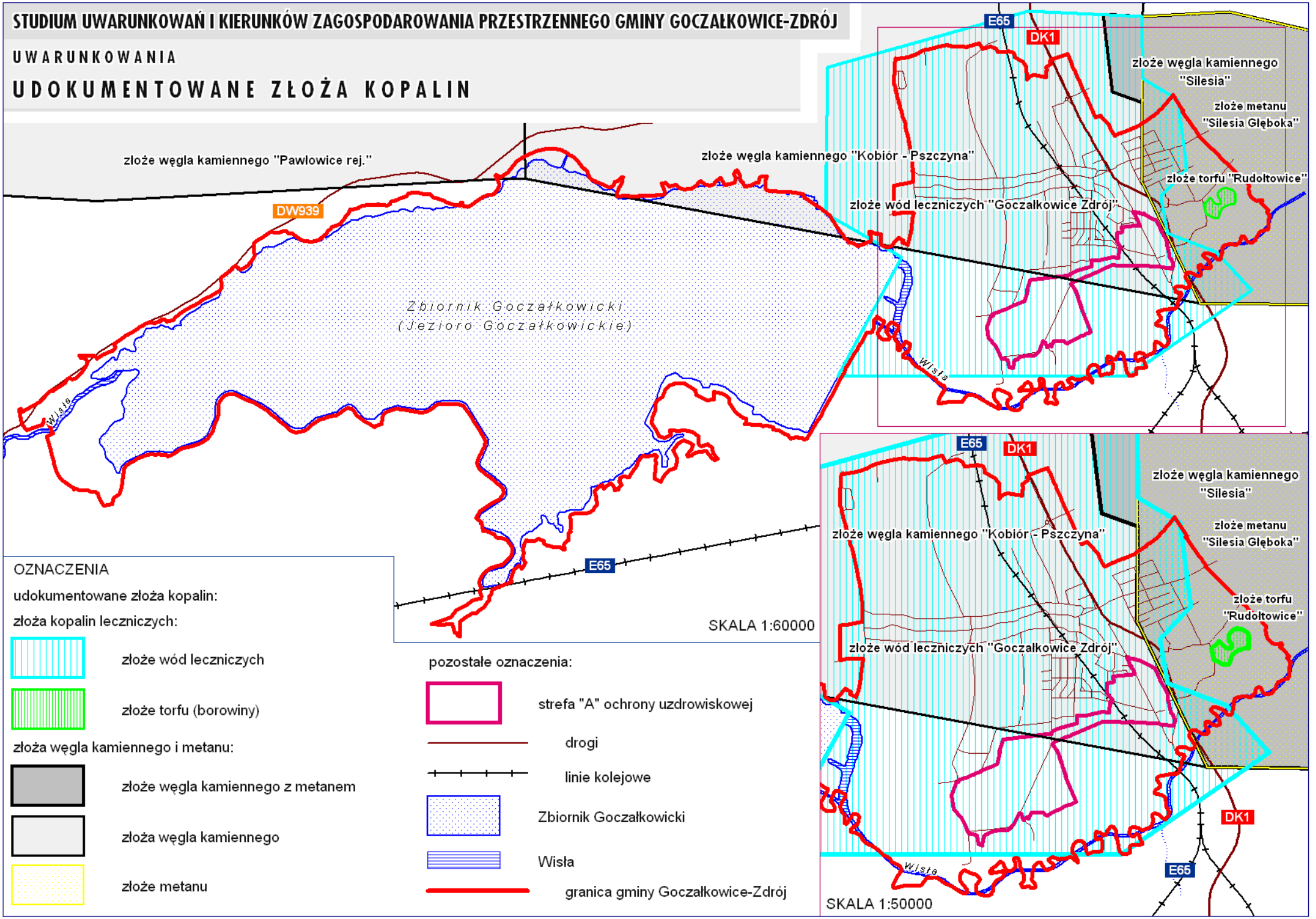

OZNACZENIA

udokumentowane złoża kopalin:

złoża kopalin leczniczych:

- złoże wód leczniczych
- złoże torfu (borowiny)

złoża węgla kamiennego i metanu:

- złoże węgla kamiennego z metanem
- złoża węgla kamiennego
- złoże metanu

pozostałe oznaczenia:

- strefa "A" ochrony uzdrowiskowej
- drogi
- linie kolejowe
- Zbiornik Goczałkowicki
- Wisła
- granica gminy Goczałkowice-Zdrój

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GOCZAŁKOWICE-ZDRÓJ

UWARUNKOWANIA

OBSZARY I TERENY GÓRNICZE

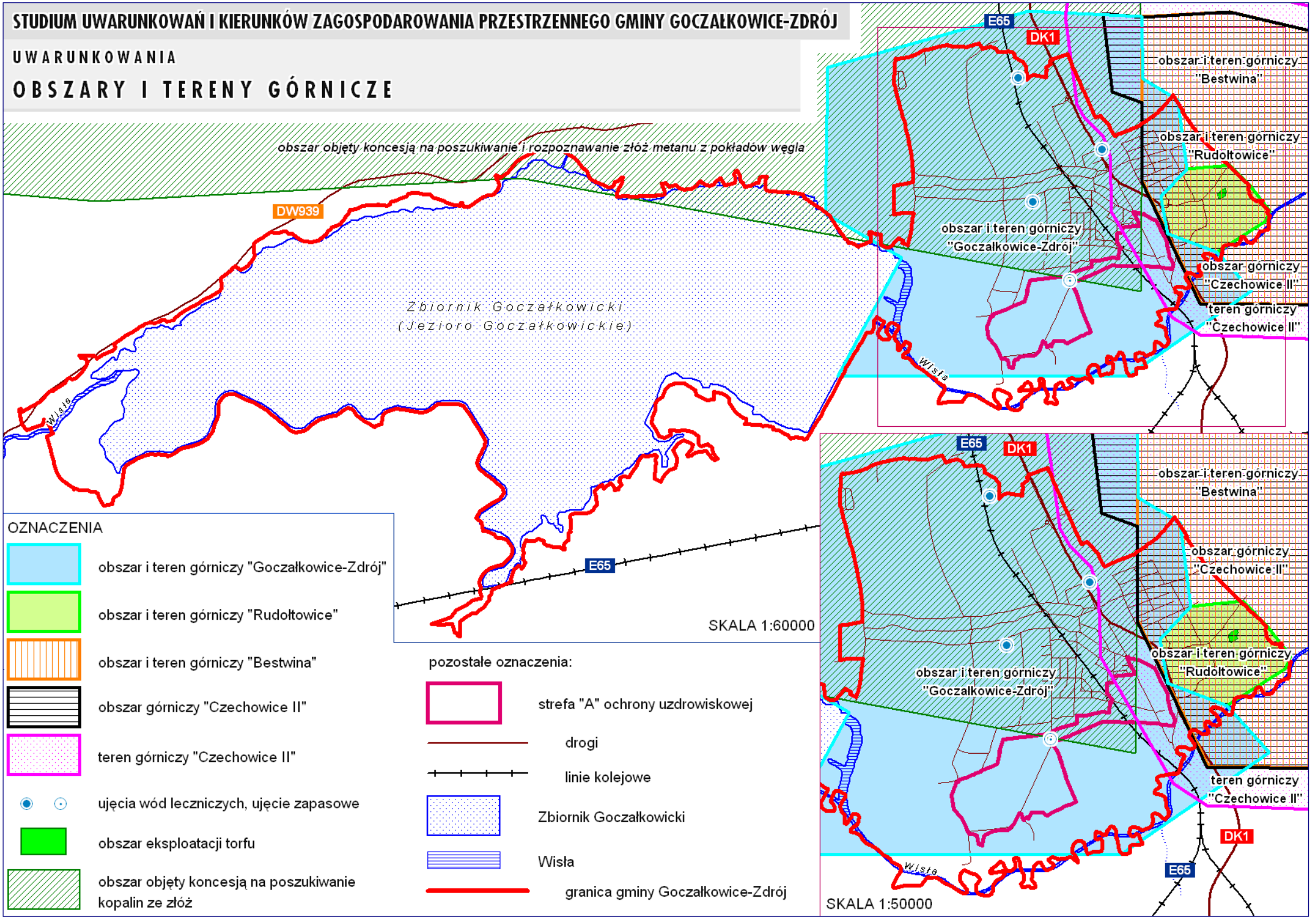

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GOCZAŁKOWICE-ZDRÓJ

UWARUNKOWANIA

UJĘCIA WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH

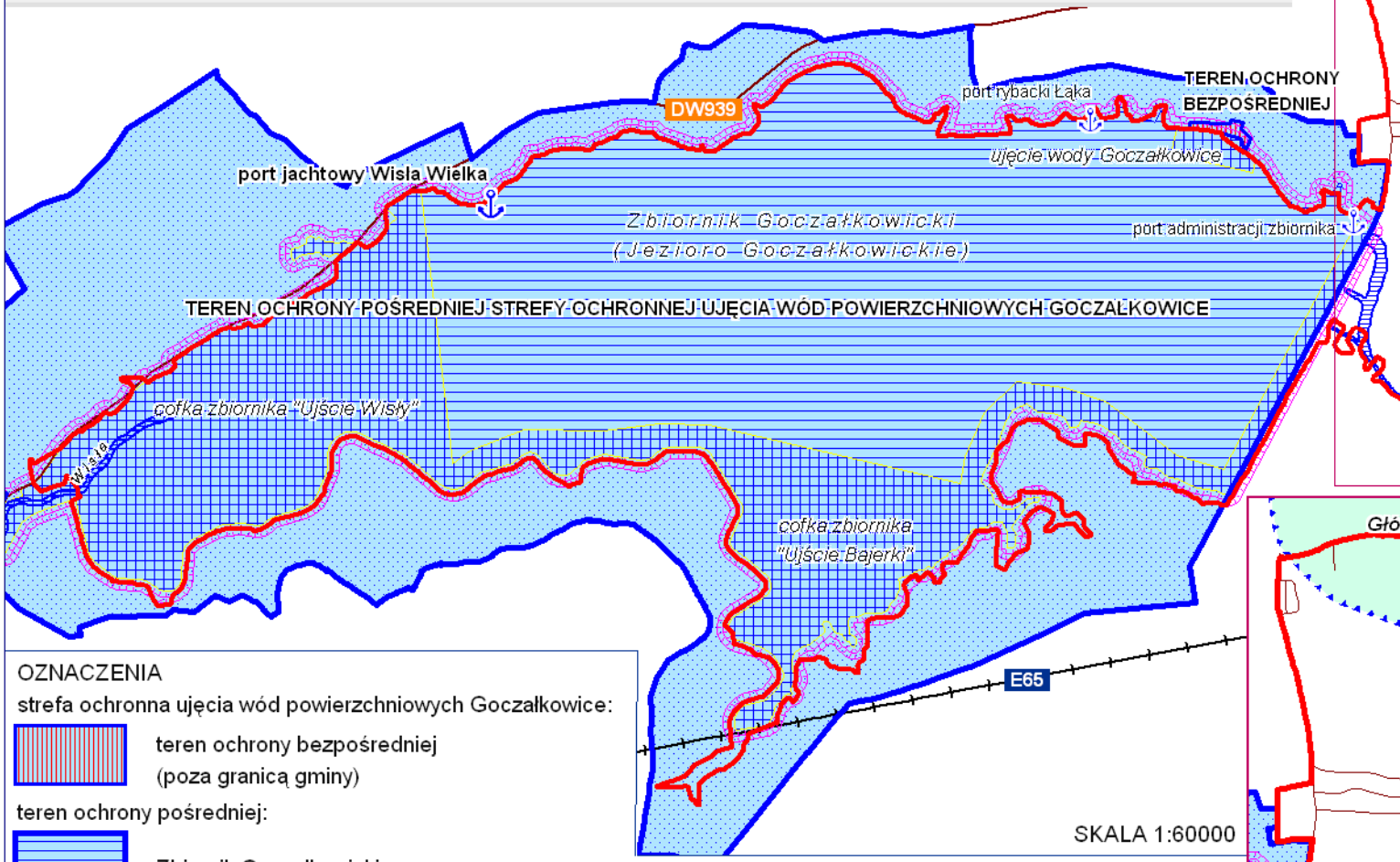

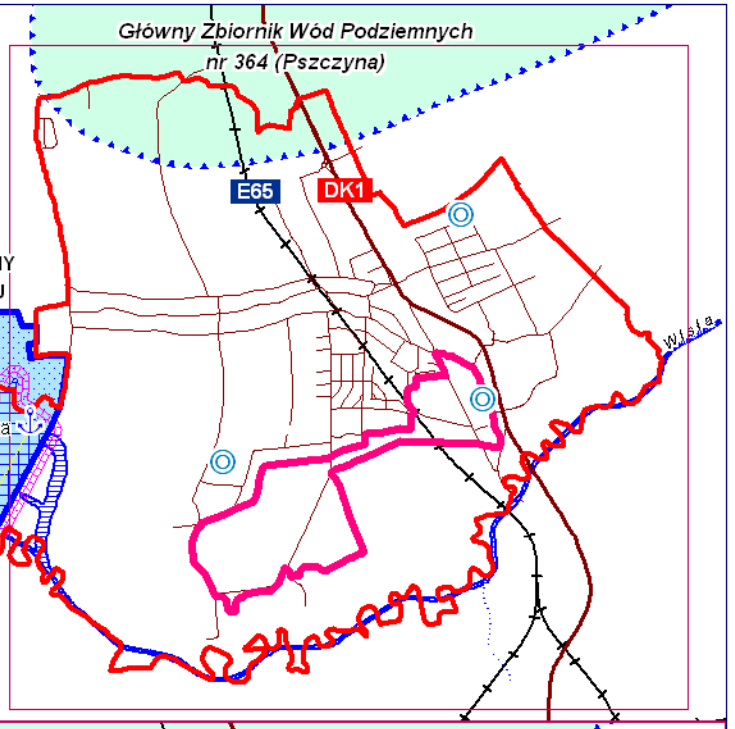

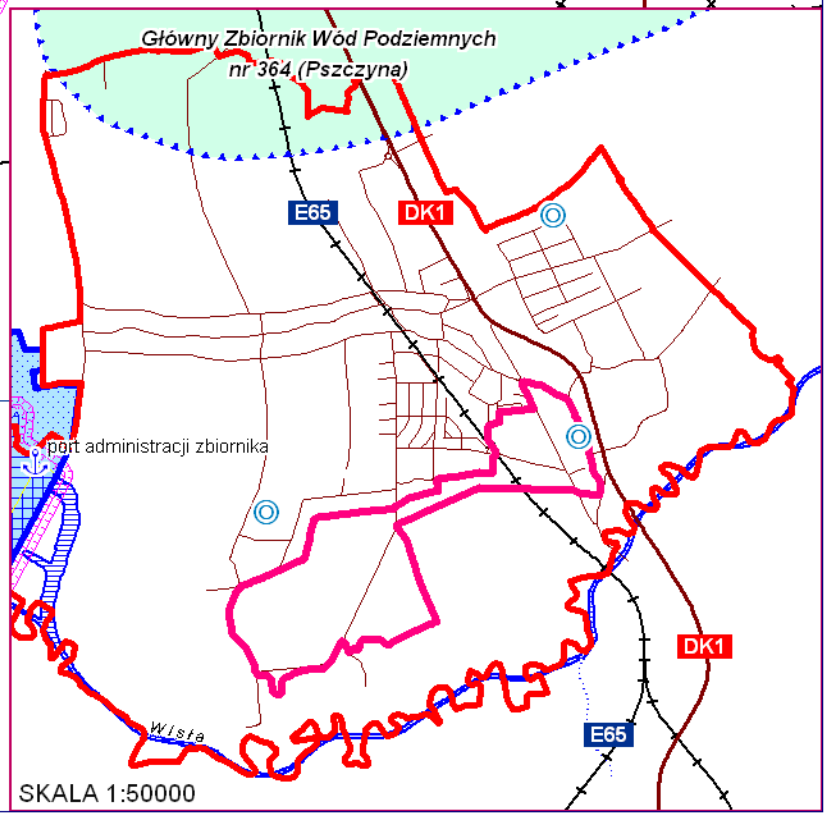

SKALA 1:60000

SKALA 1:50000

OZNACZENIA

strefa ochronna ujęcia wód powierzchniowych Goczałkowice:

- teren ochrony bezpośredniej (poza granicą gminy)

teren ochrony pośredniej:

- Zbiornik Goczałkowicki
- tereny przylegające do zbiornika
- strefy 50 m i 100 m od linii brzegowej zbiornika
- obszary zbiornika, na których obowiązuje zakaz pływania
- porty: jachtowy, pozostałe
- główny zbiornik wód podziemnych
- ujęcia wód podziemnych

pozostałe oznaczenia:

- strefa "A" ochrony uzdrowiskowej
- drogi
- linie kolejowe
- Wisła
- granica gminy Goczałkowice-Zdrój

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GOCZAŁKOWICE-ZDRÓJ

UWARUNKOWANIA

OBSZARY NATURA 2000. KORYTARZE EKOLOGICZNE

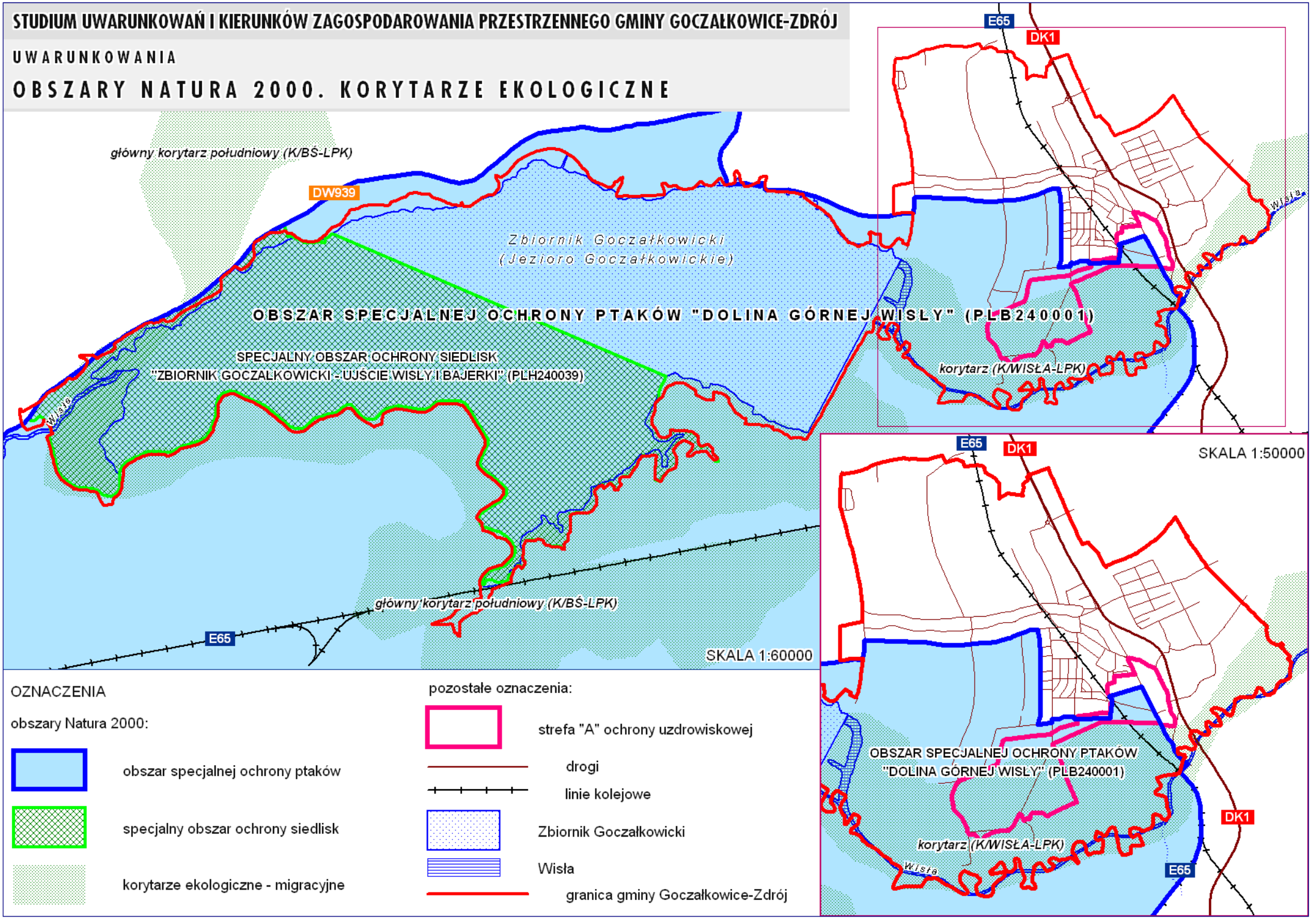

OZNACZENIA

obszary Natura 2000:

- obszar specjalnej ochrony ptaków
- specjalny obszar ochrony siedlisk
- korytarze ekologiczne - migracyjne

pozostałe oznaczenia:

- strefa "A" ochrony uzdrowiskowej
- drogi
- linie kolejowe
- Zbiornik Goczałkowicki
- Wisła
- granica gminy Goczałkowice-Zdrój

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GOCZAŁKOWICE-ZDRÓJ

UWARUNKOWANIA

ZAGROŻENIE POWODZIOWE. RYZYKO POWAŻNYCH AWARII

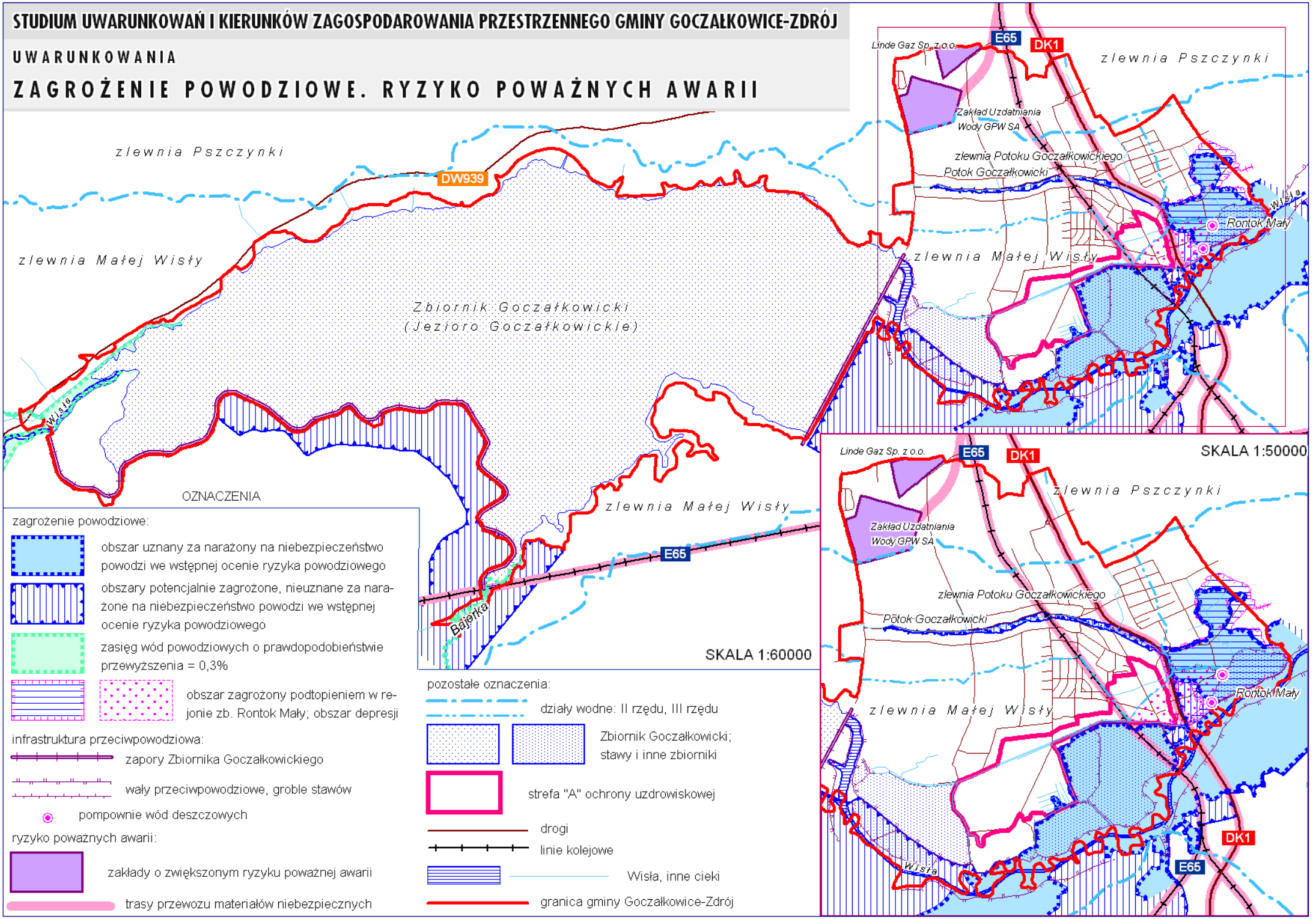

OZNACZENIA

zagrożenie powodziowe:

- obszar uznany za narażony na niebezpieczeństwo powodzi we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego
- obszary potencjalnie zagrożone, nieuznane za narażone na niebezpieczeństwo powodzi we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego
- zasięg wód powodziowych o prawdopodobieństwie przewyższenia = 0,3%
- obszar zagrożony podtopieniem w rejonie zb. Rontok Mały; obszar depresji

infrastruktura przeciwpowodziowa:

- zapory Zbiornika Goczałkowickiego
- wały przeciwpowodziowe, groble stawów
- pompownie wód deszczowych

ryzyko poważnych awarii:

- zakłady o zwiększonym ryzyku poważnej awarii
- trasy przewozu materiałów niebezpiecznych

pozostałe oznaczenia:

- działy wodne: II rzędu, III rzędu
- Zbiornik Goczałkowicki; stawy i inne zbiorniki
- strefa "A" ochrony uzdrowiskowej
- drogi
- linie kolejowe
- Wisła, inne cieki
- granica gminy Goczałkowice-Zdrój

KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

(USTALENIA STUDIUM)

2. Kierunki zagospodarowania przestrzennego (ustalenia studium)

2.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

2.1.1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej

Polityka przestrzenna Gminy Goczałkowice-Zdrój, stanowiącej gminę uzdrowiskową, zasadza się na zagwarantowaniu trwałości jej zasadniczej, uzdrowiskowej funkcji - zgodnie z ustawowym obowiązkiem ciążącym na gminie uzdrowiskowej, polegającym na zachowaniu funkcji leczniczych uzdrowiska poprzez takie gospodarowanie terenami, które uwzględnia potrzeby lecznictwa uzdrowiskowego, ochrony naturalnych surowców leczniczych i warunków naturalnych uzdrowiska.

Jednocześnie, w granicach obowiązujących przepisów, w tym określających zabronione czynności w poszczególnych strefach ochrony uzdrowiskowej, polityka ta ma na celu zapewnienie rozwoju innych funkcji gminy - mieszkaniowych i usługowych, a także związanych z produkcją rolniczą i zaopatrzeniem w wodę oraz ochroną walorów przyrody i krajobrazu.

Zróżnicowanie struktury przestrzennej gminy, wyrażające się w odmiennych formach użytkowania terenu i różnej intensywności wykorzystania przestrzeni, odzwierciedlać będzie szczególny splot uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, cechujący obszar Goczałkowic-Zdroju.

Zmiany w strukturze przestrzennej gminy polegać będą na rozwoju funkcji - w poszczególnych strefach ochrony uzdrowiskowej - zgodnych z charakterem tych stref i ich znaczenia dla lecznictwa uzdrowiskowego. Zmiany te będą miały charakter ewolucyjny, polegający na intensyfikacji wykorzystania terenów już zainwestowanych oraz na stopniowym zagospodarowaniu nowych terenów możliwych do zabudowy i innego rodzaju użytkowego wykorzystania.

W dziedzinie rozwoju uzdrowiska, ustala się konieczność przekształceń i rewitalizacji wschodniej części uzdrowiska, głównie Parku Zdrojowego oraz wyznacza się tereny przeznaczone pod rozwój funkcji uzdrowiskowej - w pasie na zachód od linii kolejowej, zgodnie z zasięgiem strefy „A” ochrony uzdrowiskowej.

W zakresie podstawowych elementów struktury przestrzennej nie wprowadza się istotnych zmian w rozmieszczeniu i funkcjach ośrodków usługowych oraz przestrzeni publicznych, skupionych wokół zabudowy uzdrowiska, zespołu usług w rejonie Urzędu Gminy oraz kompleksu oświatowo – sportowego przy ul. Powstańców Śl., a także w zakresie podstawowego układu komunikacyjnego.

Nie ulegnie zmianie zasadniczy kształt układu drogowego gminy. Zakłada się jednak, w ramach rządowego zadania polegającego na modernizacji linii kolejowej nr 139 (Katowice – Czechowice-Dziedzice), poprawę powiązania części gminy rozdzielonych linią kolejową (budowa bezkolizyjnych powiązań drogowych i pieszych).

W północnej części gminy, położonej w strefie „C” ochrony uzdrowiskowej, przewiduje się rozwój zabudowy usługowej oraz działalności gospodarczych, możliwych do realizacji na terenie gminy uzdrowiskowej (na terenach cechujących się wysokimi walorami ekonomicznymi, atrakcyjnie położonych w sąsiedztwie drogi krajowej nr 1), natomiast w południowej i zachodniej części gminy – zachowanie dotychczasowego przeznaczenia i charakteru terenów Zbiornika Goczałkowickiego oraz kompleksu stawów hodowlanych, w tym - zapewnienie warunków ochrony wartości przyrodniczych (obszary Natura 2000).

Możliwość rozwoju zabudowy mieszkaniowej na relatywnie większą skalę będzie możliwa w rejonie na zachód i południe od osiedla Powstańców Śląskich.

Polityka przestrzenna gwarantuje również trwałość produkcji rolniczej, w tym wyspecjalizowanej w formie ogrodnictwa i upraw pod szkłem.

2.1.2. Kierunki zmian w przeznaczeniu terenów

Struktura przestrzenna - obszary funkcjonalne. W strukturze przestrzennej gminy wydziela się następujące obszary funkcjonalne, wyróżnione na rysunku studium oznaczeniami barwnymi i symbolami literowymi lub literowo-cyfrowymi, zróżnicowane ze względu na funkcje i kierunki przeznaczenia terenów położonych w ich obrębie (tab. 2.1):

Tab. 2.1. Struktura przestrzenna gminy – obszary funkcjonalne

Symbol obszaru	obszar funkcjonalny
M	obszary zabudowy mieszkaniowej
MU	obszary zabudowy mieszkaniowej i usługowej
U1	obszary usług
U2	obszary usług oraz składów i magazynów
UZ	obszary lecznictwa uzdrowiskowego
US	obszary sportu i rekreacji
P	obszary produkcyjne - istniejących zakładów przemysłowych
	obszary eksploatacji naturalnych surowców leczniczych (PG1, PG2):
PG1	obszar eksploatacji torfu
PG2	obszary eksploatacji wód leczniczych
RU	obszary obsługi produkcji rolniczej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i rybackich
R	obszary rolnicze
R/M	obszary rolnicze, stanowiące rezerwę dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej
R/MU	obszary rolnicze, stanowiące rezerwę dla rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej
R/U2	obszary rolnicze, stanowiące rezerwę dla rozwoju usług oraz składów i magazynów
R/ZP	obszary rolnicze, stanowiące rezerwę dla rozwoju terenów zieleni urządzonej
R/UT	obszary rolnicze, stanowiące kierunkową rezerwę terenów pod rozwój usług turystyki
WS	obszary gospodarki rybackiej
WR	obszar wód o funkcji rekreacyjnej
WZ	obszar Zbiornika Goczałkowickiego
ZL	obszary leśne
ZL,ZE	obszary lasów i zieleni o funkcji ekologicznej (zieleń nieurządzona)
ZE	obszary zieleni ekologicznej (zieleń nieurządzona)
ZE,ZP	obszary zieleni - ekologicznej i urządzonej
ZP	obszary zieleni urządzonej
ZC	obszary cmentarzy
KD	obszary komunikacji kołowej (pasy drogowe dróg publicznych, parkingi)
KK	obszary kolejowe
KK1	obszary planowanej trasy linii kolejowej nr 139 w przypadku jej modernizacji
KL	obszar lądowiska
	obszary infrastruktury technicznej (IT1, IT2)
IT1	obszar Zakładu Uzdatniania Wody
IT2	obszary innych rodzajów infrastruktury technicznej
KD,ZP,IT	obszar dróg publicznych, zieleni urządzonej i liniowych elementów infrastruktury technicznej

Granice obszarów funkcjonalnych, określone na rysunku studium:

- nie stanowią linii rozgraniczających tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania, o których mowa w art. 15 ust. 2 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- mogą być uściślane w planach miejscowych w zakresie wynikającym z różnej skali rysunku studium (1:5000) i planu miejscowego (1:1000), w tym z uwagi na konieczność szczegółowego

rozpoznania w planach miejscowych lokalnych uwarunkowań - fizjograficznych, funkcjonalno - przestrzennych, związanych ze strefami technicznymi sieci i obiektów infrastruktury technicznej oraz wynikających ze stanu władania gruntami - niedających się przedstawić w skali rysunku studium.

Kierunki przeznaczenia terenów. Dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych określa się podstawowe kierunki przeznaczenia terenów, położonych w obrębie tych obszarów, na określone cele (tab. 2.2), możliwe do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Część obszarów ma charakter strefowy - można w ich obrębie przeznaczać tereny na różne cele - w granicach określonych ustaleniami studium.

Dla niektórych z wydzielonych w strukturze przestrzennej obszarów, mających charakter monofunkcyjny, w planach miejscowych możliwe jest ustalenie przeznaczenia terenu jedynie na określony cel, zgodny z funkcją tego obszaru.

Tab. 2.2. Rodzaje przeznaczenia terenów możliwe do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w obrębie poszczególnych obszarów funkcjonalnych

Obszar funkcjonalny		rodzaje przeznaczenia terenu możliwe do ustalenia w planach miejscowych
M	obszary zabudowy mieszkaniowej	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
		tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
		tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej
		tereny zabudowy usługowej
MU	obszary zabudowy mieszkaniowej i usługowej	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej
		tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej
		tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej
		tereny zabudowy usługowej
		tereny sportu i rekreacji
		tereny zabudowy zagrodowej
U1	obszary usług	tereny zabudowy usługowej
		tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej
		tereny sportu i rekreacji
U2	obszary usług oraz składów i magazynów	tereny zabudowy usługowej
		tereny składów i magazynów, bazy i hurtownie
UZ	obszary lecznictwa uzdrowiskowego	tereny zakładów i urządzeń leczniczych
		tereny zieleni urządzonej
		tereny zabudowy usługowej
		tereny sportu i rekreacji
		tereny zabudowy mieszkaniowej jedno – i wielorodzinnej istniejącej[1)]
US	obszary sportu i rekreacji	tereny sportu i rekreacji
		tereny zabudowy usługowej
P	obszary produkcyjne - istniejące	tereny obiektów produkcyjnych i przemysłowych - istniejących
		tereny zabudowy usługowej
		tereny składów i magazynów
PG1	obszar eksploatacji naturalnych surowców leczniczych	teren eksploatacji powierzchniowej torfu
PG2	obszary eksploatacji naturalnych surowców leczniczych	tereny eksploatacji wód leczniczych
RU	obszary obsługi produkcji rolniczej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i rybackich	tereny obsługi produkcji rolniczej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i rybackich
		tereny zabudowy zagrodowej
R	obszary rolnicze	tereny rolnicze
		tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i rybackich

Obszar funkcjonalny		rodzaje przeznaczenia terenu możliwe do ustalenia w planach miejscowych
		tereny zabudowy zagrodowej
		tereny lasów
		tereny stawów hodowlanych
WS	obszary gospodarki rybackiej	tereny stawów hodowlanych
		tereny rolnicze
		tereny zieleni o funkcji ekologicznej (nieurządzonej)
		tereny lasów
WR	obszar wód o funkcji rekreacyjnej	tereny wód powierzchniowych oraz obiekty i urządzenia rekreacji i wypoczynku, w tym miejsca wykorzystywane do kąpieli
		tereny sportu i rekreacji
WZ	obszar Zbiornika Goczałkowickiego	tereny wód powierzchniowych
		tereny budowli hydrotechnicznych
		tereny infrastruktury technicznej
		tereny zieleni o funkcji ekologicznej (nieurządzonej)
		tereny lasów
ZL	obszary leśne	tereny lasów
		tereny dróg publicznych i wewnętrznych istniejących
ZL,ZE	obszary lasów i zieleni o funkcji ekologicznej (nieurządzonej)	tereny lasów
		tereny zieleni ekologicznej (nieurządzonej)
		tereny rolnicze
ZE	obszary zieleni ekologicznej (nieurządzonej)	tereny zieleni ekologicznej (nieurządzonej)
		tereny rolnicze
		tereny lasów
		tereny zieleni objęte formami ochrony przyrody
		tereny budowli hydrotechnicznych
ZE,ZP	obszary zieleni - ekologicznej i urządzonej	tereny zieleni ekologicznej (nieurządzonej)
		tereny zieleni urządzonej
		tereny sportu i rekreacji
		tereny zieleni objęte formami ochrony przyrody
ZP	obszary zieleni urządzonej	tereny zieleni urządzonej
		tereny sportu i rekreacji
ZC	obszary cmentarzy	tereny cmentarzy
IT1	obszar infrastruktury technicznej – Zakład Uzdatniania Wody	tereny infrastruktury technicznej – Zakład Uzdatniania Wody
		tereny zabudowy usługowej
		tereny składów i magazynów
IT2	obszary infrastruktury technicznej	tereny infrastruktury technicznej
KD	obszary komunikacji kołowej	tereny dróg publicznych klasy GP i niższych klas funkcjonalnych
		tereny parkingów
KK	obszary kolejowe	tereny kolejowe
KL	lądowisko	tereny rolnicze, wykorzystywane okresowo jako lądowisko
KD,ZP, IT	obszar dróg publicznych, zieleni urządzonej i liniowych elementów infrastruktury technicznej	tereny dróg publicznych klasy L (lokalnej) i D (dojazdowej)
		tereny parkingów
		tereny zieleni urządzonej
wszystkie obszary z wyjątkiem obszarów oznaczonych symbolami: ZL, ZL/ZE, ZC, WS, WR, KK, KL, PG1 i PG2 (jeśli nie określono inaczej dla poszczególnych obszarów funkcjonalnych)		tereny dróg publicznych
		tereny dróg wewnętrznych
		tereny parkingów
		tereny infrastruktury technicznej
		tereny wód powierzchniowych i budowli hydrotechnicznych

[1)] w odniesieniu do zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej – także zabudowa możliwa do realizacji na podstawie art. 61 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej (tj. Dz.U. z 2012 r. poz. 651, z późn. zm.), zgodnie z którym zakaz lokalizacji budownictwa jednorodzinnego w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej nie dotyczy osób, które uzyskały prawo do nieruchomości przed dniem 2 października 2005 r.

Określony rodzaj przeznaczenia terenu obejmuje również funkcjonalnie związane z poszczególnymi rodzajami zabudowy obiekty budowlane, takie jak: budynki gospodarcze i administracyjno - socjalne, garaże, wiaty, altany i tym podobne budynki, dojazdy i miejsca do parkowania oraz obiekty uzbrojenia terenu i inne urządzenia budowlane zapewniające możliwość użytkowania obiektów zgodnie z ich przeznaczeniem.

Na poszczególnych obszarach dopuszczalne jest wyznaczanie w planie miejscowym terenów obiektów produkcyjnych i przemysłowych - dla zakładów przemysłowych istniejących przed dniem 7 lipca 2011 r. (zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 2011 r. o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych oraz niektórych innych ustaw), a z wyjątkiem obszarów położonych w strefie "A" ochrony uzdrowiskowej - także terenów rolniczych oraz obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i rybackich - w przypadkach, gdy wydzielenia takie zostały ustalone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uchwalonych uchwałami Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój Nr XLII/290/10 z dnia 7 września 2010 r. i Nr XLIX/294/2006 z dnia 6 czerwca 2006 r.

Zasady polityki przestrzennej w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej. Zgodnie ze Statutem Uzdrowiska, strefa „A" obejmuje część wschodnią (istniejące uzdrowisko) oraz część zachodnią – przeznaczoną pod rozwój lecznictwa uzdrowiskowego. W ramach strefy „A" w studium wydzielono następujące obszary funkcjonalne: usług w formie zakładów lecznictwa uzdrowiskowego i urządzeń uzdrowiskowych oraz sportu i rekreacji, zieleni urządzonej i leśnej.

W planie miejscowym w obrębie strefy „A" (obszaru lecznictwa uzdrowiskowego) można wyznaczać tereny o różnym przeznaczeniu - w zakresie dopuszczonym ustawą o lecznictwie uzdrowiskowym (…): tereny usług związanych z lecznictwem uzdrowiskowym lub tereny usług innego rodzaju, związanych z obsługą pacjenta lub turysty (w tym także usługi handlu).

W związku z występowaniem w strefie „A" zabudowy mieszkaniowej (jedno- i wielorodzinnej), możliwe jest ponadto wyznaczanie terenów zabudowy tego rodzaju (dla zabudowy istniejącej), zaś na pozostałych terenach usług innych niż lecznictwo uzdrowiskowe - ustalanie możliwości realizacji zabudowy mieszkaniowej, jako funkcji dopuszczalnej - na podstawie przepisów ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym (…) w związku z art. 11 ustawy z dnia 4 marca 2011 r. o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych oraz niektórych innych ustaw.

W strefie „A" tereny zieleni, wyznaczone w Statucie Uzdrowiska, stanowią 68% jej powierzchni. W planie miejscowym, w przeznaczaniu terenów na poszczególne cele, należy zachować określone w Statucie tereny zieleni (w szczególności Park Zdrojowy), precyzując ich zasięg w skali planu miejscowego oraz ustalić proporcje w wykorzystaniu terenów, tak, by udział terenów zieleni w strefie „A" nie był niższy, niż wymagany przepisami, i sytuował się co najmniej na poziomie określonym w Statucie (dla strefy „A" w planie miejscowym należy stosować wskaźniki i parametry urbanistyczne, określone w tab. 2.4, mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiedniego udziału terenów zieleni).

W zagospodarowaniu strefy należy ponadto uwzględniać ochronę obiektów i urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego oraz ujęcia zapasowego „Goczałkowice IG-1", usytuowanego w miejscu oznaczonym na rysunku studium. Teren ujęcia, do czasu podjęcia eksploatacji, należy pozostawić jako niezabudowany i niezainwestowany, z dojazdem z drogi publicznej (w planie miejscowym dla tego terenu można ustalić przeznaczenie – PG [tereny eksploatacji surowców leczniczych]).

Zasady dotyczące obszarów rolniczych stanowiących rezerwy dla rozwoju innych funkcji. Obszary oznaczone na rysunku studium symbolami R/M, R/MU, R/U2 i R/ZP stanowią rezerwy dla rozwoju, odpowiednio, zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowy mieszkaniowo – usługowej, usług, składów i magazynów oraz zieleni urządzonej.

W planie miejscowym dla tych obszarów można przyjmować przeznaczenie terenu kontynuujące dotychczasową funkcję rolniczą lub przeznaczyć je pod zabudowę i zieleń urządzoną. Rozwiązania te należy podejmować w trybie art. 14 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (w trakcie analizy dotyczącej zasadności przystąpienia do sporządzenia planu, ustalając niezbędny zakres prac planistycznych, a w szczególności na wniosek o zmianę przeznaczenia terenu). Przeznaczenie obszarów R/M, obecnie użytkowanych rolniczo, w tym w formie uciążliwej dla zabudowy mieszkaniowej musi wiązać się z decyzją o zaprzestaniu produkcji rolniczej.

Dla obszarów rolniczych, stanowiących rezerwy dla rozwoju zabudowy lub zieleni urządzonej, do czasu ich przeznaczenia na te cele, należy ustalać przeznaczenie zgodne z obecnym sposobem użytkowania lub określać inne przeznaczenie możliwe do ustalenia na obszarach rolniczych, nie powodujące trwałej zmiany charakteru terenu, uniemożliwiającej jego przeznaczenie, odpowiednio, pod zabudowę lub zieleń urządzoną. W przypadku przeznaczenia obszarów rolniczych R/M, R/MU i R/U2 pod rozwój różnych rodzajów zabudowy, obowiązują odpowiednio ustalenia studium dla właściwych obszarów funkcjonalnych.

Dla obszaru R/UT, stanowiącego kierunkową rezerwę pod rozwój usług turystyki, w przypadku podjęcia decyzji o jego przeznaczeniu na funkcje turystyki, w planie miejscowym można ustalić następujące rodzaje przeznaczenia terenu: tereny usług turystyki, sportu i rekreacji oraz zieleni urządzonej wraz z niezbędnymi terenami dróg, parkingów i infrastruktury technicznej. Do tego czasu w planach miejscowych należy ustalać rolniczy kierunek przeznaczenia obszaru.

Obszar oznaczony symbolem KD,ZP,IT, przeznaczony pod budowę dróg, w tym drogi klasy lokalnej i parkingów, a także pod zieleń urządzoną, wymaga ustalenia w planie miejscowym lokalizacji pasów drogowych planowanych dróg z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z występowania w jego obrębie sieci wodociągowych przesyłowych i magistralnych, tworzących istotne ograniczenia w sposobach zagospodarowania terenów.

Funkcje dopuszczalne. Dla terenów o określonym przeznaczeniu można ustalać w planach miejscowych dodatkowe rodzaje użytkowania terenu (funkcje dopuszczalne), jeśli nie jest to wykluczone przez przepisy powszechnie obowiązujące, specyfikę przeznaczenia terenu lub inne szczególne uwarunkowania, kierując się niżej określonymi zasadami (tab. 2.3):

Tab. 2.3. Rodzaje użytkowania terenów (funkcje dopuszczalne) możliwe do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w obrębie poszczególnych terenów o różnym przeznaczeniu

Rodzaj terenu	funkcje dopuszczalne
wszystkie rodzaje terenów, jeśli uzasadnia to rodzaj przeznaczenia terenu oraz nie jest sprzeczne z przepisami powszechnie obowiązującymi	sieci (przewody) i obiekty (urządzenia) infrastruktury technicznej, w tym infrastruktury łączności publicznej oraz obiekty i urządzenia wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych o mocy nieprzekraczającej 100 KW
	obiekty i urządzenia służące utrzymaniu porządku i czystości w gminie, ochronie środowiska i zdrowia ludzi, gospodarce wodnej i ochronie przed powodzią, bezpieczeństwu i obronności państwa oraz bezpieczeństwu publicznemu
	ścieżki piesze i rowerowe
	zieleń towarzysząca obiektom budowlanym
	pomniki i obiekty małej architektury
tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	budynki rekreacji indywidualnej (przeznaczone do okresowego wypoczynku), budynki zamieszkania zbiorowego - pensjonaty, usługi (biurowe, handel, gastronomia)
tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	budynki zamieszkania zbiorowego, mieszkania w zabudowie socjalnej, usługi (biurowe, handel, gastronomia)
tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej	budynki rekreacji indywidualnej (przeznaczone do okresowego wypoczynku), budynki zamieszkania zbiorowego, mieszkania w zabudowie socjalnej
tereny zabudowy usługowej na obszarach UZ	budynki mieszkaniowe jednorodzinne - w ograniczonym zakresie – istnieje możliwość budowy takich budynków przez osoby, które uzyskały prawo do nieruchomości przed dniem 2 października 2005 r.
tereny zabudowy usługowej na obszarach U1 i US	budynki rekreacji indywidualnej (przeznaczone do okresowego wypoczynku), budynki zamieszkania zbiorowego, budynki usługowo - mieszkaniowe i inne wielofunkcyjne
tereny zabudowy usługowej na obszarach U2	rzemiosło i inne działalności gospodarcze o charakterze wytwórczym, prowadzone poza zakładami przemysłowymi w rozumieniu ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (działalności wytwórcze, niezaliczane do rzemiosła, które ze względów technologicznych i z uwagi na swą skalę, mogą być wykonywane w budynkach usługowych, bez konieczności wykorzystywania budynków i urządzeń produkcyjnych oraz budowli i instalacji przemysłowych)

Rodzaj terenu	funkcje dopuszczalne
tereny sportu i rekreacji	budynki rekreacji indywidualnej, budynki zamieszkania zbiorowego (z wyjątkiem terenów położonych na obszarach UZ i US), usługi (oświaty, kultury, kultu religijnego, rekreacji i wypoczynku, gastronomii oraz handlu)
tereny zabudowy zagrodowej	agroturystyka, usługi związane z produkcją rolniczą, handel
tereny obsługi produkcji rolniczej	agroturystyka, usługi związane z produkcją rolniczą, handel, gastronomia, zieleń urządzona, urządzenia rekreacyjne
tereny zieleni urządzonej	budowle i urządzenia sportowe i rekreacyjne, usługi oświaty, kultury, kultu religijnego, rekreacji i wypoczynku, gastronomii, drobnego handlu
tereny lasów	urządzenia rekreacyjne i służące turystyce (urządzenia turystyczne - parkingi, pola biwakowe [wiaty turystyczne, stoły, ławki], wieże i miejsca widokowe, kładki, szlaki i ścieżki dydaktyczne)
tereny rolnicze oraz zieleni ekologicznej	urządzenia rekreacyjne i służące turystyce
tereny wód powierzchniowych	budowle i urządzenia sportowe i rekreacyjne, obiekty służące wędkarstwu

Zasady prowadzenia funkcji usługowych i funkcji związanych z działalnością gospodarczą, w tym jako funkcji dopuszczalnych. Na terenach zabudowy mieszkaniowej (jedno i wielorodzinnej) możliwa jest lokalizacja jedynie usług podstawowych, o znaczeniu lokalnym (w tym handel). W obrębie terenów o tym przeznaczeniu należy ograniczać (przestrzennie i funkcjonalnie) zakres działalności gospodarczych, które mogą pogorszyć warunki zamieszkania.

Dla terenów zabudowy usługowej w obszarach funkcjonalnych M należy ustalić ograniczenia powierzchniowe, takie jak: maksymalna powierzchnia zabudowy czy udział powierzchni zabudowy usługowej w obrębie powierzchni działki budowlanej.

Na terenach zabudowy mieszkaniowo - usługowej, funkcje usługowe należy ograniczyć wyłącznie do budynków i lokali usługowych (z możliwością prowadzenia działalności gospodarczej, w tym na odrębnych działkach budowlanych, w formie usług rzemieślniczych i naprawczych oraz handlu i gastronomii).

W ramach terenów zabudowy usługowej w obszarach funkcjonalnych M, MU, UZ i US należy wprowadzić ograniczenia funkcjonalne i przestrzenne dla działalności gospodarczych, które mogą pogorszyć warunki mieszkaniowe oraz użytkowe dla funkcjonowania usług o charakterze społecznym.

Tereny zabudowy usługowej w obszarach funkcjonalnych US należy ograniczać powierzchniowo - udział powierzchni terenu zabudowy usługowej nie może przekroczyć 40% powierzchni obszaru funkcjonalnego US.

W obszarach funkcjonalnych U2 w planach miejscowych należy rozgraniczyć tereny zabudowy usług publicznych od terenów przeznaczonych pod działalności gospodarcze.

2.1.3. Ograniczenia w zmianach zagospodarowania i użytkowania terenów. Ograniczenia w zagospodarowaniu i w przeznaczaniu terenów na określone cele wynikające z lokalizacji niektórych obiektów budowlanych. Tereny wyłączone spod zabudowy.

W planach miejscowych w przeznaczaniu terenów na poszczególne cele należy uwzględniać określone w studium:

- podstawowe kierunki przeznaczenia terenów obowiązujące dla poszczególnych rodzajów obszarów funkcjonalnych, z możliwością wprowadzenia funkcji uzupełniających (dopuszczalnych), jeśli zostały one określone;
- ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, wynikające z potrzeb ochrony uzdrowiska, zasobów środowiska, przyrody, dziedzictwa kulturowego i zabytków, a także uwarunkowania związane ze strefami, w których obowiązują szczególne warunki zagospodarowania;
- minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne (określone w tab. 2.4).

W planach miejscowych należy uwzględniać istniejące lub planowane funkcje niektórych terenów położonych w obrębie obszarów funkcjonalnych. Należą do nich pokazane na rysunku studium: tereny zabudowy z funkcją mieszkaniową położone na obszarach rolniczych, tereny usług publicznych,

zieleni urządzonej i izolacyjnej oraz sportu i rekreacji, a także drobnopowierzchniowe tereny lasów i obiekty służące ochronie przeciwpowodziowej (zapory i wały przeciwpowodziowe).

Przeznaczanie terenów na różne cele i zasady lokalizacji zabudowy ograniczają również powszechnie obowiązujące przepisy, głównie z zakresu ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, a także ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane i aktów wykonawczych do tej ustawy, jak również zalecenia (nie mające mocy prawnej), formułowane przez różne podmioty (m.in. przez zarządców wód i infrastruktury technicznej).

W planach miejscowych należy uwzględniać występowanie: stref technicznych głównych elementów infrastruktury technicznej (w szczególności wodociągów przesyłowych i magistralnych oraz napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego [110 kV] i średniego [20 kV] napięcia), stref minimalnej odległości obiektów budowlanych od granicy obszaru kolejowego (lub skrajnej szyny), dróg, odpowiednio do ich funkcji w układzie drogowym oraz pasów (o szerokości 50 m i 150 m) izolujących tereny cmentarne, dopuszczalną wysokość obiektów naturalnych i sztucznych, lokalizowanych w otoczeniu lądowiska w Goczałkowicach-Zdroju oraz lotniska w Kaniowie, a także – inne ograniczenia związane z położeniem w otoczeniu lotniska w Kaniowie.

W planach miejscowych należy wyznaczyć strefy techniczne wokół elementów infrastruktury technicznej, o szerokości wynikającej z aktualnych przepisów i norm, a w razie ich braku – w porozumieniu z administratorem sieci. Dla stref technicznych należy formułować ustalenia dotyczące ograniczeń w zagospodarowaniu i zabudowie terenów, wynikające z przepisów techniczno - budowlanych, zasięgu zagrożeń i uciążliwości związanych z tą infrastrukturą, a także z konieczności zapewnienia warunków dla funkcjonowania i trwałości jej elementów oraz praw zarządców infrastruktury, w tym także zakaz zabudowy z określeniem, jakiego rodzaju obiektów budowlanych ograniczenia te dotyczą.

W ustaleniach planów miejscowych należy ponadto uwzględniać warunki rekreacyjno - sportowego uprawiania żeglarstwa na Zbiorniku Goczałkowickim, zgodnie z Rozporządzeniem Nr 2/2010 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach lub z przepisami je zastępującymi, a także ograniczenia wynikające z położenia znacznej części terytorium gminy na obszarach Natura 2000.

Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy. Ze względu na przyjęte kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy, do terenów wskazanych do wyłączenia spod zabudowy (rozumianej w szczególności jako ogół budynków na danym terenie), należą - w ogólnym ujęciu, z zastrzeżeniem odstępstw zawartych w ustaleniach studium (dotyczących możliwości realizacji niektórych obiektów budowlanych) - obszary obejmujące tereny o kierunkach przeznaczenia z zasady niezwiązanych z realizacją zabudowy: obszar eksploatacji powierzchniowej torfu, obszary rolnicze, gospodarki rybackiej, wód powierzchniowych, w tym obszar Zbiornika Goczałkowickiego, leśne i zieleni ekologicznej, a w pewnym zakresie także obszary innych rodzajów zieleni (zieleń urządzona, cmentarze).

W obrębie tych jednostek mieści się również większość terenów wskazywanych do wyłączenia spod zabudowy ze względu na cechujące je uwarunkowania (m.in. pasma gruntów wzdłuż cieków i wokół zbiorników wodnych, inne tereny cechujące się niekorzystnymi warunkami geologiczno – inżynierskimi lub położone w strefach, w których obowiązuje zakaz zabudowy ustalony na podstawie przepisów odrębnych).

2.1.4. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Dla poszczególnych rodzajów przeznaczenia terenu określa się następujące parametry i wskaźniki urbanistyczne, które należy uwzględniać w planach miejscowych (tab. 2.4):

- maksymalną wielkość powierzchni zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej;
- minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej;
- minimalną i maksymalną intensywność zabudowy (wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej);
- maksymalną wysokość zabudowy (budynków):

Tab. 2.4. Parametry i wskaźniki urbanistyczne, które należy uwzględniać w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, dla terenów o różnym przeznaczeniu – w zależności od ich położenia w układzie obszarów funkcjonalnych

Przeznaczenie terenu		maksymalna powierzchnia zabudowy	min. udział terenu biologicznie czynnego	maksymalna intensywność zabudowy [a)]	maksymalna wysokość zabudowy	
Symbol obszaru	opis	%	%	wskaźnik	kond.	m
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
M, UZ	tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	25	45	0,5	2	10
MU		35	40	0,5	3	13
M	tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	30	40	1,0	3	13
MU		35	40	1,0	3	13
M	tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej	35	35	0,5	2	10
MU, U1		40	30	0,8	3	13
-	tereny zabudowy zagrodowej	35	35	0,6	3	13
M, MU, UZ, US	tereny zabudowy usługowej	40	35	0,8	3	13
U2	tereny zabudowy usługowej	50	30	1,0	4	15
-	tereny sportu i rekreacji	30	40	0,6	3	13
	tereny usługowe	50	25	1,2	4	15
	tereny zakładów leczniczych	45	35	1,2	4	15
	tereny składów i magazynów	60	20	1,2	3	13
	tereny obiektów produkcyjnych i przemysłowych - istniejących	65	15	1,2	3	13
	tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych	60	20	1,0	4	15

[a)] – minimalną intensywność zabudowy należy określać indywidualnie w planie miejscowym

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, mieszkaniowo – usługowej i usługowej określono różne wskaźniki i parametry w zależności od położenia tych terenów w układzie obszarów funkcjonalnych, zgodnie z oznaczeniami w kol. 1.

Parametry dotyczące powierzchni zabudowy oraz intensywności zabudowy są parametrami maksymalnymi (wymagania dotyczące udziału powierzchni biologicznie czynnej – minimalnymi). W planach miejscowych należy, biorąc pod uwagę lokalne uwarunkowania, wskaźniki te różnicować w zależności od położenia terenu w układzie stref ochrony uzdrowiskowej, w szczególności przyjmując wskaźniki o mniejszych wartościach w zakresie intensywności i maksymalnej powierzchni zabudowy

Wysokość niestandardowych budynków usługowych oraz innych niż budynki obiektów budowlanych można ustalać w planach miejscowych indywidualnie.

Dla terenów o innym przeznaczeniu parametry i wskaźniki należy ustalać w planach miejscowych indywidualnie - w przypadku wystąpienia takiej potrzeby.

2.2. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego oraz uzdrowiska

2.2.1. Obszary występowania złóż kopalin. Obecne i przyszłe potrzeby eksploatacji tych kopalin. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Na obszarze gminy występują udokumentowane złoża kopalin, w granicach ujawnionych na rysunku studium, wymienione w części 1 studium (rozdz. 1.4.2): (1) złoża kopalin leczniczych - złoże podziemnych wód leczniczych zmineralizowanych (solanek) ”Goczałkowice Zdrój” i złoże torfu

(borowiny) „Rudołtowice"; (2) części złóż węgla kamiennego i metanu w pokładach węgla - złoże węgla kamiennego z metanem jako kopaliną towarzyszącą „Silesia", złoże metanu pokładów węgla „Silesia Głęboka" oraz złoża węgla kamiennego „Pawłowice - rej." i „Kobiór - Pszczyna".

Na rysunku studium określono granice obszarów i terenów górniczych, na które składają się: obszar i teren górniczy „Goczałkowice-Zdrój I", obszar i teren górniczy „Rudołtowice I" oraz obszar górniczy "Czechowice II" i teren górniczy „Czechowice II".

Zgodnie z ustawą - Prawo geologiczne i górnicze oraz ustawą - Prawo ochrony środowiska, złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz na kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących.

Zgodnie z ustawą o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, w strefach "A", "B" i "C" ochrony uzdrowiskowej zabronione jest pozyskiwanie surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze.

W myśl ustawy - Prawo geologiczne i górnicze, jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W planach miejscowych należy uwzględniać obszary i tereny górnicze oraz granice filarów ochronnych wyznaczonych dla ochrony obiektów i obszarów, o których mowa w części 1 studium: ujęcia wód leczniczych (otwór solankowy GN-1), złoża torfu „Rudołtowice", a także dla grobli zbiornika Rontok. W granicach filarów ruch zakładu górniczego może być prowadzony tylko w sposób zapewniający należytą ochronę tych obiektów i obszarów.

Zgodnie z ustawą - Prawo geologiczne i górnicze, plany miejscowe dla terenów górniczych, niezależnie od wymagań określonych odrębnymi przepisami, powinny zapewniać integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu: (1) wykonania działalności określonej w koncesji, (2) zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego, (3) ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

Podejmowanie i wykonywanie działalności określonej przez ustawę - Prawo geologiczne i górnicze, jest dozwolone tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona przeznaczenia nieruchomości określonego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w odrębnych przepisach. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, podejmowanie i wykonywanie działalności określonej cyt. ustawą, jest dopuszczalne tylko wówczas, jeżeli nie naruszy ona sposobu wykorzystywania nieruchomości ustalonego w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w odrębnych przepisach.

Przedsiębiorcy, uprawnieni na podstawie posiadanych koncesji, o których mowa w części 1 studium, do wydobywania występujących na terenie gminy kopalin i prowadzenia robót górniczych w granicach wyznaczonych obszarów górniczych, są zobowiązani do: przestrzegania przepisów prawa obowiązujących w granicach obszaru górniczego, w tym przepisów odrębnych [innych niż ustawa - Prawo geologiczne i górnicze] i do podejmowania odpowiednich środków, w tym organizacyjnych i technicznych, niezbędnych dla ochrony poszczególnych złóż kopalin i kopalin towarzyszących oraz środków ograniczających szkody w środowisku, służących ochronie powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnego prowadzenia rekultywacji terenów poeksploatacyjnych oraz przywracania do właściwego stanu innych elementów środowiska, zdegradowanych prowadzoną działalnością.

2.2.2. Ochrona wód

Ochrona wód podziemnych. Występujące na obszarze gminy Główny Zbiornik Wód Podziemnych i Użytkowy Poziom Wód Podziemnych nie wymagają stosowania szczególnych regulacji w celu ochrony wód podziemnych ze względu na niski stopień zagrożenia tych wód przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni.

Ochrona ujęcia brzegowego wód powierzchniowych Goczałkowice. W planach miejscowych należy uwzględniać odpowiednie do regulowanych spraw zakazy i ograniczenia ustanowione dla terenu ochrony pośredniej strefy ochronnej ujęcia brzegowego wód powierzchniowych Goczałkowice, obejmującego zachodnią część Goczałkowic-Zdroju, zgodnie z Rozporządzeniem Nr 2/2010 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 17 czerwca 2010 r.

w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód powierzchniowych Goczałkowice lub przepisami je zastępującymi.

Ochrona wód powierzchniowych i zapewnienie warunków do powszechnego dostępu do tych wód. W planach miejscowych dla cieków i zbiorników wodnych należy ustalać zakaz zabudowy w pasie o szerokości nie mniejszej niż 5 m od brzegu koryta i linii brzegu wód stojących w celu zachowania biologicznej otuliny wód, chyba że jest to niemożliwe lub nieracjonalne ze względu na istniejące zainwestowanie w otoczeniu tych wód (w szczególności w górnym i środkowym odcinku Potoku Goczałkowickiego).

W rozwiązaniach planistycznych należy mieć ponadto na uwadze obowiązujący na podstawie przepisów powszechnie obowiązujących zakaz budowy ogrodzeń (grodzenia nieruchomości) w odległości mniejszej niż 1,5 od brzegu koryta cieku i brzegu zbiorników wód publicznych.

W planach miejscowych w przeznaczaniu terenów i określaniu sposobów ich zagospodarowania należy stosować rozwiązania zapewniające możliwość dostępu do powierzchniowych wód publicznych, w szczególności wyznaczając w ich sąsiedztwie tereny o przeznaczeniu ogólnodostępnym.

Ochrona wód poprzez eliminację zrzutów nieoczyszczonych ścieków. Przewiduje się rozwój systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenach możliwych do zabudowy, z odprowadzaniem ścieków komunalnych na oczyszczalnię ścieków.

Ponadto, ochronę wód należy realizować poprzez wypełnianie powszechnie obowiązujących przepisów dotyczących gospodarki wodno - ściekowej (zakaz stosowania rozwiązań technicznych, które mogłyby powodować przedostawanie się nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych lub do ziemi, nakaz podczyszczania do wymaganych parametrów wód opadowych i roztopowych z powierzchni zanieczyszczonych o trwałej nawierzchni [jezdni, parkingów i placów] przed ich odprowadzaniem do kanalizacji, wód powierzchniowych lub ziemi).

W zakresie odprowadzania wód deszczowych przewiduje się rozbudowę kanalizacji deszczowej. Wody opadowe odprowadzane z powierzchni zabudowanych terenów mieszkaniowych powinny być w pierwszej kolejności, jeżeli pozwala na to powierzchnia działki, zagospodarowywane poprzez ich retencjonowanie w obrębie działki i wykorzystanie do nawadniania zieleni.

2.2.3. Ochrona gleby i ziemi. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej. Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Ochrona gruntów leśnych. Nie wyznacza się obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. Możliwość wyrębu drzewostanu w gminie uzdrowiskowej jest wykluczona w obrębie strefy „A" ochrony uzdrowiskowej, zaś w strefie „B" jest możliwa jedynie na podstawie planu urządzenia lasu.

Kompleks leśny Bór jest położony w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej i może pełnić, w zakresie zgodnym z planem urządzenia lasu, funkcje rekreacyjne, w szczególności jako miejsce lokalizacji ścieżek ruchowych i urządzeń rekreacyjnych, których budowa nie spowoduje uszczuplenia powierzchni leśnej (zgodnie z ustawą o lasach, możliwa jest realizacja m.in. budynków i budowli służących ochronie zdrowia oraz urządzeń służących turystyce - możliwość i warunki realizacji tych przedsięwzięć określa plan urządzenia lasu).

W planach miejscowych należy uwzględniać granice lasów, zgodnie z planem urządzenia lasu lub ewidencją gruntów w przypadku lasów, dla których planu tego nie sporządzono. Zasady gospodarki leśnej w lasach państwowych określa plan urządzenia lasu.

W planach miejscowych należy stosować rozwiązania umożliwiające ochronę lasów, w szczególności poprzez unikanie przeznaczania terenów w bezpośrednim sąsiedztwie lasów na funkcje mogące wywierać negatywny wpływ na lasy, w tym powodujące zagrożenie pożarowe.

Możliwości zwiększenia powierzchni leśnej. W strukturze przestrzennej określono obszar, o ograniczonej powierzchni, na którym istnieją rozproszone lasy i zadrzewienia z odłogowanymi gruntami rolnymi niskich klas bonitacyjnych, które można przeznaczyć do zalesienia.

Zwiększanie na bardziej znaczną skalę powierzchni leśnej kosztem gruntów rolnych na terenie gminy nie jest wskazane ze względów środowiskowych - z uwagi na wysoką klasę gleb oraz wymogi ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły.

Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych, przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klasy III, niezależnie od ich powierzchni, wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi (w związku z ustawą z dnia 8 marca 2013 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych [Dz.U. z 2013 r., poz. 503]) - w trakcie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (z tego punktu widzenia, obszary wymagające takiej zgody, stanowią tereny, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe).

Realizacja niektórych zmian w przeznaczeniu terenów, określonych w studium, możliwa będzie po uzyskaniu zgody właściwego organu na przeznaczenie gruntów rolnych klasy III na cele nierolnicze w trybie sporządzania planu miejscowego.

Szacunkowo, łączna powierzchnia gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klasy III wymagających uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze wynosi około 48 ha. Grunty te występują w kilku zgrupowaniach – w północnej części gminy w strefie „C" ochrony uzdrowiskowej (w sąsiedztwie drogi krajowej nr 1) oraz we fragmencie zachodnim (w strefie „B" ochrony uzdrowiskowej) - w granicach oznaczonych na rysunku studium.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plan miejscowy sporządza się dla całego obszaru wymagającego uzyskania zgody na cele nierolnicze. Szczegółowe potrzeby dotyczące konieczności uzyskania zgody na przeznaczenie gruntów rolnych na cele nierolnicze należy określić w trybie art. 14 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (w trakcie analizy dotyczącej zasadności przystąpienia do sporządzenia planu, ustalając niezbędny zakres prac planistycznych lub w trakcie sporządzania projektu tego planu).

Przeznaczenie terenów w planach miejscowych należy określać uwzględniając jakość gleb i gruntów, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleb oraz standardów jakości ziemi (Dz.U. Nr 165, poz. 1359).

2.2.4. Ochrona powietrza i klimatu

W zagospodarowaniu terenów oraz w zmianach sposobów użytkowania istniejącej zabudowy należy uwzględniać potrzebę poprawy jakości powietrza atmosferycznego, w szczególności – dotrzymania standardów w zakresie stężeń pyłu zawieszonego oraz węglowodorów, z uwzględnieniem wymogów obowiązujących w tym zakresie w gminie uzdrowiskowej.

W planach miejscowych należy formułować wymagania - dotyczące zaopatrywania budynków w ciepło z nośników niepowodujących nadmiernej niskiej emisji - określające nakaz stosowania niskoemisyjnych urządzeń grzewczych w budowanych bądź rozbudowywanych obiektach (lub polegające na zakazie stosowania kotłów o określonej sprawności), przyjmując, że indywidualne źródła ciepła oparte na spalaniu paliw stałych powinny spełniać kryteria energetyczno - emisyjne na znak bezpieczeństwa ekologicznego klasy A dla kotłów małej mocy na paliwa stałe, zaś wodne kotły grzewcze opalane paliwami ciekłymi lub gazowymi powinny spełniać wymagania dotyczące efektywności energetycznej, określone w przepisach o systemie oceny zgodności.

Do głównych przyczyn występowania przekroczeń benzo(a)pirenu na terenie gminy należą czynniki pozostające w głównej mierze poza sferą planowania przestrzennego. Niezbędne jest stosowanie rozwiązań określonych w programach ochrony powietrza oraz działań krótkoterminowych w zakresie redukcji emisji powierzchniowej, liniowej i punktowej, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych.

2.2.5. Ochrona przed hałasem i innymi zagrożeniami

Ochrona przed hałasem. W planach miejscowych należy kwalifikować tereny ze względu na standardy akustyczne do odpowiednich grup terenów w rozumieniu przepisów dotyczących dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (w tym tereny w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej, tereny związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, zabudowy mieszkaniowej jedno- i wielorodzinnej), kierując się aktualnymi, dopuszczalnymi poziomami hałasu w środowisku.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku reguluje obecnie Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120, poz. 826), różnicując je według rodzaju terenu, w brzmieniu ustalonym

Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 października 2012 r. (Dz.U. z 2012 r., poz. 1109), które weszło w życie w dniu 23 października 2012 r. Zmiana rozporządzenia zwiększyła wartości dopuszczalnych poziomów hałasu generowanego przez drogi i linie kolejowe, z wyjątkiem poziomów określonych dla strefy „A„ ochrony uzdrowiskowej i terenów szpitali poza miastem. Utrzymano też normy dotyczące pozostałych obiektów i działalności będących źródłem hałasu.

W planach miejscowych w sąsiedztwie drogi krajowej nr 1 oraz linii kolejowej nr 139, na terenach możliwych do zabudowy, należy stosować zabudowę usługową lub usługowo - mieszkaniową. W szczególności nie należy przeznaczać terenów położonych w strefie uciążliwości hałasu pod zabudowę mieszkaniową oraz związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży; realizacja zabudowy mieszkaniowej może być dopuszczalna pod warunkiem jej izolowania budynkami o funkcjach niechronionych przed hałasem lub zastosowania odpowiednich środków technicznych.

Ochrona przed polami elektromagnetycznymi. W planach miejscowych należy wyznaczać pasy ograniczonej zabudowy mieszkaniowej i innej dostępnej dla ludności wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia oraz wokół stacji elektroenergetycznych i transformatorowych ze względu na ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym, a także z uwagi na zagrożenie wynikające z zerwania przewodów w razie awarii.

Zmiany zagospodarowania terenów pod liniami 110 kV oraz w odległościach poziomych niniejszych niż 5 m od skrajnych przewodów tych linii należy projektować z uwzględnieniem Polskich Norm oraz przepisów ustawy - Prawo ochrony środowiska i rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów.

Zgodnie z przepisami ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym (…) - w strefie "A" ochrony uzdrowiskowej zabroniona jest budowa stacji bazowych telefonii ruchomej, zaś w strefie "B" - zabroniona jest budowa urządzeń emitujących fale elektromagnetyczne, które jednocześnie: są zaliczane do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i które oddziaływałyby na strefę "A" ochrony uzdrowiskowej polami elektromagnetycznymi o poziomach wyższych niż dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności (charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych).

2.2.6. Obszary oraz zasady ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego

W planach miejscowych należy uwzględniać występowanie obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody, obejmujących obszary Natura 2000 – obszar specjalnej ochrony ptaków „Dolina Górnej Wisły” oraz specjalny obszar ochrony siedlisk „Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki”, w tym wytyczne do planów miejscowych - w przypadku ich określenia w planach zadań ochronnych dla tych obszarów.

W planach miejscowych należy przyjmować rozwiązania umożliwiające realizację celów ustanowienia ostoi (w szczególności dotyczących ochrony ptaków - ochrona populacji dziko występujących gatunków ptaków, utrzymanie i zagospodarowanie ich naturalnych siedlisk zgodnie z wymogami ekologicznymi, przywracanie zniszczonych biotopów oraz tworzenie biotopów). W przeznaczaniu terenów na określone cele należy mieć także na względzie zachowanie integralności obszaru oraz jego powiązań z innymi obszarami Natura 2000, jak również zagwarantowanie ciągłości przestrzennej korytarzy ekologicznych.

W przypadku ustanowienia innych form ochrony przyrody (zespołu przyrodniczo - krajobrazowego lub użytków ekologicznych albo objęcia ochroną drzew w formie pomników przyrody, w tym na obszarach, o których mowa w części 1 studium), w planach miejscowych należy uwzględniać zakazy i ograniczenia w użytkowaniu tych terenów, jeśli zakazy takie zostaną określone.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy zapewniają ochronę wartości przyrodniczych, dla których postulowane jest wprowadzenie ochrony na mocy ustawy o ochronie przyrody.

W stosunku do drzew o wymiarach pomnikowych lub innych stanowiących aleje wzdłuż ul. Uzdrowiskowej i Jeziornej należy w projektach modernizacji dróg uwzględniać ochronę tych drzew. W planach miejscowych można ustalać zakaz sytuowanie sieci i obiektów w sąsiedztwie drzew o wymiarach pomnikowych w sposób mogący stanowić zagrożenie dla zachowania i właściwego stanu drzew, a także zakazy wprowadzania zmian ukształtowania lub struktury gruntu, utrudniające oddychanie i nawadnianie systemu korzeniowego oraz wykonywania powierzchni nieprzepuszczalnych dla wody.

2.2.7. Obszary oraz zasady ochrony uzdrowiska

Zgodnie ze Statutem Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój oraz przepisami ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, obszar gminy dzieli się na trzy strefy ochrony uzdrowiskowej, obejmujące tereny w granicach określonych na rysunku studium.

W planach miejscowych, jako podstawową zasadę ich sporządzania, należy stosować rozwiązania adekwatne do zakazów, ustanowionych cyt. ustawą, dla poszczególnych stref ochrony uzdrowiskowej.

Kierunki przeznaczenia terenów, określane w planach miejscowych, muszą uwzględniać ustawowo określoną specyfikę poszczególnych stref ochrony uzdrowiskowej, a zwłaszcza strefy „A", która powinna stanowić „obszar, na którym są zlokalizowane lub planowane zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, a także inne obiekty służące lecznictwu uzdrowiskowemu lub obsłudze pacjenta lub turysty, w zakresie nieutrudniającym funkcjonowania lecznictwa uzdrowiskowego".

W szczególności, kierunki przeznaczenia terenów i sposoby ich zagospodarowania muszą wykluczać możliwość realizacji obiektów budowlanych zakazanych w strefach ochrony uzdrowiskowej oraz zapewniać utrzymanie odpowiedniego udziału terenów zieleni lub terenów stanowiących powierzchnię biologicznie czynną w powierzchni stref ochrony uzdrowiskowej.

W planach miejscowych należy stosować rozwiązania planistyczne, które będą umożliwiać kontrolę wielkości tego udziału w poszczególnych strefach, a zwłaszcza w odniesieniu do strefy „A" ochrony uzdrowiskowej.

2.3. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

W planach miejscowych należy uwzględniać ochronę obiektów i terenów wpisanych do rejestru zabytków woj. śląskiego, zgodnie z wykazem zawartym w tab. 1.16, w granicach objętych ochroną.

W szczególności, w ustaleniach planu miejscowego dla strefy „A" ochrony uzdrowiskowej ustalenia przyjmowane dla regulacji przestrzeni publicznych powinny zapewniać zachowanie walorów zespołu zabudowy uzdrowiska oraz Parku Zdrojowego, wpisanych do rejestru zabytków.

W planach miejscowych należy objąć ochroną indywidualną obiekty (budynki i obiekty małej architektury sakralnej), ujęte w gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z wykazem zamieszczonym w tab. 1.17. Wykaz obiektów może ulegać zmianom, w zależności od zawartości gminnej ewidencji zabytków. Przy sporządzaniu projektu planu należy sprawdzić stopień zgodności wykazu z aktualną treścią gminnej ewidencji zabytków. W przypadku stwierdzenia występowania obiektów o cechach zabytku, które nie zostały uwzględnione w ewidencji zabytków lub w przypadku, gdy obiekt, m.in. w wyniku przebudowy, utracił cechy zabytkowe, dopuszcza się - odpowiednio - poszerzenie listy obiektów chronionych ustaleniami planu miejscowego lub odstąpienie od konieczności określania wymagań konserwatorskich.

Zakres ochrony stosowanej w planach miejscowych należy określać indywidualnie dla poszczególnych obiektów lub grup tych obiektów, uwzględniając ich specyfikę i stan zachowania (przekształcenia). W szczególności, ustalenia planu mogą wymagać zachowania następujących cech budynków: bryła i kształt dachu, kolorystyka elewacji i stolarka, detal architektoniczny (wystrój elewacji), a także wystrój wnętrza budynku. W planach miejscowych można wprowadzić wymóg stosowania w przypadku modernizacji i remontów obiektów tradycyjnych materiałów budowlanych używanych w pracach konserwatorskich.

Strefy ochrony konserwatorskiej. Na rysunku studium określono granice stref ochrony konserwatorskiej części Goczałkowic-Zdroju związanych z uzdrowiskiem (S1) oraz z siedliskiem dawnej wsi Goczałkowice Górne (S2): strefy ochrony konserwatorskiej części uzdrowiska (w granicach objętych strefą „A" ochrony uzdrowiskowej), niewpisanej do rejestru zabytków, a stanowiącej bezpośrednie otoczenie obiektów ujętych w rejestrze oraz strefy ochrony konserwatorskiej siedliska wsi Goczałkowice Górne, pomiędzy ul. Zimową i Szkolną, na odcinku od cmentarza parafialnego z kościołem p.w. św. Jerzego do ul. Jeziornej - z ul. Główną, stanowiącą oś siedliska dawnej wsi.

W planach miejscowych należy określić dla tych stref: (1) zakres i przedmiot ochrony, (2) charakterystyczne cechy obszaru podlegające ochronie, (3) warunki pozwalające na harmonijne

dostosowanie nowej zabudowy do zabudowy historycznej oraz na zachowanie historycznie ukształtowanych zespołów zieleni i obiektów małej architektury.

W szczególności, dla strefy konserwatorskiej uzdrowiska należy ustalić zasady umieszczania reklam oraz urządzania przestrzeni publicznych, uwzględniając również postanowienia Statutu Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój i wytyczne do regulacji przestrzeni publicznych, określone w dalszej części studium.

Dla obiektów małej architektury sakralnej (kaplice, kapliczki, krzyże), zlokalizowanych w pasach drogowych, należy zapewnić ich ochronę w przypadku planowanej modernizacji lub budowy jezdni i innych elementów pasa drogowego oraz określić warunki ewentualnego przeniesienia obiektów na inne miejsce.

W planach miejscowych, w przypadku stwierdzenia zabytków archeologicznych na terenie gminy, zabytki te należy uwzględnić, ustanawiając strefy ochrony archeologiczne.

W planach miejscowych należy uwzględniać także ochronę miejsc pamięci wpisanych do ewidencji grobów i cmentarzy wojennych oraz innych miejsc pamięci województwa śląskiego.

2.4. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

2.4.1. Kierunki rozwoju systemów komunikacji

Klasyfikacja funkcjonalno – techniczna dróg publicznych. Przyjmuje się następującą klasyfikację funkcjonalno - techniczną poszczególnych ważniejszych dróg publicznych (istniejących i planowanych) - klas od głównej ruchu przyspieszonego do lokalnej, którą należy stosować w planach miejscowych (tab. 2.5):

Tab. 2.5. Klasyfikacja funkcjonalno – techniczna dróg publicznych klasy lokalnej i wyższej

Klasa / Lp.		ulica, funkcja i numer drogi (jeśli posiada)	stan
GP		droga krajowa nr 1	istniejąca
G		droga wojewódzka nr 939	istniejąca
drogi klasy zbiorczej			
Z	1	Jeziorna (droga powiatowa nr 4113 S [Pszczyna – Zapora Goczałkowice])	istniejąca
Z	2	Główna (droga powiatowa nr 4144 S [# S 4113 - # DK1)	istniejąca
Z	3	Brzozowa (droga powiatowa nr 4145 S [# DK1 - Pszczyna Rudołtowice])	istniejąca
Z	4	Szkolna (droga powiatowa nr 4115 S [# S 4113 - # S 4116])	istniejąca
Z	5	Uzdrowiskowa (droga powiatowa nr 4116 S [# DK1 – # 4115 S)	istniejąca
Z	6	Uzdrowiskowa (droga powiatowa nr 4116 S [granica z pow. bielskim)] - Łącznik A - # DK1	istniejąca
Z	7	przedłużenie ul. Spokojnej (w granicach gm. Pszczyna droga powiatowa nr 4118 S) - # DK1	istniejąca
Z	8	# DK1 / Spokojna - Jeziorna	planowana
drogi klasy lokalnej			
L	1	Grzebłowiec	istniejąca
L	2	Siedlecka – Aleja II - Jeziorna	planowana
L	3	Siedlecka (na odcinku od skrzyżowania z planowaną drogą [Lp. 2] do skrzyż. z ul. Zimową)	istniejąca
L	4	Zimowa (droga powiatowa # S 4113 - # S 4144)	istniejąca
L	5	Lipowa – Kolejowa (na odcinku od skrzyżowania z Lipową do skrzyżowania z ul. Główną)	istniejąca
L	6	Robotnicza (od skrzyżowania z ul. Lipową do skrzyżowania z planowaną drogą Z (Lp. 8)	istniejąca
L	7	Bór I (od skrzyżowania z ul. Szkolną do skrzyżowania z drogą I/4.22KDD [wg mpzp]	istniejąca
L	8	droga oznaczona w mpzp symbolem I/4.22KDD	istniejąca
L	9	Polna (od skrzyżowania z ul. Powstańców Śl. do skrzyż. z drogą I/4.22KDD [wg mpzp]	istniejąca
L	10	Powstańców Śląskich	istniejąca
L	11	Bór II (od skrzyżowania z ul. Powstańców Śl. do rozwidlenia drogi)	istniejąca
L	12	Uzdrowiskowa (na odcinku nie stanowiącym drogi Z, dopuszczonym do ruchu)	istniejąca

Klasa / Lp.		ulica, funkcja i numer drogi (jeśli posiada)	stan
L	13	Borowinowa (z łącznikami doprowadzającymi drogę do DK1, bez odcinka południowego)	istniejąca
L	14	Stawowa	istniejąca
L	15	Dębowa (droga powiatowa 4117 S [DK1 bez włączenia – Pszczyna Rudołtowice])	istniejąca
L	16	Letnia	istniejąca
L	17	Źródlana (od skrzyżowania z ul. Brzozową do skrzyżowania z ul. Spokojną)	część. istn.

Na rysunku studium określono ponadto niektóre drogi klasy dojazdowej, istniejące i planowane, istotne ze względu na ich znaczenie w strukturze przestrzennej gminy. W planach miejscowych należy uwzględniać pozostałe istniejące drogi publiczne, niepokazane na rysunku studium.

Wyznacza się ponadto rezerwę terenu pod drogę (klasy dojazdowej), łączącą południowy skraj ul. Jeziornej z ul. Bór I, zgodnie z oznaczeniami na rysunku studium, związaną z obsługą obszaru określonego jako kierunkowa rezerwa pod rozwój usług turystycznych (obszar R/UT).

Warunki powiązania lokalnego układu drogowego z drogą krajową nr 1. Droga krajowa jest drogą o ograniczonej dostępności. Droga ta na odcinku w granicach gminy powinna być dostępna co najmniej w następujących miejscach - poprzez już istniejące skrzyżowania: (1) skrzyżowanie z drogami klasy zbiorczej w północnej części gminy (ul. Spokojna i planowana droga stanowiąca przedłużenie tej ulicy do ul. Jeziornej), (2) skrzyżowanie z ul. Główną i Brzozową, zintegrowane ze skrzyżowaniem z ul. Uzdrowiskową oraz (3) skrzyżowanie z ul. Borowinową i Stawową, zintegrowane ze skrzyżowaniem z łącznikiem z ul. Uzdrowiskowej wraz z utrzymaniem istniejącego zjazdu na ul. Borowinową.

Warunki obsługi komunikacyjnej terenów położonych wzdłuż drogi krajowej. Dla terenów położonych wzdłuż drogi krajowej, przeznaczonych pod zabudowę, należy planować obsługę komunikacyjną z dróg klasy dojazdowej (serwisowych), równoległych do jezdni drogi krajowej, w sposób pokazany na rysunku studium.

Rozbudowa lokalnego układu drogowego. Przewiduje się rozbudowę układu dróg klasy zbiorczej, lokalnej i dojazdowej. W planach miejscowych dopuszcza się zmianę klasyfikacji funkcjonalno – technicznej dróg w zakresie dróg klasy lokalnej i dojazdowej. W planach miejscowych można wyznaczyć również dodatkowe drogi klasy lokalnej, a także dojazdowej, niepokazane na rysunku studium.

W przypadku planowanych dróg klasy dojazdowej oznaczonych na rysunku studium, w planach miejscowych można odstąpić od ich wyznaczania.

W planach miejscowych należy rezerwować pasy terenów przewidzianych dla realizacji dróg klasy zbiorczej i lokalnej oraz dojazdowej. Granice pasów drogowych, oznaczone na rysunku studium, w szczególności planowanej drogi klasy zbiorczej łączącej drogę krajową nr 1 z ul. Jeziorną oraz drogi klasy lokalnej łączącej ul. Siedlecką z ul. Jeziorną, mogą ulegać zmianom w planach miejscowych, w tym w zależności od projektów techniczno - budowlanych tych dróg.

Zmianie może podlegać również zakres przestrzenny terenów przewidzianych pod przebudowę skrzyżowania drogi krajowej nr 1 z ul. Spokojną i pozostałych skrzyżowań drogi krajowej z lokalnym układem drogowym.

Planuje się budowę nowego, spełniającego odpowiednie standardy, dwupoziomowego (bezkolizyjnego) skrzyżowania z linią kolejową nr 139 w ciągu ul. Głównej. Zakłada się ponadto budowę dwupoziomowych skrzyżowań z tą linią kolejową w ciągu planowanych dróg - klasy zbiorczej w północnej i klasy dojazdowej - w południowej części gminy.

W planach miejscowych obejmujących tereny przeznaczone pod zabudowę należy wyznaczyć pasy drogowe pod realizację dróg dojazdowych w zakresie niezbędnym dla prawidłowej obsługi komunikacyjnej terenów, odpowiedniej do ich planowanej funkcji, w sposób zapewniający hierarchiczne powiązanie planowanych dróg z układem drogowym gminy.

W szczególności, w przypadku dróg obecnie kończących się ślepo, jeśli będzie to uzasadnione planowanym przeznaczeniem sąsiednich terenów, układ drogowy należy kształtować w sposób umożliwiający kontynuację tych dróg i tworzenie układów pętlicowych (rusztowych).

Dla nowych odcinków dróg obowiązuje zachowanie co najmniej minimalnej szerokości pasa drogowego wynikającej z przepisów o drogach publicznych dla określonej klasy drogi. Na terenach

o niekorzystnych warunkach fizjograficznych lub z uwagi na istniejącą zabudowę lub użytkowanie terenu dopuszczalne jest przyjęcie na niektórych odcinkach mniejszych, niż wymagane minimum, parametrów technicznych w zakresie szerokości pasów drogowych. Dla dróg wewnętrznych należy przyjmować szerokości jezdni nie mniejsze niż wynikające z przepisów przeciwpożarowych.

W pasach drogowych, jeśli pozwalają na to ich parametry techniczne, można realizować ścieżki rowerowe. Nie planuje się budowy odrębnych ścieżek rowerowych; powstanie nowych ścieżek może być połączone z budową lub modernizacją dróg. W planach miejscowych należy uwzględniać istniejące ścieżki rowerowe (Greenway, Wiślana Trasa Rowerowa) i trasy turystyczne.

Parkingi. W planach miejscowych należy ustalać obowiązek bilansowania potrzeb parkingowych w obrębie terenów planowanych inwestycji. Na terenach zabudowy usługowej w bilansach potrzeb parkingowych należy uwzględniać potrzeby związane z niezbędnymi placami, w tym manewrowo - rozładunkowymi, stosownie do rodzaju planowanej działalności gospodarczej.

Na rysunku studium oznaczono miejsca istniejących i planowanych ważniejszych parkingów, w tym w rejonie strefy „A" ochrony uzdrowiskowej (rejon ul. Borowinowej i południowego odcinka ul. Uzdrowiskowej). W strefie „A" ochrony uzdrowiskowej (a także w strefie „B") w rozmieszczeniu parkingów i określaniu liczby miejsc postojowych należy uwzględniać ograniczenia wynikające z przepisów ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych.

Możliwość realizacji parkingów o większej liczbie miejsc postojowych w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej, a częściowo także w strefie „B" ograniczają przepisy cyt. ustawy.

Transport kolejowy. Planowana jest, jako zadanie rządowe, modernizacja linii kolejowej nr 139. Zgodnie z aktualnymi koncepcjami tej modernizacji (pod uwagę brane jest przystosowanie linii kolejowej do prędkości 160 km/h), przewidywana jest korekta przebiegu linii w północnej części gminy (złagodzenie łuku), częściowo na terenach przeznaczonych pod zabudowę (usługową).

W ramach modernizacji linii kolejowej planuje się zmianę lokalizacji przystanku kolejowego Goczałkowice-Zdrój (przesunięcie o około 150 m na północ w stosunku do obecnego położenia) i budowę w tym miejscu bezkolizyjnego przejścia dla pieszych. Przejście takie jest planowane również w rejonie przystanku kolejowego Goczałkowice (pomiędzy ul. Wiślną i Drobnera a Poprzeczną).

W planach miejscowych należy zapewnić warunki dla dalszego funkcjonowania bocznicy kolejowej prowadzącej ze stacji Pszczyna do Zakładu Uzdatniania Wody, a także dla lądowiska zlokalizowanego w północnej części gminy.

2.4.2. Kierunki rozwoju systemów infrastruktury technicznej

Nie przewiduje się zmian w zakresie źródeł i kierunków zaopatrzenia gminy w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków, zaopatrzenia w ciepło, gaz ziemny i energię elektryczną, dostępu do usług telekomunikacyjnych oraz modyfikacji istniejących sposobów gospodarki odpadami komunalnymi, określonych w części 1 studium. Rozwój systemów infrastruktury polegał będzie na zwiększeniu zasięgu ich działania, pewności dostaw mediów oraz poprawy ich jakości.

Przewiduje się możliwość zapewnienia dodatkowego, własnego źródła zaopatrzenia w wodę z wykorzystaniem zasobów wód podziemnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 346. Zakłada się systematyczny rozwój sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, stosownie do rozwoju zabudowy.

W szczególności rozbudowie podlegać będzie sieć kanalizacji deszczowej z urządzeniami służącymi podczyszczaniu wód deszczowych odprowadzanych z terenów zanieczyszczonych. Modernizacji wymaga system kanalizacji deszczowej służący ochronie przeciwpowodziowej, w tym konieczna jest przebudowa przepustów w dolinie Potoku Goczałkowickiego.

Odbiornikiem wód deszczowych z obszarów położonych w północnej części gminy powinna być rzeka Pszczynka - poprzez kanalizację deszczową w Pszczynie. Rozwiązanie tego zagadnienia wymaga współpracy Goczałkowic-Zdroju z gminą Pszczyna. Na rysunku studium oznaczono w sposób ideowy, główne, potencjalne kierunki przebiegu podstawowych kolektorów deszczowych w tej części gminy.

Przebudowa, rozbudowa i budowa sieci elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia może polegać na realizacji przewodów napowietrznych lub kablowych. Zaleca się jednak, aby na terenach zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę sieci elektroenergetyczne średniego i niskiego napięcia były wykonywane jako kablowe. Stacje transformatorowe należy lokalizować w pasach drogowych lub w miejscach bezpośrednio dostępnych z dróg publicznych.

Na przeważającym obszarze Goczałkowic-Zdroju energia cieplna wytwarzana będzie nadal przez spalanie paliw stałych i gazowych w lokalnych kotłowniach i paleniskach domowych.

Możliwa jest realizacja infrastruktury telekomunikacyjnej z uwzględnieniem ograniczeń obowiązujących w strefach ochrony uzdrowiskowej. Dla potencjalnych inwestycji z zakresu łączności publicznej obejmujących stacje bazowe telefonii ruchomej w otoczeniu strefy "A" ochrony uzdrowiskowej – za najbardziej korzystną z punktu widzenia ochrony walorów uzdrowiska uznaje się lokalizację takich przedsięwzięć na działce 654/64 lub 655/64 przy ul. Stawowej.
W planach miejscowych należy:

- uwzględniać sieci i urządzenia infrastruktury technicznej oraz ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, wynikające z ich rozmieszczenia, a także ograniczenia związane ze strefami technicznymi i kontrolowanymi, w tym lokalizację regionalnej sieci szerokopasmowej dla inwestycji pn. "Śląska Regionalna Sieć Szkieletowa: Relacja: Pszczyna - Bielsko - Biała", zgodnie z decyzją Wojewody Śląskiego nr 6/2012 z dnia 10 grudnia 2012 r.;
- zapewnić możliwość budowy, modernizacji, przebudowy i rozbudowy sieci i obiektów infrastruktury technicznej, w tym zmianę przebiegu sieci, z uwzględnieniem wymogów ochrony zasobów środowiska, przyrody, krajobrazu kulturowego oraz zdrowia i życia ludzi.

W zakresie gospodarki odpadami, gmina będzie prowadziła gospodarkę zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami oraz Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Goczałkowice-Zdrój, z wywozem odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do regionalnych instalacji, położonych poza gminą, zgodnie z przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z wymaganiami cyt. ustawy, utworzono punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych; na rysunku studium określono również inne potencjalne lokalizacje takich obiektów.

W planach miejscowych, w określaniu sposobów zagospodarowania terenów należy uwzględniać warunki zapewniające możliwość prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów, w tym zbiórki odpadów niebezpiecznych z wykorzystaniem odpowiednio wyposażonych urządzeń technicznych.

2.5. Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego

Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym. Określa się obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, wynikające z ustaleń dotyczących zmian w strukturze przestrzennej i zagospodarowaniu terenów. Granice tych obszarów nie są tożsame z granicami terenów rozmieszczenia inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym, o których mowa w art. 15 ust. 3 pkt 4a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (rozmieszczenie inwestycji celu publicznego może dotyczyć całości lub części wskazanych obszarów).

Należą do nich, m.in., pasy drogowe planowanych dróg publicznych gminnych, obszar planowanego cmentarza komunalnego i związanej z nim zabudowy usługowej i parkingów, a także terenów zieleni urządzonej (Park Zdrojowy) oraz sportu i rekreacji.

W planach miejscowych można, w zależności od potrzeb, ustalać inne obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, określając w tych planach granice takich terenów. Potrzeby te należy określić w trybie art. 14 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (w trakcie analizy dotyczącej zasadności przystąpienia do sporządzenia planu, określając niezbędny zakres prac planistycznych w zakresie ustalenia konieczności przeznaczenia terenów dla inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym oraz określenia granic terenów rozmieszczenia takich inwestycji).

Rodzaje przedsięwzięć stanowiących cele publiczne, zgodnie z ustawą o gospodarce nieruchomościami, mogą być realizowane na poszczególnych obszarach, jeśli jest to zgodne z przyjętą w tym zakresie polityką przestrzenną, a w przypadku przedsięwzięć, których rodzaj lub zakres przestrzenny nie jest związany z poszczególnymi obszarami lub nie jest ograniczony ich zasięgiem – jeśli jest to zgodne z decyzjami lub uwarunkowaniami wynikającymi z rozmieszczenia określonych obiektów, nad którymi opieka lub których ochrona stanowi cel publiczny w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym zlokalizowanej w granicach Goczałkowic-Zdroju należy zadanie pn.:„Modernizacja linii kolejowych, w tym Warszawa - Katowice - Wiedeń”, przyjęte w tym planie (w ramach realizacji strategicznych elementów systemu transportowego,

decydujących o międzynarodowych połączeniach regionu, w tym linii kolejowych AGC i AGTC). Zadanie to realizowane będzie w przewadze w obrębie terenów stanowiących tereny zamknięte.

2.6. Obszary przestrzeni publicznej

Wyznacza się zespół obszarów przestrzeni publicznej, tworzących zwarty przestrzennie rejon obejmujący uzdrowiskową część gminy oraz okolice siedziby Urzędu Gminy - wzdłuż ul. Uzdrowiskowej i wschodniego odcinka ul. Szkolnej, zgodnie z oznaczeniami na rysunku studium.

Zespół przestrzeni publicznych obejmuje następujące strefy: (1) ul. Uzdrowiskową, stanowiącą oś założenia uzdrowiskowego – od ronda na skrzyżowaniu z ul. Szkolną i Borowinową do rowu Kanar, (2) Park Zdrojowy, (3) tereny położone pomiędzy ul. Uzdrowiskową i Borowinową w rejonie ul. Wiosennej, (4) tereny sportowe (boisko LKS Goczałkowice-Zdrój) z otoczeniem klasztoru i pawilonu Limba, (5) tereny wzdłuż rowu Kanar (od łącznika z drogą krajową nr 1 do rejonu stacji kolejowej oraz położone na północnym brzegu stawu Maciek Mały, (6) rejon Urzędu Gminy i fragment ul. Szkolnej do ronda na skrzyżowaniu z ul. Uzdrowiskową i Borowinową.

Większa część obszaru przestrzeni publicznej znajduje się w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej oraz jest wpisana do rejestru zabytków, a także została zaliczona do obszarów wymagających przekształceń i rehabilitacji (rozdz. 2.8). W określaniu sposobów użytkowania terenów wchodzących w skład przestrzeni publicznej obowiązuje stosowanie szczególnych zasad, wynikających z przepisów ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz postanowień Statutu Uzdrowiska w zakresie dotyczącym formy i miejsca prowadzenia punktów sprzedaży pamiątek, wyrobów ludowych, produktów regionalnych lub towarów o podobnym charakterze, formy i miejsca lokalizacji tablic i urządzeń reklamowych.

Znaczną część obszaru przestrzeni publicznej stanowią tereny wymagające przekształceń, rehabilitacji (rewitalizacji) lub zagospodarowania - w przypadku terenów dotychczas nieużytkowanych. Szczególnej uwagi wymaga zapewnienie swobodnego poruszania się pomiędzy niektórymi fragmentami przestrzeni publicznej, obecnie trudno dostępnymi. Rozwiązania w tej kwestii (komunikacja wzdłuż ul. Parkowej) wymagają koordynacji z planowaną w ramach modernizacji linii kolejowej nr 139 zmianą lokalizacji peronów stacji kolejowej Goczałkowice-Zdrój i budową w ramach tej inwestycji bezkolizyjnego przejścia przez linię kolejową.

W planach miejscowych w stosunku do terenów składających się na przestrzeń publiczną należy przyjmować następujące rozwiązania: (1) tereny wymagające ukształtowania powinny pełnić funkcję zieleni urządzonej lub sportu i rekreacji, albo należy je przeznaczać pod zabudowę usługową z dużym udziałem zieleni ogólnodostępnej, (2) należy wymagać, aby zamierzenia inwestycyjne (roboty budowlane, w tym remonty i modernizacje) dotyczące budynków i innych elementów zagospodarowania i wyposażenia przestrzeni, takich jak obiekty małej architektury, ogrodzenia i urządzenia użytkowe (oświetlenie, ławki, kosze na śmieci) oraz nawierzchnie placów i chodników cechowały się wysokiej jakości rozwiązaniami funkcjonalnymi, architektonicznymi i estetycznymi, w tym w zakresie materiałów, wzornictwa i detalu.

Określany w planach miejscowych sposób umieszczania elementów informacji wizualnej w obszarze przestrzeni publicznej, zwłaszcza reklam wielkogabarytowych oraz innych nośników reklamowych, powinien być spójny z postanowieniami Statutu Uzdrowiska. Należy określać parametry i dopuszczalne sposoby umieszczania reklam w sposób uwzględniający zachowanie warunków percepcji przestrzeni publicznej, ekspozycji charakterystycznych miejsc i osi kompozycji.

W planach miejscowych należy zapewniać możliwość: (1) tworzenia stref uprzywilejowanych dla ruchu pieszego (w tym z ograniczonym ruchem samochodowym) oraz (2) kształtowania miejsc i realizacji urządzeń służących tymczasowym formom użytkowania przestrzeni (organizacji imprez plenerowych o różnym charakterze, sezonowych ogródków gastronomicznych i stoisk handlowych).

2.7. Obszary miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych. Zgodnie z art. 14 ust. 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plan miejscowy sporządza się obowiązkowo, jeżeli wymagają tego przepisy innych ustaw.

Obowiązek sporządzenia planu miejscowego w gminie uzdrowiskowej dotyczy obszaru strefy „A" ochrony uzdrowiskowej, w granicach oznaczonych na rysunku studium, zgodnych z granicą strefy ustaloną w Statucie Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój.

Obszary, dla których Gmina zamierza przystąpić do sporządzenia planu miejscowego. Przyjmuje się zasadę, zgodnie z którą cały obszar gminy powinien być objęty aktualnymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Rada Gminy może podejmować uchwały dotyczące przystąpienia do sporządzenia planu miejscowego dla obszarów o różnych granicach, w szczególności wymagających modyfikacji ustaleń dotyczących przeznaczenia terenów oraz sposobów ich zagospodarowania i zabudowy (gdy ustalenia dotychczas obowiązujących planów nie będą zgodne z potrzebami rozwoju gminy, zamierzeniami władających nieruchomościami lub inwestorów, m.in. w zakresie dotyczącym planowanego cmentarza komunalnego).

W wyznaczaniu granic obszarów, dla których zamierza się przystąpić do sporządzenia planu należy uwzględniać granice obszarów wymagających uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Gmina może ponadto podjąć uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego lub jego fragmentu, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze, na warunkach określonych w tej ustawie.

2.8. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Ochrona przed powodzią. W istniejących uwarunkowaniach prawnych brak jest określonych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, o których mowa w ustawie - Prawo wodne (nie wykonano dotychczas map zagrożenia i ryzyka powodziowego, określających obszary szczególnego zagrożenia powodzią i inne obszary narażone na zalanie, o których mowa w art. 88d cyt. ustawy).

Do czasu przekazania Gminie map zawierających granice tych obszarów, co powinno nastąpić w związku z określeniem we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego Wisły (poniżej Zbiornika Goczałkowickiego), jako rzeki stanowiącej obszar, na którym wystąpienie powodzi jest prawdopodobne, przeznaczony do opracowania map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego w I cyklu planistycznym (do 22 grudnia 2013 r.), w planach miejscowych należy dla tego obszaru przyjmować szczególne warunki zagospodarowania terenów, zapewniające ochronę przeciwpowodziową.

Zasięg obszaru wyznaczonego na mapie „obszarów, na których wystąpienie powodzi jest prawdopodobne w woj. śląskim", zawartej we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego (odpowiadający granicy potencjalnej strefy zalewów o prawdopodobieństwie przewyższenia p=1%, wyznaczonej na dla zlewni Małej Wisły od Zbiornika Goczałkowickiego do ujścia Przemszy) jest nie mniejszy niż obszar zagrożenia powodziowego wyznaczony w aktualnie obowiązującym planie miejscowym.

W planach miejscowych należy ponadto zapewniać warunki do swobodnego spływu wód doliną Potoku Goczałkowickiego, zwłaszcza w jego górnym i środkowym odcinku, na terenach zabudowanych. Tereny bezpośrednio sąsiadujące z korytem cieku, dotychczas niezabudowane, powinny być wyłączone spod zabudowy.

Obszary osuwania się mas ziemnych. Na przeważającej części obszaru gminy, w tym możliwej do przeznaczenia pod zabudowę, nie występują warunki zagrażające osuwaniem się mas ziemnych.

Wyjątek stanowią jedynie niektóre fragmenty północnego brzegu Zbiornika Goczałkowickiego w rejonie Wisły Wielkiej i Łąki, częściowo położone w granicach gminy, gdzie w rejonach (oznaczonych na rysunku studium), stwierdzono występowanie obszarów określonych jako predysponowane do wystąpienia ruchów masowych.

W obrębie tych obszarów nie można wykluczyć uaktywnienia się ruchów masowych, m.in. w wyniku wykonywania głębokich wykopów lub podcięcia albo nadsypywania stoku. W planach miejscowych należy w związku z tym wymagać, aby przed przystąpieniem do realizacji obiektów budowlanych sporządzić opinię geotechniczną lub dokumentację geologiczno - inżynierską, zgodnie z właściwymi w tych sprawach przepisami.

2.9. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji

Obszar wymagający rekultywacji. Określa się obszar wymagający rekultywacji, związany z odkrywkową eksploatacją torfu ze złoża „Rudołtowice" (część obszaru PG1). Zgodnie z decyzją

starosty pszczyńskiego, rekultywację terenu należy prowadzić w kierunku wodnym, w miarę zajmowania nowych terenów pod wydobycie.

W przypadku wystąpienia prognozowanych skutków eksploatacji węgla kamiennego, rekultywacji mogą wymagać tereny zagrożone podtopieniem w rejonie Borków i Kolonii Brzozowej.

Obszary wymagające przekształceń i rehabilitacji (rewitalizacji). Wyznacza się obszary wymagające przekształceń i rewitalizacji, położone w obrębie uzdrowiska, obejmujące: (1) Park Zdrojowy, (2) teren boiska sportowego oraz (3) tereny usytuowane w rejonie Gminnego Domu Kultury. Rewitalizacji wymaga także budynek stacji kolejowej Goczałkowice-Zdrój, w szczególności – przeznaczenia na cele usług publicznych, związanych z funkcją uzdrowiskową lub turystyczną.

Zasady i oczekiwane rezultaty działań polegających na przekształceniach i rewitalizacji, w tym wytyczne w tym zakresie do planów miejscowych, określono w rozdziale dotyczącym zasad kształtowania przestrzeni publicznych.

2.10. Pozostałe ustalenia studium

Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości. Nie wyznacza się obszarów, których zagospodarowanie jest warunkowane uprzednim przeprowadzeniem scaleń i podziałów nieruchomości, w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami.

W planach miejscowych można, w zależności od potrzeb, określać granice obszarów, dla których Gmina zamierza dokonać scalenia i podziału nieruchomości, w szczególności obejmujące tereny, na których istniejący podział na działki gruntu uniemożliwiałby wykorzystanie tych terenów zgodnie z planowanym przeznaczeniem (innym niż rolne lub leśne) i sposobem ich zagospodarowania i zabudowy.

Potrzeby takie należy określić w trybie art. 14 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (w trakcie analizy dotyczącej zasadności przystąpienia do sporządzenia planu, ustalając niezbędny zakres prac planistycznych).

Obszary problemowe. Określa się obszary problemowe w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, obejmujące: (1) obszary oznaczone symbolami U2 i ZL, położone pomiędzy obecnym i planowanym przebiegiem linii kolejowej nr 139 oraz (2) część terenu górniczego "Czechowice II" położoną na obszarze gminy Goczałkowice-Zdrój, w granicach oznaczonych na rysunku studium.

Dla obszaru problemowego dotyczącego linii kolejowej nr 139 należy w planie miejscowym rozważyć konieczność określenia szczególnych zasad oraz warunków zagospodarowania i użytkowania terenu, w szczególności - możliwość odroczenia realizacji ustaleń studium, poprzez sformułowanie sposobów i terminu tymczasowego zagospodarowania, urządzenia i użytkowania terenów położonych w obrębie obszarów usług oraz składów i magazynów.

Dla obszaru problemowego obejmującego teren górniczy można sporządzić plan miejscowy dla terenu górniczego, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie - Prawo geologiczne i górnicze - dla zapewnienia integracji wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego.

Obszary, na których będą rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. Określa się obszary, na których będą rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW - wykorzystujące wyłącznie energię promieniowania słonecznego, oznaczone na rysunku studium symbolem "OZE". W obrębie tych obszarów w planach miejscowych można określać granice terenów pod budowę tych urządzeń.

Tereny zamknięte i ich strefy ochronne. W Goczałkowicach-Zdroju nie są zlokalizowane tereny zamknięte stanowiące nieruchomości niezbędne na cele obronności i bezpieczeństwa państwa. Występują tereny zamknięte ustalone przez Ministra Infrastruktury (tereny, przez które przebiegają linie kolejowe), o których mowa w części 1 studium, w granicach oznaczonych na rysunku studium. Tereny te nie posiadają stref ochronnych.

Nie wyznacza się **obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2** - w obrębie strefy „C" ochrony uzdrowiskowej.

Zgodnie z przepisami ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, w strefie „A" i „B" ochrony uzdrowiskowej obowiązuje zakaz budowy obiektów handlowych o powierzchni użytkowania większej niż 400 m^2.

RYSUNEK
STUDIUM

(w odrębnej teczce)

UZASADNIENIE I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM

3. Uzasadnienie (objaśnienie przyjętych rozwiązań); wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego

Podstawa sporządzenia studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy jest dokumentem planistycznym sporządzanym na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Goczałkowice-Zdrój stanowi realizację Uchwały Nr XLII/291/10 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 7 września 2010 r. w sprawie oceny aktualności Studium i przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania przestrzennego Gminy Goczałkowice-Zdrój (stwierdzającej nieaktualność studium przyjętego Uchwałą Nr XXIX/219/2001 r. z dnia 22 maja 2001 r. oraz postanawiającej przystąpić do sporządzenia zmiany studium w granicach administracyjnych Gminy).

Zakres zmiany studium jest pełny - obejmuje cały obszar gminy Goczałkowice-Zdrój oraz dotyczy wszystkich elementów, o których mowa w art. 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i w pełni zastępuje dotychczas obowiązujące studium, w związku z czym termin "zmiana" oznacza zastąpienie dotychczasowego studium w pełni nowym dokumentem.

Cel i zawartość studium. Celem sporządzenia studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego (art. 9 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Zgodnie z art. 9 ust. 2 tej ustawy oraz z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, studium zawiera część tekstową i graficzną (uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, przedstawione w formie tekstowej i graficznej [część 1], ustalenia określające kierunki zagospodarowania przestrzennego w formie tekstowej [część 2] oraz rysunek studium w skali 1:5000 (przedstawiający w formie graficznej ustalenia, określające kierunki zagospodarowania przestrzennego oraz granice obszarów, o których mowa w art. 10 ust. 2 cyt. ustawy), a także uzasadnienie zawierające objaśnienia przyjętych rozwiązań i syntezę ustaleń studium.

Zakres uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego. Zakres uwarunkowań wymagających uwzględnienia w studium (art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), obejmuje szeroki wachlarz zagadnień dotyczących: dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej (stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej i gospodarki odpadami) oraz stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony; stanu środowiska (rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych [w tym wód podziemnych], wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych, udokumentowanych złóż kopalin i terenów górniczych); stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej; występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych (innych niż ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym), warunków i jakości życia mieszkańców (w tym ochrony ich zdrowia) oraz zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia, w tym wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej; potrzeb i możliwości rozwoju gminy, stanu prawnego gruntów oraz zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Ponadto, uwzględnia się również uwarunkowania wynikające z ustaleń planu zagospodarowania przestrzennego województwa i programów rządowych, sporządzanych przez ministrów i centralne organy administracji rządowej, służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym (art. 10 ust. 2 cyt. ustawy) a także - zasady określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, ustalenia strategii rozwoju i planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz strategii rozwoju gminy (art. 9 ust. 2 i art. 11 pkt 4 cyt. ustawy).

W projekcie studium należy uwzględnić również uwarunkowania wynikające z wniosków i informacji do studium, złożonych i udostępnionych w trybie art. 11 pkt 2 ustawy przez instytucje i organy właściwe do uzgadniania i opiniowania projektu studium, w tym w zakresie powiązań z gminami sąsiednimi, oraz sposób rozpatrzenia wniosków dotyczących studium, złożonych na podstawie art. 11 pkt 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Zakres ustaleń studium. Zgodnie z art. 10 ust. 2 i 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w ustaleniach studium określono (lub odniesiono się do wymagań ustawy - odpowiednio do uwarunkowań cechujących gminę): kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów, a także kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone spod zabudowy; obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony uzdrowisk, ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego, a także kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze; obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej; kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej; obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym (zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego); obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie planu miejscowego na podstawie przepisów odrębnych (innych, niż ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) oraz obszary, dla których zamierza się przystąpić do sporządzenia planu miejscowego, a także obszary: (1) wymagające przeprowadzenia

scaleń i podziału nieruchomości, (2) rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2 (przyjęto wielkość powierzchni obowiązującą przed zmianą wprowadzoną ustawą z dnia 11 maja 2007 r. o tworzeniu i działaniu wielkopowierzchniowych obiektów handlowych, uchyloną wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 lipca 2008 r.), (3) przestrzeni publicznej, (4) osuwania się mas ziemnych i szczególnego zagrożenia powodzią, (5) wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji oraz (6) obszary problemowe, a także granice terenów zamkniętych.

Ustalono także rozmieszczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

W związku z uwarunkowaniami cechującymi Goczałkowice-Zdrój, pominięto kwestie obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz stref ochronnych terenów zamkniętych, nie określono także innych obszarów problemowych, o których mowa w art. 10 ust. 2 pkt 16 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy wymaga, aby w projekcie studium określić wpływ uwarunkowań, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego, o których mowa w art. 10 ust. 2 tej ustawy.

Odnosząc się do tego wymogu, stwierdzić trzeba, że planistyczną podstawę ustaleń studium stanowią uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, rozpoznane w zakresie zgodnym z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i innymi ustawami.

Obszar gminy Goczałkowice-Zdrój cechuje występowanie wielorakich, kumulujących się uwarunkowań, które w decydujący sposób wpłynęły na ustalenia studium. Swoboda planistyczna na obszarze gminy jest silnie ograniczona regulacjami przepisów powszechnie obowiązujących, głównie z zakresu ochrony środowiska, w tym – walorów uzdrowiskowych oraz ochrony wód.

Podstawowe znaczenie dla spraw związanych z zagospodarowaniem i planowaniem przestrzennym mają przepisy ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym. Kierunki zagospodarowania przestrzennego, a także inne ustalenia studium determinują przepisy tej ustawy. Sposoby zagospodarowania całego obszaru gminy, w różnym stopniu - w zależności od strefy ochrony uzdrowiskowej - podlegają ograniczeniom określonym w cyt. ustawie. Między innymi wymogi ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym zdeterminowały rodzaje zabudowy możliwe do realizacji w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej, w której wykluczona jest, m.in. budowa budynków mieszkalnych jednorodzinnych.

Bezpośredni i wiążący wpływ uwarunkowań miał miejsce także w przypadku ustaleń dotyczących obszarów i obiektów chronionych lub ustanawianych na podstawie przepisów właściwych ustaw (złoża kopalin, obszary i tereny górnicze, obiekty i obszary podlegające ochronie na mocy ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami [w zakresie obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków], dobra kultury współczesnej - zgodne z wykazem zawartym w ewidencji miejsc pamięci województwa śląskiego). W zakresie ustaleń dotyczących zasad ochrony zasobów środowiska oraz dziedzictwa kulturowego istotny wpływ na zakres i przedmiot regulacji przyjętych w studium miały przepisy powszechnie obowiązujące.

Ponadto, większą część obszaru gminy zajmuje Zbiornik Goczałkowicki, stanowiący obiekt podlegający szczególnym zasadom zagospodarowania, w tym także ze względu na ochronę przyrody. Istotne znaczenie mają uwarunkowania związane z potrzebami ochrony zasobów środowiska (głównie wód podziemnych i powierzchniowych, w tym ujęcia wód powierzchniowych Goczałkowice), ochrony przyrody (obszary Natura 2000, korytarze ekologiczne) oraz ochrony przed powodzią.

Ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, w tym zakaz zabudowy, wiążące się z tymi uwarunkowaniami, miały istotny wpływ na określenie kierunków kształtowania struktury przestrzennej gminy oraz dopuszczalnych zmian w przeznaczaniu terenów, w szczególności stanowiły podstawę do wyznaczenia zasięgu terenów wyłączonych spod zabudowy.

Ustalenia w zakresie obszarów, dla których przepisy inne niż ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym przewidują obowiązek sporządzenia planu miejscowego, obszarów, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz osuwania się mas ziemnych wynikają, odpowiednio, z obowiązującego stanu prawnego w tych dziedzinach oraz z wniosków i informacji przekazanych do studium przez właściwe instytucje i organy, a także z rejestrów przez nich prowadzonych.

Objaśnienie rozwiązań w zakresie celów polityki przestrzennej, kierunków zmian w strukturze przestrzennej i w przeznaczeniu terenów oraz kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania i użytkowania terenów. Podstawę określenia polityki przestrzennej stanowią Strategia Rozwoju Gminy oraz inne dokumenty o charakterze planów i programów, stanowiące uszczegółowienie tej strategii, a także cele, zasady i ustalenia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju KPZK 2030 oraz planu zagospodarowania przestrzennego woj. śląskiego i strategii jego rozwoju.

Ogólny, ideowy i kierunkowy wpływ na politykę przestrzenną gminy miały, obok przepisów ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, zasady określone w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 oraz ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, spójne z założeniami Strategii Rozwoju Województwa, a także inne dokumenty o charakterze strategii, planów i programów rangi wojewódzkiej i powiatowej.

Przyjęto ogólną, obowiązującą (m.in. zgodnie z ustaloną linią orzecznictwa i zasadami planowania przestrzennego) zasadę, zgodnie z którą „studium powinno być aktem z założenia elastycznym, który stwarzając nieprzekraczalne ramy dla swobody planowania miejscowego, pozwala na maksymalne uwzględnienie warunków i potrzeb lokalnych przy tworzeniu planów miejscowych". Zgodnie z tym założeniami, w studium posłużono się wydzieleniami strefowymi - o określonym dominującym rodzaju przeznaczenia terenu, z którym mogą współistnieć inne rodzaje terenów - wydzielane w obrębie określonego obszaru funkcjonalnego w planie miejscowym.

Wpływ na ustalenia studium dotyczące kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, kierunków i wskaźników dotyczących zagospodarowania i użytkowania terenów, a także m.in. obszarów przestrzeni publicznej i obszarów, dla których zamierza się przystąpić do sporządzenia planu miejscowego - miały uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu, wyznaczające ogólne ramy zmian w strukturze przestrzennej. Inny, podstawowy dla sformułowania polityki przestrzennej rodzaj uwarunkowań stanowiły kierunki i potrzeby rozwoju gminy, określone w sporządzonych dotychczas gminnych dokumentach strategicznych, planistycznych oraz w projektach, planach i programach rozwoju, rewitalizacji i odnowy wsi, a także zamierzenia mieszkańców gminy i innych właścicieli gruntów, wyrażone w składanych wnioskach o zmianę przeznaczenia terenów, ustalonego w planie miejscowym.

W związku z określonym w ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym zakazem budowy szeregu obiektów budowlanych i podejmowania innych czynności, kierunki zagospodarowania przestrzennego określono w poszczególnych w strefach kierując się tymi zakazami.

Granice stref ochrony uzdrowiskowej zostały określone w Statucie Uzdrowiska i stanowią obligatoryjne uwarunkowanie zagospodarowania przestrzennego, nie podlegające możliwości modyfikacji w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Ustawa uzdrowiskowa zakazuje w strefie A ochrony uzdrowiskowej budowy m.in. budynków mieszkalnych (jedno i wielorodzinnych. W związku z tym nie było możliwości uwzględnienia szeregu wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów położonych w strefie A ochrony uzdrowiskowej na cele zabudowy mieszkaniowej. Możliwość taka istnieje jedynie w przypadku gruntów stanowiących własność osób, które uzyskały prawo do nieruchomości przed dniem 2 października 2005 r.

W związku z zakazem prowadzenia w strefie A działalności rolniczej oraz zgodnie z zasadami zagospodarowania tej strefy, określonymi w ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, dla terenów położonych w tej strefie, przeznaczonych w obowiązującym planie miejscowym jako "tereny rolnicze", przyjęto kierunki rozwoju zgodne z charakterem strefy A ochrony uzdrowiskowej (stanowiącej obszar lecznictwa uzdrowiskowego).

Zasięg obszarów zabudowy mieszkaniowej wzdłuż ul. Dębowej i w całym rejonie zagrożonym powodzią oraz szkodami górniczymi jest zgodny z ustaleniami obowiązującego planu miejscowego. Uznano, biorąc pod uwagę relatywnie niewielką skalę zagrożeń, że pozbawienie posiadanego już prawa do zabudowy byłoby rozwiązaniem zbyt radykalnym.

Wyznaczone w studium "obszary produkcyjne" oraz możliwość ustalenia w planie miejscowym w ich ramach "terenów produkcyjnych i przemysłowych" dotyczy zakładów przemysłowych istniejących przed wejściem w życie ustawy z dnia 4 marca 2011 r. o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym (...), zakazującej budowy w rozumieniu ustawy Prawo budowlane w gminie uzdrowiskowej zakładów przemysłowych (zgodnie z art. 11 ust. 1 zmiany ustawy uzdrowiskowej zakaz ten nie dotyczy zakładów przemysłowych (i terenów, na których zakłady te się znajdują), które istniały przed dniem wejścia w życie cyt. ustawy, tj. przed dniem 7 lipca 2011 r. Należy zatem przyjąć, że dla terenów zakładów przemysłowych istniejących przed dniem 7 lipca 2011 r. nadal jest dopuszczalne ustalanie w planie miejscowym przeznaczenia pod obiekty produkcyjne i przemysłowe, obejmującego również możliwość budowy nowych obiektów budowlanych na tym terenie - w ramach istniejącego w 2011 r. zakładu przemysłowego.

Objaśnienie rozwiązań dotyczących kierunków rozwoju systemów komunikacji. W związku charakterem studium, stanowiącym - mimo swej ogólności - dokument, który jest następnie wdrażany poprzez plany miejscowe, przyjęto, że ustalenia tego dokumentu, w szczególności w zakresie układu komunikacyjnego, powinny być realistyczne - możliwe do wdrożenia w dającej się przewidzieć perspektywie czasowej - przy wzięciu pod uwagę zróżnicowanych uwarunkowań, w tym m.in. faktycznego wpływu Gminy na realizację tych ustaleń i zasoby budżetu Gminy.

Klasy funkcjonalno - techniczne dróg ustalono na podstawie danych zarządców poszczególnych dróg oraz zgodnie z ustaleniami dotychczasowych dokumentów planistycznych gminy i oceny znaczenia poszczególnych ulic w układzie drogowym gminy.

Przyjęty zakres planowanych dróg gminnych, klasy lokalnej i dojazdowej, oraz ich lokalizacja wynika z weryfikacji dotychczasowych zamierzeń. Założono konieczność poprawy powiązań pomiędzy częściami gminy rozdzielonymi linią kolejową nr 139, uwzględniając rozwiązania zawarte w projekcie modernizacji linii kolejowej.

Na rysunku studium wyodrębniono drogi klasy lokalnej i wyższej oraz jedynie niektóre drogi klasy dojazdowej - mające istotne znaczenie dla struktury przestrzennej gminy i cechujące się odpowiednimi parametrami

w zakresie szerokości pasa drogowego (lub zbliżonymi do wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie [Dz.U. Nr 43, poz. 430, z późn. zm.]).

Zgodnie z ustaleniami studium, niezależnie od zawartości rysunku studium, inne istniejące lub planowane ulice będą mogły być wydzielane w planie miejscowym jako drogi klasy dojazdowej lub (gminne) drogi wewnętrzne. Ze względu na ogólny charakter dokumentu, na rysunku studium nie zastosowano odrębnych wydzieleń dla parkingów (wyznaczenie terenów pod parkingi powinno nastąpić w planie miejscowym), poprzestając na oznaczeniu symbolami lokalizacji istniejących i planowanych parkingów „głównych".

Ustalenia dotyczące transportu kolejowego wynikają z planowanej modernizacji linii kolejowej nr 139, dla której przyjęto, według informacji zarządcy linii, opcję przewidującą prędkość pociągów równą 160 km/h. Pozwala to na zachowanie niektórych istniejących kolizyjnych skrzyżowań drogowych z tą linią. Zgodnie z § 4 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 26 lutego 1996 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać skrzyżowania linii kolejowych z drogami publicznymi i ich usytuowanie (Dz.U. Nr 33, poz. 144) skrzyżowania dwupoziomowe stosuje się w przypadku, gdy ruch pociągów odbywa się z prędkością ponad 160 km/h.

Objaśnienie rozwiązań dotyczących kierunków rozwoju systemów infrastruktury technicznej. Ustalenia w zakresie kierunków rozwoju infrastruktury technicznej, nieprzewidujące istotnych zmian w dotychczasowym funkcjonowaniu systemów infrastruktury, wynikają z oceny istniejącego stanu, programów rozwoju poszczególnych rodzajów infrastruktury, dokumentów gminnych o charakterze strategii i planów (w tym dotyczących zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe) oraz zamierzeń podmiotów działających w dziedzinie infrastruktury technicznej. W dokumentach tych nie przewiduje się zmian w źródłach zaopatrzenia, ani potrzeby dokonywania takich modyfikacji.

Źródła i stan systemów infrastruktury uznano za wystarczające dla planowanej skali rozwoju gminy. Wskazano kierunki odprowadzania wód deszczowych z terenów możliwych do zabudowy w północnej części gminy, leżącej w zlewni Pszczynki. Uwzględniono informacje o planowanej likwidacji stacji elektroenergetycznej w północnej części gminy oraz zgłoszony przez Komisję Urbanistyczno - Architektoniczną postulat zawarcia ustaleń dotyczących obszarów, na których przewiduje się możliwość lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW.

W zakresie gospodarki odpadami wzięto pod uwagę postanowienia Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego 2014. Uwzględniono także konieczność zapewniania w planach miejscowych możliwości realizacji urządzeń (obiektów) budowlanych służących prowadzeniu selektywnej zbiórki odpadów, w tym utworzenia gminnego Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów, Komunalnych, wymaganego ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminie.

Objaśnienie ustaleń dotyczących obszarów, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego. W studium określono otwartą listę obszarów, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym - obejmującą zadania należące do celów publicznych, które można było przestrzennie i rodzajowo zidentyfikować na podstawie innych ustaleń studium (dotyczących zmian w strukturze przestrzennej gminy i w zagospodarowaniu terenów). Zaliczono do nich tereny: pasów drogowych planowanych dróg publicznych, cmentarza komunalnego, zieleni urządzonej oraz sportu i rekreacji.

Ze względu na szeroki katalog inwestycji zaliczanych do celów publicznych (o znaczeniu lokalnym) nie wykluczono możliwości ustalania w planach miejscowych innych obszarów, na których będą rozmieszczone inwestycje takiego rodzaju.

Obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym (zadanie pn.:„Modernizacja linii kolejowych, w tym Warszawa - Katowice - Wiedeń", w ramach realizacji strategicznych elementów systemu transportowego, decydujących o międzynarodowych połączeniach regionu, w tym linii kolejowych AGC i AGTC) wskazano zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego.

Objaśnienie rozwiązań w zakresie pozostałych ustaleń studium.

Obszary planów miejscowych. W projekcie studium określono obszary, dla których istnieje obowiązek sporządzenia planów miejscowych oraz obszary, dla których Gmina zamierza sporządzić plan miejscowy. Obowiązek sporządzenia planu miejscowego określają ustawy. Zgodnie z ustawą uzdrowiskową, gmina jest zobowiązana do sporządzenia (posiadania) planu miejscowego dla strefy "A" ochrony uzdrowiskowej, zaś z uwagi na przyjęte kierunki zagospodarowania przestrzennego - także dla terenu planowanego cmentarza komunalnego (plan powinien obejmować co najmniej teren cmentarza i tereny leżące 50 m od jego granicy).

Przyjęto zasadę, że z uwagi na istniejące wielorakie uwarunkowania cały obszar gminy powinien być pokryty planami miejscowymi. Zależnie od bieżących potrzeb, możliwe będzie podejmowanie uchwał o przystąpieniu do sporządzenia planu miejscowego dla obszarów o różnych granicach. Granice obszarów, dla których będzie sporządzany plan miejscowy powinny uwzględniać granice gruntów rolnych wymagających uzyskania zgody właściwego ministra na zmianę przeznaczenia tych gruntów na cele nierolnicze.

Odrębną kategorię planu miejscowego stanowi plan miejscowy dla terenu górniczego sporządzany na podstawie art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Gmina może przystąpić do sporządzenia takiego planu - dla terenu górniczego lub jego części, jednak tylko wówczas, jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji na wydobywanie kopaliny przewidywać się będzie istotne skutki dla środowiska. Stwierdzenie, czy wystąpią istotne skutki dla środowiska powinno wynikać z opracowania ekofizjograficznego oraz projektu zagospodarowania złoża (art. 104 ust. 3 cyt. ustawy).

W praktyce możliwość taka będzie dotyczyć tylko terenu górniczego "Czechowice II" dla wydobywania węgla kamiennego ze złoża Silesia. W projekcie studium zawarto w związku z tym ustalenie, że Gmina będzie mogła przystąpić do sporządzenia planu miejscowego dla tego terenu (lub jego części) i obciążyć kosztami jego opracowania przedsiębiorcę górniczego - na warunkach określonych w ustawie - Prawo geologiczne i górnicze.

Plan miejscowy dla terenu górniczego, zgodnie z art. 104 ust. 5 ustawy - Prawo geologiczne i górnicze, może określić: obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego ruch zakładu górniczego może być zabroniony bądź może być dozwolony tylko w sposób zapewniający należytą ochronę tych obiektów lub obszarów oraz obszary wyłączone z zabudowy, bądź takie, w granicach których zabudowa jest dozwolona tylko po spełnieniu odpowiednich wymagań (koszt spełnienia tych wymagań ponosi przedsiębiorca).

Obszary wymagające przeprowadzenie scaleń i podziałów nieruchomości. W niektórych częściach gminy występują zgrupowania działek o niekorzystnych dla możliwości ich racjonalnego zagospodarowania parametrach geometrycznych. W studium nie wyznaczono jednak obszarów, których zagospodarowanie jest bezwzględnie warunkowane uprzednim przeprowadzeniem scalenia i podziału nieruchomości, przyjęto bowiem, jako bardziej zasadne, rozwiązanie polegające na określaniu takich potrzeb na poziomie planu miejscowego, w trakcie analizy dotyczącej zasadności przystąpienia do jego sporządzenia.

Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2. W studium nie wyznaczono obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2. W Goczałkowicach-Zdroju brak jest obiektów handlowych o większej powierzchni. Trzeba mieć też na uwadze, że w gminie uzdrowiskowej - w strefie A i B ochrony uzdrowiskowej zabroniona jest budowa obiektów handlowych o powierzchni użytkowania większej już od 400 m^2.

Możliwość budowy wielkopowierzchniowych obiektów handlowych w gminie uzdrowiskowej istnieje w związku z tym jedynie w strefie "C" ochrony uzdrowiskowej. Brak jest jednak przesłanek, uzasadniających wyznaczenie takich obszarów. Nie przewidują takich działań gminne dokumenty strategiczne, ani obowiązujący plan miejscowy, brak jest również wniosków o takie przeznaczenie terenów. Zgodnie zatem z projektowaną polityką przestrzenną, w północnej części gminy, leżącej w strefie "C" ochrony uzdrowiskowej można będzie realizować większe inwestycje handlowe (na obszarach usługowych) - nie przekraczające jednak w zakresie powierzchni użytkowej poszczególnych obiektów handlowych wielkości 2000 m^2.

Obszary przestrzeni publicznej. W wyznaczeniu obszaru przestrzeni publicznej kierowano się ustawową definicją tego obszaru (obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno - przestrzenne) oraz uwarunkowaniami wynikającymi ze struktury przestrzennej gminy.

Ze względu na zwartość tej struktury, w tym brak większych odrębnych jednostek osadniczych, przyjęto zasadę skoncentrowania działań i służących im środków na prawidłowym ukształtowaniu i wzmocnieniu wskazanego w studium obszaru przestrzeni publicznej, obejmującego rejon gminy, który taką funkcję już w znacznym stopniu pełni (uzdrowisko oraz okolice budynku Urzędu Gminy).

Z uwagi na różne funkcje terenów składających się na obszar przestrzeni publicznej, wydzielono w jego obrębie kilka stref, różniących się pod względem przeznaczenia i zasad zagospodarowania przestrzennego. Terenów tych dotyczą również inne ustalenia studium oraz zasady zagospodarowania wynikające z przepisów powszechnie obowiązujących. Należą do nich ograniczenia wynikające z ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a także postanowienia Statutu Uzdrowiska.

Ustalenia określające wytyczne do planów miejscowych w zakresie kształtowania obszaru przestrzeni publicznej wynikają z kierunków zagospodarowania przestrzennego dla tych terenów oraz biorą pod uwagę wymagania ładu przestrzennego (m.in. w zakresie sposobów umieszczania elementów informacji wizualnej, reklam i elementów wyposażenia tych obszarów w obiekty małej architektury oraz w tymczasowe obiekty budowlane [ogródki gastronomiczne, stoiska handlowe] związane z okazjonalnymi imprezami).

Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji. Obszary o szczególnym zakresie koniecznych zmian przestrzennych i funkcjonalnych - przekształceń, w tym rehabilitacji, a także rewitalizacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej określono na podstawie dokumentów strategicznych Gminy, a także z uwzględnieniem aktualnych potrzeb i możliwości jej rozwoju. Obszary te są położone w faktycznej części uzdrowiskowej Goczałkowic-Zdroju i obejmują tereny wymagające poprawy dotychczasowego stanu zagospodarowania oraz - w niektórych przypadkach - określenia nowych funkcji, związanych z lecznictwem uzdrowiskowym lub usługami turystyki (Park Zdrojowy, boisko sportowe, rejon Gminnego Domu Kultury oraz budynek stacji kolejowej Goczałkowice-Zdrój).

Do obszarów wymagających rekultywacji zaliczono tereny odkrywkowej eksploatacji torfu ze złoża "Rudołtowice" (rekultywacja na tym terenie odbywa się na bieżąco - w kierunku wodnym, zgodnie z decyzją Starosty Pszczyńskiego), a także wskazano na potencjalną potrzebę rekultywacji terenów w rejonie Borków i Kolonii Brzozowej, zagrożonych podtopieniem na skutek eksploatacji węgla kamiennego.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią. **Ochrona przeciwpowodziowa**. Ustalenia dotyczące obszarów szczególnego zagrożenia powodzią wynikają z aktualnego stanu prawnego, w którym obszarów takich dotychczas nie określono (nie wykonano dotychczas map zagrożenia i ryzyka powodziowego, określających obszary szczególnego zagrożenia powodzią i inne obszary narażone na zalanie, o których mowa w art. 88d ustawy – Prawo wodne; obszary te, zgodnie z cyt. ustawą, mają być wyznaczone do 22 grudnia 2013 r.).

W studium przyjęto jednak ustalenie, na podstawie wcześniej sporządzonych opracowań, że dla obszarów faktycznie zagrożonych powodzią należy w planach miejscowych przyjmować szczególne warunki zagospodarowania terenów, zapewniające ochronę przeciwpowodziową. Uwzględniono również wyznaczone wcześniej zasięgi terenów zalewowych o prawdopodobieństwie przewyższenia p=1%, wyznaczonych przez Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej dla zachodniego fragmentu gminy – w rejonie ujścia Wisły i Bajerki do Zbiornika Goczałkowickiego, a także zagrożenie związane z Potokiem Goczałkowickim.

Obszary osuwania się mas ziemnych. W studium nie wyznaczono obszarów osuwania się mas ziemnych kierując się danymi rejestru takich terenów, prowadzonego przez Starostę Pszczyńskiego oraz rozpoznanymi uwarunkowaniami w zakresie występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

Wyjątek stanowią niewielkie tereny położone na północnym brzegu Zbiornika Goczałkowickiego, w rejonie Wisły Wielkiej i Łąki, położone częściowo w granicach administracyjnych gminy Goczałkowice-Zdrój, określone w specjalistycznych opracowaniach jako predysponowane do wystąpienia ruchów masowych, na których nie można wykluczyć uaktywnienia się ruchów masowych, w szczególności w wyniku wykonywania głębokich wykopów lub podcięcia albo nadsypywania stoku. W związku z tym, w projekcie studium ustalono, że dla tych terenów w planach miejscowych należy określić szczególne warunki ich zagospodarowania, w tym - wskazać na wymóg sporządzenia opinii geotechnicznej lub dokumentacji geologiczno - inżynierskiej.

Obszary problemowe. Zgodnie z art. 2 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przez obszar problemowy rozumie się "obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych".

Przyjęto, że definicję takiego obszaru spełniają: (1) fragment północnej części gminy położony pomiędzy obecnym i planowanym przebiegiem linii kolejowej nr 139 (brak jest obecnie sprecyzowanej lokalizacji tej linii, nie można w związku z tym określić przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów położonych w tym rejonie) oraz (2) cześć terenu górniczego "Czechowice II", położona w granicach gminy.

Stwierdzono, że dla obszaru problemowego związanego z linią kolejową, należy w planie miejscowym rozważyć konieczność określenia szczególnych zasad oraz warunków zagospodarowania i użytkowania tych terenów. W uzasadnionym przypadku należy odroczyć planowane w studium kierunki przeznaczenia tych terenów, określając sposoby i termin ich tymczasowego zagospodarowania, urządzenia i użytkowania - do czasu skonkretyzowania się rozwiązań dotyczących nowej trasy linii kolejowej.

Dla obszaru problemowego obejmującego teren górniczy można sporządzić plan miejscowy dla terenu górniczego, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie - Prawo geologiczne i górnicze, w celu koordynacji wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego.

Obszary, na których będą rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. W studium przyjęto, że urządzenia takie - jednak tylko w zakresie urządzeń wykorzystujących energię promieniowania słonecznego - będą mogły być rozmieszczane na podstawie ustaleń planów miejscowych (poprzez ustalenie granic terenów pod budowę takich urządzeń) - w północnej części gminy, w strefie "C" ochrony uzdrowiskowej na obszarach usługowych oraz składów i magazynów.

Ograniczenie rodzajów odnawialnych źródeł energii do energii promieniowania słonecznego wynika z naturalnych warunków cechujących gminę w zakresie źródeł energii odnawialnej (nie istnieją warunki do wykorzystywania energii z innych źródeł, w tym energii wiatru, możliwość wykorzystywania tego źródła energii jest wykluczona również z uwagi na ochronę ptaków na obszarze Natura 2000 "Dolina Górnej Wisły").

Tereny zamknięte i ich strefy ochronne. W studium wskazano, zgodnie ze stanem faktycznym, tereny zamknięte ustalone przez Ministra Infrastruktury, obejmujące tereny, przez które przebiegają linie kolejowe. Tereny takie nie posiadają stref ochronnych. W gminie nie występują natomiast, zgodnie z informacjami Starosty Pszczyńskiego, tereny zamknięte stanowiące nieruchomości niezbędnych na cele obronności i bezpieczeństwa państwa.

4. Synteza ustaleń studium

Ustalenia studium (kierunki zagospodarowania przestrzennego) określają politykę przestrzenną gminy Goczałkowice-Zdrój, w tym lokalne zasady zagospodarowania, w zakresie, o którym mowa w art. 10 ust. 2 i 2a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wymienionym szczegółowo w części poświęconej uzasadnieniu rozwiązań przyjętych w studium. Układ treści ustaleń studium jest zdeterminowany wymaganiami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W syntezie ustaleń studium problematykę tę przedstawiono w miarę możliwości w ujęciu przekrojowym.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej. Cele polityki przestrzennej. Celem polityki przestrzennej jest zagwarantowanie trwałości zasadniczej, uzdrowiskowej funkcji Goczałkowic-Zdroju, jako gminy uzdrowiskowej - do której ustawowych obowiązków należy zachowanie funkcji leczniczych uzdrowiska, poprzez takie gospodarowanie terenami, które uwzględnia potrzeby lecznictwa uzdrowiskowego, ochrony naturalnych surowców leczniczych i warunków naturalnych uzdrowiska.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę ograniczenia wynikające z przepisów ustawy uzdrowiskowej, polityka przestrzenna zapewnia rozwój innych funkcji gminy (mieszkaniowych i usługowych a także związanych z produkcją rolniczą (w tym wyspecjalizowanej w formie ogrodnictwa i upraw pod szkłem oraz gospodarki stawowej) i zaopatrzeniem w wodę oraz ochroną walorów przyrody i krajobrazu), przy zapewnieniu możliwości realizacji potrzeb - zbiorowych wspólnoty samorządowej oraz indywidualnych - mieszkańców gminy, związanych z zagospodarowaniem przestrzennym - w granicach wyznaczonych przez ustawę o lecznictwie uzdrowiskowym w zakresie dopuszczalnych sposobów zagospodarowania i użytkowania terenów, w szczególności w strefie "A" ochrony uzdrowiskowej.

Struktura przestrzenna. **Kierunki zmian w przeznaczeniu terenów**. Zróżnicowanie struktury przestrzennej gminy, wyrażające się w odmiennych formach użytkowania terenu i różnej intensywności wykorzystania przestrzeni, odzwierciedlać będzie szczególny splot uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego, cechujący obszar Goczałkowic-Zdroju.

Zmiany w strukturze przestrzennej gminy polegać będą na rozwoju funkcji - w poszczególnych strefach ochrony uzdrowiskowej - zgodnych z charakterem tych stref i ich znaczenia dla lecznictwa uzdrowiskowego. Zmiany te będą miały charakter ewolucyjny, polegający na intensyfikacji wykorzystania terenów już zainwestowanych oraz na stopniowym zagospodarowaniu nowych terenów możliwych do zabudowy i innego rodzaju użytkowego wykorzystania.

W zakresie rozwoju uzdrowiska ustalono konieczność przekształceń i rewitalizacji wschodniej części uzdrowiska, głównie Parku Zdrojowego oraz wyznaczono tereny przeznaczone pod rozwój funkcji uzdrowiskowej - w pasie na zachód od linii kolejowej, zgodnie z zasięgiem strefy „A" ochrony uzdrowiskowej. W zakresie podstawowych elementów struktury przestrzennej nie wprowadza się istotnych zmian w rozmieszczeniu i funkcjach ośrodków usługowych oraz przestrzeni publicznych, skupionych wokół zabudowy uzdrowiska, zespołu usług w rejonie Urzędu Gminy oraz kompleksu oświatowo – sportowego przy ul. Powstańców Śl.

Dla południowej i zachodniej części gminy ustalono obowiązek zachowania dotychczasowego przeznaczenia i charakteru Zbiornika Goczałkowickiego oraz kompleksu stawów hodowlanych i zapewnienie warunków ochrony wartości przyrodniczych (w tym w obrębie obszarów Natura 2000).

Rozwój działalności usługowych i innych działalności gospodarczych, w zakresie rodzajowym dopuszczalnym na obszarze gminy uzdrowiskowej, będzie możliwy na szerszą skalę w północnej części gminy, w obrębie strefy C ochrony uzdrowiskowej - na terenach cechujących się wysokimi walorami ekonomicznymi, atrakcyjnie położonych z tego punktu widzenia w sąsiedztwie drogi krajowej nr 1. Możliwość rozwoju zabudowy mieszkaniowej na relatywnie znaczną skalę będzie możliwa w rejonie osiedla Powstańców Śląskich, na zasadzie kontynuacji istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej typu osiedlowego.

Kierunki zmian w przeznaczeniu terenów i ograniczenia tych zmian określa struktura przestrzenna gminy. Struktura ta składa się z jednostek - obszarów funkcjonalnych, zróżnicowanych ze względu na dopuszczalne funkcje i kierunki przeznaczenia terenów, jakie można dla tych terenów ustalać w planach miejscowych.

W strukturze przestrzennej gminy wyróżniono następujące obszary: zabudowy mieszkaniowej (M), zabudowy mieszkaniowej i usługowej (MU), usług (U1), usług oraz składów i magazynów (U2), lecznictwa uzdrowiskowego (UZ), sportu i rekreacji (US), produkcyjne (P), eksploatacji naturalnych surowców leczniczych (torfu - PG1 i wód leczniczych - PG2), obsługi produkcji rolniczej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych i rybackich (RU), rolnicze (R), gospodarki rybackiej (WS), wód o funkcji rekreacyjnej (WR), leśne (ZL), lasów i zieleni o funkcji ekologicznej (zieleni nieurządzonej - ZL,ZE), zieleni ekologicznej (ZE), zieleni ekologicznej i urządzonej (ZE,ZP), zieleni urządzonej (ZP), cmentarzy (ZC), komunikacji kołowej (drogi publiczne i parkingi - KD), kolejowe (KK oraz planowanej trasy linii kolejowej nr 139 w przypadku jej modernizacji - KK1), lądowisko (KL) oraz obszary infrastruktury technicznej (w tym - Zakład Uzdatniania Wody - IT1 i inne rodzaje infrastruktury technicznej - IT2), a także obszar dróg publicznych, zieleni urządzonej i liniowych elementów infrastruktury technicznej (KD,ZP,IT). Wyznaczono ponadto obszary stanowiące rezerwę dla rozwoju określonych funkcji: obszary rolnicze - stanowiące rezerwę dla rozwoju zabudowy: mieszkaniowej (R/M), mieszkaniowo - usługowej (R/MU) i usługowej oraz

składów i magazynów (R/U2), a także terenów zieleni urządzonej (R/ZP). Jako rozwiązanie kierunkowe ustalono rezerwę terenów pod rozwój usług turystyki w rejonie na wschód od Zbiornika Goczałkowickiego (R/UT).

Część wydzielonych obszarów funkcjonalnych ma charakter strefowy (można w ich obrębie przeznaczać tereny na różne, wzajemnie niekonfliktowe cele), część - charakter monofunkcyjny (dla których w planie miejscowym należy ustalić przeznaczenie terenu zgodne z przyjętą w studium funkcją tego obszaru).

Określono zasady zagospodarowania i wytyczne do planów miejscowych dotyczące ustalania przeznaczenia terenów dla poszczególnych obszarów, a także katalog funkcji dopuszczalnych, jakie można przyjmować w planach miejscowych dla poszczególnych terenów o różnym przeznaczeniu, obejmujące możliwość realizacji niektórych obiektów budowlanych lub sposobów użytkowania tych obiektów i gruntów - niezwiązanych bezpośrednio z podstawowym przeznaczeniem terenów, lecz mogących z tym przeznaczeniem współistnieć na określonych warunkach.

Ustalono szczegółowe zasady polityki przestrzennej w strefie „A" ochrony uzdrowiskowej. Zgodnie ze Statutem Uzdrowiska, strefa „A" obejmuje część wschodnią (istniejące uzdrowisko) oraz część zachodnią – przeznaczoną pod rozwój lecznictwa uzdrowiskowego. W ramach strefy „A" wydzielono obszary funkcjonalne: usług w formie zakładów lecznictwa uzdrowiskowego i urządzeń uzdrowiskowych oraz sportu i rekreacji, zieleni urządzonej i leśnej. W planie miejscowym w obrębie strefy „A" (obszaru lecznictwa uzdrowiskowego) można wyznaczać tereny o różnym przeznaczeniu, w zakresie dopuszczonym ustawą o lecznictwie uzdrowiskowym - tereny usług związanych z lecznictwem uzdrowiskowym lub tereny usług innego rodzaju, związanych z obsługą pacjenta lub turysty (w tym także usługi handlu).

W związku z występowaniem w strefie „A" zabudowy mieszkaniowej (jedno- i wielorodzinnej), możliwe jest wyznaczenie w planie miejscowym terenów zabudowy tego rodzaju (dla zabudowy istniejącej), zaś na terenach usług innych niż lecznictwo uzdrowiskowe - możliwość realizacji zabudowy mieszkaniowej jako funkcji dopuszczalnej - na podstawie przepisów art. 11 ustawy z dnia 4 marca 2011 r. o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych oraz niektórych innych ustaw. W planie miejscowym należy zachować istniejące tereny zieleni (w szczególności Park Zdrojowy) oraz ustalić udział terenów zieleni w tej strefie na poziomie nie mniejszym, niż wymaganym przez ustawę uzdrowiskową (65%).

Określono także zasady dotyczące obszarów rolniczych stanowiących rezerwy dla rozwoju innych funkcji. W planie miejscowym dla tych obszarów można przyjmować przeznaczenie terenu kontynuujące dotychczasową funkcję rolniczą lub przeznaczyć je pod zabudowę albo zieleń urządzoną. Rozwiązania te należy podejmować w trybie art. 14 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (w trakcie analizy dotyczącej zasadności przystąpienia do sporządzenia planu, ustalając niezbędny zakres prac planistycznych, w szczególności na wniosek o zmianę przeznaczenia terenu. Ustalono ponadto zasady wprowadzania funkcji usługowych i związanych z działalnością gospodarczą, w tym jako funkcji dopuszczalnych na terenach zabudowy mieszkaniowej (jedno i wielorodzinnej) oraz mieszkaniowo - usługowej, lecznictwa uzdrowiskowego oraz na obszarach usług, składów i magazynów oraz sportu i rekreacji.

Ograniczenia w zagospodarowaniu i w przeznaczaniu terenów na określone cele, w tym wynikające z lokalizacji niektórych obiektów budowlanych. Ustalono ograniczenia w swobodzie dokonywania zmian w przeznaczaniu terenów na określone cele w planach miejscowych, wynikające z istniejącego zagospodarowania i użytkowania terenów. W planach miejscowych należy uwzględniać określone w studium: podstawowe kierunki przeznaczenia terenów obowiązujące dla poszczególnych kategorii obszarów, z możliwością wprowadzenia funkcji uzupełniających (dopuszczalnych), jeśli zostały one określone; ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, wynikające z potrzeb ochrony uzdrowiska, zasobów środowiska, przyrody, dziedzictwa kulturowego i zabytków, a także uwarunkowania związane ze strefami, w których obowiązują szczególne warunki zagospodarowania oraz minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne.

W szczególności, należy uwzględniać istniejące lub planowane funkcje niektórych terenów położonych w obrębie obszarów funkcjonalnych. Należą do nich: tereny zabudowy z funkcją mieszkaniową położone na obszarach rolniczych, tereny usług publicznych, zieleni urządzonej i izolacyjnej oraz sportu i rekreacji, a także drobnopowierzchniowe lasy i obiekty służące ochronie przeciwpowodziowej. W przeznaczaniu terenów na określone cele oraz ustalaniu zasad ich zagospodarowania podstawowe znaczenie mają przepisy ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, a także ustawy - Prawo budowlane i aktów wykonawczych do tej ustawy, jak również zalecenia formułowane przez różne podmioty (m.in. przez zarządców wód i infrastruktury).

Należy również uwzględniać m.in. warunki rekreacyjno - sportowego uprawiania żeglarstwa na Zbiorniku Goczałkowickim (zgodnie z Rozporządzeniem Nr 2/2010 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach), a także ograniczenia wynikające z położenia znacznej części gminy na obszarach Natura 2000.

Tereny wyłączone spod zabudowy. Wskazano tereny do wyłączenia spod zabudowy, obejmujące – ze względu na przyjęte kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy - obszary o kierunkach przeznaczenia z zasady niezwiązanych z realizacją zabudowy (obszary rolnicze, zieleni i wód, lasy, pasy gruntów wzdłuż cieków i wokół zbiorników wodnych), zaś ze względu na występujące uwarunkowania - tereny położone w strefach w których obowiązuje zakaz zabudowy ustalony na podstawie przepisów odrębnych.

Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów. Określono wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów - dla poszczególnych rodzajów przeznaczenia terenu (z wyróżnieniem terenów położonych w strefie "A" ochrony uzdrowiskowej), występujących lub możliwych do ustalenia na obszarze gminy. Ustalono następujące parametry i wskaźniki urbanistyczne, które należy uwzględniać w planach miejscowych: odniesione do powierzchni działki budowlanej - maksymalną wielkość powierzchni zabudowy, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej, maksymalną intensywność zabudowy, a także maksymalną wysokość zabudowy (budynków). Wskaźniki i parametry zróżnicowano w zależności od położenia terenów w układzie stref ochrony uzdrowiskowej. Wielkości te należy traktować jako wytyczne do ustalania tych parametrów i wskaźników w planie miejscowym.

Obszary przestrzeni publicznej. Wyznaczono zespół obszarów przestrzeni publicznej, tworzących zwarty przestrzennie rejon obejmujący uzdrowiskową część gminy oraz okolice siedziby Urzędu Gminy - wzdłuż ul. Uzdrowiskowej i wschodniego odcinka ul. Szkolnej. W ramach tego zespołu wyróżniono następujące strefy: (1) ul. Uzdrowiskową, stanowiącą oś założenia uzdrowiskowego – od ronda na skrzyżowaniu z ul. Szkolną i Borowinową do rowu Kanar, (2) Park Zdrojowy, (3) tereny położone pomiędzy ul. Uzdrowiskową i Borowinową w rejonie ul. Wiosennej, (4) tereny sportowe (boisko LKS Goczałkowice-Zdrój) z otoczeniem klasztoru i pawilonu Limba, (5) tereny wzdłuż rowu Kanar (od łącznika z drogą krajową nr 1 do rejonu stacji kolejowej oraz położone na północnym brzegu stawu Maciek Mały, (6) rejon Urzędu Gminy i fragment ul. Szkolnej do ronda na skrzyżowaniu z ul. Uzdrowiskową i Borowinową.

W określaniu sposobów użytkowania terenów wchodzących w skład przestrzeni publicznej obowiązuje stosowanie szczególnych zasad, wynikających z przepisów ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz postanowień Statutu Uzdrowiska w zakresie dotyczącym formy i miejsca prowadzenia punktów sprzedaży pamiątek, wyrobów ludowych, produktów regionalnych lub towarów o podobnym charakterze, formy i miejsca lokalizacji tablic i urządzeń reklamowych.

Szczególnej uwagi wymaga zapewnienie swobodnego poruszania się pomiędzy niektórymi fragmentami przestrzeni publicznej, obecnie trudno dostępnymi. Rozwiązania w tej kwestii (komunikacja wzdłuż ul. Parkowej, planowana droga publiczna klasy dojazdowej) wymagają koordynacji z planowaną w ramach modernizacji linii kolejowej nr 139 zmianą lokalizacji peronów stacji kolejowej Goczałkowice-Zdrój i budową w ramach tej inwestycji bezkolizyjnego przejścia przez linię kolejową.

Dla terenów składających się na przestrzeń publiczną należy przyjmować następujące rozwiązania: (1) tereny wymagające ukształtowania powinny pełnić funkcję zieleni urządzonej lub sportu i rekreacji, albo należy je przeznaczać pod zabudowę usługową z dużym udziałem zieleni ogólnodostępnej, (2) zamierzenia inwestycyjne dotyczące budynków i innych elementów zagospodarowania i wyposażenia przestrzeni oraz nawierzchnie placów i chodników powinny cechować się wysokiej jakości rozwiązaniami funkcjonalnymi, architektonicznymi i estetycznymi, (3) należy tworzyć strefy uprzywilejowane dla ruchu pieszego oraz wyznaczać miejsca lokalizacji urządzeń służących tymczasowym formom użytkowania przestrzeni (organizacji imprez plenerowych o różnym charakterze, sezonowych ogródków gastronomicznych i stoisk handlowych). W planach miejscowych należy ponadto określić parametry i dopuszczalne sposoby umieszczania reklam w sposób uwzględniający zachowanie warunków percepcji przestrzeni publicznej, ekspozycji charakterystycznych miejsc i osi kompozycji.

Obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m^2. W studium nie wyznaczono obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o takiej powierzchni. W strefach A i B ochrony uzdrowiskowej obowiązuje ponadto na podstawie ustawy uzdrowiskowej zakaz budowy obiektów handlowych o powierzchni użytkowania większej niż 400 m^2.

Trzeba zauważyć, że ustawa uzdrowiskowa i ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym posługują się w tym zakresie różnymi pojęciami - odpowiednio - powierzchnią użytkowania i powierzchnią sprzedaży, różnie definiowanymi. Przez powierzchnię użytkowania rozumie się w ustawie uzdrowiskowej "powierzchnię budynku lub jego części, mierzoną po wewnętrznej długości ścian na wszystkich kondygnacjach, oraz powierzchnię pomieszczeń pomocniczych, takich jak: magazyny, biura, ekspozycje wystawowe, z kolei ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w odniesieniu do obiektów handlowych posługuje się pojęciem "powierzchnia sprzedaży", przez którą rozumie się "część ogólnodostępnej powierzchni obiektu handlowego stanowiącego całość techniczno - użytkową, przeznaczonego do sprzedaży detalicznej, w której odbywa się bezpośrednia sprzedaż towarów, bez wliczania do niej powierzchni usług i gastronomii oraz powierzchni pomocniczej"

Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji. Wyznaczono obszary o szczególnym zakresie zmian przestrzennych i funkcjonalnych, wymagające przekształceń (w tym rewitalizacji) i rehabilitacji istniejącej zabudowy i infrastruktury technicznej, obejmujące Park Zdrojowy, teren boiska sportowego LKS Goczałkowice oraz tereny usytuowane w rejonie Gminnego Domu Kultury, a także budynek stacji kolejowej Goczałkowice-Zdrój, wymagający przeznaczenia na cele usług publicznych, związanych z funkcją uzdrowiskową lub turystyczną. Do obszaru wymagającego rekultywacji zaliczono tereny związane z odkrywkową eksploatacją torfu ze złoża "Rudołtowice".

Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości. Nie wyznaczono obszarów, których zagospodarowanie jest bezwzględnie warunkowane uprzednim przeprowadzeniem scalenia i podziału nieruchomości, w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami. Obszary takie można wyznaczać, w zależności od potrzeb, w trakcie analizy dotyczącej zasadności przystąpienia do sporządzenia planu miejscowego, w szczególności w odniesieniu do terenów, na których istniejący podział na działki gruntu uniemożliwiałby ich wykorzystanie zgodnie z planowanym przeznaczeniem (innym niż rolne lub leśne) oraz sposobem zagospodarowania i zabudowy.

Inwestycje celu publicznego. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zlokalizowane w granicach gminy obejmują zadanie pn.:„Modernizacja linii kolejowych, w tym Warszawa - Katowice - Wiedeń", przyjęte w tym planie (w ramach realizacji strategicznych elementów systemu transportowego, decydujących o międzynarodowych połączeniach regionu, w tym linii kolejowych AGC i AGTC). Zadanie to realizowane będzie w przewadze w obrębie terenów stanowiących tereny zamknięte.

Otwarta lista obszarów, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym, obejmuje zidentyfikowane w studium zadania należące do celów publicznych w rozumieniu ustawy o gospodarce nieruchomościami (należą do nich, m.in., pasy drogowe planowanych dróg publicznych gminnych, teren planowanego cmentarza komunalnego i związanej z nim zabudowy usługowej i parkingów, a także tereny zieleni urządzonej [Park Zdrojowy] oraz sportu i rekreacji). W planach miejscowych można ustalać także inne obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym.

Instrumenty realizacji ustaleń studium - miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z art. 14 ust. 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plan miejscowy sporządza się obowiązkowo, jeżeli wymagają tego przepisy ustaw innych niż ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W obecnym stanie prawnym w granicach gminy obowiązek sporządzenia planu miejscowego dotyczy obszaru strefy „A" ochrony uzdrowiskowej. W świetle planowanych zamierzeń, określonych w studium, plan miejscowy należy sporządzić w związku z planowanym założeniem cmentarza komunalnego (zgodnie z ustawą o cmentarzach i chowaniu zmarłych).

Przyjęto zasadę, zgodnie z którą cały obszar gminy powinien być objęty aktualnymi planami miejscowymi. Można jednak podejmować uchwały dotyczące przystąpienia do sporządzenia planu miejscowego dla obszarów o różnych granicach, w zależności od potrzeb i wniosków wynikających z oceny aktualności dokumentów planistycznych. Gmina może przystąpić także do sporządzenia planów miejscowych dla terenów górniczych lub ich części - zgodnie z zasadami określonymi w ustawie - Prawo geologiczne i górnicze.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji. Ustalono klasyfikację funkcjonalno - techniczną dróg publicznych (droga główna ruchu przyspieszonego - droga krajowa nr 1, droga główna - droga wojewódzka nr 939, drogi zbiorcze, lokalne i dojazdowe), przy czym, na rysunku studium określono jedynie niektóre drogi dojazdowe (istniejące i planowane), istotne ze względu na ich znaczenie w strukturze przestrzennej gminy (w planach miejscowych należy uwzględniać pozostałe istniejące drogi publiczne). Klasyfikację tę zaleca się stosować w planach miejscowych w określaniu układu komunikacyjnego i klasyfikacji ulic. Ustalono jednocześnie możliwość dokonywania modyfikacji w planach miejscowych określonego w studium układu drogowego oraz zasady i dopuszczalny zakres tych zmian.

Określono warunki powiązania lokalnego układu drogowego z drogą krajową nr 1 (droga o ograniczonej dostępności - przyjęto, że droga ta w granicach gminy powinna być dostępna w co najmniej trzech punktach) oraz warunki obsługi komunikacyjnej terenów położonych wzdłuż drogi krajowej (obsługa komunikacyjna z dróg klasy dojazdowej [serwisowych], równoległych do jezdni drogi krajowej).

Ustalono kierunki rozwoju lokalnego układu drogowego, zgodnie z którymi jego zasadniczy kształt nie ulegnie zmianie; przewiduje się jednak stopniową rozbudowę układu dróg klasy zbiorczej, lokalnej i dojazdowej - w tym budowę północnej drogi zbiorczej, łączącej drogę krajową nr 1 z ul. Jeziorną oraz drogi klasy lokalnej, łączącej ul. Siedlecką z ul. Jeziorną, a także budowę drogi dojazdowej łączącej - poprzez linię kolejową nr 139 - ul. Parkową z ul. Powstańców Śląskich. W dalszej perspektywie przewiduje się możliwość budowy drogi łączącej południowy kraniec ul. Jeziornej (w rejonie zapory) z ul. Bór I.

Realizacja rządowego zadania polegającego na modernizacji linii kolejowej nr 139 (Katowice – Czechowice-Dziedzice) powinna przynieść poprawę powiązania części gminy rozdzielonych linią kolejową: planuje się budowę nowego, spełniającego odpowiednie standardy, dwupoziomowego (bezkolizyjnego) skrzyżowania z linią kolejową nr 139 w ciągu ul. Głównej. Zakłada się ponadto budowę dwupoziomowych skrzyżowań z tą linią kolejową w ciągu planowanych dróg - klasy zbiorczej w północnej i klasy dojazdowej - w południowej części gminy.

W planach miejscowych należy uwzględniać istniejące ścieżki rowerowe (Greenway, Wiślana Trasa Rowerowa) i trasy turystyczne. Nie planuje się budowy odrębnych ścieżek rowerowych; przewiduje się możliwość rozbudowy sieci tras i dróg rowerowych, o funkcji komunikacyjnej i rekreacyjnej - powstanie nowych ścieżek może być połączone z budową lub modernizacją dróg.

W zakresie miejsc do parkowania przewiduje się realizację kilku ważniejszych parkingów ogólnodostępnych, w tym w rejonie strefy „A" ochrony uzdrowiskowej. W dziedzinie transportu kolejowego, planowana jest, jako zadanie rządowe, modernizacja linii kolejowej nr 139. Zgodnie z aktualnymi koncepcjami tej modernizacji (pod

uwagę brane jest przystosowanie linii kolejowej do prędkości 160 km/h), przewidywana jest korekta przebiegu linii w północnej części gminy (złagodzenie łuku), częściowo na terenach przeznaczonych pod zabudowę (usługową) oraz zmiana lokalizacji przystanku kolejowego Goczałkowice-Zdrój i budowa bezkolizyjnych przejść dla pieszych - w rejonie tego przystanku i przystanku Goczałkowice. Ustalono również możliwość funkcjonowania lądowiska w rejonie Zakładu Uzdatniania Wody.

Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej. Nie przewiduje się zasadniczych zmian w zakresie źródeł i kierunków zaopatrzenia gminy w wodę oraz odprowadzania i oczyszczania ścieków, zaopatrzenia w ciepło, gaz ziemny i energię elektryczną, dostępu do usług telekomunikacyjnych.

Rozwój systemów infrastruktury polegał będzie na zwiększeniu zasięgu ich działania, pewności dostaw mediów oraz poprawy ich jakości. W zakresie gospodarki wodno - ściekowej przewiduje się możliwość zapewnienia dodatkowego, własnego źródła zaopatrzenia w wodę z wykorzystaniem zasobów wód podziemnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 346, a w odniesieniu do północnej części gminy - odprowadzanie wód deszczowych - do zlewni Pszczynki. Modernizacji wymaga system kanalizacji deszczowej służący ochronie przeciwpowodziowej, w tym konieczna jest przebudowa przepustów w dolinie Potoku Goczałkowickiego.

Przyjmuje się, że energia cieplna w zdecydowanej przewadze wytwarzana będzie nadal przez spalanie paliw stałych i gazowych w lokalnych kotłowniach i paleniskach domowych.

Możliwa jest realizacja infrastruktury telekomunikacyjnej z uwzględnieniem ograniczeń obowiązujących w strefach ochrony uzdrowiskowej, w tym budowa regionalnej sieci szerokopasmowej dla inwestycji pn. "Śląska Regionalna Sieć Szkieletowa: Relacja: Pszczyna - Bielsko - Biała".

W zakresie gospodarki odpadami, gmina będzie prowadziła gospodarkę zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami oraz Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Goczałkowice-Zdrój, z wywozem odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do regionalnych instalacji, położonych poza gminą, zgodnie z przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zgodnie z wymaganiami tej ustawy, utworzono punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, dla których na rysunku studium określono również inne, potencjalne lokalizacje.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków i dóbr kultury współczesnej. Przedmiotem ochrony są zabytki - wpisane do rejestru zabytków (kaplica p.w. św. Anny, zespół zabudowy uzdrowiska, Park Zdrojowy) i ujęte w gminnej ewidencji zabytków, a także dobra kultury współczesnej (miejsca pamięci wpisane do ewidencji grobów i cmentarzy wojennych oraz innych miejsc pamięci województwa śląskiego).

Formami ochrony zabytków w obrębie gminy są: wpis do rejestru zabytków oraz - dla zabytków ujętych w ewidencji zabytków - ustalenia ochrony w planie miejscowym. W planach miejscowych należy uwzględniać ochronę zabytków, zgodnie z aktualnymi w okresie sporządzania tych planów - rejestrem zabytków i gminną ewidencją zabytków.

Ustalono wytyczne do określania zakresu ochrony dla poszczególnych obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków lub grup tych obiektów. Zakres ochrony stosowanej w planach miejscowych należy określać indywidualnie dla poszczególnych obiektów lub grup tych obiektów, uwzględniając ich specyfikę i stan zachowania (przekształcenia).

Wyznaczono strefy ochrony konserwatorskiej, obejmujące część uzdrowiska nieobjętą wpisem do rejestru zabytków oraz siedlisko dawnej wsi, pomiędzy ul. Zimową i Szkolną, które należy uwzględniać w planach miejscowych, określając dla nich zakres i przedmiot ochrony, charakterystyczne cechy obszaru podlegające ochronie, a także warunki pozwalające na harmonijne dostosowanie nowej zabudowy do zabudowy historycznej oraz na zachowanie historycznie ukształtowanych zespołów zieleni i obiektów małej architektury.

Obszary oraz zasady ochrony uzdrowiska. Obszar gminy dzieli się na trzy strefy ochrony uzdrowiskowej, w granicach ustalonych w Statucie Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój. W planach miejscowych, jako podstawową zasadę ich sporządzania, należy stosować rozwiązania adekwatne do zakazów ustanowionych ustawą o lecznictwie uzdrowiskowym dla poszczególnych stref ochrony uzdrowiskowej.

Przeznaczenie terenów określane w planach miejscowych musi uwzględniać ustawowo określoną specyfikę poszczególnych stref ochrony uzdrowiskowej, a zwłaszcza strefy „A" - w szczególności, przeznaczenie terenów i sposoby ich zagospodarowania muszą wykluczać możliwość realizacji obiektów budowlanych zakazanych w strefach ochrony uzdrowiskowej oraz zapewniać utrzymanie odpowiedniego udziału terenów zieleni lub terenów stanowiących powierzchnię biologicznie czynną w powierzchni stref ochrony uzdrowiskowej.

Obszary oraz zasady ochrony przyrody i krajobrazu kulturowego. W planach miejscowych należy uwzględniać obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody - obszary Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków „Dolina Górnej Wisły" i specjalny obszar ochrony siedlisk „Zbiornik Goczałkowicki - Ujście Wisły i Bajerki" oraz obowiązujące dla nich wytyczne - w przypadku ich określenia w planach zadań ochronnych dla tych obszarów.

W planach miejscowych należy przyjmować rozwiązania umożliwiające realizację celów ustanowienia ostoi (w szczególności dotyczących ochrony ptaków - ochrona populacji dziko występujących gatunków ptaków, utrzymanie i zagospodarowanie ich naturalnych siedlisk zgodnie z wymogami ekologicznymi, przywracanie

zniszczonych biotopów oraz tworzenie biotopów). W przeznaczaniu terenów na określone cele należy mieć także na względzie zachowanie integralności obszaru oraz jego powiązań z innymi obszarami Natura 2000, jak również zagwarantowanie ciągłości przestrzennej korytarzy ekologicznych.

W przypadku ustanowienia innych form ochrony przyrody (zespołu przyrodniczo - krajobrazowego lub użytków ekologicznych albo objęcia ochroną drzew w formie pomników przyrody), w planach miejscowych należy uwzględniać zakazy i ograniczenia w użytkowaniu tych terenów, jeśli zakazy takie zostaną określone.

Istotne elementy krajobrazu kulturowego gminy podlegają ochronie na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, a także na podstawie ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, zakazującej prowadzenia działań mających negatywny wpływ na fizjografię uzdrowiska i jego układ urbanistyczny.

Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów. **Ochrona złóż kopalin. Obecne i przyszłe potrzeby eksploatacji tych kopalin**. W studium ujawniono udokumentowane złoża kopalin: leczniczych - złoże podziemnych wód leczniczych zmineralizowanych (solanek) ”Goczałkowice Zdrój” i złoże torfu (borowiny) „Rudołtowice” oraz złoża węgla kamiennego i metanu w pokładach węgla, a także granice istniejących obszarów i terenów górniczych ("Goczałkowice-Zdrój", „Rudołtowice”, „Czechowice II”).

Zgodnie z przepisami, złoża kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz na kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących; wydobywanie kopalin należy planować i prowadzić z uwzględnieniem minimalizowania niekorzystnych wpływów na powierzchnię terenu.

Przedsiębiorca górniczy jest zobowiązany m.in. do podejmowania środków niezbędnych do ochrony zasobów złoża oraz środków ograniczających szkody w środowisku, służących ochronie powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

Występuje konflikt pomiędzy wydobywaniem węgla kamiennego ze złoża "Silesia" a walorami uzdrowiskowymi gminy oraz przepisami ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, zabraniającymi pozyskiwania surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze na obszarze gminy uzdrowiskowej.

W planach miejscowych należy uwzględniać granice filarów ochronnych wyznaczonych dla ochrony: ujęcia wód leczniczych, złoża torfu „Rudołtowice" oraz dla grobli zbiornika Rontok, a także określać wymóg dostosowania planowanych obiektów budowlanych do aktualnych na okres sporządzania planu miejscowego czynników geologiczno - górniczych.

Ochrona wód. Występujące na obszarze gminy Główny Zbiornik Wód Podziemnych i Użytkowy Poziom Wód Podziemnych nie wymagają stosowania szczególnych regulacji w celu ochrony wód podziemnych, ze względu na niski stopień zagrożenia tych wód przenikaniem zanieczyszczeń z powierzchni.

W planach miejscowych należy uwzględniać odpowiednie do regulowanych spraw zakazy i ograniczenia ustanowione dla terenu ochrony pośredniej strefy ochronnej ujęcia brzegowego wód powierzchniowych Goczałkowice, obejmującego zachodnią część Goczałkowic-Zdroju, zgodnie z Rozporządzeniem Nr 2/2010 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 17 czerwca 2010 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wód powierzchniowych Goczałkowice lub przepisami je zastępującymi.

Dla cieków i zbiorników wodnych należy ustalać zakaz zabudowy w pasie o szerokości nie mniejszej niż 5 m od brzegu koryta i linii brzegu wód stojących w celu zachowania biologicznej otuliny wód, chyba że jest to niemożliwe lub nieracjonalne ze względu na istniejące zainwestowanie w otoczeniu tych wód, a także zapewniać możliwość dostępu do powierzchniowych wód publicznych.

Podstawowe znaczenie dla ochrony wód ma rozwój systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenach możliwych do zabudowy, z odprowadzaniem ścieków komunalnych na oczyszczalnię ścieków. W zakresie odprowadzania wód deszczowych przewiduje się rozbudowę kanalizacji deszczowej, z północnej części gminy – z odprowadzaniem ścieków do Pszczynki, z części pozostałej - do Wisły.

Obszary osuwania się mas ziemnych, ochrona powierzchni ziemi. Ochrona powierzchni ziemi polega na zapobieganiu ruchom masowym ziemi - na przeważającej części obszaru gminy, w tym możliwej do przeznaczenia pod zabudowę, nie występują warunki zagrażające osuwaniem się mas ziemnych.

Wyjątek stanowią jedynie niektóre fragmenty północnego brzegu Zbiornika Goczałkowickiego w rejonie Wisły Wielkiej i Łąki, częściowo położone w granicach gminy, gdzie stwierdzono występowanie obszarów określonych jako predysponowane do wystąpienia ruchów masowych, na których nie można wykluczyć uaktywnienia się ruchów masowych, w tym w wyniku robót budowlanych.

Kierunki kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.

Ochrona gruntów leśnych. Przyjęto zasadę nienaruszania gruntów leśnych - nie wyznaczono obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne (możliwość wyrębu drzewostanu w gminie uzdrowiskowej jest wykluczona w obrębie strefy „A” ochrony uzdrowiskowej [las Bór], zaś w strefie „B” jest możliwa jedynie na podstawie planu urządzenia lasu).

Przyjęto, że las Bór, położony w strefie „A” ochrony uzdrowiskowej, może pełnić, w zakresie zgodnym z planem urządzenia lasu, funkcje rekreacyjne. W planach miejscowych należy uwzględniać granice lasów,

zgodnie z planem urządzenia lasu lub ewidencją gruntów. W planach miejscowych należy unikać przeznaczania terenów w bezpośrednim sąsiedztwie lasów na funkcje mogące wywierać negatywny wpływ na lasy. Nie istnieją warunki do zwiększenia na większą skalę lesistości gminy (ze względów środowiskowych - z uwagi na wysoką klasę gleb oraz wymogi ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Górnej Wisły).
Obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze. Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych, przeznaczenie na cele nierolnicze gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klasy III, niezależnie od ich powierzchni, wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi. Realizacja niektórych zmian w przeznaczeniu terenów, określonych w studium, możliwa będzie po uzyskaniu zgody właściwego organu na przeznaczenie łącznie około 48 ha gruntów rolnych klasy III na cele nierolnicze, położonych w strefie B i C ochrony uzdrowiskowej.

Ochrona powietrza i klimatu. W zagospodarowaniu terenów oraz w zmianach sposobów użytkowania budynków należy uwzględniać potrzebę poprawy jakości powietrza atmosferycznego, w szczególności – dotrzymania standardów w zakresie stężeń pyłu zawieszonego oraz węglowodorów, z uwzględnieniem wymogów obowiązujących w gminie uzdrowiskowej. Należy ustalać nakaz stosowania niskoemisyjnych urządzeń grzewczych w budowanych i rozbudowywanych obiektach. Do głównych przyczyn występowania przekroczeń benzo(a)pirenu na terenie gminy należą czynniki pozostające w głównej mierze poza sferą planowania przestrzennego. Niezbędne jest w związku z tym stosowanie rozwiązań określonych w programach ochrony powietrza oraz działań krótkoterminowych w zakresie redukcji emisji powierzchniowej, liniowej i punktowej.

Zasady ochrony przed hałasem, promieniowaniem elektromagnetycznym i poważnymi awariami. Ustalono zasady ochrony przed hałasem - realizowane poprzez kwalifikowanie w planach miejscowych terenów ze względu na standardy akustyczne do odpowiednich grup terenów w rozumieniu przepisów dotyczących dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku oraz właściwy sposób kształtowania zabudowy w strefach narażonych na ponadnormatywną emisję hałasu komunikacyjnego. W planach miejscowych w sąsiedztwie drogi krajowej nr 1 i linii kolejowej nr 139, na terenach możliwych do zabudowy, należy stosować zabudowę usługową lub usługowo - mieszkaniową (nie należy przeznaczać terenów położonych w strefie uciążliwości hałasu pod zabudowę mieszkaniową oraz związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży).

Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym wynika z przepisów ogólnie obowiązujących, w tym ustawy uzdrowiskowej. Zgodnie z jej przepisami - w strefie "A" ochrony uzdrowiskowej zabroniona jest budowa stacji bazowych telefonii ruchomej, zaś w strefie "B" - zabroniona jest budowa urządzeń emitujących fale elektromagnetyczne, które jednocześnie: są zaliczane do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i które oddziaływałyby na strefę "A" polami elektromagnetycznymi o poziomach wyższych niż dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności (charakteryzowane przez dopuszczalne wartości parametrów fizycznych).

W planach miejscowych należy wyznaczać pasy ograniczonej zabudowy mieszkaniowej i innej dostępnej dla ludności wzdłuż linii elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia oraz wokół stacji elektroenergetycznych.

W zakresie **ochrony przed poważnymi awariami**, zagrożenie powodowane przez budowę zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, w tym zagrożenie wystąpienia poważnych awarii jest wykluczone przepisami ustawy uzdrowiskowej, zabraniającej budowy na obszarze gminy uzdrowiskowej zakładów przemysłowych. Istniejące zakłady zaliczone do grupy zakładów stwarzających takie zagrożenie, położone w północnej części gminy, nie wymagają wprowadzania szczególnych zasad zagospodarowania na terenach sąsiednich. W planach miejscowych w przypadku przeznaczania terenów na cele składów i magazynów należy wykluczyć możliwość składowania lub magazynowania materiałów stwarzających pod względem rodzaju lub ilości ryzyko wystąpienia poważnej awarii.

Obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Ochrona przed powodzią. W istniejących uwarunkowaniach prawnych brak jest określonych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, o których mowa w ustawie - Prawo wodne. Do czasu przekazania Gminie map zawierających granice tych obszarów (w związku z określeniem we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego Wisły [poniżej Zbiornika Goczałkowickiego], jako rzeki stanowiącej obszar, na którym wystąpienie powodzi jest prawdopodobne), w planach miejscowych należy dla tych obszarów przyjmować szczególne warunki zagospodarowania terenów, zapewniające ochronę przeciwpowodziową. Należy ponadto zapewniać warunki do swobodnego spływu wód doliną Potoku Goczałkowickiego, zwłaszcza w jego górnym i środkowym odcinku, na terenach zabudowanych. Tereny bezpośrednio sąsiadujące z korytem cieku, dotychczas niezabudowane, powinny być wyłączone spod zabudowy.

Tereny zamknięte i ich strefy ochronne. W granicach gminy występują tereny uznane za zamknięte, ustanowione przez ministra właściwego do spraw transportu, nieposiadające stref ochronnych. Nie obowiązują w ich obrębie ograniczenia w zakresie możliwości ustalania przeznaczenia terenu oraz określania sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy. Brak jest terenów zamkniętych stanowiących nieruchomości niezbędne na cele obronności i bezpieczeństwa państwa.

Obszary problemowe. Określono obszary problemowe w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, obejmujące: (1) obszary U2 i ZL, położone pomiędzy obecnym i planowanym przebiegiem linii kolejowej nr 139 oraz (2) część terenu górniczego "Czechowice II", położoną w granicach gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Goczałkowice-Zdrój

opracowanie:

Biuro Rozwoju Regionu Sp. z o.o., Katowice

zespół autorski: Tomasz Rubiniec (członek Południowej OIU w Katowicach, nr KT-298), Leszek Kostorz, Janina Witkowska Zdzisław Wieland, Wiesław Konieczny, Krzysztof Sikora, Ewa Komędera, Jolanta Maciaszczyk, Milena Wyględacz

Załącznik nr 2
do Uchwały Nr XLII/277/2014
Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój
z dnia 19 sierpnia 2014 r.

Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag dotyczących projektu studium

Rada Gminy Goczałkowice-Zdrój postanawia o następującym sposobie rozpatrzenia uwag dotyczących projektu studium, nieuwzględnionych przez Wójta Gminy Goczałkowice-Zdrój:

Lp.	Nr uwagi	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu zmiany studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój o sposobie rozpatrzenia uwagi		Uzasadnienie
							uwaga uwzględniona	uwaga nie-uwzględniona	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
1	2	03.09.2013	1)	powiększyć zasięg terenów przeznaczonych pod zabudowę o 130 m w kierunku północnym	działki nr 512/166, 167, 1273/166, arkusz mapy 1	obszar rolniczy (R)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ proponowane w niej rozwiązania są sprzeczne z polityką przestrzenną ustaloną w studium, zakładającą ograniczanie rozwoju zabudowy na terenach położonych w oddaleniu od istniejącej zabudowy oraz infrastruktury drogowej i technicznej, w szczególności - leżących w głębi gruntów rolnych. W studium, znaczącą część działek, których dotyczy uwaga (o łącznej pow. 13420 m^2), stanowiących w planie miejscowym tereny rolnicze, zaliczono, w ramach częściowego uwzględnienia wniosku do studium, do obszaru zabudowy mieszkaniowej i usługowej (MU). Dodatkowe poszerzenie obszaru MU spowodowałoby istotne zwiększenie powierzchni terenów możliwych do zabudowy (o kolejne około 9230 m^2) i wydłużenie pasa zabudowy wzdłuż ul. Bór I do 550 m oraz zaburzenie ustalonego ładu przestrzennego w zakresie granicy terenów możliwych do zabudowy w tej części gminy.
2	5	13.09.2013	1)	przeznaczyć całą działkę pod zabudowę mieszkaniową i usługową	działka nr 2654/127, arkusz mapy 1	obszar rolniczy (R)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ proponowane w niej rozwiązania są sprzeczne z polityką przestrzenną ustaloną w studium, zakładającą ograniczanie rozwoju zabudowy na terenach położonych w oddaleniu od istniejącej zabudowy oraz infrastruktury drogowej i technicznej, w szczególności - leżących w głębi gruntów rolnych. W studium przeznaczono pod zabudowę północną część działki 2654/127 (pow. 2470 m^2), stanowiącą w planie miejscowym tereny rolnicze. Dodatkowe poszerzenie terenu pod zabudowę musiałoby się wiązać, ze względu na zasady ładu przestrzennego, z przeznaczeniem pod zabudowę również innych, sąsiednich działek, co spowodowałoby nadmierne powiększenie obszaru zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz zaburzenie ustalonego ładu przestrzennego w zakresie granicy terenów możliwych do zabudowy w tej części gminy.
3	6	16.09.2013	1)	brak zgody na planowaną drogę dojazdową (KDD) wzdłuż drogi krajowej nr 1 - na północ i południe od ul. Stawowej	działki nr 1245/105, 1246/105, 1218/100, 1062/106, arkusz mapy 6	obszar komunikacji kołowej (KDD), obszar zabudowy mieszkaniowej i usługowej (MU), obszar usług (U1)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ wykracza swą szczegółowością poza zakres spraw ustalanych w studium, określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w związku z czym uwaga może być rozpatrzona i uwzględniona dopiero w ramach sporządzania planu miejscowego, przy czym ustalenia studium nie sprzeciwiają się żądaniu zawartemu w uwadze. W studium przyjęto, że zapewnienie właściwego dostępu do drogi publicznej terenów położonych na południe i północ od ul. Stawowej może wymagać budowy dróg serwisowych (klasy dojazdowej) wzdłuż DK1; założono także możliwość pojawienia się konieczności przeznaczenia większego - w porównaniu z ustaleniami obowiązującego planu miejscowego - terenu pod budowę skrzyżowania ul. Stawowej i drogi serwisowej z DK1, w związku z czym na rysunku studium zastosowano narożne ścięcia krawędzi pasów drogowych, w myśl przepisów Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiedać drogi publiczne i ich usytuowanie. Granice pasów drogowych pokazane na rysunku studium, nie stanowią jednak linii rozgraniczających, które są ustalane w planie miejscowym i mogą podlegać modyfikacjom w tym planie - odpowiednio do różnych skal, w których sporządza się studium (1:5000) i plan miejscowy (1:1000) oraz z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań,

Lp.	Nr uwagi	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu zmiany studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój o sposobie rozpatrzenia uwagi		Uzasadnienie
							uwaga uwzględniona	uwaga nie-uwzględniona	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
									w tym wynikających z projektów techniczno - budowlanych dróg lub ze szczegółowego określenia geometrii jezdni. Istnieje również możliwość odstąpienia w planie miejscowym od planowania dróg klasy dojazdowej, ustalonych w studium. Ustalenia studium dotyczące drogi dojazdowej wzdłuż DK1 na południe od skrzyżowania z ul. Stawową są zgodne z obowiązującym planem miejscowym, w tym także pod względem szerokości pasa drogowego.
4	9	16.09.2013	1)	brak zgody na planowaną drogę dojazdową (KDD) pomiędzy ul. Główną i Szkolną	działki nr 4206/187, 4205/187, 4207/187, arkusz mapy 1	obszar komunikacji kołowej (KDD)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ żądanie odstąpienia od wyznaczania planowanej drogi dojazdowej jest sprzeczne z kierunkami rozwoju układu drogowego ustalonymi w studium. Ze względu na brak na odcinku o długości około 2100 m poprzecznego powiązania pomiędzy ulicami Główną i Szkolną, spełniającego co najmniej minimalne wymagania dotyczące szerokości pasa drogowego dla drogi klasy dojazdowej, określone w Rozporządzeniu Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie, niezbędnego dla prawidłowego funkcjonowania układu drogowego w środkowej części gminy, w studium przyjęto konieczność budowy co najmniej jednej drogi klasy dojazdowej (o znaczeniu miejscowym) pomiędzy ul. Szkolną i Główną w rejonie na zachód od linii kolejowej. Najbardziej dogodnym miejscem umożliwiającym realizację takiej drogi jest, ze względu na istniejące zagospodarowanie oraz ustalenia obowiązującego planu miejscowego, pas terenu wskazany w studium. Zaznacza się, że granice pasów drogowych, pokazane na rysunku studium, nie stanowią linii rozgraniczających, które są ustalane w planie miejscowym i mogą podlegać modyfikacjom w tym planie - odpowiednio do różnych skal, w których sporządza się studium (1:5000) i plan miejscowy (1:1000) oraz z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań, w tym wynikających z projektów techniczno - budowlanych dróg lub ze szczegółowego określenia geometrii jezdni. Istnieje również możliwość odstąpienia w planie miejscowym od planowania dróg klasy dojazdowej, ustalonych w studium.
5	12	03.10.2013	1)	przeznaczyć działkę pod zabudowę	działka nr 3974/41, arkusz mapy 1	obszar rolniczy (R)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ proponowane w niej rozwiązania są sprzeczne z polityką przestrzenną ustaloną w studium, zakładającą ograniczanie rozwoju zabudowy na terenach położonych w oddaleniu od istniejącej zabudowy oraz infrastruktury drogowej i technicznej, w szczególności - leżących w głębi gruntów rolnych, a także przewidującą założenie cmentarza komunalnego w rejonie działki, której dotyczy uwaga. Działka 3974/41 (pow. 7025 m^2), jest położona w głębi gruntów rolnych, w oddaleniu od terenów zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę, bez dojazdu oraz wyposażenia w infrastrukturę techniczną. Południowa część działki znajduje się w strefie (o szerokości 50 m) izolującej teren planowanego do założenia cmentarza komunalnego. Przeznaczenie części działki położonej w tej strefie pod zabudowę mieszkaniową lub niektóre rodzaje usług uniemożliwiłoby realizację cmentarza komunalnego - w myśl przepisów Rozporządzenia Ministra Gospodarki Komunalnej z dnia 25 sierpnia 1959 r. w sprawie określenia, jakie tereny pod względem sanitarnym są odpowiednie na cmentarze, w zakresie dotyczącym odległości cmentarza od zabudowań mieszkalnych, zakładów żywienia zbiorowego lub przechowujących artykuły żywności.
6	13.1	03.10.2013	1)	przeznaczyć całą działkę pod zabudowę mieszkaniowo - usługową	działka nr 3973/41, arkusz mapy 1	obszar zabudowy mieszkaniowej i usługowej (MU), obszar komunikacji kołowej (KDD)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ żądanie zawarte w uwadze nie wymaga zmiany studium - jest możliwe do spełnienia na podstawie ustaleń studium. Zgodnie z rysunkiem studium, działka (pow. 1691 m^2), której dotyczy uwaga, jest w całości położona na obszarze zabudowy mieszkaniowej i usługowej (MU), z wyjątkiem jedynie zachodniego fragmentu działki o pow. 47 m^2 (3% pow. działki) i szerokości 1 m , leżącego w pasie istniejącej drogi klasy dojazdowej (KDD), zgodnie z obowiązującym planem miejscowym.
	13.2			przeznaczyć działkę pod zabudowę mieszkaniowo - usługową	działka nr 3975/41, arkusz mapy 1	obszar rolniczy (R)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ proponowane w niej rozwiązania są sprzeczne z polityką przestrzenną ustaloną w studium, zakładającą ograniczanie rozwoju zabudowy na terenach położonych w oddaleniu od istniejącej zabudowy oraz infrastruktury drogowej i technicznej, w szczególności

Lp.	Nr uwagi	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu zmiany studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój o sposobie rozpatrzenia uwagi		Uzasadnienie
							uwaga uwzględniona	uwaga nie-uwzględniona	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
									- leżących w głębi gruntów rolnych. Działka (pow. 6435 m^2), której dotyczy uwaga, jest położona w głębi gruntów rolnych, w oddaleniu od terenów zabudowanych i przeznaczonych pod zabudowę, bez dojazdu oraz wyposażenia w infrastrukturę techniczną.
7	14.1	03.10.2013	1)	brak zgody na zmianę przeznaczenia działki z "UL" na "UZ	działka nr 1224/36, arkusz mapy 5	obszar lecznictwa uzdrowiskowego (UZ), obszar komunikacji kołowej (KDD)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ dotyczy ustalenia studium, które nie wprowadza zmiany w stosunku do ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uchwalonego uchwałą Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój Nr XLII/290/10 z dnia 7 września 2010 r. Kierunek przeznaczenia działki określony w studium jako "obszar lecznictwa uzdro-wiskowego" (UZ) nie jest sprzeczny z przeznaczeniem działki ustalonym w planie miejscowym jako "tereny i obiekty zakwaterowania turystycznego - schroniska, hotele, pensjonaty" (UL). Zgodnie ze studium, na obszarze lecznictwa uzdrowiskowego (UZ), wyznaczonym w strefie A ochrony uzdrowiskowej, w planie miejscowym można ustalić następujące rodzaje przeznaczenia terenu: tereny zakładów i urządzeń leczniczych, tereny zieleni urządzonej, tereny zabudowy usługowej i tereny sportu i rekreacji. Tereny i obiekty zakwaterowania turystycznego, o których mowa w planie miejscowym, mieszczą się pod pojęciem "zabudowa usługowa", o której mowa w studium, w związku z czym w planie miejscowym możliwe będzie ustalenie przeznaczenia terenu tożsamego z dotychczasowym przeznaczeniem działki, której dotyczy uwaga.
	14.2			brak zgody na planowaną drogę dojazdową KDD (w sposób dzielący działkę na dwie części - propozycja wykupienia działki przez Skarb Państwa)				uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ żądanie odstąpienia od wyznaczania planowanej drogi dojazdowej jest sprzeczne z kierunkami rozwoju układu drogowego ustalonymi w studium, zakładającymi konieczność poprawy powiązania części gminy rozdzielonych linią kolejową - poprzez m.in. budowę dwupoziomowego skrzyżowania drogi klasy dojazdowej z linią kolejową w południowej części gminy, w rejonie strefy A ochrony uzdrowiskowej. Najbardziej dogodnym miejscem dla budowy drogi klasy dojazdowej, ze względu na uwarunkowania (zagospodarowanie i zabudowa terenu, istniejący układ drogowy, wymagania techniczne związane z budową bezkolizyjnego skrzyżowania z linią kolejową), jest rejon na przedłużeniu ul. Parkowej i planowanego odcinka ul. Powstańców Śląskich, zgodnie z oznaczeniami na rysunku studium (pas planowanej drogi dojazdowej zajmuje około 10% pow. działki, której dotyczy uwaga). Zaznacza się, że granice pasów drogowych, pokazane na rysunku studium, nie stanowią linii rozgraniczających, które są ustalane w planie miejscowym i mogą podlegać modyfikacjom w tym planie - odpowiednio do różnych skal, w których sporządza się studium (1:5000) i plan miejscowy (1:1000) oraz z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań, w tym wynikających z projektów techniczno - budowlanych dróg lub ze szczegółowego określenia geometrii jezdni. Istnieje również możliwość odstąpienia w planie miejscowym od planowania dróg klasy dojazdowej, ustalonych w studium. Realizacja roszczeń (odszkodowania lub wykupienia nieruchomości lub jej części) związanych z planowaną drogą dojazdową będzie możliwa dopiero w przypadku uchwalenia planu miejscowego, w którym droga ta zostanie wyznaczona, zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
	14.3			wniosek o wyznaczenie "legalnego" dojazdu do działki				uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ wykracza swą szczegółowością poza zakres spraw ustalanych w studium, określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Ustalenia studium nie sprzeciwiają się żądaniu zawartemu w uwadze, jednak może być ona rozpatrzona i uwzględniona dopiero na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.
8	15	04.10.2013	1)	przesunąć planowany pas drogi dojazdowej tak, aby nie wchodził na teren działki (na działce biegnie w trzech kierunkach linia średniego	działka nr 3927/196, arkusz mapy 1	obszar zabudowy mieszkaniowej (M)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ wykracza swą szczegółowością poza zakres spraw ustalanych w studium, określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz

Lp.	Nr uwagi	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu zmiany studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój o sposobie rozpatrzenia uwagi		Uzasadnienie
							uwaga uwzględniona	uwaga nie-uwzględniona	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
				napięcia, co ogranicza możliwość zabudowy)					w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Ustalenia studium nie sprzeciwiają się żądaniu zawartemu w uwadze, jednak może być ona rozpatrzona i uwzględniona dopiero na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Granice pasów drogowych, określone na rysunku studium, nie stanowią linii rozgraniczających tereny, które ustala się w planie miejscowym; granice pasów drogowych mogą podlegać modyfikacjom w planie miejscowym, odpowiednio do różnych skal, w których sporządza się poszczególne dokumenty planistyczne (studium - 1:5000, plan miejscowy - 1:1000).
9	16	07.10.2013	1)	przesunąć planowany pas drogi dojazdowej (KDD) tak, aby nie wchodził na teren działki (na działce został już wybudowany dom i ogrodzenie)	działka nr 4299/196, arkusz mapy 1	obszar zabudowy mieszkaniowej (M), obszar komunikacji kołowej (KDD)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ wykracza swą szczegółowością poza zakres spraw ustalanych w studium, określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Ustalenia studium nie sprzeciwiają się żądaniu zawartemu w uwadze, jednak może być ona rozpatrzona i uwzględniona dopiero na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Granice pasów drogowych, określone na rysunku studium, nie stanowią linii rozgraniczających tereny, które ustala się w planie miejscowym; granice pasów drogowych mogą podlegać modyfikacjom w planie miejscowym, odpowiednio do różnych skal, w których sporządza się poszczególne dokumenty planistyczne (studium - 1:5000, plan miejscowy - 1:1000).
10	17	08.10.2013	1)	przeznaczyć całą działkę pod zabudowę (mieszkaniową jednorodzinną)	działka nr 2654/127, arkusz mapy 1	obszar rolniczy (R)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ proponowane w niej rozwiązania są sprzeczne z polityką przestrzenną ustaloną w studium, zakładającą ograniczanie rozwoju zabudowy na terenach położonych w oddaleniu od istniejącej zabudowy oraz infrastruktury drogowej i technicznej, w szczególności - leżących w głębi gruntów rolnych. W studium przeznaczono pod zabudowę północną część działki 2654/127 (pow. 2470 m^2), stanowiącą w planie miejscowym tereny rolnicze. Dodatkowe poszerzenie terenu pod zabudowę musiałoby się wiązać, ze względu na zasady ładu przestrzennego, z przeznaczeniem pod zabudowę również innych, sąsiednich działek, co spowodowałoby nadmierne powiększenie obszaru zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz zaburzenie ustalonego ładu przestrzennego w zakresie granicy terenów możliwych do zabudowy w tej części obszaru gminy.
11	18	08.10.2013	1)	przeznaczyć całość działek pod zabudowę mieszkaniowo - usługową	działki nr 179/1, 172/10, arkusz mapy 4	obszar zabudowy mieszkaniowej (M), obszar rolniczy (R)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ proponowane w niej rozwiązania są sprzeczne z polityką przestrzenną ustaloną w studium, zakładającą ograniczanie rozwoju zabudowy na terenach położonych w oddaleniu od istniejącej zabudowy oraz infrastruktury drogowej i technicznej, w szczególności - leżących w głębi gruntów rolnych. W studium działkę 172/10 i południową część działki 179/1, o łącznej pow. około 2230 m^2 (49% łącznej powierzchni działek), położone w planie miejscowym na terenach rolniczych, zaliczono do obszaru zabudowy mieszkaniowej (M). Dodatkowe poszerzenie terenu pod zabudowę spowodowałoby nadmierne zwiększenie powierzchni obszaru zabudowy mieszkaniowej oraz zaburzenie ustalonego ładu przestrzennego w zakresie granicy terenów możliwych do zabudowy w tej części gminy.
12	19	08.10.2013	1)	powiększyć tereny zabudowy mieszkaniowej (według załączonego rysunku) na części działek, stanowiących jedną nieruchomość z działką 442/135 (arkusz mapy 1)	działki nr 449/135, 454/135, arkusz mapy 1	obszar rolniczy (R)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga została wycofana przez zgłaszającego uwagę pismem z dnia 29 maja 2014 r., zarejestrowanym w Urzędzie Gminy Goczałkowice-Zdrój w dniu 30 maja 2014 r., l.dz. 3348/14.
13	20	08.10.2013	1)	ustalić przeznaczenie - teren zabudowy mieszkaniowo - usługowej	działki nr 1443/61, 2251/61, 2250/61, 2252/61, arkusz mapy 5	obszar zieleni ekologicznej - nieurządzonej (ZE)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ proponowane w niej rozwiązania są sprzeczne z polityką przestrzenną ustaloną w studium, zakładającą ograniczanie rozwoju zabudowy na terenach położonych w dolinie Potoku Goczałkowickiego - dotychczas niezabudowanych i nie przeznaczonych pod zabudowę w planie miejscowym. Działki (łączna pow. 3710 m^2), których Dotyczy uwaga, cechują się trudnymi warunkami budowlanymi - leżą w bezpo-

Lp.	Nr uwagi	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu zmiany studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój o sposobie rozpatrzenia uwagi		Uzasadnienie
							uwaga uwzględniona	uwaga nie-uwzględniona	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
									średnim sąsiedztwie koryta Potoku Goczałkowickiego, na terenie zagrożonym podtopieniami, a także nie posiadają dostępu do drogi publicznej.
14	25	08.10.2013	1)	przeznaczyć działki pod zabudowę mieszkaniową	działki nr 377/145, 146, arkusz mapy 1	obszar rolniczy (R)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ proponowane w niej rozwiązania są sprzeczne z polityką przestrzenną ustaloną w studium, zakładającą ograniczanie rozwoju zabudowy na terenach położonych w oddaleniu od istniejącej zabudowy oraz infrastruktury drogowej i technicznej, w szczególności - leżących w głębi gruntów rolnych. Uwaga stanowi powtórzenie wniosku do studium - nieuwzględnionego w studium ze względu na położenie działek (o łącznej pow. 29420 m^2), których dotyczy uwaga, w głębi kompleksu rolnego, w oddaleniu od istniejącej i planowanej zabudowy, bez dojazdu oraz dostępu do infrastruktury technicznej.
15	27	11.10.2013	Starosta Pszczyński, ul. 3 Maja 10, 43-200 Pszczyna	ustalić kierunek zagospodarowania: M - tereny zabudowy mieszkaniowej	działki nr 865/12, 864/12, arkusz mapy 6	obszar zieleni ekologicznej - nieurządzonej (ZE)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ proponowane w niej rozwiązania są sprzeczne z polityką przestrzenną ustaloną w studium, zakładającą ograniczanie rozwoju zabudowy na terenach cechujących się niekorzystnymi warunkami fizjograficznymi oraz z uwagi na konieczność ochrony walorów uzdrowiskowych gminy. Działki, których dotyczy uwaga, są położone w rejonie zagrożonym wystąpieniem powodzi oraz negatywnych skutków eksploatacji węgla kamiennego, a także w bliskim sąsiedztwie złoża torfu "Rudołtowice".
16	28.1	11.10.2013	Przedsiębiorstwo Górnicze Silesia Sp. z o.o., ul. Górnicza 60, 43-502 Czechowice-Dziedzice	punkt 1 uwagi: utrzymać ustalenia mpzp dla działek: 1186/89 - tereny obiektów produkcyjnych, infrastruktury technicznej kanalizacji; 1797/89 - tereny urządzeń i budowli wodnych; 1798/89 - tereny infrastruktury technicznej kanalizacji; 1704/63 - tereny dróg publicznych, parkingów, infrastruktury technicznej kanalizacji	działki nr 1186/89, 1797/89, 1798/89, 1704/63, arkusz mapy 6	obszar zieleni ekologicznej - nieurządzonej (ZE), obszar sportu i rekreacji (US)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ żądanie w niej zawarte nie wymaga zmiany studium - jest możliwe do spełnienia na podstawie ustaleń studium. Tereny infrastruktury technicznej kanalizacji (pompownie przy ul. Stawowej i DK1), budowli wodnych (wały przeciwpowodziowe) oraz dróg publicznych i parkingów, o których mowa w uwadze, są możliwe do ustalenia w planie miejscowym na podstawie kierunków zagospodarowania przestrzennego, określonych w studium, zgodnie z którymi na wszystkich obszarach, w tym na obszarach zieleni ekologicznej (ZE) oraz sportu i rekreacji (US), w planach miejscowych można wyznaczać tereny: dróg publicznych i wewnętrznych, parkingów, infrastruktury technicznej i budowli hydrotechnicznych.
	28.2			punkt 2 uwagi: ujawniono dane strategiczne, operacyjne PG Silesia, które nie powinny być przedmiotem publicznej analizy (rozdz. 1.2.4. Udokumentowane złoża kopalin, prognozowane skutki eksploatacji węgla kamiennego)	-	-		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie zasługuje na uwzględnienie. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (art. 10 i 11), Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium, jak również inne przepisy nie ograniczają zakresu spraw, które mogą być uwzględniane w studium w części określającej uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, ani stopnia szczegółowości ich omówienia w tym dokumencie. Przywołany w uwadze wymóg ujawnienia w studium udokumentowanych złóż kopalin nie może być traktowany jako wyczerpujący, dopuszczalny w studium, zakres przedstawienia spraw związanych ze złożami kopalin i ich wydobywaniem. Zakres spraw zamieszczonych w części określającej uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego oraz stopień szczegółowości ich omówienia zależą bowiem od uwarunkowań cechujących gminę. W przypadku Goczałkowic-Zdroju do podstawowych uwarunkowań należą zaś sprawy związane z wydobywaniem węgla kamiennego. W studium - w części określającej uwarunkowania zagospo-darowania przestrzennego - podano informacje dotyczące PG Silesia w zakresie: wielkości zasobów geologicznych bilansowych, przemysłowych i operatywnych, wielkości wydobycia dokonanego w latach 2007 - 2012 i planowanego w 2013 r. Informacje te są danymi publicznie dostępnymi - pochodzą z Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce, publikowanego przez Państwowy Instytut Geologiczny oraz z informacji prasowych, w żadnej zatem mierze nie naruszają informacji zastrzeżonych.
	28.3			punkt 2 uwagi: nie uwzględniono faktu, że PG Silesia jest właścicielem KWK Silesia "dopiero od 2010 r., w związku z czym skutki eksploatacji są bezpośrednio związane z działaniami poprzed-	-	-		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie zasługuje na uwzględnienie. Studium w sposób dostateczny uwzględnia okoliczności, o których mowa w uwadze - informacje, że PG Silesia jest właścicielem KWK Silesia od 2010 r. oraz o przeniesieniu koncesji na rzecz PG Silesia w 2010 r. podano kilkakrotnie w części studium dotyczącej

Lp.	Nr uwagi	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu zmiany studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój o sposobie rozpatrzenia uwagi		Uzasadnienie
							uwaga uwzględniona	uwaga nie-uwzględniona	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
				nich właścicieli, zaś PG Silesia podejmuje szereg działań mających na celu złagodzenie negatywnych skutków eksploatacji" (rozdz. 1.2.4. Dotychczasowe skutki eksploatacji węgla kamiennego)					uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego: na str. 16 i 19 oraz w przypisie 14 na str. 16; na str. 17 zawarto informację, że roboty górnicze w granicach obszaru górniczego od lat 60 XX w. do 2010 r. prowadziła KWK "Silesia"; informację o porozumieniu pomiędzy PG Silesia a Uzdrowiskiem Goczałkowice-Zdrój Wojewódzkim Ośrodkiem Reumatologiczno - Rehabilitacyjnym - zamieszczono w przypisie 16 na str. 19.
	28.6			punkt 2 uwagi: skreślić fragmenty rozdz. 1.4.2: w części zatytułowanej obszar i teren górniczy "Czechowice II" zdanie "Przedsiębiorstwo Górnicze Silesia nie posiada infrastruktury zakładowej w granicach Goczałkowic-Zdroju" (str. 17) oraz w części zatytułowanej "Kwestia dopuszczalności eksploatacji surowców innych niż naturalne surowce lecznicze na terenie gminy uzdrowiskowej (str. 19 - 21)	-	-		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie zasługuje na uwzględnienie. W odniesieniu do "infrastruktury zakładowej w granicach Goczałkowic-Zdroju" stwierdza się, że informację o braku "infrastruktury zakładowej" PG Silesia na obszarze Goczałkowic-Zdroju podano w części studium dotyczącej obszaru górniczego, stanowiącego zgodnie z ustawą - Prawo geologiczne i górnicze, przestrzeń, w której przedsiębiorca jest uprawniony do wydobywania kopaliny oraz do prowadzenia robót niezbędnych do wykonywania koncesji. Pompownie, o których mowa w uwadze, nie stanowią elementu zakładu górniczego ("infrastruktury zakładowej" związanej z wykonywaniem koncesji), nie ulega bowiem wątpliwości, że obiekty te nie służą bezpośrednio do wydobywania kopaliny ze złoża, ani też - przygotowaniu wydobytej kopaliny do sprzedaży. Pompownie stanowią obiekty jedynie pośrednio związane z działalnością przedsiębiorcy - w zakresie, w jakim są one niezbędne do zapobiegania negatywnym skutkom dokonanej już eksploatacji. Nie można zaś z samego jedynie faktu, iż obiekty te stanowią własność przedsiębiorcy górniczego wyciągać wniosku, że są one jednym ze środków służących bezpośrednio do wydobywania kopaliny ze złoża. W odniesieniu do "Kwestii dopuszczalności eksploatacji surowców innych niż naturalne surowce lecznicze na terenie gminy uzdrowiskowej", stwierdza się, iż zawarty w uwadze zarzut, że projekt studium jest sprzeczny z przepisami art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz że w związku z tym nie zapewnia się warunków do wykonywania koncesji, a także domniemanie, że zapisy studium umożliwią uchwalenie planu miejscowego "wbrew postanowieniom koncesji" nie znajdują potwierdzenia w ustaleniach studium. W myśl ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, plan miejscowy sporządza się zgodnie z ustaleniami studium, do których należy wyłącznie część dokumentu, określająca kierunki zagospodarowania przestrzennego. W części tej, w rozdz. 2.2.1. Obszary występowania złóż kopalin. Obecne i przyszłe potrzeby eksploatacji tych kopalin. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny, a także na rysunku studium - zawarto postanowienia wypełniające obowiązki wynikające z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustaw - Prawo geologiczne i górnicze i Prawo ochrony środowiska w zakresie dotyczącym udokumentowanych złóż kopalin, obszarów i terenów górniczych oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji kopalin ze złóż, w sposób zapewniający możliwość wykonywania koncesji. Zarzut wykroczenia w studium poza zakres spraw, które dokument ten może poruszać jest w oczywisty sposób nieprawdziwy; zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium, w studium, w szczególności w części określającej uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, rada gminy jest uprawniona do określania zagadnień, które są istotne ze względu na specyfikę obszaru gminy i zachodzących na jej obszarze zjawisk, mających lub mogących mieć związek z zagospodarowaniem przestrzennym - do zagadnień tych należą zaś w sposób nie budzący wątpliwości również uwarunkowania wynikające z przepisów prawa. Wobec zarzutu błędnej interpretacji prawnej, jakoby PG Silesia nie było zakładem przemysłowym (i w związku z czym dopuszczalna ma być prowadzona przez przedsiębiorcę górniczego dalsza eksploatacja węgla kamiennego na obszarze gminy uzdrowiskowej) - w pełni podtrzymuje się wnioski wynikające z analizy uwarunkowań prawnych w tym zakresie, zawarte na str. 19 – 21 studium (potwierdzone również przez "Opinię prawną dotyczącą zakazu prowadzenia działalności w zakresie wydobywania węgla kamiennego pod terenem gminy uzdro-

Lp.	Nr uwagi	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu zmiany studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój o sposobie rozpatrzenia uwagi		Uzasadnienie
							uwaga uwzględniona	uwaga nie-uwzględniona	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
									wiskowej z dnia 27.03.2013, sporządzoną przez Radę Prawnego Urzędu Gminy Goczałkowice-Zdrój), stwierdzające, że PG Silesia nie jest zakładem przemysłowym w rozumieniu art. 2 pkt 13 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych. Ponadto, kwestia ta nie ma podstawowego znaczenia wobec ustanowienia w ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych bezwzględnie obowiązującego zakazu pozyskiwania w gminie uzdrowiskowej surowców innych niż naturalne surowce lecznicze, do którego to zakazu nie stosuje się art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 2011 r. o zmianie ustawy o lecznictwie uzdrowisko-wym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych oraz niektórych innych ustaw.
	28.7			punkt 3 uwagi: objęcie formą ochrony stawu Rontok Mały nie powinno kolidować z jego dotychczasową funkcją ani utrudniać prac związanych z jego utrzymaniem. Zbiorowiska szuwarowe w okresie występowania wezbrań są każdorazowo uszkadzane przez wypełniającą staw wodę" (rozdz. 1.4.7. Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną prawną)	-	-		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ dotyczy spraw, które nie są ustalane w studium. Uwaga odnosi się do zamieszczonej w części studium określającej uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego (rozdz. 1.4.7. "Obszary i obiekty proponowane do objęcia ochroną prawną") informacji o obszarach cennych przyrodniczo, dla których w różnych dokumentach (m.in. w gminnym programie ochrony środowiska i miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego) postuluje się dla określonych obiektów i obszarów ustanowienie ochrony prawnej na mocy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Objęcie ochroną prawną takich obiektów i obszarów następuje niezależnie od postanowień studium - w trybie przewidzianym w ustawie o ochronie przyrody, w związku z czym informacje w tym zakresie, zamieszczone w studium, nie mają bezpośredniego wpływu na decyzje uprawnionych organów związane ze stanowieniem ochrony prawnej, ani też nie mogą być wyłączną podstawą takich działań. Zgodnie z art. 44 ustawy o ochronie przyrody, organem właściwym do ustanowienia użytku ekologicznego (jako postulowanej formy ochrony dla stawu Rontok) jest rada gminy - jednak wyłącznie po uzgodnieniu takiego zamiaru z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz w drodze podjęcia odrębnej uchwały, w której określa się m.in. zakazy właściwe dla obszaru obejmowanego ochroną, wybrane spośród zakazów określonych w cyt. ustawie. W studium, przy ustalaniu kierunków zagospodarowania przestrzennego, bierze się jedynie pod uwagę (określone w uwarunkowaniach zagospodarowania przestrzennego) plany lub postulaty objęcia ochroną obiektów lub obszarów, lecz ochrony takiej się nie ustanawia. Zakres i zasady ochrony, o których mowa w uwadze, mogą być określone w uchwale rady gminy w sprawie ewentualnego ustanowienia ochrony prawnej dla zbiornika Rontok.
	28.10			punkt 6 uwagi: uwaga dotyczy prognozy oddziaływania na środowisko: wykreślić część pkt 3.9.1 Eksploatacja węgla kamiennego w części zatytułowanej "Kwestia konieczności zmiany Projektu zagospodarowania złoża w związku z ustaleniami planu miejscowego dla terenu górniczego"	-	-		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie zasługuje na uwzględnienie. Uwaga odnosi się do części prognozy oddziaływania na środowisko projektu studium dotyczącej problemów ochrony środowiska, do których zaliczono eksploatację węgla kamiennego, w tym związane z nią uwarunkowania prawne, m.in. kwestię konieczności zmiany projektu zagospodarowania złoża w związku z ustaleniami planu miejscowego dla terenu górniczego - w sytuacji prawnej istniejącej w dacie przyjęcia Dodatku nr 4 (29 sierpnia 2011 r.). Obowiązująca wówczas ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze zobowiązywała (w art. 55 ust. 1 pkt 2 i 3) do zmiany projektu zagospodarowania złoża w sytuacji, gdy m.in. wymagały tego warunki określone w koncesji lub ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego - określając tym samym wymóg zgodności projektu zagospodarowania złoża z ustaleniami planu miejscowego. Należy przy tym podkreślić, że nie można utożsamiać przepisów art. 55 ust. 1 ustawy - Prawo geologiczne i górnicze z 2004 r. z obowiązującym dopiero od początku 2012 r. przepisem art. 107 ust. 1 ustawy - z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, o ile bowiem obecnie przewiduje się możliwość zmiany projektu zagospodarowania złoża, jeśli tylko nie sprzeciwia się to warunkom określonym w koncesji, to poprzednio obowiązujące przepisy nakładały obowiązek zmiany projektu

Lp.	Nr uwagi	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu zmiany studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój o sposobie rozpatrzenia uwagi		Uzasadnienie
							uwaga uwzględniona	uwaga nie-uwzględniona	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
									zagospodarowania złoża w przypadku, gdy wymagały tego ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu górniczego. Ponadto, koncesja nr 162/94 na wydobycie węgla kamiennego oraz metanu jako kopaliny towarzyszącej w obszarze górniczym "Czechowice II" w pkt 5 lit. a i lit. c zobowiązuje do prowadzenia tej działalności "zgodnie z obowiązującym prawem". W związku z powyższym (art. 55 ust. 1 ustawy - Prawo geologiczne i górnicze z 2004 r. i postanowienia koncesji), przedsiębiorca górniczy, sporządzając dodatek do projektu zagospodarowania złoża, był zobowiązany uwzględnić ustalenia zmiany planu miejscowego dla terenu górniczego (Uchwała Nr XLII/290/10 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 7 września 2010 r., która weszła w życie w dniu 6 stycznia 2011 r.), tak, aby zmiana projektu zagospodarowania złoża była zgodna z planem miejscowym, w tym również w zakresie dotyczącym granic stref ochrony uzdrowiskowej A i B (ustalonych zgodnie ze statutem uzdrowiska [Uchwała Nr XXXV/243/09 Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój z dnia 22 grudnia 2009 r. o ustanowieniu Statutu Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój, publ. Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 17 marca 2010 r. Nr 46, poz. 703]). Biorąc pod uwagę ustalenia planu miejscowego dla terenu górniczego, obowiązujące w dacie przyjęcia Dodatku nr 4, należy stwierdzić, że dodatek ten nie był zgodny z tymi ustaleniami. W planie miejscowym nakazano bowiem prowadzenie eksploatacji złoża węgla kamiennego "zgodnie z zatwierdzonym projektem zagospodarowania złoża" (§ 59 ust. 1 pkt 7), co - w powiązaniu z ustalonym zakazem pozyskiwania surowców mineralnych innych niż naturalne surowce lecznicze w strefach A i B ochrony uzdrowiskowej (§ 57 ust. 2 i 3) oraz informacyjnym (a zatem nie obowiązującym) oznaczeniem na rysunku planu "stref prognozowanych wpływów eksploatacji górniczej łącznie z zasięgami niezatwierdzonymi na lata 2002 - 2020 (pochodzącymi z niezatwierdzonej wówczas koncepcji zmiany projektu zagospodarowania złoża), w tym wywołanych eksploatacją pokładu 325/1" (§ 4 ust. 2 pkt 9) oznacza, że nie dopuszczono możliwości eksploatacji złoża węgla kamiennego w inny sposób, niż w obowiązującym w dacie uchwalenia zmiany planu miejscowego projekcie zagospodarowania złoża (w tym - nie dopuszczono eksploatacji pokładu 352/1). Dodatek nr 4 nie uwzględnia również obowiązujących granic stref ochrony uzdrowiskowej A i B oraz zakazów obowiązujących w tych strefach, które przedsiębiorca górniczy był zobowiązany uwzględnić. Wskazać także należy, że Minister Środowiska analizując Dodatek nr 4 winien był zbadać jego zgodność z przepisami ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych - w powiązaniu ze Statutem Uzdrowiska Goczałkowice-Zdrój i ustaleniami planu miejscowego dla terenu górniczego. Ponieważ dodatek ten, przewidujący eksploatację pokładu 325/1 pod obszarem strefy B ochrony uzdrowiskowej, jest sprzeczny z przytoczonymi wyżej przepisami – przyjęcie go bez zastrzeżeń stanowiło naruszenie wskazanych przepisów. Nie ulega zatem wątpliwości, że zmiana projektu zagospodarowania złoża, dokonana Dodatkiem nr 4, bez jednoczesnej zmiany tego projektu w zakresie uwzględniającym obowiązujące przepisy planu miejscowego była niedopuszczalna - o czym jest mowa w prognozie oddziaływania na środowisko w kwestionowanej w uwadze części. Nie jest prawdziwe również stwierdzenie, zawarte w uwadze, że ustalenia planu miejscowego dla terenu górniczego przewidują eksploatację pokładu 325/1, bowiem oznaczenia wpływów tej eksploatacji są w planie miejscowym jedynie oznaczeniami informacyjnymi, nie mają zatem mocy obowiązującej.
17	29	14.10.2013	1)	brak zgody na poszerzenie zjazdów z drogi krajowej nr 1 w obrębie ul. Stawowej	działka nr 1325/69, arkusz mapy 6	obszar zabudowy mieszkaniowej i usługowej (MU), obszar komunikacji kołowej (KDD)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ wykracza swą szczegółowością poza zakres spraw ustalanych w studium, określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Ustalenia studium nie sprzeciwiają się żądaniu zawartemu w uwadze, jednak może być ona rozpatrzona i uwzględniona dopiero na etapie

Lp.	Nr uwagi	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu zmiany studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój o sposobie rozpatrzenia uwagi		Uzasadnienie
							uwaga uwzględniona	uwaga nie-uwzględniona	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
									miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W studium przyjęto, że w planie miejscowym może wystąpić konieczność przeznaczenia większego - w porównaniu z ustaleniami obowiązującego planu miejscowego - terenu pod budowę skrzyżowania ul. Stawowej i drogi serwisowej z DK1, w związku z czym na rysunku studium zastosowano narożne ścięcia krawędzi pasów drogowych, w myśl przepisów Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie. Granice pasów drogowych, pokazane na rysunku studium, nie stanowią jednak linii rozgraniczających, które są ustalane w planie miejscowym i mogą podlegać modyfikacjom w tym planie - odpowiednio do różnych skal, w których sporządza się studium (1:5000) i plan miejscowy (1:1000) oraz z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań, w tym wynikających z projektów techniczno - budowlanych dróg lub ze szczegółowego określenia geometrii jezdni. Istnieje również możliwość odstąpienia w planie miejscowym od planowania dróg klasy dojazdowej, ustalonych w studium.
18	30	14.10.2013	1)	brak zgody na "rozbudowę komunikacji" przy drodze krajowej nr 1	działka nr 1073/108, arkusz mapy 6	obszar usług (U1), obszar komunikacji kołowej (KDD)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ wykracza swą szczegółowością poza zakres spraw ustalanych w studium, określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Ustalenia studium nie sprzeciwiają się żądaniu zawartemu w uwadze, jednak może być ona rozpatrzona i uwzględniona dopiero na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W studium, część działki o pow. około 1190 m^2 (51% pow. działki) przeznaczono pod zabudowę usługową (obszar U1), pozostałą część działki włączono do pasów dróg publicznych (zakładając budowę drogi serwisowej wzdłuż DK1 pomiędzy odcinkami ul. Borowinowej i Uzdrowiskowej). Granice pasów drogowych, pokazane na rysunku studium, nie stanowią jednak linii rozgraniczających, które są ustalane w planie miejscowym i mogą podlegać modyfikacjom w tym planie - odpowiednio do różnych skal, w których sporządza się studium (1:5000) i plan miejscowy (1:1000) oraz z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań, w tym wynikających z projektów techniczno - budowlanych dróg lub ze szczegółowego określenia geometrii jezdni. Istnieje również możliwość odstąpienia w planie miejscowym od planowania dróg klasy dojazdowej, ustalonych w studium. Należy też zauważyć, że zgodnie z obowiązującym planem miejscowym, pod zabudowę usługową jest przeznaczona jedynie południową część działki o pow. 950 m^2 (około 41% pow. działki), większa część działki znajduje się natomiast na terenie przeznaczonym pod parking.
19	32	14.10.2013	1)	ustalić przeznaczenie - obszary produkcyjne istniejących zakładów przemysłowych (P) dla całej powierzchni działek - poprzez ustalenie granicy obszaru oznaczonego w projekcie studium symbolem U1 w odległości 50 m od stopu wału przeciwpowodziowego	działki nr 1713/79, 1747/75, 1179/89, 1183/89, arkusz mapy 6	obszar usług (U1), obszar zieleni ekologicznej - nieurządzonej (ZE)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ żądanie zawarte w uwadze nie wymaga zmiany studium - jest możliwe do spełnienia na podstawie ustaleń studium. Granice obszarów funkcjonalnych, określone na rysunku studium, nie stanowią linii rozgraniczających tereny, które ustala się dopiero w planie miejscowym; ponadto, granice obszarów pokazane na rysunku studium mogą podlegać modyfikacjom w planie miejscowym, odpowiednio do różnych skal, w których sporządza się stu-dium -1:5000 i plan miejscowy - 1:1000.
20	33	14.10.2013	1)	brak zgody na planowaną drogę KDD, wytyczoną w całości na działce 4292/197; drogę należy wyznaczyć po połowie na ww. działce i działce sąsiedniej	działka nr 4292/197, arkusz mapy 1	obszar zabudowy mieszkaniowej (M), obszar komunikacji kołowej (KDD)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ żądanie w niej zawarte nie wymaga zmiany studium - jest możliwe do spełnienia na podstawie ustaleń studium. Ponadto, uwaga swą szczegółowością wykracza poza zakres spraw ustalanych w studium, określony w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w związku z czym - może być rozpatrzona i uwzględniona dopiero na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przy czym ustalenia studium nie sprzeciwiają się żądaniu zawartemu w uwadze. Granice pasów drogowych

Lp.	Nr uwagi	Data wpływu uwagi	Nazwisko i imię, nazwa jednostki organizacyjnej i adres zgłaszającego uwagi	Treść uwagi	Oznaczenie nieruchomości, której dotyczy uwaga	Ustalenia projektu zmiany studium dla nieruchomości, której dotyczy uwaga	Rozstrzygnięcie Rady Gminy Goczałkowice-Zdrój o sposobie rozpatrzenia uwagi		Uzasadnienie
							uwaga uwzględniona	uwaga nie-uwzględniona	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
									pokazane na rysunku studium mogą podlegać modyfikacjom w planie miejscowym, odpowiednio do różnych skal, w których sporządza się studium (1:5000) i plan miejscowy (1:1000). Stwierdzić też trzeba, że planowana droga dojazdowa została wyznaczona dla obsługi terenów możliwych do zabudowy, wyznaczonych między innymi zgodnie z wnioskiem dotyczącym działki, o której mowa w uwadze, oraz że zgodnie z rysunkiem studium, pas drogi na odcinku południkowym, o długości około 500 m, zajmuje pow. 5255 m^2, z czego na działce 4292/197 -1430 m^2, co stanowi 27% powierzchni pasa tego odcinka drogi KDD, nie jest więc prawdą, że drogę wyznaczono w studium jedynie lub w większości na działce, której dotyczy uwaga.
21	34	15.10.2013	1)	zmienić przebieg drogi wewnętrznej wzdłuż wschodniej strony działki 4311/196 (droga ta ma stanowić przedłużenie działki 4291/197)	działka nr 4311/196, arkusz mapy 1	obszar zabudowy mieszkaniowej (M), obszar komunikacji kołowej (KDD)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ dotyczy spraw, które nie stanowią przedmiotu studium, określonego w ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium. Rozwiązania w zakresie dróg wewnętrznych mogą być ustalane dopiero w planie miejscowym. Zgodnie z ustaleniami studium, na każdym terenie istnieje możliwość wyznaczania w planie miejscowym dróg wewnętrznych.
22	35	15.10.2013	1)	przeznaczyć całą działkę na cele mieszkaniowe lub mieszkaniowo - usługowe	działka nr 3884/20, arkusz mapy 1	obszar zabudowy mieszkaniowej i usługowej (MU), obszar rolniczy (R)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ proponowane w niej rozwiązania są sprzeczne z polityką przestrzenną ustaloną w studium, zakładającą ograniczanie rozwoju zabudowy na terenach położonych w oddaleniu od istniejącej zabudowy oraz infrastruktury drogowej i technicznej, w szczególności - leżących w głębi gruntów rolnych. Studium przewiduje możliwość przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową lub usługową (obszar MU) południowej części działki o pow. 4565 m^2 (60% pow. działki), w tym części działki o pow. 3175 m^2, położonej w planie miejscowym na terenach rolniczych. Dodatkowe poszerzenie terenu pod zabudowę musiałoby się wiązać, ze względu na zasady ładu przestrzennego, z przeznaczeniem pod zabudowę również innych, sąsiednich działek, co spowodowałoby nadmierne powiększenie obszaru zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz zaburzenie ustalonego ładu przestrzennego w zakresie granicy terenów możliwych do zabudowy w tej części gminy.
23	36	15.10.2013	1)	przeznaczyć całą działkę na cele mieszkaniowe lub mieszkaniowo - usługowe	działka nr 2482/20, arkusz mapy 1	obszar zabudowy mieszkaniowej i usługowej (MU), obszar rolniczy (R)		uwaga nie-uwzględniona	Uwaga nie może być uwzględniona, ponieważ proponowane w niej rozwiązania są sprzeczne z polityką przestrzenną ustaloną w studium, zakładającą ograniczanie rozwoju zabudowy na terenach położonych w oddaleniu od istniejącej zabudowy oraz infrastruktury drogowej i technicznej, w szczególności - leżących w głębi gruntów rolnych. Studium przewiduje możliwość przeznaczenia pod zabudowę mieszkaniową lub usługową (obszar MU) południowej części działki o pow. 4080 m^2 (39% pow. działki), położonej w planie miejscowym na terenach rolniczych. Dodatkowe poszerzenie terenu pod zabudowę musiałoby się wiązać, ze względu na zasady ładu przestrzennego, z przeznaczeniem pod zabudowę również innych, sąsiednich działek, co spowodowałoby nadmierne powiększenie obszaru zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz zaburzenie ustalonego ładu przestrzennego w zakresie granicy terenów możliwych do zabudowy w tej części gminy.

[1)] nazwisko, imię i adres osoby fizycznej zgłaszającej uwagę, a także pełną treść uwag zamieszczono w wykazie uwag wniesionych do projektu zmiany studium, zawartym w dokumentacji prac planistycznych